

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2013. június 17., hétfő

Tartalomjegyzék

206/2013. (VI. 17.) Korm. rendelet	Egyes földügyi tárgyú kormányrendeletek módosításáról	54919
207/2013. (VI. 17.) Korm. rendelet	Az Útravaló Ösztöndíjprogramról szóló 152/2005. (VIII. 2.) Korm. rendelet módosításáról	54923
208/2013. (VI. 17.) Korm. rendelet	A Magyar Művészeti Akadémia tagjainak életjáradékáról, valamint életjáradékban részesített tagjának elhalálozása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról	54927
41/2013. (VI. 17.) EMMI rendelet	Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvénynek a szerv- és szövetátültetésre, valamint -tárolásra és egyes kórszövettani vizsgálatokra vonatkozó rendelkezései végrehajtásáról szóló 18/1998. (XII. 27.) EüM rendelet módosításáról	54931
19/2013. (VI. 17.) NGM rendelet	A Magyar Export-Import Bank Részvénytársaság és a Magyar Exporthitel Biztosító Részvénytársaság központi költségvetéssel történő elszámolásának részletes szabályairól szóló 16/1998. (V. 20.) PM rendelet módosításáról	54936
50/2013. (VI. 17.) VM rendelet	A Magyar Élelmiszerkönyv kötelező előírásairól szóló 152/2009. (XI. 12.) FVM rendelet módosításáról	54938
51/2013. (VI. 17.) VM rendelet	Egyes élelmiszerlánc-felügyeleti tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról	54945
52/2013. (VI. 17.) VM rendelet	A keményítő amilopektin-tartalmának növelése céljából módosított burgonya védzáradéki eljárásáról	54956
53/2013. (VI. 17.) VM rendelet	A MON 810 kukoricavonalból származó beltenyésztett vonalak és hibridek vetőmagjának védzáradéki eljárásáról	54957
13/2013. (VI. 17.) AB határozat	A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény és a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény egyes rendelkezései alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről, valamint mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség és alkotmányos követelmény megállapításáról	54958
14/2013. (VI. 17.) AB határozat	A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvénnyel és a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvénnyel kapcsolatos alkotmányos követelmény megállapításáról	54992
15/2013. (VI. 17.) AB határozat	Az Országos Választási Bizottság 53/2012. (IV. 5.) OVB határozatának helybenhagyásáról	55007

Tartalomjegyzék

1342/2013. (VI. 17.) Korm. határozat	Komlóska Község Önkormányzata vis maior pályázatának támogatásáról	55011
1343/2013. (VI. 17.) Korm. határozat	Az e-útdíj rendszer működtetésének induló költségeihez szükséges költségvetési források biztosítása érdekében a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról	55011
1344/2013. (VI. 17.) Korm. határozat	A Magyar Tudományos Akadémia bölcsészet- és társadalomtudományok kutatóháza létrehozásához nyújtandó források biztosításáról	55013
1345/2013. (VI. 17.) Korm. határozat	Multifunkcionális nemzetiségi-roma módszertani, oktatási és kulturális központ infrastrukturális feltételeinek kialakításával kapcsolatos feladatokról, valamint a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program 2011–2013. évekre szóló akciótervének módosításáról	55013

III. Kormányrendeletek

A Kormány 206/2013. (VI. 17.) Korm. rendelete egyres földügyi tárgyú kormányrendeletek módosításáról

A Kormány

az 1. alcím tekintetében a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény 90. § (1) bekezdésének e) pontjában,
a 2. alcím és az 1. melléklet tekintetében az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény 90. §-a (5) bekezdésének c) pontjában, és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 174/A. § (1) bekezdés a) és b) pontjában,
a 3. alcím és a 2. melléklet tekintetében a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény 90. § (1) bekezdésének c) pontjában,
a 15. § (2) bekezdése tekintetében a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 174/A. § (1) bekezdés a) és b) pontjában
kapott felhatalmazás alapján,
az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében
a következőket rendeli el:

1. A termőföldre vonatkozó elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlásának részletes szabályairól szóló 16/2002. (II. 18.) Korm. rendelet módosítása

- 1. §** A termőföldre vonatkozó elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlásának részletes szabályairól szóló 16/2002. (II. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Elöv. Kr.) 2. §-a a következő (1b) bekezdéssel egészül ki:
„(1b) Ha az ajánlat tulajdonostártól érkezik, az erre történő utalással az ajánlat egy eredeti példányát csak az NFA-val kell az (1a) bekezdésben meghatározott módon közölni.”
- 2. §** Az Elöv. Kr. 3. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(3) Az elővásárlásra jogosult a nyilatkozatot a jegyzőnek, a 2. § (1b) bekezdése szerinti esetben pedig közvetlenül az eladónak postai úton, tértivevénnyel megküldi, vagy az átvétel dátumát feltüntető átvételi igazolás ellenében átadja.”
- 3. §** Az Elöv. Kr. 5. § b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
[A tulajdonjog ingatlan-nyilvántartási bejegyzésére irányuló kérelemhez – a bejegyzés alapjául szolgáló okiraton kívül – csatolni kell:]
„b) az NFA részére kézbesített ajánlatot (másolatban), valamint az azt tartalmazó postai küldemény átvételét igazoló dokumentumot, vagy személyes benyújtás esetén az átvételi elismervényt,”
- 4. §** Az Elöv. Kr. a következő 5/A. §-sal egészül ki:
„5/A. § A 2. § (1b) bekezdése szerinti esetben, ha a tulajdonjog bejegyzés iránti kérelem a 3. § (1) bekezdésében megjelölt határidő leteltét megelőzően kerül az ingatlanügyi hatósághoz benyújtásra, a kérelemhez – az 5. §-ban foglaltakon túl – csatolni kell az NFA elővásárlási jogáról lemondó nyilatkozatát.”
- 5. §** Az Elöv. Kr. a következő 9. §-sal egészül ki:
„9. § E rendeletnek az egyes földügyi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 206/2013. (VI. 17.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Mr.) módosított 3. § (3) bekezdését az Mr. hatálybalépését megelőzően közölt olyan vételi ajánlatok esetében is alkalmazni kell, amelyek tekintetében az elővásárlási jog gyakorlására nyitva álló határidő még nem járt le, és az NFA még nem tett nyilatkozatot.”
- 6. §** Az Elöv. Kr. 3. § (1) bekezdésében az „(1a)” szövegrész helyébe az „(1b)” szöveg lép.

- 7. §** Hatályát veszti az Előv. Kr. 2. § (1a) bekezdésében a „Ha az ajánlat tulajdonostárstól érkezik, az ajánlat egy eredeti példányát csak az NFA-val kell közölni.” szövegrész.

2. A földhivatalokról, a Földmérési és Távérzékelési Intézettről, a Földrajzinév Bizottságról és az ingatlan-nyilvántartási eljárás részletes szabályairól szóló 338/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet módosítása

- 8. §** A földhivatalokról, a Földmérési és Távérzékelési Intézettről, a Földrajzinév Bizottságról és az ingatlan-nyilvántartási eljárás részletes szabályairól szóló 338/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 20. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:
„(4) E rendeletnek az egyes földügyi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 206/2013. (VI. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Mr2.) 1. mellékletével megállapított 2. mellékletében foglaltakat az Mr2. hatálybalépését követően indult újrahasznosítási eljárással, valamint engedély nélküli más célú hasznosítással kapcsolatos ügyekben és az ilyen ügýtípusokkal kapcsolatos megismételt eljárásokban kell alkalmazni.”
- 9. §** Az R. 18. § (3) bekezdésének e) pontjában a „használati joggal” szövegrész helyébe a „használati jog gyakorlása, valamint az azzal” szöveg lép.
- 10. §** Az R. 2. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.

3. A földhasználati nyilvántartás részletes szabályairól szóló 356/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet módosítása

- 11. §** A földhasználati nyilvántartás részletes szabályairól szóló 356/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Fönyr.) 2. § (1a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1a) Ahol e rendelet adatlapra utal, ott a Tft. 25/B. § (2) bekezdése szerinti bejelentési adatlapot, valamint a Tft. 25/B. § (4a) bekezdésében meghatározott esetben benyújtott változás-bejelentési adatlapot és törlési adatlapot is érteni kell. Az e rendelet szerinti adatlapokat a földügyért felelős miniszter rendszerezíti, és azokat közzé kell tenni a Vidékfejlesztési Minisztérium, valamint a földhivatalok hivatalos honlapján.”
- 12. §** A Fönyr. 1. és 3. számú melléklete a 2. melléklet szerint módosul.
- 13. §** A Fönyr.
a) 7. § (2) bekezdésében a „készített másolatot” szövegrész helyébe a „készített hiteles másolatot” szöveg,
b) 18. § (2) bekezdésében a „földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter” szövegrész helyébe a „földügyért felelős miniszter” szöveg, a „Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium” szövegrész helyébe a „Vidékfejlesztési Minisztérium” szöveg lép.
- 14. §** Hatályát veszti a Fönyr.
a) 5. § (1) bekezdés b) pontjában a „különleges terület” szövegrész,
b) 6. § (2) bekezdésében az „Az e bekezdés szerinti adatlapokat a vidékfejlesztési miniszter rendszerezíti, és azokat közzé kell tenni a Vidékfejlesztési Minisztérium, valamint a földhivatalok hivatalos honlapján.” szövegrész,
c) 6. § (2a) bekezdése.

4. Záró rendelkezések

- 15. §** (1) Ez a rendelet 2013. június 20-án lép hatályba.
(2) Nem lép hatályba a Lechner Lajos Tudásközpont alapításával összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 107/2013. (IV. 5.) Korm. rendelet 2. §-a.

1. melléklet a 206/2013. (VI. 17.) Korm. rendelethez

1. Az R. 2. mellékletében foglalt I. táblázat 4. sor első oszlopában, II. táblázat 5. sor első oszlopában, valamint a III. táblázat 5. sor első oszlopában a „Budapest Főváros Kormányhivatala Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatalának” szövegrész helyébe a „Lechner Lajos Tudásközpont Területi, Építésügyi, Örökségvédelmi és Informatikai Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság” szöveg lép.
2. Az R. 2. mellékletében foglalt II. táblázat 3. sor első oszlopában, és a III. táblázat 3. sor első oszlopában a „termőföld vízvédelmi területen, az ingatlan-nyilvántartás” szövegrész helyébe a „termőföld az ingatlan-nyilvántartás” szöveg lép.
3. Az R. 2. mellékletében foglalt I. táblázat 3. sor második oszlopában, II. táblázat 3. sor második oszlopában, és a III. táblázat 3. sor második oszlopában az „a) a természet védelmére vonatkozó nemzeti és közösségi jogi követelményeknek, b) folyó parti sávjában, vízvédelmi területen a felszín alatti vizek és az ivóvízbázisok állapotának védelmére vonatkozó szabályoknak, a vízgazdálkodási feladatok ellátására, a vizek kártételeinek elhárítására, valamint az árvíz és a jég levonulására vonatkozó feltételeknek megfelel-e” szövegrész helyébe az „a természet védelmére vonatkozó nemzeti és közösségi jogi követelményeknek megfelel-e” szöveg lép.
4. Az R. 2. melléklete IV. táblázatának helyébe a következő táblázat lép:

[A földhivatal eljárásaiban közreműködő szakhatóságok]

IV. A földhivatal engedély nélküli más célú hasznosítási eljárásában közreműködő szakhatóságok				
1.	Bevonás és közreműködés feltétele	Szakkérdés	Első fokú eljárásban	Másodfokú eljárásban
2.	Minden esetben.	A termőföld minőségi védelme követelményeinek való megfelelés.	megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
3.	Ha a termőföld az ingatlan-nyilvántartás szerint országos jelentőségű védett természeti területen vagy Natura 2000 területen van.	Annak elbírálása kérdésében, hogy a végleges más célú hasznosítás vagy az eredeti állapot helyreállítás a természet védelmére vonatkozó nemzeti és közösségi jogi követelményeknek megfelel-e.	környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség	Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség
4.	Ha a termőföld az ingatlan-nyilvántartás szerint helyi jelentőségű védett természeti területen található.	Annak elbírálása kérdésében, hogy a más célú hasznosítás vagy az eredeti állapot helyreállítás a helyi önkormányzati rendeletben meghatározott természetvédelmi követelményeknek megfelel-e.	települési önkormányzat jegyzője, fővárosban a főjegyző	fővárosi és megyei kormányhivatal

5.	Ha a más célú hasznosítást olyan földrészleten valósították meg, amelyre az ingatlan-nyilvántartásban – jogi jellegként – régészeti lelőhely, régészeti védőövezet, műemlék, illetve műemléki terület ténye van feljegyezve, vagy amelynek helyrajzi száma a Lechner Lajos Tudásközpont Területi, Építésügyi, Örökségvédelmi és Informatikai Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság régészeti lelőhelyeket, régészeti védőövezeteket, műemléki területeket és műemlékeket tartalmazó adatbázisában szerepel.	Annak elbírálása kérdésében, hogy a más célú hasznosítás vagy az eredeti állapot helyreállítás a kulturális örökség védelme jogszabályban rögzített követelményeinek megfelel-e.	illetékes járási hivatal járási építésügyi és örökségvédelmi hivatala	Ha a más célú hasznosítást olyan földrészleten tervezik megvalósítani, amelyre az ingatlan-nyilvántartásban – jogi jellegként – vagy az adatbázisban régészeti lelőhely, vagy régészeti védőövezet ténye van feljegyezve, Budapest Főváros Kormányhivatala Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala, ha a más célú hasznosítást olyan földrészleten tervezik megvalósítani, amelyre az ingatlan-nyilvántartásban – jogi jellegként – vagy az adatbázisban műemlék, illetve műemléki terület ténye van feljegyezve, az illetékes fővárosi vagy a megyei kormányhivatal építésügyi és örökségvédelmi hivatala.
----	--	--	---	---

2. melléklet a 206/2013. (VI. 17.) Korm. rendelethez

1. A Fönyr. 1. számú mellékletének I. pont 2. alpont e) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
[A használt földterületekre vonatkozó következő adatok földrészletenkénti bontásban:]
„e) ha a bejelentő nem a teljes földrészletet használja, nyilatkozat arról, hogy vázlatot, illetve vázrajzot csatolt-e,”
2. A Fönyr. 1. számú mellékletének I. pont 2. alpont i) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
[A használt földterületekre vonatkozó következő adatok földrészletenkénti bontásban:]
„i) a használat lejáratú időpontja (év, hó, nap), illetve ha a használat a határozatlan időtartamú, ennek megjelölése”
3. A Fönyr. 3. számú mellékletének I. pont 2. alpont e) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
[A használt földterületekre vonatkozó következő adatok földrészletenkénti bontásban:]
„e) ha a bejelentő nem a teljes földrészletet használja, nyilatkozat arról, hogy vázlatot, illetve vázrajzot csatolt-e,”
4. A Fönyr. 3. számú mellékletének I. pont 2. alpont i) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
[A használt földterületekre vonatkozó következő adatok földrészletenkénti bontásban:]
„i) a használat lejáratú időpontja (év, hó, nap), illetve ha a használat a határozatlan időtartamú, ennek megjelölése”

**A Kormány 207/2013. (VI. 17.) Korm. rendelete
az Útravaló Ösztöndíjprogramról szóló 152/2005. (VIII. 2.) Korm. rendelet módosításáról**

A Kormány az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében foglalt feladatkörében eljárva az alábbiakat rendeli el:

- 1. §** Az Útravaló Ösztöndíjprogramról szóló 152/2005. (VIII. 2.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(4) A 3–5. §-t, a 6. § (1), (2), (3) és (4) bekezdését, a 7. §-t, a 8. §-t, a 9. § (1)–(3), (8) és (12)–(14) bekezdését, valamint a 10. §-t nem kell alkalmazni az Út a felsőoktatásba ösztöndíj- és önköltség-támogatási programra.”
- 2. §** A Rendelet 2. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) Az Ösztöndíjprogram működtetése lebonyolító szerv bevonásával történik.”
- 3. §** (1) A Rendelet 3. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) Az esélyteremtő ösztöndíjak esetében pályázhat az a Magyarország területén működő köznevelési intézménnyel tanulói jogviszonyban álló magyar állampolgár vagy külföldi állampolgár, aki halmozottan hátrányos helyzetű vagy védelembe vett vagy családba fogadott vagy átmeneti nevelésbe vett vagy ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy utógondozásban vagy utógondozói ellátásban részesül vagy hátrányos helyzetű, és a pályázat időszakának tanévében nappali rendszerű iskolai oktatás keretében:
a) az Út a középiskolába ösztöndíj esetén 7–8. évfolyamon tanul;
b) az Út az érettségihez ösztöndíj esetében középiskolában érettségit adó képzésben 9–12. évfolyamon, illetve 6 vagy 8 évfolyammal működő középiskolában 7–12. évfolyamon vagy két tanítási nyelvű, vagy nyelvi előkészítő osztállyal induló oktatásban 7–13. évfolyamon tanul (az előbbi évfolyamokba beleértendők a 7 Ny, 7 N, 9 N és 9 Ny és 9 Kny évfolyamok is);
c) az Út a szakmához ösztöndíj esetében
ca) szakiskolai képzésben általános műveltséget megalapozó nevelés-oktatás keretében – 9–10. évfolyamon – tanul,
cb) szakiskola valamely szakképző évfolyamán az ösztöndíjas jogviszony tanévében tanul.”
- (2) A Rendelet 3. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:
„(7) Az esélyteremtő ösztöndíjakra nem pályázhat olyan tanuló vagy mentor, aki az Út a szakmaválasztáshoz programban ösztöndíjban részesül.”
- 4. §** A Rendelet 4. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) Az esélyteremtő ösztöndíjakra a tanuló és a mentor közösen pályázhat.
(2) Az esélyteremtő ösztöndíjak esetében a pályázatokat annak a köznevelési intézménynek kell összegyűjtenie, amellyel a pályázó tanuló tanulói jogviszonyban áll. Tagintézménynek a székhelyen működő köznevelési intézményhez kell továbbítania a pályázatot. A köznevelési intézménynek az általa összegyűjtött pályázatokat alprogramonként egy-egy, összesített pályázat formájában, állami fenntartású intézmény esetében a tankerületi igazgató ellenjegyzésével kell a pályázati kiírásban meghatározott határidőig továbbítania a lebonyolító szervhez. A határidőn túl benyújtott vagy továbbított pályázatokat a lebonyolító szerv további bírálat nélkül elutasítja.”
- 5. §** A Rendelet 6. § (3) bekezdés f) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
[Az Út a tudományhoz alprogramban a pályázatok elbírálásakor előnyben részesülnek azok a kutatócsoportok:]
„f) amelyek kutatási eredményei a gazdasági életben, környezet- és természetvédelemben, illetve az oktatásban alkalmazhatóak;”
- 6. §** A Rendelet a következő 6/A. §-sal egészül ki:
„6/A. § (1) Az esélyteremtő ösztöndíjak esetében a tanuló kötelessége, hogy
a) együttműködjön a menttorral,
b) részt vegyen az egyéni fejlesztési terv elkészítésében,
c) részt vegyen a rendszeres értékelésen,
d) tanulmányi eredményét megtartsa vagy javítsa.”

- (2) Az esélyteremtő ösztöndíjak esetében a tanuló joga, hogy
- a) a mentor munkáját érintő észrevételeket és javaslatokat fogalmazzon meg,
 - b) mentorváltás kezdeményezzen,
 - c) ösztöndíjat kapjon."

7. §

A Rendelet 7. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az esélyteremtő ösztöndíjak esetében a mentor feladata, hogy segítse a tanulót a tanulásban és a pályaválasztásban. A mentor kötelessége, hogy:

- egyéni fejlesztési tervet készítsen, és legalább háromhavonta értékelje a tanuló haladását, fejlődését, illetve az ezeket hátráltató okokat,
- rendszeresen és személyesen kapcsolatot tartson az általa mentorált tanulóval, ezen belül legalább heti 3 órában foglalkozzon a mentorált tanuló felkészítésével,
- rendszeresen személyesen kapcsolatot tartson az osztályfőnökkel, illetve szükség esetén a szaktanárokkal,
- családlátogatáson vegyen részt,
- részt vegyen azokon rendezvényeken és képzéseken, amelyeket Ösztöndíjprogram sikeres lebonyolítása érdekében szerveznek,
- egyéni előrehaladási naplót vezessen."

8. §

A Rendelet a következő 8. §-sal egészül ki:

„8. § (1) Az 1. § (2) bekezdés b) és c) pontja szerinti esélyteremtő ösztöndíjak esetében az állami fenntartású intézménnyel tanulói jogviszonyban álló tanulók egyéni fejlesztési terveit és az előrehaladási naplókat az illetékes tankerületnek a pályázati időszakban legalább egyszer ellenőrizni kell.

(2) A mentort az ellenőrzésről annak megkezdése előtt öt nappal értesíteni kell.

(3) A tankerület az ellenőrzés során tett megállapításait a szakmai beszámolóhoz csatolva továbbítja a lebonyolító szervnek."

9. §

- (1) A Rendelet 9. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A mentor ösztöndíjának a pályázati kiírásban meghatározott részére – a (3) bekezdésben foglaltakat kivéve – akkor válik jogosulttá, ha

- az Út a középiskolába ösztöndíj esetében az általa mentorált
 7. évfolyamos tanuló felsőbb évfolyamba lép és előző tanév végi tanulmányi átlagát nem rontotta, vagy
 8. évfolyamos tanuló előző tanév végi tanulmányi átlagát nem rontotta és középiskolába vagy szakiskolába felvételt nyert,
- az Út az érettségihez ösztöndíj esetében a mentorált tanuló
 - felsőbb évfolyamba lép és előző tanév végi tanulmányi átlagát nem rontotta, vagy
 - amennyiben az utolsó évfolyamos tanuló előző tanév végi tanulmányi átlagát nem rontotta és sikeres érettségi vizsgát tett,
- az Út a szakmához ösztöndíj esetében a mentorált tanuló
 - felsőbb évfolyamba lép és az előző tanév végi tanulmányi átlagát nem rontotta, vagy
 - az előző tanév végi tanulmányi átlagát nem rontotta és sikeres szakmai vizsgát tett."

- (2) A Rendelet 9. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A mentor az ösztöndíjának a (2) bekezdésben meghatározott részére nem válik jogosulttá, ha az általa mentorált tanuló javító- vagy osztályozó vizsgát tesz, függetlenül annak sikerességétől."

- (3) A Rendelet 9. § (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) Amennyiben a korábban esélyteremtő ösztöndíjban részesült tanuló és mentora a soron következő tanévben együtt és ugyanabban az alprogramban folytatni kívánja az ösztöndíjas jogviszonyt, új pályázatot nem kell benyújtaniuk. A tanuló és mentor ösztöndíjas jogviszony fenntartására vonatkozó szándékát írásban jelzi a köznevelési intézmény felé, és egyidejűleg nyilatkozni kell arról is, hogy a korábbi pályázatban hivatkozott – az ösztöndíjas jogviszony alapjául szolgáló – feltételek továbbra is fennállnak. Amennyiben a korábban esélyteremtő ösztöndíjban részesült tanuló és mentora más alprogramban kíván részt venni, új pályázatot kell benyújtaniuk."

(4) A Rendelet 9. § (12)–(14) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(12) Intézményváltás esetén a tanuló ösztöndíjas jogviszonya akkor marad fenn, ha az intézményváltástól számított harminc napon belül megnevezi a lebonyolító szervnek azt a köznevelési intézményt, amellyel tanulói jogviszonyt létesített, és az új köznevelési intézmény, állami fenntartású intézmény esetében az állami intézményfenntartó központ nyilatkozik arról, hogy vállalja az e rendeletben meghatározott feladatok ellátását. Annak a köznevelési intézménynek, amellyel a tanuló korábban tanulói jogviszonyban állt, írásban tájékoztatnia kell a tanulót az ösztöndíjas jogviszony fennmaradásának feltételeiről. A figyelmeztetés megtörténtét nyilatkozatban kell rögzíteni.

(13) Amennyiben a tanuló vagy a mentor tekintetében az ösztöndíjra való jogosultság valamely feltétele – a 3. § (1) bekezdésben meghatározott, a szociális rászorultságot alátámasztó feltételek kivételével – megszűnik, a köznevelési intézmény, állami fenntartású intézmény esetében az állami intézményfenntartó központ a tanulóval, valamint annak mentorával megkötött ösztöndíjszerződést – több tanulót mentoráló mentor esetén az érintett tanulóra vonatkozó részben – egyoldalúan megszünteti, és erről a lebonyolító szervet 8 munkanapon belül értesíti. A köznevelési intézmény, állami fenntartású intézmény esetében az állami intézményfenntartó központ az ösztöndíjszerződést azon hónap utolsó napjával szünteti meg, amely hónapban az ösztöndíjra való jogosultság feltétele megszűnik. Amennyiben a 3. § (1) bekezdésben meghatározott, a szociális rászorultságot alátámasztó valamely feltétel megszűnik az ösztöndíjas jogviszony időtartama alatt, az az ösztöndíjas jogviszony fennállását nem érinti. Amennyiben a tanuló vagy a mentor tekintetében az ösztöndíjra való jogosultság valamely feltétele az ösztöndíjas jogviszony létrejöttét megelőzően szűnik meg – ideértve a 9. § (8) bekezdésében meghatározott, az ösztöndíjas jogviszony folytatására vonatkozó rendelkezéseket is –, a köznevelési intézmény, állami fenntartású intézmény esetében az állami intézményfenntartó központ a tanulóval, valamint annak mentorával az ösztöndíjszerződést nem köti meg, és erről a lebonyolító szervet 8 munkanapon belül értesíti.

(14) A tanuló az ösztöndíjszerződés megkötését megelőzően és az ösztöndíjas jogviszony időtartama alatt az adott tanévben indokolt esetben két alkalommal mentorváltást kezdeményezhet a lebonyolító szervnél, ebben az esetben a tanuló és törvényes képviselője írásbeli indokolt kérelméhez csatolni kell az átvevő személy mentori pályázatát. Amennyiben a lebonyolító szerv engedélyezi, erről értesíti a köznevelési intézményt vagy állami fenntartású intézmény esetében az állami intézményfenntartó központot és kezdeményezi az ösztöndíj szerződések módosítását, illetve megkötését. Mentorváltás esetén az 5. § (1) bekezdésében meghatározott tanulói létszám nem léphető túl.”

10. § (1) A Rendelet 10. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A lebonyolító szerv a nyertes köznevelési intézményekkel, illetve az állami intézményfenntartó központtal támogatási szerződést köt.

(3) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott esetben a kutatócsoport ösztöndíjban részesülő tagjaival a köznevelési intézmény vagy az állami intézményfenntartó központ ösztöndíjszerződést köt. Az ösztöndíjat a köznevelési intézmény, illetve az állami intézményfenntartó központ folyósítja.”

(2) A Rendelet 10. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az Út a tudományhoz alprogramban a támogatás felhasználásáról a köznevelési intézménynek szakmai beszámolót és pénzügyi elszámolást kell benyújtania lebonyolító szervnek. Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott esetben a mentornak az ösztöndíjas időszak végéig kutatási program megvalósulásáról szakmai beszámolót kell be nyújtania a köznevelési intézménynek illetve az állami intézményfenntartó központnak, amelyet az saját beszámolójához csatol.”

11. § A Rendelet 12. § 4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E rendelet alkalmazásában]

„4. *Köznevelési intézmény:* az esélyteremtő ösztöndíjak esetében a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 7. § (1) bekezdés b)–g) pontjában, az Út a tudományhoz alprogram esetében az Nkt. 7. § (1) bekezdés c)–e) és h) pontokban meghatározott intézmény.”

12. § A Rendelet

a) 1. § (1) bekezdésében az „elősegítse a hátrányos helyzetben lévő tanulók esélyegyenlőségét, valamint – a (2) bekezdés d) pontjában meghatározott esetben –” szövegrész helyébe az „esélyt teremtsen a hátrányos helyzetben levő tanulók iskolai sikerességéhez – a (2) bekezdés e) pontjában meghatározott esetben –”,

b) az 1. § (2) bekezdés d) pontjában a „tandíj” szövegrész helyébe az „önköltség”;

- c) az 1. § (2) bekezdés d) pontjában, a 2. § (3) bekezdésében, a 3. § (5) bekezdésében, az 5. § (1) bekezdésében, a 6. § (1) és (2a) bekezdésében, a 9. § (1) bekezdésében, a 12. § 1.1. és 2.1. pontjában az „esélyegyenlőségi” szövegrész helyébe az „esélyteremtő”,
 - d) a 3. § (3) bekezdésében a „közoktatási” szövegrészek helyébe a „köznevelési”, az „abban a tanévben, amelyben a pályázat meghirdetésre kerül” szövegrész helyébe az „a pályázati időszakban”,
 - e) a 3. § (4) bekezdésében az „Az (1) bekezdés” szövegrész helyébe „E §”, a „6. § (1) bekezdésének a)–b) pontjában” szövegrész helyébe a „6. § (1) bekezdés a) pontjában”,
 - f) a 3. § (5) bekezdés a) pontjában a „pályázat meghirdetését követő” szövegrész helyébe a „pályázati időszakra tartozó”,
 - g) a 6. § (2) bekezdésében a „feltételek a pályázatok elbírálásakor azonos súllyal veendő figyelembe” szövegrész helyébe a „feltételeket a pályázatok elbírálásánál azonos súllyal kell figyelembe venni”,
 - h) a 6. § (6a) bekezdésében az „A köznevelési intézménynek az esélyegyenlőségi ösztöndíjak esetében” szövegrész helyébe az „Az esélyteremtő ösztöndíjak esetében a köznevelési intézménynek”,
 - i) a 10. § (6) bekezdésében az „A köznevelési intézmény” szövegrész helyébe „A köznevelési intézmény, állami fenntartású intézmény esetében a állami intézményfenntartó központ”,
- szöveg lép.

13. § (1) Hatályát veszti a Rendelet

- a) 2. § (2) és (4)–(5) bekezdése,
- b) 4. § (3)–(4a), (5) és (8) bekezdése,
- c) 5. § (2)–(4) bekezdése,
- d) 6. § (5)–(8) bekezdése,
- e) 9. § (2a), (4)–(7), (9)–(11) és (15) bekezdése,
- f) 9/A. §-a,
- g) 10. § (4) bekezdése,
- h) 11. §-a,
- i) 11/A. § (3) és (5) bekezdése.

(2) Hatályát veszti a Rendelet

- a) 2. § (3) bekezdésében az „A lebonyolító szerv az Ösztöndíjprogram pályázati kiírást a honlapján és legalább egy országos napilapban közzéteszi.”,
 - b) 4. § (6) bekezdésében a „A pályázati úrlapnak a kutatási programra vonatkozó részét a mentor aláírja. A pályázat bármelyik, az 1. § (2) bekezdésének d) pontjában meghatározott tudományterületekhez tartozó kutatási témában benyújtható.”,
 - c) 4. § (7) bekezdésében „ebben az esetben a kiskorú vagy egyébként cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes tanuló Ösztöndíjprogramban való részvételéhez szükséges a tanuló törvényes képviselőjének írásbeli hozzájárulása” és az „Az igényelt ösztöndíj havi legkisebb és legnagyobb összegét a pályázati kiírás határozza meg azzal, hogy”,
 - d) 6. § (6a) bekezdésében az „eredeti” és a „Az esélyegyenlőségi ösztöndíjak esetében a tanuló roma, cigány származása a pályázat elbírálásakor akkor vehető figyelembe, ha az ajánlás benyújtásra került.”,
 - e) 7. § (3) bekezdésében a „köznevelési intézménnyel alkalmazásban álló”, és
 - f) 10. § (7) bekezdésében „az (5) bekezdésben meghatározott szakmai beszámoló benyújtásának határidejét megelőzően”
- szövegrész.

14. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 208/2013. (VI. 17.) Korm. rendelete
a Magyar Művészeti Akadémia tagjainak életjáradékáról, valamint életjáradékban részesített tagjának
elhalálása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról**

A Kormány a Magyar Művészeti Akadémiáról szóló 2011. évi CIX. törvény 28/A. §-ában foglalt felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében foglalt feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. A rendelet hatálya

- 1. §** A rendelet hatálya kiterjed
- a) a Magyar Művészeti Akadémia (a továbbiakban: MMA) rendes és levelező tagjaira (a továbbiakban együtt: tag),
 - b) az a) pontban megjelölt, elhunyt tag házastársára, élettársára, árváira (a továbbiakban együtt: hozzátartozó) és
 - c) az MMA Titkárságára (a továbbiakban: Titkárság) mint folyósító szervre.

2. Az életjáradék és az akadémiai hozzátartozói ellátások

- 2. §** (1) A tagok a Magyar Művészeti Akadémiáról szóló 2011. évi CIX. törvény (a továbbiakban: MMA tv.) alapján havi életjáradékban részesülnek, amelynek összege:
- a) rendes tag esetében 2013-ban 150 000 forint/hó;
 - b) levelező tag esetében 2013-ban 100 000 forint/hó.
- (2) Az MMA tv. 11. § (1) bekezdésén alapuló hozzátartozói ellátások:
- a) az ideiglenes özvegyi ellátás és
 - b) az árvaellátás
- (a továbbiakban együtt: akadémiai hozzátartozói ellátás).

- 3. §** (1) A tag részére folyósított életjáradék után – függetlenül a tagsági jogviszony fennállásának időtartamától – az elhunyt taggal a halálakor (ténylegesen) együtt élő
- a) házastárs,
 - b) a Polgári Törvénykönyvről szóló törvény szerinti élettárs,
 - c) bejegyzett élettárs
- [a b) és c) pontokban meghatározottak a továbbiakban együtt: élettárs] – életkorára tekintet nélkül – ideiglenes özvegyi ellátást kaphat.
- (2) Az ideiglenes özvegyi ellátás havi összege a Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló 4/1995. (I. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 2. § (1) bekezdésében meghatározott összegnek az R. 4. § (2) bekezdése szerinti hányada.
- (3) Az ideiglenes özvegyi ellátást öt évig kell folyósítani.
- (4) Az elhunyt tag házastársát vagy élettársát akkor is megilleti az ideiglenes özvegyi ellátás, ha az MMA tagjaként életjáradékban részesül.

- 4. §** (1) Árvaellátásra jogosult az elhunyt tag gyermeke, mostohagyermek, örökbe fogadott és nevelt gyermeke (a továbbiakban együtt: gyermek).
- (2) Az árvaellátás havi összege árvánként az ideiglenes özvegyi ellátás 3. § (2) bekezdésben meghatározott havi összegének a fele.
- (3) Az árvaellátást a Titkárság a gyermek 16. életévének betöltése napjáig folyósítja. Ha a gyermek nevelési-oktatási intézményben a nappali oktatás rendje szerint, vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben tanul, az árvaellátás a tanulmányok tartamára, de legfeljebb a gyermek 25. életévének betöltéséig jár.
- (4) Az árvaellátás a (3) bekezdés szerinti tanulmányok utolsó hónapjának végéig a tanulmányi szünet tartamára is megilleti a gyermeket.

- (5) A gyermek 16. életévének betöltését követően a (3) bekezdés szerinti tanulmányok létesítéséről, fennállásáról az árvaellátás jogosultja, kiskorú esetében törvényes képviselője köteles nyilatkozni a Titkárság részére, középiskolai tanulmányok esetén évente, felsőfokú tanulmányok esetén félévente. A tanév vagy tanulmányi időszak kezdetétől számított tíz munkanapon belül igazolni kell a tanulmányok létesítését, fennállását a nevelési-oktatási intézmény vagy a felsőoktatási intézmény által kiállított igazolással.
- (6) Nem érinti az árvaellátásra való jogosultságot, ha a gyermek vagy életben maradt szülője házasságot köt, vagy ha a gyermeket örökbe fogadják.

- 5. §** (1) Az akadémiai hozzátartozói ellátásra való jogosultság szempontjából halálesetnek kell tekinteni a holtak nyilvánítását, valamint a halál tényének bírósági megállapítását, a bíróság jogerős határozata alapján.
- (2) Nem állapítható meg akadémiai hozzátartozói ellátás azon elhunyt tag után, akinek az elhalálozása tagsági jogviszonyának az MMA alapszabálya alapján történő felfüggesztése vagy szünetelése idején következik be.

- 6. §** Az akadémiai hozzátartozói ellátás az igényjogosult hozzátartozónak a társadalombiztosítási jogszabályok alapján megállapított ellátásoktól függetlenül jár.

- 7. §** (1) Az akadémiai hozzátartozói ellátásra való jogosultság a következő esetekben szűnik meg:
- a) az ideiglenes özvegyi ellátás
 - aa) a 3. § (3) bekezdésében megjelölt idő elteltével,
 - ab) az ellátás jogosultjának a 3. § (3) bekezdésében megjelölt idő eltelte előtt bekövetkezett halála esetén,
 - ac) az ellátás jogosultjának az ideiglenes özvegyi ellátásról való lemondása esetén, a lemondást követő hónap első napjától;
 - b) az árvaellátás
 - ba) a 4. § (3) bekezdésében meghatározott életkor betöltésével vagy a 4. § (5) bekezdésében meghatározott igazolás benyújtásának elmulasztásával,
 - bb) az ellátás jogosultjának a 4. § (3) bekezdésében megjelölt idő eltelte előtt bekövetkezett halála esetén,
 - bc) az ellátás nagykorú jogosultjának az árvaellátásról való lemondása esetén, a lemondást követő hónap első napjától.
- (2) Az (1) bekezdés a) pont ac) alpontja és az (1) bekezdés b) pont bc) alpontja szerinti lemondás a Titkársághoz benyújtott írásbeli nyilatkozattal történik. Az akadémiai hozzátartozói ellátásról lemondó jognyilatkozat nem vonható vissza.

3. Az életjáradék folyósítása, az akadémiai hozzátartozói ellátások igénylése, megállapítása és folyósítása

- 8. §** (1) A tag életjáradékra való jogosultságáról – az MMA közgyűlésének a tag megválasztásáról szóló határozata alapján – az MMA elnöke (a továbbiakban: elnök) tájékoztatja a Titkárságot.
- (2) Az életjáradék folyósításának teljesítése érdekében a Titkárság a tagot felhívja az életjáradék folyósításához szükséges adatok közlésére.
- (3) Az életjáradék folyósítása szünetel, ha
- a) a tag tagsági jogviszonya az MMA alapszabálya alapján, saját kérésére szünetel,
 - b) a tag tagsági jogviszonya az MMA alapszabálya szerint felfüggesztésre kerül, vagy
 - c) az életjáradékról a tag az MMA alapszabálya szerint lemond,
- az a)–c) pontok szerinti esetek időtartama alatt.
- 9. §** (1) Az akadémiai hozzátartozói ellátást a Titkárságon írásban kell igényelni – a 14. §-ban meghatározott eset kivételével – a tag elhalálozásától számított 5 hónapon belül.
- (2) Az igénybejelentéshez csatolni kell az özvegynek a hozzátartozói jogviszony 3. § (1) bekezdése szerinti fennállására vonatkozó nyilatkozatát, a 16. életévét betöltött árvaellátásra jogosult esetén a 4. § (3) bekezdése szerinti tanulmányok folytatásának igazolására szolgáló iratot.

- (3) Hiányosan benyújtott igénybejelentés esetén a Titkárság az igénybejelentés beérkezésétől számított 15 munkanapon belül – megfelelő határidő megjelölése és a mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés mellett – hiánypótlásra szólítja fel az igénybejelentőt.
- (4) A Titkárság az igénybejelentésről annak beérkezésétől számított 15 munkanapon belül határozattal dönt. A határozatot annak meghozatalától számított 8 napon belül megküldi az igénybejelentőnek. A Titkárság ügyintézésének határidejébe nem számít bele a hiánypótlásra, illetve a döntéshez szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő.
- (5) Az akadémiai hozzátartozói ellátást megállapító vagy az igénybejelentést elutasító határozat ellen az, akire a határozat vonatkozik – kiskorú esetében törvényes képviselője –, jogszabálysértés miatt, a határozat kézhezvételétől számított 15 munkanapon belül írásban kifogást terjeszthet elő az elnökkel.
- (6) A kifogást az elnök a kézhezvételtől számított 15 munkanapon belül megvizsgálja, és ha azt alaposnak tartja, a Titkárság döntését megváltoztatja, ellenkező esetben a kifogást elutasítja. Az elnök a határozatáról 8 napon belül értesíti a Titkárságot és a kifogás előterjesztőjét.
- (7) Az igénybejelentő az (1) bekezdés szerinti határidő elmulasztása esetén, a tag halálát követő egy éven belül méltányossági kérelemmel fordulhat az elnökhöz, akinek a kérelem beérkezésétől számított 15 munkanapon belül meghozott, és a Titkárságnak továbbított támogató határozata esetén a Titkárság a (3) és (4) bekezdés szerint jár el. A méltányossági kérelem elutasításáról szóló határozatát az elnök 8 napon belül megküldi a méltányossági kérelem előterjesztőjének.

- 10. §**
- (1) Az akadémiai hozzátartozói ellátást a tag elhalálózását követő hónap első napjától számítva, teljes hónapra kell megállapítani.
 - (2) Az akadémiai hozzátartozói ellátás visszamenőleg legfeljebb öt hónapra, az igénybejelentés Titkárság általi kézhezvételének napját megelőző ötödik hónap első napjától állapítható meg, ha a jogosultsági feltételek ettől az időponttól kezdve fennállnak.

- 11. §**
- (1) Az életjáradékot és az akadémiai hozzátartozói ellátást a Titkárság folyósítja.
 - (2) Az életjáradékot és az akadémiai hozzátartozói ellátást utólag, a tagsági jogviszony létrejöttét, illetve az akadémiai hozzátartozói ellátás megállapítását követő hónap 10. napjáig kell folyósítani.
 - (3) Az életjáradék, valamint az akadémiai hozzátartozói ellátás összegéből a Titkárság mint kifizető a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint adóelőleget von.
 - (4) Az életjáradékra és az akadémiai hozzátartozói ellátásra jogosult köteles a Titkárságnak bejelenteni minden olyan tény, adatot, amely az ellátásra való jogosultságát érinti.

4. Visszafizetési és megtérítési kötelezettség

- 12. §**
- (1) Aki az életjáradékot vagy az akadémiai hozzátartozói ellátást jogalap nélkül vette fel, köteles azt visszafizetni, ha arra őt a Titkárság a jogalap nélkül felvett ellátás folyósításától számított 60 napon belül írásban kötelezi.
 - (2) Az életjáradék és az akadémiai hozzátartozói ellátás jogalap nélküli felvétele okán a Titkárság által az (1) bekezdés szerint követelt tartozás összegét – kérelemre – az elnök kivételes esetben, a jogalap nélkül felvett életjáradék vagy akadémiai hozzátartozói ellátás felvételének összes körülményére tekintettel, méltányosságból mérsékelheti vagy elengedheti.

5. Záró rendelkezések

- 13. §** Ez a rendelet 2013. július 1-jén lép hatályba.

- 14. §** Akadémiai hozzátartozói ellátás igényelhető – legfeljebb az e rendelet hatálybalépését követő 30 napon belül – a 2012. július 1. napját követően és az e rendelet hatálybalépését megelőzően elhalálozott tag után is, függetlenül attól, hogy a hozzátartozói ellátásra jogosult az MMA alapszabálya alapján kiadott, az özvegyi és árvasági juttatások odaítélésével, folyósításával kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazó szabályzat (a továbbiakban: szabályzat) alapján kegyeleti támogatásban részesült. Az akadémiai hozzátartozói ellátás folyósításának 3. § (3) bekezdése és 4. § (3) bekezdése szerinti időtartamába a szabályzat alapján megállapított havi juttatás folyósításának időtartamát be kell számítani.

- 15. §** (1) Az életjáradék és az akadémiai hozzátartozói ellátás fedezetét az MMA költségvetésében kell megtervezni.
- (2) Az életjáradék összegét a Kormány – az MMA-val együttműködésben, az elnöknek a kultúráért felelős miniszter útján előterjesztett javaslata alapján – évente felülvizsgálja a (3) bekezdésben foglalt elvek szerint, annak érdekében, hogy a tagok részére az MMA tv. alapján biztosított életjáradék mértéke 2022. január 1-jétől elérje a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) által a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló törvény (a továbbiakban: MTA tv.) alapján a tagok részére tudományos teljesítményük és köztestületi munkájuk elismeréseként folyósított havi juttatás (tiszteletdíj) összegét.
- (3) A (2) bekezdésben meghatározott felülvizsgálat során a Kormány az MTA által az MTA tv. alapján a tagok részére folyósított havi juttatás és az MMA tv. alapján a tagok részére folyósított havi juttatás mindenkor hatályos különbözetét évente a (2) bekezdésben meghatározott határidőre vetítve határoz az MMA tv.-ben meghatározott életjáradék összegéről – az MMA tv. 4. § (2) bekezdés p) pontjában foglaltakra is figyelemmel – a 2. § (1) bekezdése szerinti havi juttatás fejlesztését tartva szem előtt.
- 16. §** Hatályát veszti a Magyar Művészeti Akadémia tagjainak életjáradékáról szóló 427/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

V. A Kormány tagjainak rendeletei

Az emberi erőforrások minisztere 41/2013. (VI. 17.) EMMI rendelete az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvénynek a szerv- és szövetátültetésre, valamint -tárolásra és egyes kórszövetteni vizsgálatokra vonatkozó rendelkezései végrehajtásáról szóló 18/1998. (XII. 27.) EüM rendelet módosításáról

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. § (2) bekezdés q) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 41. § d) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvénynek a szerv- és szövetátültetésre, valamint -tárolásra és egyes kórszövetteni vizsgálatokra vonatkozó rendelkezései végrehajtásáról szóló 18/1998. (XII. 27.) EüM rendelet (a továbbiakban: R.) 1/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„1/A. § E rendelet alkalmazásában

1. *adományozás*: a szervek átültetés céljából történő, valamint az emberi felhasználásra szánt szövetek és sejtek rendelkezésre bocsátása;
2. *ártalmatlanítás*: az átültetésre nem kerülő szerv végleges elhelyezése;
3. *elosztás*: az emberi felhasználásra szánt szövetek és sejtek szállítása és átadása;
4. *emberi felhasználás*: a szövetek és sejtek felhasználása a recipiens testén vagy testében, illetve a testen kívüli felhasználás;
5. *emberi felhasználásért felelős szervezet*: olyan egészségügyi szolgáltató vagy fekvőbeteg-szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató szervezeti egysége, amely emberi szöveteket és sejteket átültetés céljára használ fel;
6. *feldolgozás*: minden olyan művelet, amely az emberi felhasználásra szánt szövetek és sejtek előkészítéséhez, kezeléséhez, megőrzéséhez és csomagolásához kapcsolódik;
7. *felhatalmazással rendelkező szervezet*: az 1/B. § szerinti illetékes hatóságok, illetve az Országos Vérellátó Szolgálat (a továbbiakban: OVSZ) által megkötött megállapodás alapján a megállapodásban részes szerv-csere szervezet az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes valamely tagállamba és harmadik országokba irányuló, illetve onnan kiinduló szervcserével kapcsolatos meghatározott minőségi és biztonsági feladatok végrehajtása tekintetében;
8. *gyűjtés*: az a folyamat, amely során a szöveteket és sejteket rendelkezésre bocsátják, azaz amely során a szövetek és sejtek eltávolítása, valamint azok szövetbankba szállítása történik;
9. *gyűjtő szervezet*: olyan egészségügyi szolgáltató, amely emberi szövetek és sejtek gyűjtését végzi azok feldolgozása és tárolása nélkül;
10. *ivarsejtek*: az asszisztált reprodukció céljára történő felhasználásra szánt valamennyi szövet és sejt;
11. *karantén*: az eltávolított szövetek vagy sejtek fizikailag vagy egyéb módon elkülönített állapota az elfogadásukra vagy elutasításukra vonatkozó döntés meghozataláig;
12. *kritikus*: minden olyan lényeges tevékenység, körülmény és eszköz, mely a sejtek és szövetek gyűjtése, feldolgozása, konzerválása, tárolása, szállítása és elosztása során azokkal érintkezve a sejtek és szövetek minőségét és biztonságát befolyásolhatja;
13. *minőségirányítási rendszer*: a minőségirányítás végrehajtására szolgáló szervezeti felépítés, körülhatárolt felelősségi körök, eljárások, folyamatok és erőforrások összessége, amely magában foglalja a minőséghez közvetlenül vagy közvetve hozzájáruló tevékenységeket;
14. *minősítés*: annak az igazolása, hogy valamely folyamat, szakmai eljárásrend, berendezés vagy környezet folyamatosan megfelel a szabványokban meghatározott előírásoknak és minőségi követelményeknek; a minősítés egy adott rendszer hatékonyságának értékelése céljából történik;
15. *műveleti előírások*: egy konkrét folyamat lépéseit – beleértve a felhasználandó anyagokat és módszereket, valamint a remélt végeredményt is – ismertető írásbeli dokumentumok;
16. *nemzeti donor-/recipiens azonosító szám*: az az azonosító kód, amelyet a 16/D. § (2) bekezdése szerint tagállami szinten létrehozott azonosító rendszernek megfelelően egy donorhoz vagy egy recipienshez rendelnek;

17. *nyomonkövethetőség*: a szövet, a sejt, illetve a szerv helyének meghatározása és azonosítása a gyűjtéstől vagy adományozástól a feldolgozáson, a vizsgálaton és a tároláson keresztül a szerv-, illetve szövetátültetésig, vagy a megsemmisítésig, illetve ártalmatlanításig tartó folyamat valamennyi lépése során, amely magában foglalja a donor, a recipiens, a szövetbank, továbbá a szervkivételt és az átültetést végző egészségügyi szolgáltató azonosítását; továbbá kiterjed a szövetekkel, sejtekkel, illetve szervekkel érintkezésbe kerülő termékekkel és anyagokkal kapcsolatos minden lényeges, személyazonosításra alkalmatlan adat meghatározásának és azonosításának a biztosítására is;
18. *partnerek közötti adományozás*: ivarsejtek olyan férfi és nő közötti adományozása, akik megfelelnek az emberi reprodukcióra irányuló különleges eljárások végzésére vonatkozó, valamint az ivarsejtekkel és embriókkal való rendelkezésre és azok fagyasztva tárolására vonatkozó részletes szabályokról szóló 30/1998. (VI. 24.) NM rendeletben foglalt előírásoknak;
19. *prezerváció*: vegyi anyagok, módosított környezeti feltételek vagy egyéb eszközök alkalmazása azzal a céllal, hogy megelőzzék vagy késleltessék a feldolgozás során a sejtek, szövetek, valamint a szervek biológiai vagy fizikai állapotának változását;
20. *rendeltetési tagállam*: az az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes valamely tagállam, ahová a szervet átültetés céljából küldik;
21. *súlyos káros esemény*: a szövetek és sejtek vizsgálatához, feldolgozásához, tárolásához és elosztásához, valamint a szerv adományozásától annak beültetéséig terjedő folyamat bármely szakaszához kapcsolódó olyan nem kívánt, váratlan, kedvezőtlen esemény, amely valamely fertőző betegség átviteléhez, a beteg halálához vezethet, vagy életveszélyt, maradandó károsodást, a munkaképesség elvesztését vagy cselekvőképtelen állapotot eredményezhet, illetve amely gyógyintézeti kezelést igényel, vagy ehhez vezethet, vagy ezeket meghosszabbítja, továbbá az emberi reprodukcióra irányuló különleges eljárások esetén az ivarsejtek vagy az embriók bármely téves azonosítása vagy felcserélése;
22. *súlyos szövődmény*: a szövetek és sejtek emberi felhasználásához, valamint a szerv adományozásától annak beültetéséig terjedő folyamat bármely szakaszához kapcsolódó olyan nem kívánt reakció a donor vagy a recipiens szervezete részéről – beleértve valamely fertőző betegség átvitelét is –, amely halálhoz vezet, vagy életveszélyt, maradandó károsodást, a munkaképesség elvesztését vagy cselekvőképtelen állapotot eredményez, illetve amely gyógyintézeti kezelést igényel, vagy ehhez vezethet, vagy ezeket meghosszabbítja;
23. *szakmai eljárásrend*: egy folyamat lépéseit – beleértve a felhasználandó anyagokat és módszereket is – és az elvárt eredményt bemutató írott utasítás;
24. *származási tagállam*: az az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes valamely tagállam, amelyben a szervet átültetés céljából kivették;
25. *szervkivétel*: az a folyamat, amelynek során az adományozott szervek hozzáférhetővé válnak;
26. *szövetbank*: az az egészségügyi szolgáltató, amely a szövet- és sejt-donorok szűrővizsgálatát, a szövetek és sejtek feldolgozását, megőrzését, tárolását, valamint a szöveteknek és sejteknek az átültetést végző egészségügyi szolgáltató részére történő elosztását, átadását végzi;
27. *tárolás*: a szövetek és sejtek megfelelően ellenőrzött feltételek melletti tartása az elosztásig.”

2. §

Az R. „Intézményi feltételek” alcíme a következő 15/D. és 15/E. §-sal egészül ki:

„15/D. § Az OTH a honlapján nyilvántartást tesz közzé a szövet- és sejtbankokról. A nyilvántartás tartalmazza az egészségügyi szolgáltatók nyilvántartására vonatkozó jogszabályban foglalt adatok közül az egészségügyi szolgáltató nevét, a szolgáltató székhelyére és az egészségügyi szolgáltatás végzésének helyszínéül szolgáló telephelyére vonatkozó adatokat, valamint az engedélyezett egészségügyi szakmákat és tevékenységeket.

15/E. § (1) A szövet- és sejtbank nyilvántartást vezet a gyűjtött, vizsgált, megőrzött, feldolgozott, tárolt és elosztott, illetve egyéb módon felhasznált szövetek és sejtek típusáról és mennyiségéről, továbbá az emberi felhasználásra szánt szövetek és sejtek származásáról és rendeltetési helyéről.

(2) Az (1) bekezdés szerinti nyilvántartás alapján a szövet- és sejtbank évente január 31-ig – a 12. számú mellékletben foglalt elemeket tartalmazó – jelentést küld előző évi tevékenységéről az OTH-nak. Az OTH a jelentést a honlapján közzéteszi.”

3. §

Az R. a 16/G. §-át követően a következő 16/H. és 16/I. §-sal, valamint azt megelőzően a következő alcímmel egészül ki:

„Az átültetésre szánt emberi szerveknek az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes valamely tagállamok közötti cseréjére vonatkozó általános eljárási szabályok

16/H. § (1) Az OVSZ a 16/I. § szerinti adattovábbítása során a (2) és a (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelően jár el.

(2) Az adatokat írásban, elektronikus úton vagy faxon, a rendeltetési tagállammal kötött megállapodás szerinti nyelven, ennek hiányában angol nyelven, az adatok rendelkezésre állását követően haladéktalanul kell megküldeni úgy, hogy az tartalmazza az adattovábbítás időpontját és az adattovábbításért felelős személy elérhetőségeit is. Az adattovábbítást követően gondoskodni kell arról, hogy a rendeltetési tagállam az adatok átvételét megerősítse.

(3) Az (1) bekezdés szerinti adattovábbítás során – az adatvédelemre vonatkozó jogszabályok betartásával – jelezni kell, hogy az személyes adatokat tartalmaz.

(4) Sürgős esetben az adattovábbítás szóban is történhet, különösen a 16/K. § szerinti súlyos káros események és szövődmények bejelentése esetén. A szóbeli adattovábbítást követően a (2) és a (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelően kell eljárni.

(5) Az OVVSZ 24 órás ügyeletet biztosít a sürgős esetek adatainak fogadására.

16/l. § (1) Az OVVSZ a szervcsere megtörténte előtt továbbítja a 9/a. számú melléklet szerinti szerv- és donoradatok közül a rendelkezésére állókat a rendeltetési tagállam illetékes hatóságai, illetve felhatalmazással rendelkező szervezetei részére.

(2) Amennyiben az (1) bekezdés szerinti adattovábbítás során nem állt rendelkezésre valamennyi, a 9/a. számú melléklet szerinti szolgáltatandó adat, az OVVSZ gondoskodik arról, hogy a szükséges adatok továbbítására azok rendelkezésre állását követően haladéktalanul sor kerüljön.

(3) A 9/a. számú melléklet szerinti adatokat a 16/B. §-ban foglaltak szerint kell meghatározni és megküldeni az OVVSZ-nek az (1) és a (2) bekezdés szerinti adattovábbításhoz.”

4. §

Az R. a 3. §-sal megállapított 16/l. §-át követően a következő 16/J–16/L. §-sal, valamint azt megelőzően a következő alcímmel egészül ki:

„A szervek nyomonkövethetőségét biztosító adatok

16/J. § (1) Az OVVSZ a szervek nyomonkövethetőségének biztosítására – a 9/a. számú mellékletben foglalt adatokon túlmenően – Magyarországról származó szerv esetén továbbítja a rendeltetési tagállam illetékes hatóságai, illetve felhatalmazással rendelkező szervezetei részére a szerv meghatározására vonatkozó adatokat és a nemzeti donorazonosító számot.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt, a szerv meghatározására vonatkozó adatként egy szerv anatómiai leírását (szerv megnevezését), a szerv testbeli elhelyezkedését, oldalíságát, valamint azt kell meghatározni, hogy teljes szervről, annak egy részéről, illetve a szerv melyik lebenyéről, szegmenséről van szó.

(3) Magyarországra érkező szerv esetén az OVVSZ továbbítja a származási tagállam illetékes hatóságai, illetve felhatalmazással rendelkező szervezetei részére a következő adatokat:

- a) nemzeti recipiens azonosító szám, illetve beültetés hiányában a szerv rendeltetése,
- b) az átültetés dátuma,
- c) transzplantációs központ neve és elérhetőségi adatai.

16/K. § (1) Amennyiben az OVVSZ olyan súlyos káros eseményről vagy szövődményről értesül, amely feltehetően egy másik, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes valamely tagállamtól kapott szervvel függ össze, – a 17/C. §-ban foglaltakkal összhangban – haladéktalanul tájékoztatja a származási tagállam illetékes hatóságát, illetve felhatalmazással rendelkező szervezetét és a 13. számú melléklet A) pontjában meghatározott, az azokból rendelkezésre álló adatokat tartalmazó előzetes jelentést küld a részükre.

(2) Amennyiben az OVVSZ olyan súlyos káros eseményről vagy szövődményről értesül, amely feltehetően olyan donorral függ össze, akinek a szerveit más, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes valamely tagállamba is elküldték, haladéktalanul megküldi az (1) bekezdés szerinti adatokat tartalmazó előzetes jelentést a rendeltetési tagállam illetékes hatósága, illetve felhatalmazással rendelkező szervezete részére.

(3) Amennyiben az (1) és a (2) bekezdés szerinti előzetes jelentés megküldését követően a súlyos káros eseménnyel és szövődménnyel kapcsolatban további információ jut az OVVSZ tudomására, ezeket haladéktalanul továbbítja az (1) és a (2) bekezdés szerinti szervek részére.

(4) Amennyiben a súlyos káros esemény vagy szövődmény feltehetően olyan donorral függ össze, akinek szerveit más, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes valamely tagállamba is elküldték, az OVVSZ mint a származási tagállam illetékes hatósága a (2) bekezdés szerinti előzetes jelentés megküldését követő három hónapon belül továbbítja valamennyi rendeltetési tagállam illetékes hatósága, illetve felhatalmazással rendelkező szervezete számára a 13. számú melléklet B) pontja szerinti végleges jelentést. A végleges jelentéshez a rendeltetési tagállamok illetékes hatósága, illetve felhatalmazással rendelkező szervezete által megküldött információkat fel kell használni.

16/L. § Az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes tagállamok közötti összeköttetés biztosítására az OVSZ megküldi az Európai Bizottság részére elérhetőségi adatait (szervezet neve, telefonszáma, e-mail címe, faxszáma, postai címe). Az adatok változása esetén erről tájékoztatja az Európai Bizottságot."

- 5. §** Az R. 18. § (4) bekezdése a következő e) ponttal egészül ki:
(Ez a rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:)
„e) az átültetésre szánt emberi szervek tagállamok közötti cseréjére vonatkozó tájékoztatási eljárások meghatározásáról szóló 2012. október 9-i 2012/25/EU bizottsági irányelv.”
- 6. §** (1) Az R. az 1. melléklet szerinti 12. számú melléklettel egészül ki.
(2) Az R. a 2. melléklet szerinti 13. számú melléklettel egészül ki.
- 7. §** Az R. 1/B. §-ában az „Országos Vérellátó Szolgálat (a továbbiakban: OVSZ)” szövegrész helyébe az „OVSZ” szöveg lép.
- 8. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) A 2. §, a 6. § (1) bekezdése és az 1. melléklet 2013. július 1-jén lép hatályba.
- 9. §** Ez a rendelet
- az emberi szövetek és sejtek adományozására, gyűjtésére, vizsgálatára, feldolgozására, megőrzésére, tárolására és elosztására vonatkozó minőségi és biztonsági előírások megállapításáról szóló 2004. március 31-i 2004/23/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek és
 - az átültetésre szánt emberi szervek tagállamok közötti cseréjére vonatkozó tájékoztatási eljárások meghatározásáról szóló 2012. október 9-i 2012/25/EU bizottsági végrehajtási irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Balog Zoltán s. k.,
emberi erőforrások minisztere

1. melléklet a 41/2013. (VI. 17.) EMMI rendelethez
„12. számú melléklet a 18/1998. (XII. 27.) EüM rendelethez

A szövetbank éves jelentése

A szövet- és sejtbank 15/E. § szerinti éves jelentése a következőket tartalmazza:

- Szövetbankban végzett tevékenységek
 - Szövetdonorok száma
 - Adományozott szövetek száma (egyedi adományozások száma)
 - Szemből származó szövetek (szaruhártya) száma (egységek)*
 - Bőr (hámsejt)
 - Bőr (hámsejt) (egységek száma)*
 - Bőr (hámsejt) cm²*
 - Szívbillentyűk száma (egységek)*
 - Vérerek száma (egységek)*
 - Kötő- és támasztószövet
 - Teljes vagy részleges csontok száma (egységek)*
 - Ínak/ínzalagok száma (egységek)*
 - Porcok száma (egységek)*
 - Csontot kitöltő anyagok száma (egységek)*
 - Egyéb kötő- és támasztószövetek száma (egységek) (például porckorong, hallócsontocskák stb.)*
 - Amnionmembrán
 - Amnionmembrán egységnyi száma*
 - Amnionmembrán cm²*

- 1.9. Petefészek- és hereszövetek (egységek)*
- 1.10. Egyéb szövetek száma (zsírszövet, dobhártya stb.)*
2. Hemopoetikus őssejtbankban végzett tevékenységek [autológ, allogén (rokontól származó, nem rokontól származó) eredet feltüntetésével]
 - 2.1. Sejtdonorok száma
 - 2.2. Donációk száma
 - 2.2.1. Csontvelőből*
 - 2.2.2. Perifériás vérből*
 - 2.3. Tasakok száma
 - 2.3.1. Csontvelőből*
 - 2.3.2. Perifériás vérből*
3. Köldökszinórvér bankban végzett tevékenységek
 - 3.1. Sejtdonorok száma
 - 3.2. Köldökszinórvér egységek száma*
4. Ivarsejt bankban végzett tevékenységek
 - 4.1. Sejtdonorok száma
 - 4.2. Donációk száma
 - 4.2.1. Hímivarsejt*
 - 4.2.2. Petesejt**
 - 4.2.3. Embrió*
 - 4.3. Tárolt egységek száma
 - 4.3.1. Hímivarsejt*
 - 4.3.2. Petesejt*
 - 4.3.3. Embrió*

* Az előző év január 1-jén és december 31-én tárolt, valamint az előző évben gyűjtött, feldolgozott, megsemmisített, elosztott szövetek számát (egységét) egymást követően szám szerint kell megjeleníteni.

** Az előző évben történt donációk száma és az adományozott petesejtek száma.

5. Külföldről történő behozatal és külföldre történő kivitel ***
 - 5.1. Szemből származó szövetek (szaruhártya) száma (egységek)
 - 5.2. Bőr (hámsejt) (egységek száma)
 - 5.3. Szívbillentyűk száma (egységek)
 - 5.4. Vérerek száma (egységek)
 - 5.5. Kötő- és támasztószövetek száma
 - 5.5.1. Teljes vagy részleges csont száma (egységek)
 - 5.5.2. Ínak/ínszalagok száma (egységek)
 - 5.5.3. Porcok száma (egységek)
 - 5.5.4. Csontot kitöltő anyagok száma (egységek)
 - 5.5.5. Egyéb kötő- és támasztószövetek száma (egységek) (például porckorong, hallócsontocskák stb.)
 - 5.6. Amnionmembrán száma (egységek)
 - 5.7. Petefészek- és hereszövetek (egységek)
 - 5.8. Egyéb szövetek száma (zsírszövet, dobhártya stb.)
 - 5.9. Csontvelő (tasakok száma)
 - 5.10. Perifériás vér (tasakok száma)

*** Adott sejt, illetve szövet vonatkozásában rögzíteni kell a származási helyet és a rendeltetési helyet is.

A szövetek és sejtek vonatkozásában a fenti adatokat a gyűjtés, vizsgálat, megőrzés, feldolgozás, tárolás és elosztás, illetve egyéb módon történő felhasználás vonatkozásában kell megadni."

2. melléklet a 41/2013. (VI. 17.) EMMI rendelethez

„13. számú melléklet a 18/1998. (XII. 27.) EüM rendelethez

- A) Előzetes jelentés a feltételezett súlyos káros eseményekről vagy szövődményekről
1. Bejelentő tagállam megnevezése
 2. A jelentés azonosító száma: ország (ISO-kód)/nemzeti szám
 3. A bejelentő illetékes hatóság elérhetőségi adatai: telefonszám, e-mail cím és faxszám
 4. A kapcsolattartó transzplantációs központ elérhetőségi adatai: telefonszám, e-mail cím és faxszám
 5. A bejelentés dátuma és időpontja (év/hónap/nap/óra/perc)
 6. Származási tagállam
 7. Nemzeti donoraazonosító szám
 8. Rendeltetési tagállam (tagállamok) megnevezése (amennyiben ismert)
 9. Nemzeti recipiensazonosító szám (számok)
 10. A súlyos káros esemény vagy szövődmény kezdetének dátuma és időpontja (év/hónap/nap/óra/perc)
 11. A súlyos káros esemény vagy szövődmény kimutatásának dátuma és időpontja (év/hónap/nap/óra/perc)
 12. A súlyos káros esemény vagy szövődmény leírása
 13. A meghozott/javasolt azonnali intézkedések
- B) Végleges jelentés a súlyos káros eseményekről vagy szövődményekről
1. Bejelentő tagállam megnevezése
 2. A jelentés azonosító száma: ország (ISO-kód)/nemzeti szám
 3. A bejelentő szerv elérhetőségi adatai: telefonszám, e-mail cím és faxszám
 4. A bejelentés dátuma és időpontja (év/hónap/nap/óra/perc)
 5. Az előzetes jelentés (jelentések) azonosító száma (számai)
 6. Az eset leírása
 7. Érintett tagállamok
 8. A vizsgálat eredménye és a záró következtetés
 9. A meghozott megelőző és helyreállító intézkedések
 10. Következtetés/nyomon követés (szükség esetén)“

**A nemzetgazdasági miniszter 19/2013. (VI. 17.) NGM rendelete
a Magyar Export-Import Bank Részvénytársaság és a Magyar Exporthitel Biztosító Részvénytársaság
központi költségvetéssel történő elszámolásának részletes szabályairól szóló
16/1998. (V. 20.) PM rendelet módosításáról**

A Magyar Export-Import Bank Részvénytársaságról és a Magyar Exporthitel Biztosító Részvénytársaságról szóló 1994. évi XLII. törvény 26. § (5) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 73. § b) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, a következőket rendelem el:

- 1. §** (1) A Magyar Export-Import Bank Részvénytársaság és a Magyar Exporthitel Biztosító Részvénytársaság központi költségvetéssel történő elszámolásának részletes szabályairól szóló 16/1998. (V. 20.) PM rendelet (a továbbiakban: R.) 4. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(4) Az ügyletekre szerződésenként megállapított különbözeteket forinttól eltérő devizanem esetén a tárgynegyedév utolsó munkanapján érvényes, hivatalosan közzétett MNB deviza árfolyam alkalmazásával az Eximbank forintra átszámítja, és azokat a forintban fennálló tételekkel összesíti, majd az összesítésként kimutatott forintösszeget rendezi a költségvetéssel az (5)–(6) bekezdésben foglaltak szerint.”
- (2) Az R. 4. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(6) Az Eximbank Korm. rendelet szerinti bázisköltség meghatározásánál a negyedéves elszámolás a megelőző három hónapban érvényesült USD és GBP devizanemre vonatkozó 6 havi LIBOR (londoni bankközi kamatláb), EUR devizanemre vonatkozó 6 havi EURIBOR (frankfurti bankközi kamatláb), HUF devizanemre vonatkozó 6 havi BUBOR (budapesti bankközi kamatláb) átlagának figyelembevételével történik. Az átlagolásnál alkalmazott 6 havi

LIBOR a REUTERS LIBOR01 és a REUTERS FRASSETT oldalán, a 6 havi EURIBOR az EURIBOR= oldalán, a 6 havi BUBOR a BUBOR= oldalán naponta megjelenő fixingek átlaga a legközelebbi 1/16-ra felkerekítve.”

- 2. §** Az R. 13. §-a a következő (3) és (4) bekezdéssel egészül ki:
 „(3) A Magyar Export-Import Bank Részvénytársaság és a Magyar Exporthitel Biztosító Részvénytársaság központi költségvetéssel történő elszámolásának részletes szabályairól szóló 16/1998. (V. 20.) PM rendelet módosításáról szóló 19/2013. (VI. 17.) NGM rendelet (a továbbiakban: MódR1.) 1. §-ával megállapított 4. § (4) bekezdését az Eximbank a MódR1. hatálybalépését követően esedékes elszámolásokra, a teljes elszámolási időszakra vonatkozóan alkalmazhatja.
 (4) A 4. § (1) bekezdése szerinti költségvetési elszámolások során az Eximbank a MódR1. 1. § (2) bekezdésével megállapított 4. § (6) bekezdését a MódR1. hatálybalépését követően esedékes elszámolásokra, a teljes elszámolási időszakra vonatkozóan alkalmazhatja.”
- 3. §** Az R. 10. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
- 4. §** Hatályát veszti az R. 10. melléklet 3. táblázat 11. sora.
- 5. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Varga Mihály s. k.,
 nemzetgazdasági miniszter

1. melléklet a 19/2013. (VI. 17.) NGM rendelethez

1. Az R. 10. melléklet 1. táblázat B:11 mezője helyébe a következő rendelkezés lép:

	(A)	B	C)
[11	KR 3. § (1)]	„A megbízó vagy az exportőr a garancia kibocsátásakor a) nem állt csőd-, felszámolási eljárás vagy végelszámolás alatt, b) nem volt az állammal vagy az Eximbankkal szemben korábbi garancia beváltásából fennálló tartozása, c) nem volt lejárt esedékességű köztartozása”	

2. Az R. 10. melléklet 2. táblázat B:7 mezője helyébe a következő rendelkezés lép:

	(A)	B	C)
[7	KR 3. § (1)]	„A megbízó vagy az exportőr a garancia kibocsátásakor a) nem állt csőd-, felszámolási eljárás vagy végelszámolás alatt, b) nem volt az állammal vagy az Eximbankkal szemben korábbi garancia beváltásából fennálló tartozása, c) nem volt lejárt esedékességű köztartozása”	

3. Az R. 10. melléklet 3. táblázat B:12 mezője helyébe a következő rendelkezés lép:

	(A)	B	C)
[12	KR 3. § (1)]	„A megbízó vagy az exportőr a garancia kibocsátásakor a) nem állt csőd-, felszámolási eljárás vagy végelszámolás alatt, b) nem volt az állammal vagy az Eximbankkal szemben korábbi garancia beváltásából fennálló tartozása, c) nem volt lejárt esedékességű köztartozása”	

4. Az R. 10. melléklet 4. táblázat B:7 mezője helyébe a következő rendelkezés lép:

	(A)	B	C)
[7	KR 3. § (1)]	„A megbízó vagy az exportőr a garancia kibocsátásakor a) nem állt csőd-, felszámolási eljárás vagy végelszámolás alatt, b) nem volt az állammal vagy az Eximbankkal szemben korábbi garancia beváltásából fennálló tartozása, c) nem volt lejárt esedékességű köztartozása”	

A vidékfejlesztési miniszter 50/2013. (VI. 17.) VM rendelete a Magyar Élelmiszerkönyv kötelező előírásairól szóló 152/2009. (XI. 12.) FVM rendelet módosításáról

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 76. § (2) bekezdés 5. pontjában foglalt felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § c) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, a következőket rendelem el:

- 1. §** A Magyar Élelmiszerkönyv kötelező előírásairól szóló 152/2009. (XI. 12.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. § 12. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
[Ez a rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:]
„12. a Tanács 2001/112/EK irányelve (2001. december 20.) a gyümölcslevekről és egyes hasonló, emberi fogyasztásra szánt termékekről, és az ezt módosító 2009/106/EK bizottsági és 2012/12/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv;”
- 2. §** Az R. 11. melléklete helyébe e rendelet 1. melléklete lép.
- 3. §** Hatályát veszti az R.
a) 1. § (2) bekezdés 3–8. pontja,
b) 3. § 3., 4., 6–9. pontja, valamint
c) 3., 4. és 5. melléklete.
- 4. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) Az 1–2. §, az 5. § (1) bekezdése, valamint az 1. melléklet 2013. október 28-án lép hatályba.
- 5. §** (1) Ez a rendelet a 2001/112/EK tanácsi irányelvnek a gyümölcslevek és egyes hasonló, emberi fogyasztásra szánt termékek tekintetében történő módosításáról szóló, 2012. április 19-i 2012/12/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.
(2) Ez a rendelet az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. mellékletének az élelmiszer-adalékok uniós jegyzékének létrehozásával történő módosításáról szóló, 2011. november 11-i 1129/2011/EU bizottsági rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

Dr. Fazekas Sándor s. k.,
vidékfejlesztési miniszter

1. melléklet az 50/2013. (VI. 17.) VM rendelethez

„11. melléklet a 152/2009. (XI. 12.) FVM rendelethez

A Magyar Élelmiszerkönyv 1-3-2001/112 számú előírása a gyümölcslevekről és egyes hasonló, emberi fogyasztásra szánt termékekről

A rész

- I. Ez az előírás a B részben meghatározott termékekre vonatkozik. Amennyiben e melléklet eltérően nem rendelkezik, a B részben meghatározott termékek vonatkozásában alkalmazni kell az uniós jog élelmiszerekre vonatkozó rendelkezéseit, így különösen az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 2002. január 28-i 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet.
- II.
 1. Az élelmiszerek jelölésére vonatkozó általános előírásokon túlmenően a B részben meghatározott termékek megnevezésére a B részben felsorolt termékneveket kell használni. A B részben felsorolt terméknevek helyett a D részben meghatározott elnevezések is használhatók, az ott megjelölt nyelven és feltételeknek megfelelően.
 2. Egyféle gyümölcsből készült termék esetében a felhasznált gyümölcs megnevezését kell feltüntetni a „gyümölcs” szó helyett.
 3. A két vagy több gyümölcsből készült termékek esetében – kivéve az ízesítéshez a B rész II. fejezet 2. pont c) alpontjában leírt feltételek szerint felhasznált citromlevet, illetve zöldcitrom (lime) levét – a termékek nevét a felhasznált gyümölcsfélék felsorolásával kell kialakítani, a felhasznált gyümölcsleveket vagy gyümölcspüréket mennyiségének az összetevők felsorolásában is megadott csökkenő sorrendjében. Azoknak a termékeknek az esetében, amelyek három vagy annál több gyümölcsféle felhasználásával készültek, a gyümölcsfélék nevét a „többféle gyümölcs”, „vegyes gyümölcs” vagy hasonló megfogalmazás, illetve a felhasznált gyümölcsfélék száma és a „gyümölcs” szó is helyettesítheti.
 4. Nem kell feltüntetni a B rész I. fejezetében meghatározott termékek eredeti állapotra való visszaállításához (visszahígításához) a kizárólag ehhez a művelethez feltétlenül szükséges anyagokat, alkotóelemeket. A gyümölcsléhez hozzáadott további, a C részben meghatározott gyümölcsvelőt vagy rostokat a jelölésen fel kell tüntetni.
 5. A részben vagy teljesen sűrítvényből készült gyümölcsleveket és gyümölcsnektárokat jelölésének tartalmaznia kell a terméknek megfelelő „sűrítvényből készült” vagy a „részben sűrítvényből készült” kifejezést. Ezt a tájékoztatást a megnevezéshez közel, jól láthatóan és olvashatóan kell elhelyezni.
 6. Gyümölcsnektárok esetében kötelező feltüntetni a minimális gyümölcshányadot (gyümölcslé, gyümölcspüré, -velő vagy ezek keverékének összegét), a „gyümölcstartalom min%” kifejezéssel. Ezt a tájékoztatást ugyanabban a látómezőbe kell elhelyezni, mint a termék megnevezését.
- III. A nem végfelhasználónak történő szállításra szánt, a B rész I. fejezet 2. pontja szerinti sűrített gyümölcsleveket címkéjének megjegyzést kell tartalmaznia a hozzáadott citromlé, zöldcitromlé, illetve a savanyúságot szabályozó anyag – az élelmiszer-adalékanyagokról szóló, 2008. december 16-i 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében – megengedett használatára és mennyiségére vonatkozóan. Ezt a megjegyzést a csomagoláson, a csomagoláshoz csatolt címkén vagy a kísérő dokumentumon fel kell tüntetni.
- IV.
 1. Azok a termékek, amelyeket 2013. október 28-át megelőzően hoztak forgalomba vagy címkéztek és megfelelnek e melléklet 2013. október 27-én hatályos előírásainak, 2015. április 28-ig továbbra is forgalmazhatók.
 2. A B rész I. fejezet 1–4. pontja szerinti termékek esetében az „A gyümölcsleveket 2015. április 28-tól kezdve nem tartalmaznak hozzáadott cukrot” megjegyzés 2016. október 28-ig feltüntethető a címkén ugyanabban a látómezőben, ahol a termék neve is szerepel.

B rész

- I. A termékek megnevezése, meghatározása és jellemzői
 1. Gyümölcslé és koncentrátumból (sűrítvényből) előállított gyümölcslé
 - 1.1. Gyümölcslé
 - 1.1.1. Olyan erjeszhető, de nem erjesztett termék, amelyet a gyümölcs egészséges és érett, friss, hűtéssel vagy fagyasztással tartósított, egy vagy több gyümölcsfajta összekeverésével előállított, ehető részéből nyertek, amely rész jellegzetes színe, aromája és íze a termék előállításához felhasznált gyümölcsnek a levére jellemző. Az ugyanazon gyümölcsfajtából megfelelő fizikai eljárással kivont aroma, gyümölcspép és rostok a későbbiekben visszaadagolhatók a léhez.

- 1.1.2. A citrusfélék esetében a gyümölcslének az endokarpiumból kell származnia. A zöldcitrom leve azonban az egész gyümölcsből nyerhető.
 - 1.1.3. A magokkal és héjjal rendelkező gyümölcsökből készített gyümölcslevek nem tartalmazhatják a magok és a héj bizonyos részeit vagy összetevőit, kivéve, ha a magok és a héj bizonyos részei vagy összetevői még a helyes gyártási gyakorlat révén sem távolíthatók el.
 - 1.1.4. A gyümölcsle készítésekor a gyümölcsle gyümölcspürével összekeverhető.
 - 1.2. Koncentrátumból (sűrítmenyből) előállított gyümölcsle
 - 1.2.1. A 2. pontban meghatározott sűrített gyümölcsle olyan ivóvízzel történő hígítása útján készült termék, amely teljesíti az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló kormányrendeletben előírt kritériumokat.
 - 1.2.2. A késztermék oldható szárazanyag tartalmának el kell érnie az F részben a sűrítmenyből készült gyümölcsle tekintetében meghatározott minimális Brix-értéket.
 - 1.2.3. Ha a sűrítmenyből készült gyümölcslet az F részben nem említett gyümölcsből állítják elő, a sűrítmenyből készült gyümölcsle minimális Brix-értékének meg kell egyeznie a sűrítmeny készítéséhez felhasznált gyümölcsből kivont gyümölcsle Brix-értékével.
 - 1.2.4. Az ugyanazon gyümölcsfajtából megfelelő fizikai úton kivont aromát, gyümölcspepet és rostokat a későbbiekben vissza lehet adagolni a sűrítmenyből készült gyümölcslehez.
 - 1.2.5. A sűrítmenyből készült gyümölcsle olyan megfelelő folyamatok révén készül, amelyek megőrzik egy, az adott gyümölcsből nyert átlagos gyümölcsle fizikai, kémiai, érzékszervi és tápérték jellemzőit.
 - 1.2.6. A sűrítmenyből előállított gyümölcsle készítése során a gyümölcsle, illetve sűrítmenyből készült gyümölcsle gyümölcspürével, illetve gyümölcspüre-sűrítmennyel összekeverhető.
 2. Sűrített gyümölcsle
 - 2.1. Olyan termék, amelyet egy vagy több gyümölcsfajta levéből, a víztartalom meghatározott hányadának fizikai úton történő kivonásával állítanak elő. Közvetlenül fogyasztónak szánt termék esetén a vízlevonás mértékének legalább 50%-osnak kell lennie a víztartalomhoz képest.
 - 2.2. Az ugyanazon gyümölcsfajtából megfelelő fizikai úton kivont aroma, gyümölcspep és rostok a későbbiek során visszaadagolhatóak a sűrített gyümölcslehez.
 3. Vízrel extrahált gyümölcsle
A vízzel történő diffúzió útján a következőkből nyert termék:
 - a) pépes egész gyümölcs, amelynek leve egyéb fizikai eljárással nem vonható ki, vagy
 - b) szárított egész gyümölcs.
 4. Dehidratált/porított gyümölcsle
Olyan termék, amelyet egy vagy több típusú gyümöcsleéből fizikai úton nyernek a víztartalom csaknem teljes elvonásával.
 5. Gyümöcsnektár
 - 5.1. Olyan erjeszhető, de nem erjesztett termék, amely az 1–4. pontban meghatározott termékekhez, gyümöcspüréhez, sűrített gyümöcspüréhez, illetve e termékek keverékéhez víz és cukor, illetve méz hozzáadásával vagy anélkül készül, és megfelel az E rész előírásainak.
 - 5.2. Az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló, 2006. december 20-i 1924/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet előírásainak betartása mellett a cukor hozzáadása nélkül vagy csökkentett energiatartalommal gyártott gyümöcsnektárok esetében a cukor részben vagy teljes egészében helyettesíthető édesítőszerekkel az 1333/2008/EK rendeletnek megfelelően.
 - 5.3. Az ugyanazon gyümöcsfajtából megfelelő fizikai úton kivont aroma, gyümöcspep és rostok a későbbiek során visszaadagolhatóak a sűrített gyümöcsnektárhoz.
- II. Engedélyezett összetevők, kezelési módok és anyagok
1. Összetétel
 - 1.1. Gyümöcslevek, gyümöcspürék és gyümöcsnektárok előállításához az F részben – növényteni megnevezésükkel – felsorolt gyümöcsfajták használhatóak fel. A termék nevének meg kell felelnie a felhasznált gyümöcs nevének vagy a termék általános elnevezésének. Az F részben nem szereplő gyümöcsfajták esetében a helyes növényteni vagy általános elnevezés alkalmazandó.
 - 1.2. A gyümöcsle esetében a Brix-érték megegyezik a gyümöcsből kivont le Brix-értékével és nem módosítható, kivéve, ha ugyanazzal a gyümöcsfajtának a levével elegyítik.

- 1.3. Az F részben a sűrítményből előállított gyümölcsle és gyümölcspüré tekintetében megállapított minimális Brix-érték nem tartalmazza a hozzáadott opcionális összetevők és adalékanyagok oldható szárazanyag-tartalmát.
2. Engedélyezett összetevők
- A B részben felsorolt termékekhez kizárólag a következő összetevők adhatók hozzá:
- A vitaminok, ásványi anyagok és bizonyos egyéb anyagok élelmiszerekhez történő hozzáadásáról szóló, 2006. december 20-i 1925/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben engedélyezett vitaminok és ásványi anyagok.
 - Az 1333/2008/EK rendeletben engedélyezett élelmiszer-adalékanyagok.
 - A gyümölcslevek, sűrítményből készült gyümölcslevek és sűrített gyümölcslevek esetében engedélyezett összetevők: visszaadagolt aroma, gyümölcspép és rostok.
 - Kizárólag a szőlőlé esetében: visszaadagolt borkősav.
 - Gyümölcsnektárok esetében: visszaadagolt aroma, gyümölcspép és rostok, cukor, illetve méz a végtermék teljes tömegének 20%-áig, illetve édesítőszer.
Azon állítás, mely szerint a gyümölcsnektár nem tartalmaz hozzáadott cukrot, valamint a fogyasztó számára vélhetően ugyanezzel a jelentéssel bíró bármely állítás kizárólag akkor tüntethető fel, ha a termék nem tartalmaz hozzáadott mono- vagy diszacharidokat vagy egyéb, az édesítő hatása miatt használt élelmiszert, ideértve az 1333/2006/EK rendeletben meghatározott édesítőszeret is. Amennyiben a gyümölcsnektár természetes módon tartalmaz cukrokat, a címkén a következő állításnak is szerepelnie kell: „természetes módon előforduló cukrokat tartalmaz”.
 - A D rész 1. pontjában, 2. pontjának 2.1. alpontjában, 3. pontjában, 5. pontjának 5.2. alpontjában és 8. pontjában említett termékek esetében: cukor, illetve méz.
 - Az I. fejezet 1–5. pontjában meghatározott termékek esetében a savas íz szabályozása érdekében literenként 3 gramm, vízmentes citromsavban kifejezett citromlé, zöldcitromlé, sűrített citromlé, illetve sűrített zöldcitromlé.
 - Paradicsomlé és a sűrítményből készült paradicsomlé esetében: só, fűszerek és aromás fűszernövények.
3. Engedélyezett eljárások és anyagok:
- Az I. fejezetben felsorolt termékek esetében kizárólag a következő eljárások alkalmazhatók és e termékekhez kizárólag a következő anyagok adhatók hozzá:
- mechanikai kivonási eljárás;
 - sűrített gyümölcslevek előállítására a szokásos fizikai eljárások alkalmazhatók, beleértve (a szőlő kivételével) a gyümölcsök ehető részének in-line vizes extrakcióját (diffúzió) is, feltéve, hogy az így nyert sűrített gyümölcslevek megfelelnek az I. fejezet 1. pontjának;
 - szőlőlé esetében, ahol a kénezéshez kén-dioxidot használnak, megengedett a fizikai eljárással végzett kéntelenítés, ha a végtermékben jelen levő kén-dioxid teljes mennyisége nem haladja meg a 10 mg/l-t;
 - enzimkészítmények esetében: pektinázok (pektin lebontására), proteinázok (proteinek lebontására) és amilázok (keményítő lebontására), az 1332/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet követelményeinek megfelelően;
 - étkezési zselatin;
 - tanninok;
 - bentonit, mint vízmegkötő közeg;
 - szilikaszol;
 - aktív szén;
 - nitrogén;
 - kémiaileg inaktív szűrési segédanyagok (többek között perlit, mosott kovaföld, cellulóz, oldhatatlan poliamid, polivinil-polipirrolidon, polisztirol), amelyek megfelelnek az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokról és tárgyokról szóló 2004. október 27-i 1935/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet előírásainak;
 - kémiaileg inaktív adszorpciós segédanyagok, amelyek megfelelnek az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokról és tárgyokról, valamint a 80/590/EGK és a 89/109/EGK irányelv hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2004. október 27-i 1935/2004/EK rendeletnek, és amelyeket a citrusfélék levében limonoid- és naringintartalom csökkentésére használnak anélkül, hogy jelentősen befolyásolnák a limonoid glükozid-, sav- és cukor- (beleértve az oligoszaharidokat) vagy ásványianyag-tartalmat.

C rész**Nyersanyagok meghatározásai**

Az előírás szempontjából:

1. Gyümölcs
 - 1.1. Minden gyümölcs. Ezen előírás alkalmazásában a paradicsom is gyümölcsnek tekintendő.
 - 1.2. A gyümölcsnek épnek, kellően érettnek és frissnek, illetve fizikai úton vagy az uniós előírásoknak megfelelően alkalmazott kezelés révén – ideértve a szedés utáni kezelést – tartósítottaknak kell lennie.
2. Gyümölcspüré

Egész vagy hámozott gyümölcs ehető részéből megfelelő fizikai úton nyert, úgymint szitán átnyomott, őrölt és a lé eltávolítása nélkül nyert erjeszhető, de nem erjesztett termék.
3. Sűrített gyümölcspüré
 - 3.1. Gyümölcspüréből a víztartalom meghatározott hányadának fizikai úton történő kivonása útján nyert termék.
 - 3.2. A sűrített gyümölcspüréhez a B rész II. fejezet 3. pontjában meghatározottak szerint visszaadagolható a megfelelő fizikai úton nyert, kizárólag ugyanabból a gyümölcsfajtából származó aroma.
4. Aroma
 - 4.1. Az 1334/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet előírásainak betartása mellett a visszaadagolásra szánt aromákat a gyümölcs feldolgozása során nyerik megfelelő fizikai folyamatok alkalmazásával. E fizikai folyamatok az aroma minőségének megőrzésére, tartósítására vagy stabilizálására alkalmazhatók. Ilyen fizikai folyamat lehet különösen a préselés, kivonás, desztillálás, szűrés, adszorpció, bepárlás, frakcionálás és sűrítés.
 - 4.2. Az aroma a gyümölcs ehető részéből nyerhető. Az aroma alapjául szolgálhat a citrushéjból származó hidegen sajtolt olaj és a magok alkotóelemei is.
5. Cukrok
 - 5.1. az MÉ 1-3-2001/111 számú előírásban meghatározott, emberi fogyasztásra szánt cukrok,
 - 5.2. fruktóz szirup,
 - 5.3. gyümölcsökből nyert cukrok.
6. Méz

Az MÉ 1-3-2001/110 számú előírás szerint mézként meghatározott termékek.
7. Gyümölcspép és -rostok
 - 7.1. Azok a termékek, amelyeket ugyanazon fajtájú gyümölcsök ehető részéből nyernek, a lé eltávolítása nélkül.
 - 7.2. Citrusfélék esetén gyümölcspépnek vagy rostoknak minősülnek az endokarpiumból nyert lézsákok is.

D rész**Sajátos megnevezések a B részben felsorolt bizonyos termékekre**

1. gyümölcsnektárokra: „vruchtendrank”;
2. „Süßmost”

Az elnevezés csak a „Fruchtsaft” és „Fruchtnektar” elnevezésekkel kapcsolatban használható:

 - 2.1. azon gyümölcsnektárokra, amelyeket kizárólag gyümölcsléből, sűrítmenyből vagy ezek keverékéből nyertek, és nagy természetes savasságuk miatt természetes állapotukban élvezhetetlenek,
 - 2.2. azon gyümölcslevekre, amelyeket körtéből szükség esetén alma hozzáadásával, de hozzáadott cukor nélkül nyernek;
3. „succo e polpa” vagy „sumo e polpa”: kizárólag gyümölcspüréből, illetve sűrített gyümölcspüréből készült gyümölcsnektárokra;
4. „æblemost”: hozzáadott cukor nélküli almalére;
5. 5.1. „sur...saft” (dán): a gyümölcs nevével együtt használva, olyan cukor hozzáadása nélkül készült gyümölcslevekre, amelyeket fekete ribizliből, cseresznyefélékből, piros ribizliből, fehér ribizliből, málnából, eperből vagy fekete bodzából nyernek,
- 5.2. „sød...saft” vagy „sødet...saft”: a gyümölcsök nevével együtt használva olyan gyümölcslevekre, amelyeket ezen gyümölcsökből, több mint 200 g/l cukor hozzáadásával nyernek;
6. „äpplemust”: cukor hozzáadása nélkül készült almalevekre;
7. „mosto” szőlőlére;
8. „smiltsērķķu sula ar kukuru” vagy „astelpaju mahl suhkruga” vagy „słodzony sok z rokitnika” a homoktövisbogyóból készült, literenként legfeljebb 140 g hozzáadott cukrot tartalmazó gyümölcslevek esetében.

E rész**Gyümölcsnektárokra vonatkozó különleges rendelkezések**

A. Gyümölcsnektár a következő gyümölcsből		B. Növénytani megnevezés	C. Minimális gyümölcslé-, illetve pürétartalom (térfogatszázalékban a késztermékben)
I. Savas levű gyümölcsök, élvezhetetlenek a természetes állapotukban			
1.	Marakuja (Golgotavirág gyümölcse)	<i>Passiflora edulis</i> Sims	25
2.	Quito narancs	<i>Solanum quitoense</i>	25
3.	Fekete ribiszke	<i>Ribes nigrum</i> L.	25
4.	Fehér ribiszke	<i>Ribes rubrum</i> L.	25
5.	Piros ribiszke	<i>Ribes rubrum</i> L.	25
6.	Egres	<i>Ribes uva-crispa</i> L.	30
7.	Homoktövis (Hippophae)	<i>Hippophae rhamnoides</i>	25
8.	Kökény	<i>Prunus spinosa</i> L.	30
9.	Szilvák	<i>Prunus domestica</i> L. subsp. <i>domestica</i>	30
10.	Kék szilva	<i>Prunus domestica</i>	30
11.	Berkenye	<i>Sorbus aucuparia</i> L.	30
12.	Csipkebogyó	<i>Rosa</i> sp. L.	40
13.	Meggy	<i>Prunus cerasus</i> L.	35
14.	Cseresznyefajták	<i>Prunus avium</i> L.	40
15.	Fekete áfonya	<i>Vaccinium myrtillus</i> L. <i>Vaccinium corymbosum</i> L. <i>Vaccinium angustifolium</i>	40
16.	Fekete bodza (bodzabogyó)	<i>Sambucus nigra</i> L. <i>Sambucus canadensis</i>	50
17.	Málna	<i>Rubus idaeus</i> L. <i>Rubus strigosus</i> Michx. <i>Rubus occidentalis</i> L.	40
18.	Kajsziarackok	<i>Prunus armeniaca</i> L.	40
19.	Szamóca (földieper)	<i>Fragaria</i> x. <i>ananassa</i> Duchesne (<i>Fragaria chiloensis</i> Duchesne x <i>Fragaria virginia</i> Duchesne)	40
	Mocsári hamvas szeder Faeper Vadszeder	<i>Rubus chamaemorus</i> L. <i>Morus hybrid</i> <i>Rubus fruitcosus</i> L.	40
20.	Tőzegáfonya	<i>Vaccinium macrocarpon</i> Aiton <i>Vaccinium oxycoccos</i> L.	30
21.	Birsalma	<i>Cydonia oblonga</i> Mill.	50
22.	Citrom és zöldcitrom	<i>Citrus limon</i> (L.) Brum.f. <i>Citrus limon</i> Rissa <i>Citrus aurantifolia</i> (Christm.) (swingle)	25
23.	Más, ezen kategóriához tartozó gyümölcsök		25
II. Alacsony savtartalmú, pépes vagy nagyon ízes, illatos gyümölcsök, amelyeknek leve természetes állapotban élvezhetetlen			
1.	Mangó	<i>Mangifera indica</i> L.	25
2.	Banán	<i>Musa</i> fajok, ide értve a <i>M. acuminata</i> -t és a <i>M. paradisiaca</i> -t, a többi nem	25
3.	Guava	<i>Psidium guajava</i> L.	25
4.	Papaya	<i>Carica papaya</i> L.	25
5.	Licsi	<i>Litchi chinesis</i> Sonn.	25
6.	Azaról galagonya / francia galagonya	<i>Crataegus azarolus</i>	25
7.	Savanyú anóna	<i>Annona muricata</i> L.	25
8.	Ökörszív	<i>Annona reticulata</i>	25
9.	Cukoralma	<i>Annona squamosa</i> L.	25
10.	Gránátalma	<i>Punica granatum</i> L.	25
11.	Kasugyümölcs	<i>Anacardium occidentale</i> L.	25

A. Gyümölcsnektár a következő gyümölcsből		B. Növénytani megnevezés	C. Minimális gyümölcsle-, illetve pürétartalom (térfogatszázalékban a késztermékben)
12.	Spanyolszilva	Spondias mombin	25
13.	Umbu	Spondias tuberosa Arruda ex Kost.	25
14.	Más, ezen kategóriába tartozó gyümölcsök		25
III. Természetes állapotukban élvezhető levű gyümölcsök			
1.	Alma	Malus domestica Borkh.	50
2.	Körte	Pyrus communis L.	50
3.	Őszibarack	Prunus persica (L.) Batsch var. persica	50
4.	Citrusfélék, kivéve citrom és zöldcitrom		50
5.	Ananász	Ananas comosus (L.) Merrill	50
6.	Más, ezen kategóriába tartozó gyümölcsök		50

F rész**Sűrítmenyből készült gyümölcsle és a sűrítmenyből készült gyümölcspüré minimális Brix-értékei**

A. A gyümölcs általános megnevezése		B. Növénytani megnevezés	C. Minimális Brix-érték
1.	Alma (*)	Malus domestica Borkh.	11,2
2.	Kajsziabarack (**)	Prunus armeniaca L.	11,2
3.	Banán (**)	Musa x paradisiaca L. (plantain fajták kivételével).	21,0
4.	Fekete ribizli (*)	Ribes nigrum L.	11,0
5.	Szőlő (*)	Vitis vinifera L. vagy azok hibridjei Vitis labrusca L. vagy azok hibridjei	15,9
6.	Grépfrút (*)	Citrus x paradise Macfad.	10,0
7.	Guava (**)	Psidium guajava L.	8,5
8.	Citrom (*)	Citrus limon (L.) Burm.f.	8,0
9.	Mangó (**)	Mangifera indica L.	13,5
10.	Narancs (*)	Citrus sinensis (L.) Osbeck	11,2
11.	Marakuja (Golgotavirág gyümölcse) (*)	Passiflora edulis Sims	12,0
12.	Őszibarack (**)	Prunus persica (L.) Batsch var. Persica	10,0
13.	Körte (**)	Pyrus communis L.	11,9
14.	Ananász (*)	Ananas comosus (L.) Merr.	12,8
15.	Málna (*)	Rubus idaeus L.	7,0
16.	Meggy (*)	Prunus cerasus L.	13,5
17.	Földieper (*)	Fragaria x ananassa Duch.	7,0
18.	Paradicsom (*)	Lycopersicon esculentum, Mill.	5,0
19.	Mandarin (*)	Citrus reticulata Blanco	11,2

(*) Olyan termékek esetében, amelyeket gyümölcsleként állítanak elő, a víz 20 °C-on mért sűrűségéhez viszonyított minimális relatív sűrűség (d 20/20) kerül meghatározásra.

(**) Olyan termékek esetében, amelyeket püréként állítanak elő, csak minimális korrigálatlan – savtartalomtól függő korrekció nélküli – Brix-érték kerül meghatározásra.”

A vidékfejlesztési miniszter 51/2013. (VI. 17.) VM rendelete egyes élelmiszerlánc-felügyeleti tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

Az 1. § tekintetében az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 76. § (2) bekezdés 5., 19., és 20. pontjában kapott felhatalmazás alapján, valamint az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § c) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 2. § tekintetében az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény 49. § (4) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, valamint az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § c) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 3. § tekintetében az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény 49. § (4) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, valamint az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § c) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 4. § tekintetében az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 76. § (2) bekezdés 9. pontjában foglalt felhatalmazás alapján, valamint az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § c) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

az 5. § és a 6. § tekintetében az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 76. § (2) bekezdés 14. pontjában foglalt felhatalmazás alapján, valamint az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § c) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 7. § tekintetében az állategészségügyről szóló 1995. évi XCI. törvény 45. § 11. pontjában kapott felhatalmazás alapján, valamint az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § c) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 8. § tekintetében a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (3) bekezdés b) és d) pontjában kapott felhatalmazás alapján, valamint az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § a) és b) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 9. § tekintetében a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, valamint az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § a) és b) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 10–14. § tekintetében az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 76. § (2) bekezdés 17., 18., 19. és 22. pontjában, az állattenyésztésről szóló 1993. évi CXIV. törvény 49. § (1) bekezdés a) pont 9. alpontjában, a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (3) bekezdése a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, valamint az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § c) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 15–17. § tekintetében az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 76. § (2) bekezdése 19., 20. és 26. pontjában kapott felhatalmazás alapján, valamint az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § a) és b) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 18. § tekintetében az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 76. § (2) bekezdés 13. és 14. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § c) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 19–20. § tekintetében a mezőgazdasági termelést érintő időjárás és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény 24. § (2) bekezdés d), j) és k) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § a) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 21. § tekintetében a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (3) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § a) és b) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 22. § tekintetében a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (3) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § a) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 23–24. § tekintetében a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (3) bekezdés a) és p) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § a) és b) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 25–29. § tekintetében a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § a) és b) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,
a következőket rendelem el:

1. Az Állategészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló 41/1997. (V. 28.) FM rendelet módosítása

1. § Az Állategészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló 41/1997. (V. 28.) FM rendelet 1. számú melléklet 1. számú függelék 4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. nagy létszámú állattartó telep: olyan állattartó telep, amelyen az elhelyezhető állatok száma állatfajonként legalább

- harminc ló, vagy
- ötven szarvasmarha, vagy
- kétszáz juh, kecske, vagy
- száz sertés, vagy
- kétezer broiler baromfi, vagy
- ötszáz kifejlett baromfi (tyúkfélék, víziszárnyasok, pulyka stb.), vagy
- ötven strucc, vagy
- ötven anyanyúl és szaporulata, vagy
- ötven prémesállat;”

2. A mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet módosítása

2. § (1) A mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet [a továbbiakban: 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet] 11/A. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az állatvédelmi képzés iskolarendszeren kívüli hatósági jellegű képzés. A képzést és a vizsgáztatást a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) szervezi, végzi, illetve e feladatokat átruházhatja. Eredményes vizsgát követően a NÉBIH képesítési bizonyítványt ad ki, a kiadott képesítési bizonyítványokat nyilvántartja.”

(2) A 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet

- a) 11/A. § (6) bekezdésében „az MgSzH területi szerve” szövegrész helyébe „a fővárosi és megyei kormányhivatal élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatósága vagy a fővárosi és megyei kormányhivatal járási hivatala járási állategészségügyi és élelmiszer-ellenőrző hivatala” szöveg,
- b) 11/A. § (8) bekezdésében a „Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központja (a továbbiakban: MgSzH Központ)” szövegrész helyébe a „NÉBIH” szöveg,
- c) 11/A. § (10) bekezdésében az „az MgSzH területi szerve” szövegrész helyébe az „a NÉBIH” szöveg,
- d) 13/A. § (3) bekezdésében és a 7. számú melléklet 1.5. pontjában az „Az MgSzH Központ” szövegrész helyébe az „A NÉBIH” szöveg,
- e) 1. számú melléklet 1. pontjában „a szarvasmarha (*Bos taurus*)” szövegrész helyébe a „szarvasmarhaféle” szöveg,
- f) az 1. számú melléklet 10. pontjában az „az etetés” szövegrész helyébe a „a tejjel vagy tejpótlóval történő etetés” szöveg,
- g) az 1. számú melléklet 12. pontjában az „emészthető rostanyag” szövegrész helyébe a „rostanyag” szöveg,
- h) az 1. számú melléklet 17.1. pontjában az „oldalsó határoló elemeinek – a beteg állatok számára szolgáló izoláló boxok kivételével – biztosítaniuk kell, hogy az állat láthassa fajtársait” szövegrész helyébe a „fala nem lehet tömör, kivéve azokat, amelyek beteg állatok elkülönítésére szolgálnak, annak perforálnak kell lennie, és lehetővé kell tennie a borjú számára a közvetlen vizuális és fizikai kapcsolat létesítését” szöveg,
- i) a 2. számú melléklet 1.3.5. pontjában a „súlyának” szövegrész helyébe az „élősúlyának” szöveg,

- j) a 3. számú melléklet 2. pontjában az „üzembe helyezése” szövegrész helyébe az „üzembe helyezése és üzemben tartása” szöveg,
- k) 7. számú melléklet 3.5. b) pontjában az „az MgSzH Központ” szövegrész helyébe az „a NÉBIH” szöveg,
- l) a 7. számú melléklet 4.4. pontjában a „kerületi” szövegrész helyébe a „járási állategészségügyi” szöveg lép.

3. Az állatkert és az állatotthon létesítésének, működésének és fenntartásának részletes szabályairól szóló 3/2001. (II. 23.) KöM–FVM–NKÖM–BM együttes rendelet módosítása

- 3. §** (1) Az állatkert és az állatotthon létesítésének, működésének és fenntartásának részletes szabályairól szóló 3/2001. (II. 23.) KöM–FVM–NKÖM–BM együttes rendelet [a továbbiakban: 3/2001. (II. 23.) KöM–FVM–NKÖM–BM együttes rendelet] 1. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „1. § (1) Az állatkert olyan állandó intézmény, ahol az állatokat évente 7, vagy annál több napon keresztül a nagyközönség részére történő bemutatás céljából tartják.”
- (2) A 3/2001. (II. 23.) KöM–FVM–NKÖM–BM együttes rendelet 1. §-a a következő, (5) bekezdéssel egészül ki:
- „(5) Az állatkert a természet- és állatvédelmet szolgálja, az ismeretterjesztést, oktatást és nevelést az ott élő állatok folyamatos és szakszerű bemutatásával és tájékoztatással biztosítja.”
- (3) A 3/2001. (II. 23.) KöM–FVM–NKÖM–BM együttes rendelet 12. § (1) bekezdésében az „állatotthon működési engedély kérelemnek” szövegrész helyébe az „állatotthon Átv. 41. § (1) bekezdése szerinti engedélyezése iránti kérelemnek” szöveg lép.

4. A növényegészségügyi feladatok végrehajtásának részletes szabályairól szóló 7/2001. (I. 17.) FVM rendelet módosítása

- 4. §** A növényegészségügyi feladatok végrehajtásának részletes szabályairól szóló 7/2001. (I. 17.) FVM rendelet 14. számú melléklete helyébe e rendelet 1. melléklete lép.

5. A Magyar Takarmánykódex kötelező előírásairól szóló 44/2003. (IV. 26.) FVM rendelet módosítása

- 5. §** (1) A Magyar Takarmánykódex kötelező előírásairól szóló 44/2003. (IV. 26.) FVM rendelet [a továbbiakban: 44/2003. (IV. 26.) FVM rendelet] 2. § (1) bekezdés 18. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- (Ez a rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:)*
- „18. az Európai Parlament és a Tanács 2002/32/EK irányelve (2002. május 7.) a takarmányban előforduló nemkívánatos anyagokról, valamint az azt módosító, a Bizottság 2005/8/EK, 2005/86/EK, 2005/87/EK, 2006/13/EK, 2008/76/EK, 2009/8/EK, 2009/141/EK, 2010/6/EU irányelve és 574/2011/EU, 277/2012/EU, 744/2012/EU, 107/2013/EU rendelete,”
- (2) A 44/2003. (IV. 26.) FVM rendelet 2. § (2) bekezdés 33. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- (Ez a rendelet a következő uniós jogi aktusok végrehajtását szolgálja:)*
- „33. a Bizottság 68/2013/EU rendelete (2013. január 16.) a takarmány-alapanyagok jegyzékéről.”

- 6. §** A 44/2003. (IV. 26.) FVM rendelet 2. számú melléklete e rendelet 2. melléklete szerint módosul.

6. Harmadik országból származó élő patás állatok behozatalának és átszállításának szabályairól szóló 106/2005. (XI. 14.) FVM rendelet módosítása

- 7. §** A harmadik országból származó élő patás állatok behozatalának és átszállításának szabályairól szóló 106/2005. (XI. 14.) FVM rendelet
- a) 6. §-ában a „Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium” szövegrész helyébe a „Vidékfejlesztési Minisztérium” szöveg,
 - b) 8. § (1) bekezdésében a „2004/68/EK tanácsi irányelvnek” szövegrész helyébe a „2004/68/EK tanácsi irányelvnek, valamint az azt módosító, 2012/253/EU bizottsági végrehajtási határozatnak” szöveg,
 - c) 2. számú mellékletében az „utóbbi 12 hónapban a *Culicoides* populáció” szövegrész helyébe az „utóbbi 24 hónapban a *Culicoides* populáció”, a „Minden faj, kivéve a Suidae családhoz tartozó fajokat” szövegrész

helyébe az „A Bos, Bison, Bubalus, Ovis és Capra nemtől, és a Suidae családtól különböző minden egyéb faj” szöveg

lép.

7. A történelmi bázis jogosultságról szóló 106/2007. (IX. 24.) FVM rendelet módosítása

- 8. §** A történelmi bázis jogosultságról szóló 106/2007. (IX. 24.) FVM rendelet 11. §-a helyébe a következő rendelkezés lép: „11. § E rendeletnek az egyes közösségi és hazai forrásokból finanszírozott agrártámogatási jogcímekre vonatkozó miniszteri rendeletek módosításáról szóló 27/2013. (IV. 26.) VM rendelettel [a továbbiakban: 27/2013. (IV. 26.) VM rendelet] megállapított 3. § (5) bekezdését, 5. § (2) bekezdését, 5. § (4) bekezdését, 6. § (2) bekezdését, és 8. §-át a 27/2013. (IV. 26.) VM rendelet hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.”

8. A rendezett piaci kapcsolatok kialakítása érdekében nyújtott csekély összegű (de minimis) támogatásról szóló 41/2008. (IV. 3.) FVM rendelet módosítása

- 9. §** A rendezett piaci kapcsolatok kialakítása érdekében nyújtott csekély összegű (de minimis) támogatásról szóló 41/2008. (IV. 3.) FVM rendelet 4. § (2) bekezdésében a „legfeljebb 50 millió forint” szövegrész helyébe a „legfeljebb 87 millió forint” szövegrész lép.

9. Az állatbetegségek bejelentésének rendjéről szóló 113/2008. (VIII. 30.) FVM rendelet módosítása

- 10. §** Az állatbetegségek bejelentésének rendjéről szóló 113/2008. (VIII. 30.) FVM rendelet [a továbbiakban: 113/2008. (VIII. 30.) FVM rendelet] 4. §-a a következő, (4) és (5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A járványügyi helyzettől függően az országos főállatorvos országos vagy területi szintű járványügyi felmérő, illetve monitoring programot vezethet be az 1. számú mellékletben felsorolt állatbetegségekkel való fertőzöttség felmérése céljából. A program gyakorlati végrehajtásához szükséges részletes szabályokat a megyei igazgató-főállatorvos határozza meg a NÉBIH által kiadott útmutató alapján. A program végrehajtása állami költségre történik, beleértve a bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegség megállapítására, valamint kizárására irányuló laboratóriumi vizsgálatokat.

(5) Az országos főállatorvos bejelentési kötelezettség alá nem tartozó, de nagy nemzetgazdasági kárral fenyegető vagy közegészségügyileg veszélyes állatbetegségek esetében állami költségre történő országos vagy területi szintű járványügyi felmérő, illetve monitoring program bevezetését rendelheti el, ha a járványügyi helyzet változása miatt felmerül az adott állatbetegség bejelentési kötelezettség alá vonása, de a döntéshez még nem áll rendelkezésre elegendő adat.”

- 11. §** A 113/2008. (VIII. 30.) FVM rendelet a következő 6/A. §-sal egészül ki: „6/A. § Amennyiben az ország vagy valamely megyéje hivatalosan mentes a 2. számú melléklet A.2. jegyzékében szereplő betegségektől, akkor e betegségek valamely mentes megyében történt elsődleges kitöréséről, illetve bármely, mentes megyében elhelyezkedő állattartó telep hivatalosan betegségmentes státuszának visszavonásáról az országos főállatorvos egy héten belül értesíti a Bizottságot és a tagállamokat. Az említett betegségek hivatalosan mentes megyében történt bármely más megerősítését, vagy további állattartó telepek hivatalosan betegségmentes státuszának visszavonását az országos főállatorvos másodlagos kitörésként jelenti és ezekről havonta értesíti a Bizottságot és a tagállamokat. A szarvasmarha-gümőkór, szarvasmarha-brucellózis, valamint a kecske- és juhbrucellózis esetében a bejelentésnek a kórokozó fajok nevét is tartalmaznia kell, amennyiben azok ismertek.”

- 12. §** A 113/2008. (VIII. 30.) FVM rendelet 2. számú melléklete helyébe e rendelet 3. melléklete lép.

- 13. §** A 113/2008. (VIII. 30.) FVM rendelet
4. § (2) bekezdésében a „Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központját (a továbbiakban: Központ)” szövegrész helyébe a „Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH)” szöveg,
 4. § (2)–(3) bekezdésében a „Központ” szövegrész helyébe a „NÉBIH” szöveg,
 5. § (2) bekezdésében a „Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium” szövegrész helyébe a „Vidékfejlesztési Minisztérium” szöveg,

d) 5. § (1) bekezdés a) és b) pontjában, valamint a 6. § (1) bekezdésében a „2. számú mellékletben” szövegrész helyébe a „2. számú melléklet A.1. jegyzékében” szöveg lép.

14. § Hatályát veszti a 113/2008. (VIII. 30.) FVM rendelet 7. § (2)–(5) bekezdése, az 1. számú melléklet A részének 6. és 9. pontja, valamint B részének 3. pontja.

10. A tenyésztett víziállatokra és az azokból származó termékekre vonatkozó állat-egészségügyi követelményekről és a víziállatokban előforduló egyes betegségek megelőzéséről és az azok elleni védekezésről szóló 127/2008. (IX. 29.) FVM rendelet módosítása

15. § A tenyésztett víziállatokra és az azokból származó termékekre vonatkozó állat-egészségügyi követelményekről és a víziállatokban előforduló egyes betegségek megelőzéséről és az azok elleni védekezésről szóló 127/2008. (IX. 29.) FVM rendelet [a továbbiakban: 127/2008. (IX. 29.) FVM rendelet] 62. § (1) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:

(Ez a rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:)

„c) a Bizottság 2012/31/EU végrehajtási irányelve (2012. október 25.) a 2006/88/EK tanácsi irányelv IV. mellékletének a pisztrángok vírusos vérfertőzésére fogékony fajok felsorolásának kiigazítása és a járványos fekélybetegségekre vonatkozó bejegyzés törlése érdekében történő módosításáról.”

16. § A 127/2008. (IX. 29.) FVM rendelet 3. számú mellékletének helyébe e rendelet 4. melléklete lép.

17. § A 127/2008. (IX. 29.) FVM rendelet

- a) 4. § (1) bekezdés b) pontjában a „Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalnak a gazdaság helye szerint illetékes területi szerve (a továbbiakban: MgSzH területi szerve)” szövegrész helyébe a „gazdaság helye szerint illetékes megyei kormányhivatal élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatósága (a továbbiakban: élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság)” szöveg,
- b) 4. § (2)–(3) és (5) bekezdésében, 10. § (6) bekezdésében, 27. § (1) bekezdésében, 28. § (3)–(4) bekezdésében, 31. § (1) bekezdésében, 32. § (1) bekezdésében, 33. § (2) bekezdésében, 38. § (2) bekezdésében, 39. § (1) bekezdésének nyitó szövegrészében, 40. § (1) bekezdésében, 41. § (1) bekezdésében, 42. § (1) bekezdésében, 59. § (1) és (2) bekezdésében, 2. számú melléklet B részében foglalt táblázatban, 2. számú melléklet B részének Az egészségügyi felügyelet típusai alcím a) pontjaiban, 4. számú melléklet I. rész 1.2. pont a) alpontjában és b) alpont 2. alpontjában, 4. számú melléklet II. rész 2.4., 3.6., 4.2. pontjában az „MgSzH területi szerve” szövegrész helyébe az „élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság” szöveg,
- c) 4. számú melléklet I. rész 1.2. pont b) alpontjában az „az MgSzH-ban” szövegrész helyébe az „a NÉBIH-ben” szöveg,
- d) 4. számú melléklet I. rész 1.3. pont c) alpontjában az „az MgSzH” szövegrész helyébe az „a NÉBIH” szöveg,
- e) 4. § (4) bekezdésében, 10. § (1) bekezdésében és 11. § (2) bekezdésében az „MgSzH területi szervének” szövegrész helyébe az „élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság” szöveg,
- f) 6. §-ában az „MgSzH területi szerveinek” szövegrész helyébe az „élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságok” szöveg,
- g) 6. §-ában a „Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központja (a továbbiakban: MgSzH Központ)” szövegrész helyébe a „Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH)” szöveg,
- h) 6. §-ában, 10. § (2) bekezdés d) pontjában, 11. § (2) bekezdésében, 39. § (1) bekezdés b) pontjában, 46. § (1) bekezdésében, 46. § (3)–(4) bekezdésében, 50. § (4)–(5) bekezdésében, 51. § (2) bekezdésében, 53. §-ában, 56. § (1) bekezdésében, 57. § (2) bekezdésében, 5. számú melléklet I. rész 1. pont f) és h) pontjában az „az MgSzH Központ” szövegrész helyébe az „a NÉBIH” szöveg,
- i) 49. § (1), (3) és (4) bekezdésében, 53. §-ában, 58. §-ában, 1. számú melléklet I. rész 1. pont nyitó szövegrészében, 1. számú melléklet II. rész nyitó szövegrészében, 5. számú melléklet I. rész 1. pont nyitó szövegrészében, 6. számú melléklet nyitó szövegrészében és 4–5. pontjában az „Az MgSzH Központ” szövegrész helyébe az „A NÉBIH” szöveg,
- j) 2. számú melléklet B részének Megjegyzés rovatában az „az MgSzH illetékes területi szerve” szövegrész helyébe az „az illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság” szöveg,

- k) 4. számú melléklet II. rész 1.5 pontjában az „az MgSzH Központnak” szövegrész helyébe az „a NÉBIH-nek” szöveg,
- l) 5. számú melléklet II. rész 1. pont a) alpontjában az „az MgSzH Központot” szövegrész helyébe az „a NÉBIH-et” szöveg,
- m) 6. számú melléklet 5. pontjában az „MgSzH területi szervei” szövegrész helyébe az „élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságok” szöveg,
- n) 5. számú melléklet I. rész 1. pont h) alpontjában a „Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériummal” szövegrész helyébe a „Vidékfejlesztési Minisztériummal” szöveg lép.

11. A bizonyos nem állati eredetű élelmiszerek és takarmányok behozataláról és fokozott hatósági ellenőrzéséről szóló 141/2011. (XII. 23.) VM rendelet módosítása

- 18. §** (1) A bizonyos nem állati eredetű élelmiszerek és takarmányok behozataláról és fokozott hatósági ellenőrzéséről szóló 141/2011. (XII. 23.) VM rendelet [a továbbiakban: 141/2011. (XII. 23.) VM rendelet] 1. §-a a következő, h) ponttal egészül ki:
(E rendelet hatálya)
„h) a 91/2013/EU bizottsági végrehajtási rendeletben”
[meghatározott nem állati eredetű, harmadik országból behozott élelmiszerek és takarmányok (a továbbiakban együtt: termékek) behozatalára és hatósági ellenőrzésére terjed ki.]
- (2) A 141/2011. (XII. 23.) VM rendelet 6. §-a a következő h) ponttal egészül ki:
(Ez a rendelet a következő uniós jogi aktusok végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg:)
„h) a Ghánából és Indiából származó földimogyoró, az Indiából származó okra és currylevelek, valamint a Nigériából származó görögdiinnyemagok behozatalára vonatkozó specifikus feltételek meghatározásáról, valamint a 669/2009/EK és az 1152/2009/EK bizottság rendelet módosításáról szóló, 2013. január 31-i 91/2013/EU bizottsági végrehajtási rendelet.”

12. A kárenyhítési hozzájárulás megfizetésével, valamint a kárenyhítő juttatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 21/2012. (III. 9.) VM rendelet módosítása

- 19. §** (1) A kárenyhítési hozzájárulás megfizetésével, valamint a kárenyhítő juttatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 21/2012. (III. 9.) VM rendelet [a továbbiakban: 21/2012. (III. 9.) VM rendelet] 9. § (3) bekezdés d) és e) pontjai helyébe az alábbi rendelkezés lép:
(A kifizetési tervnek tartalmaznia kell)
„d) a kárenyhítési hozzájárulásként megállapított befizetési kötelezettség országosan összesített összegét, az agrárkár-enyhítési szerv által vezetett 10032000-00281629-00000017 Kárenyhítési lebonyolítási számlára a mezőgazdasági termelők által tárgyév december 31-ig befizetett összeget, a költségvetési támogatás összegét, valamint az MKK. tv. 7. § (1) bekezdés c) és d) pontja szerinti összegeket,
e) az Mkk. tv. 15. § (4) bekezdés b) pontja szerinti összeget,”
- (2) A 21/2012. (III. 9.) VM rendelet 9. § (3) bekezdése a következő h) ponttal egészül ki:
(A kifizetési tervnek tartalmaznia kell)
„h) az Mkk. tv. 15. § (4) bekezdés a) pontja szerint a tárgyévet megelőző év vonatkozásában a tárgyévet követő év január 31-ig kifizetett összeget.”
- (3) A 21/2012. (III. 9.) VM rendelet 9. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:
„(8) A mezőgazdasági árvíz kár vonatkozásában védműnek minősül a belföldi jogsegély keretében a 4. § (5) bekezdés szerinti OVF által kiadott igazolás alapján az árvizek kártételei elleni védekezéshez szükséges vízilétesítmény.”

- 20. §** A 21/2012. (III. 9.) VM rendelet a következő 14/A. §-sal egészül ki:
„14/A. § E rendeletnek az egyes élelmiszerlánc-felügyeleti tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 51/2013. (VI. 17.) VM rendelettel [a továbbiakban: 51/2013. (VI. 17.) VM rendelet] módosított 9. § (3) bekezdés d) és e) pontjait, valamint az 51/2013. (VI. 17.) VM rendelettel megállapított 9. § (3) bekezdésének h) pontját és 9. § (8) bekezdését az 51/2013. (VI. 17.) VM rendelet hatályba lépésekor folyamatban levő eljárásokban is alkalmazni kell.”

13. Az iskolagyümölcs-program végrehajtásáról szóló 50/2012. (V. 25.) VM rendelet módosítása

21. § Az iskolagyümölcs-program végrehajtásáról szóló 50/2012. (V. 25.) VM rendelet 17. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az MVH a június 30. után benyújtott – a 4–6. §-ban foglaltaknak megfelelő – megállapodás, továbbá a módosított megállapodás jóváhagyása iránti kérelmet is jóváhagyja, de ebben az esetben a megállapodások alapján igényelhető, az 1. mellékletben meghatározott támogatás mértékét a késedelmes benyújtás július tizenötödikét követő minden egyes napja után 10%-kal csökkenti.”

14. A méhcsaládok pusztulásával kapcsolatos közösségi programokra igénybe vehető pénzügyi hozzájárulás felhasználásának szabályairól szóló 10/2013. (II. 28.) VM rendelet módosítása

22. § (1) A méhcsaládok pusztulásával kapcsolatos közösségi programokra igénybe vehető pénzügyi hozzájárulás felhasználásának szabályairól szóló 10/2013. (II. 28.) VM rendelet [a továbbiakban: 10/2013. (II. 28.) VM rendelet] 1. § a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E rendelet alkalmazásában)

„a) *végrehajtási időszak*: 2012. április 1-jétől 2013. szeptember 30-ig terjedő időszak;”

(2) A 10/2013. (II. 28.) VM rendelet 8. § b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Ez a rendelet)

„b) a mézelőméh-kolóniák fogyásáról szóló, egyes tagállami önkéntes felügyeleti tanulmányokat támogató uniós pénzügyi hozzájárulásról szóló, 2012. július 4-i 2012/362/EU bizottság végrehajtási határozat, valamint az azt módosító, 2013/225/EU bizottsági végrehajtási határozat”

(végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.)

15. Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások 2013. évi igénybevételével kapcsolatos egységes eljárási szabályokról szóló 22/2013. (IV. 8.) VM rendelet módosítása

23. § Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások 2013. évi igénybevételével kapcsolatos egységes eljárási szabályokról szóló 22/2013. (IV. 8.) VM rendelet a következő 12/A. §-sal egészül ki:

„12/A. § (1) Ha az egységes kérelmet benyújtó ügyfél olyan köznevelési intézmény, amely jogutód nélkül megszűnt, és az új hasznosító köznevelési intézmény, akkor az egységes kérelemben igényelt, az egységes kérelemben megjelölt, és az új hasznosító által hasznosított területek alapján megállapítható támogatás az új hasznosítónak kerül kifizetésre, amennyiben az új hasznosító megfelel az egységes kérelemben igényelt valamennyi támogatási feltételnek.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kifizetés feltétele, hogy az új hasznosító az MVH részére legkésőbb a tárgyévét követő év június 20-ig hitelt érdemlő módon igazolja, hogy az egységes kérelmet benyújtó köznevelési intézmény által az egységes kérelemben megjelölt területek a használatába kerültek.”

24. § Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások 2013. évi igénybevételével kapcsolatos egységes eljárási szabályokról szóló 22/2013. (IV. 8.) VM rendelet a következő 22/A. §-sal egészül ki:

„22/A. § E rendeletnek az egyes élelmiszerlánc-felügyeleti tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 51/2013. (VI. 17.) VM rendelettel [a továbbiakban: 51/2013. (VI. 17.) VM rendelet] megállapított 12/A. §-át az 51/2013. (VI. 17.) VM rendelet hatályba lépésekor folyamatban levő, valamint a 2012. évben benyújtott egységes kérelem alapján folyamatban levő, vagy végzéssel megszüntetett eljárásokban is alkalmazni kell.”

16. A tej aflatoxin tartalmának vizsgálatához és az aflatoxinnal szennyezett tej ártalmatlanításához a tejtermelőknek, tej termelői csoportoknak és tejfeldolgozóknak nyújtandó egyszeri csekély összegű (de minimis) támogatásról szóló 33/2013. (V. 14.) VM rendelet módosítása

- 25. §** (1) A tej aflatoxin tartalmának vizsgálatához és az aflatoxinnal szennyezett tej ártalmatlanításához a tejtermelőknek, tej termelői csoportoknak és tejfeldolgozóknak nyújtandó egyszeri csekély összegű (de minimis) támogatásról szóló 33/2013. (V. 14.) VM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. § i) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(*E rendelet alkalmazásában*)
„i) *termelői csoport*: az agrárpolitikáért felelős miniszter által – a termelői csoportokról szóló 81/2004. (V. 4.) FVM rendelet alapján – elismert tejtermelési, tejforgalmazási, illetve tejfeldolgozási tevékenységet végző szövetkezet vagy korlátolt felelősségű társaság;”
- (2) Az R. 1. §-a a következő j) és k) pontokkal egészül ki:
(*E rendelet alkalmazásában*)
„j) *tejforgalmazó*: olyan természetes személy, jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, aki vagy amely az 1998/2006/EK bizottsági rendelet 1. cikk 2. c) pontja szerinti mezőgazdasági termék marketing tevékenységet végez;
k) *mezőgazdasági termelői tevékenység*: az 1535/2007/EK bizottsági rendelet 2. cikk szerinti tevékenység.”
- 26. §** Az R. 2. § (1) bekezdés nyitó szövegrésze helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) E rendelet alapján vissza nem térítendő mezőgazdasági csekély összegű (de minimis) támogatást vehetnek igénybe a mezőgazdasági termelők és a mezőgazdasági termelői tevékenységet végző termelői csoportok”
- 27. §** Az R. 2. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) E rendelet alapján vissza nem térítendő általános csekély összegű (de minimis) támogatást vehetnek igénybe a tejfeldolgozók – ide értve a tejfeldolgozási, illetve tejforgalmazási tevékenységet végző termelői csoportokat is – az élelmiszeripari célú felhasználásra szánt tej aflatoxin kimutatására irányuló laboratóriumi vizsgálatával kapcsolatos költségek részleges fedezésére.”
- 28. §** Az R. 6. § (3) bekezdés c)–e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(*A támogatási kérelemhez csatolni kell*)
„c) a 2. § (1) bekezdés c) pontja szerinti támogatási cél esetén az ártalmatlanítás költségeit igazoló, a kérelmező nevére kiállított számlák másolatát,
d) a 2. § (1) bekezdés d) pontja szerinti támogatási cél esetén a 45/2012. (V. 8.) VM rendelet 3. melléklete szerinti kereskedelmi okmány másolatát az ártalmatlanított tej mennyiségének igazolására, valamint az ártalmatlanításra történő átadás-átvétel időpontját igazoló, az ártalmatlanító által ellenjegyzett dokumentumot, valamint
e) a 2. § (1) bekezdés a)–c) pontjai, valamint a 2. § (2) bekezdés szerinti támogatási célok esetén a számlák kifizetését igazoló dokumentum másolatát.”
- 29. §** Az R. a következő 9/A. §-sal egészül ki:
„9/A. E rendeletnek az egyes élelmiszerlánc-felügyeleti tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 51/2013. (VI. 17.) VM rendelettel [a továbbiakban: 51/2013. (VI. 17.) VM rendelet] módosított 1. § i) pontját, 2. § (1)–(2) bekezdését és a 6. § (3) bekezdésének c)–e) pontjait, valamint az 51/2013. (VI. 17.) VM rendelet] megállapított 1. § j) és k) pontjait az 51/2013. (VI. 17.) VM rendelet] hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell.”

17. Záró rendelkezések

- 30. §** (1) E rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2013. június 17-én 18.00 órakor lép hatályba.
(2) E rendelet 4. §-a és az 1. melléklet 2013. július 1-jén lép hatályba.
(3) Ez a rendelet
a) a 2002/32/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv I. mellékletének a kedvtelésből tartott állatoknak készült dobozos konzerv eledelék maximális melaminszintje tekintetében történő módosításáról szóló, 2013. február 5-i 107/2013/EU bizottsági rendelet,

- b) a 2004/68/EK tanácsi irányelv II. mellékletének a valamely terület kéknyelv-betegségtől mentesnek nyilváníthatóságára vonatkozó alapvető általános kritériumok tekintetében történő módosításáról szóló, 2012. május 10-i 2012/253/EU bizottsági végrehajtási határozat,
- c) az állatbetegségek Közösségen belüli bejelentéséről szóló 82/894/EGK tanácsi irányelv I. és II. mellékletének módosításáról szóló, 2012. november 27-i 2012/737/EU bizottsági végrehajtási határozat,
- d) a Ghánából és Indiából származó földimogyoró, az Indiából származó okra és currylevelek, valamint a Nigériából származó görögdinnyemagok behozatalára vonatkozó specifikus feltételek meghatározásáról, valamint a 669/2009/EK és az 1152/2009/EK bizottság rendelet módosításáról szóló, 2013. január 31-i 91/2013/EU bizottsági végrehajtási rendelet,
- e) a mézelőméh-kolóniák fogyasztásáról szóló, egyes tagállami önkéntes felügyeleti tanulmányokat támogató uniós pénzügyi hozzájárulásról szóló 2012/362/EU végrehajtási határozatnak az ilyen tanulmányok tagállami programjaira vonatkozó határidők tekintetében történő módosításáról szóló, 2013. május 17-i 2013/225/EU bizottsági végrehajtási határozat végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.
- (4) Ez a rendelet a 2006/88/EK tanácsi irányelv IV. mellékletének a pisztrángok vírusos vérfertőzésére fogékony fajok felsorolásának kiigazítása és a járványos fekélybetegségekre vonatkozó bejegyzés törlése érdekében történő módosításáról szóló, 2012. október 25-i 2012/31/EU bizottsági végrehajtási irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Dr. Fazekas Sándor s. k.,
vidékfejlesztési miniszter

1. melléklet az 51/2013. (VI. 17.) VM rendelethez

„14. számú melléklet a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelethez

Növényegészségügyi határállomások jegyzéke

Határszakaszok	Megye	Határátkelő	Vizsgálóhely	Nyitvatartás	
				heti (nap)	napi (h)
Ukrajna	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Záhony	közút	7	0–24
		Eperjeske	vasút	7	0–24
Szerbia	Csongrád	Röszke	közút	7	0–24
	Bács-Kiskun	Kelebia	vasút	5 (H–P)	8–16
Belső	Budapest	Ferihegy	légi	5 (H–P)	8–20
		MVCSV Posta	posta	5 (H–P)	H–CS 8–16 P 8–13"

2. melléklet az 51/2013. (VI. 17.) VM rendelethez

A 44/2003. (IV. 26.) FVM rendelet 2. számú melléklet I. Fejezet 1. pontjában szereplő táblázat 7. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Nemkívánatos anyag]	Takarmányozásra szánt termékek	Legnagyobb tartalom mg/kg-ban (ppm), 12%-os nedvességtartalmú takarmányra vonatkozóan]
„7. Melamin ⁽⁹⁾	Takarmányok, kivéve: – kedvtelésből tartott állatoknak készült dobozos konzerv eledel – a következő takarmány-adalékanyagok: – guanidino-ecetsav (GAA) – karbamid – biuret	2,5 2,5 (*) – – –
(*) A maximális szint a kedvtelésből tartott állatoknak készült dobozos konzerv eledelék értékesítésre kerülő formájára értendő.”		

3. melléklet az 51/2013. (VI. 17.) VM rendelethez

„2. számú melléklet a 113/2008. (VIII. 30.) FVM rendelethez

Az Európai Unió Bizottságának és a tagállamoknak jelentendő állatbetegségek

A. Szárazföldi állatokat érintő betegségek

A.1. jegyzék (az 5–6. § szerint jelentendő betegségek listája)

1. Afrikai lópestis (African horse sickness)
2. Afrikai sertéspestis (African swine fever, ASF)
3. Bőrcomósodáskór (Lumpy skin disease)
4. Hólyagos szájgyulladás (Vesicular stomatitis)
5. Juh- és kecskehimlő (Sheep and goat pox, Capripox)
6. Kéknyelv betegség (Bluetongue)
7. Keleti marhavész (Rinderpest, cattle plague)
8. Kis kaptárbogár fertőzöttség (Small hive beetle, Aethina tumida)
9. Kiskérődzők pestise (Peste des petits ruminants)
10. Klasszikus sertéspestis (Classical swine fever, CSF)
11. Lépfene (Anthrax)
12. Lovak fertőző kevésvérűsége (Equine infectious anaemia)
13. Lovak járványos agy- és gerincvelő-gyulladásának alábbi típusai:
 - Japán encephalitis (Japanese encephalitis)
 - Keleti ló-encephalomyelitis (Eastern equine encephalomyelitis)
 - Lovak venezuelai agy- és gerincvelő-gyulladása (Venezuelan equine encephalomyelitis)
 - Nyugati ló-encephalomyelitis (Western equine encephalomyelitis)
 - Nyugat-nílusi láz (West Nile fever, WNF)
14. Madárinfluenza (HPAI baromfiban, fogságban élő és vadon élő madarakban, LPAI baromfiban és fogságban élő madarakban)
15. Newcastle-betegség (Newcastle-disease, ND)
16. Ragadós száj- és körömfájás (Foot-and-mouth disease, FMD)
17. Rift-völgyi láz (Rift Valley Fever)
18. Sertések hólyagos betegsége (Swine vesicular disease, SVD)
19. Szarvasmarhák ragadós tüdőlobja (Contagious bovine pleuropneumonia)

20. Szarvasmarhák szivacsos agyvelőbántalma (Bovine spongiform encephalopathy, BSE)
21. Takonykór (Glanders)
22. Tenyészbénaság (Dourine)
23. Tropilaelaps atka fertőzöttség (Tropilaelaps mite)
24. Veszétség (Rabies)

A.2. jegyzék (a 6/A. § szerint jelentendő betegségek listája)

1. Szarvasmarha-brucellózis
2. Szarvasmarha-gümőkór
3. Szarvasmarha-leukosis
4. Juh- és kecskebrucellózis (a *Br. ovis* kivételével)

B. Víziállatokat érintő betegségek

1. Pisztrángthalálék fertőző vérbérgőszervi elhalása (Infectious haematopoietic necrosis)
2. Lazacok fertőző vérszegénysége (Infectious salmon anaemia)
3. Pisztrángok vírusos vérfertőzése (Viral haemorrhagic septicaemia)
4. *Bonamia exitiosa*-fertőzés
5. *Bonamia ostreae*-fertőzés
6. Járványos vérbérgőszervi elhalás (Epizootic haematopoietic necrosis, EHN)
7. Koi herpesz vírus betegség (Koi herpesvirus disease)
8. *Marteilia refringens*-fertőzés (MR)
9. *Microcytos mackini*-fertőzés
10. *Perkinsus marinus*-fertőzés
11. Taura-szindróma (Taura syndrome)
12. White spot-betegség (White spot disease, WSD)
13. Yellowhead-betegség (Yellowhead disease)"

4. melléklet az 51/2013. (VI. 17.) VM rendelethez

„3. számú melléklet a 127/2008. (IX. 29.) FVM rendelethez

Jegyzékbe foglalt betegségek

EGZOTIKUS BETEGSÉGEK		
	BETEGSÉG	FOGÉKONY FAJOK
HALAK	Járványos vérbérgőszervi elhalás (EHN)	Szivárványos pisztráng (<i>Oncorhynchus mykiss</i>) és sügér (<i>Perca fluviatilis</i>)
PUHATESTŰEK	<i>Bonamia exitiosa</i> -fertőzés	Ausztrál iszapi osztriga (<i>Ostrea angasi</i>) és chilei lapos osztriga (<i>Ostrea chilensis</i>)
	<i>Perkinsus marinus</i> -fertőzés	Csendes-óceáni osztriga (<i>Crassostrea gigas</i>) és amerikai osztriga (<i>Crassostrea virginica</i>)
	<i>Microcytos mackini</i> -fertőzés	Csendes-óceáni osztriga (<i>Crassostrea gigas</i>), amerikai osztriga (<i>Crassostrea virginica</i>), <i>Ostrea conchaphila</i> és európai lapos osztriga (<i>Ostrea edulis</i>)
RÁKOK	Taura-szindróma	<i>Penaeus setiferus</i> , <i>Penaeus stylirostris</i> és fehér garnéla (<i>Penaeus vannamei</i>)
	Yellowhead-betegség	Északi ostorgarnéla (<i>Penaeus aztecus</i>), <i>Penaeus duorarum</i> , <i>Penaeus japonicus</i> , óriás tigrisgarnéla (<i>Penaeus monodon</i>), <i>Penaeus setiferus</i> , <i>Penaeus stylirostris</i> és fehér garnéla (<i>Penaeus vannamei</i>)

NEM EGZOTIKUS BETEGSÉGEK		
	BETEGSÉG	FOGÉKONY FAJOK
HALAK	Pisztrángok vírusos vérfertőzése (VHS)	Hering (<i>Clupea</i> spp.), marénák (<i>Coregonus</i> sp.), csuka (<i>Esox lucius</i>), foltos tőkehal (<i>G. aeglefinus</i>), csendes-óceáni tőkehal (<i>Gadus macrocephalus</i>), atlanti-óceáni tőkehal (<i>Gadus morhua</i>), csendes-óceáni lazac (<i>Oncorhynchus</i> spp.), szivárványos pisztráng (<i>Oncorhynchus mykiss</i>), Onos mustelus, sebes pisztráng (<i>Salmo trutta</i>), rombuszhal (<i>Scophthalmus maximus</i>), spratt (<i>Sprattus sprattus</i>), pénzés pér (<i>Thymallus thymallus</i>) és <i>Paralichthys olivaceus</i>
	Pisztrángfélék fertőző vérképzőszervi elhalása (IHN)	Ketalazac (<i>Oncorhynchus keta</i>), kisutch-lazac (<i>Oncorhynchus kisutch</i>), <i>Oncorhynchus masou</i> , szivárványos pisztráng (<i>Oncorhynchus mykiss</i>), kékhátú lazac (<i>Oncorhynchus nerka</i>), csendes-óceáni lazac (<i>Oncorhynchus rhodurus</i>), királylazac (<i>Oncorhynchus tshawytscha</i>) és atlanti-óceáni lazac (<i>Salmo salar</i>)
	Koi herpesz-vírus betegség (KHV)	Közönséges ponty és koi ponty (<i>Cyprinus carpio</i>)
	Lazacok fertőző vérszegénysége (ISA)	Szivárványos pisztráng (<i>Oncorhynchus mykiss</i>), atlanti-óceáni lazac (<i>Salmo salar</i>) és sebes pisztráng (<i>Salmo trutta</i>)
PUHATESTŰEK	<i>Marteilia refringens</i> -fertőzés	Ausztrál iszapi osztriga (<i>Ostrea angasi</i>), chilei lapos osztriga (<i>Ostrea chilensis</i>), európai lapos osztriga (<i>Ostrea edulis</i>), argentinai osztriga (<i>Ostrea puelchana</i>), kék éti kagyló (<i>Mytilus edulis</i>) és mediterrán kagyló (<i>Mytilus galloprovincialis</i>)
	<i>Bonamia ostreae</i> -fertőzés	Ausztrál iszapi osztriga (<i>Ostrea angasi</i>), chilei lapos osztriga (<i>Ostrea chilensis</i>), <i>Ostrea conchaphila</i> , <i>Ostrea denselammellosa</i> , európai lapos osztriga (<i>Ostrea edulis</i>) és argentinai osztriga (<i>Ostrea puelchana</i>)
RÁKOK	White spot-betegség	A Decapoda rendhez tartozó valamennyi rákfaj

A vidékfejlesztési miniszter 52/2013. (VI. 17.) VM rendelete a keményítő amilopektin-tartalmának növelése céljából módosított burgonya védzáradéki eljárásáról

A géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény 36. §-ában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § a) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, a következőket rendelem el:

- 1. §** A keményítő amilopektin-tartalmának növelése céljából módosított burgonya (*Solanum tuberosum* L. EH92-527-1 vonal) (a továbbiakban: Amflora burgonya) a géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény 11/B. §-a szerinti védzáradéki eljárás alatt áll.
- 2. §** (1) Az Amflora burgonya Magyarország területén történő forgalomba hozatala és felhasználása tilos.
(2) Az Amflora burgonyából előállított takarmány Magyarország területén forgalomba nem hozható és fel nem használható.

- (3) Tilos az Amflora burgonyát véletlenszerűen vagy technikailag elkerülhetetlen módon tartalmazó élelmiszer és takarmány forgalomba hozatala és felhasználása.

3. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Dr. Fazekas Sándor s. k.,
vidékfejlesztési miniszter

**A vidékfejlesztési miniszter 53/2013. (VI. 17.) VM rendelete
a MON 810 kukoricavonalból származó beltenyésztett vonalak és hibridek vetőmagjának védzáradáki
eljárásáról**

A géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény 36. §-ában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § a) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, a következőket rendelem el:

1. § A MON 810 kukoricavonalból származó beltenyésztett vonalak és hibridek vetőmagja (a továbbiakban: MON 810 vetőmag) a géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény 11/B. §-a szerinti védzáradáki eljárás alatt áll.

- 2. §**
- (1) A MON 810 kukoricavonalból származó beltenyésztett vonalak és hibridek vetőmagjának Magyarország területén történő előállítása, felhasználása, forgalmazása, illetve Magyarország területére történő behozatala tilos.
 - (2) Az (1) bekezdés szerinti tilalom kiterjed a bármely hagyományos nemesítésű kukoricával létrehozott keresztezésből származó utódnövényekre is.
 - (3) Az (1) bekezdés szerinti tilalom nem vonatkozik a MON 810 génkonstrukciót tartalmazó kukorica élelmiszeriparban és takarmányozásban való felhasználására, valamint a Magyarország területén átcsomagolás és további kezelés nélkül történő átszállításra, amennyiben biztosított, hogy a kukorica nem jut ki a környezetbe.

3. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Dr. Fazekas Sándor s. k.,
vidékfejlesztési miniszter

VI. Az Alkotmánybíróság határozatai, teljes ülési állásfoglalásai és végzései

Az Alkotmánybíróság 13/2013. (VI. 17.) AB határozata a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény és a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény egyes rendelkezései alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről, valamint mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség és alkotmányos követelmény megállapításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály alaptörvény-ellenességének utólagos vizsgálata tárgyában – *dr. Pokol Béla, dr. Lévy Miklós és dr. Stumpf István* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Balsai István, dr. Bragyova András, dr. Juhász Imre, dr. Kiss László, dr. Paczolay Péter, dr. Salamon László és dr. Szívós Mária* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 175. §-ának „177–195. §-a” szövegrésze alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.
A 175. §-a következő szöveggel marad hatályban:
„175. § E törvény 1–8. §-a, 12–15. §-a, II. Fejezete, III. Fejezete, 45. §-a, V. Fejezete, Harmadik és Negyedik Része, X., XI. és XIII/A. Fejezete, továbbá 197. §-a, 207. §-a és 209. §-a az Alaptörvény 25. cikk (7) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.”
2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 237. § (1) bekezdésének „valamint 226–233. §-a” szövegrésze alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.
A 237. § (1) bekezdése következő szöveggel marad hatályban:
„237. § (1) E törvény 1–4. alcíme, III. Fejezete, 19–22. alcíme, 25–30. alcíme, V–X. Fejezete, XII. Fejezete, XIII. Fejezete, 223. §-a, 224. §-a, továbbá 236. §-a az Alaptörvény 25. cikk (7) bekezdése, valamint 26. cikk (1) és (2) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.”
3. Az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapítja, hogy az Országgyűlés mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet idézett elő azáltal, hogy a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 20. § (1) bekezdésében nem szabályozta az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében szereplő jogállamiság alkotmányos alapértékéből fakadó jogbiztonság követelményének megfelelően, hogy az OBH elnöke és a Kúria elnöke milyen esetkörökben, milyen indokok alapján nyilváníthatja eredménytelennek az olyan bírói álláshelyre kiírt pályázatot, amelyre több érvényes és a bírói tanácsok által rangsorolt pályázat is időben beérkezett.
Az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotói kötelezettségének 2013. december 31-ig tegyen eleget.
4. Az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapítja: a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 77. § (2) bekezdés második mondatának alkalmazása során az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság alkotmányos alapértékéből fakadó alkotmányos követelmény, hogy az OBH elnöke azokat a személyzeti jellegű intézkedéseket tartalmazó határozatait, amelyekkel szemben jogorvoslatnak van helye, köteles okszerűen, az érintett jogorvoslatához való jogára is figyelemmel megindokolni.
5. Az Alkotmánybíróság a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 26. § (1) és (2) bekezdése, 77. § (2) bekezdés második mondata, 78. § (2) bekezdése, 89. § (2) és (3) bekezdése, 90. § (2) bekezdés g) pontja, 103. § (3) bekezdése, 106. § (1) bekezdése, valamint a 175. § egésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.
6. Az Alkotmánybíróság a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 18. § (3)–(5) bekezdései, 21. §-a, 31. § (3) bekezdése, 67. §-a, 118. § (1) bekezdés első mondata, valamint a 237. § (1) bekezdésének egésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

7. Az Alkotmánybíróság a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 114. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

I.

- [1] 1. 2012. október 15-én, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja alapján, az Alaptörvénnyel való összhang utólagos vizsgálatára irányuló indítvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz Magyarország Kormánya nevében a közigazgatási és igazságügyi miniszter (a továbbiakban: indítványozó).
- [2] Az indítvány előzményeként előadta, hogy az Európa Tanács Velencei Bizottsága 2012. március 16–17-ei ülésén vizsgálta a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvényt (a továbbiakban: Bszi.), valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvényt (a továbbiakban: Bjt.), és ezekkel kapcsolatban a CDL(2012)001. számú véleményében több ponton kritikát fogalmazott meg. Erre válaszul a Kormány törvényjavaslatot nyújtott be, az Országgyűlés pedig elfogadta a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény módosításáról szóló 2012. évi CXI. törvényt (a továbbiakban: Mód.tv.). Az Európa Tanács Velencei Bizottsága 2012. október 12–13-ai ülésén a módosított szabályokat is megvizsgálta, és [CDL-AD(2012)020. számú] véleményében egyes korábbi kritikáit továbbra is fenntartotta. Ezt követően döntött úgy a Kormány, hogy a vitatott pontok egy részében az Alkotmánybírósághoz fordul, és kéri ezen törvényhelyek Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatát.
- [3] Az indítványozó az alábbiak szerint kérte az Alkotmánybíróságtól a Bszi. és a Bjt. egyes rendelkezései alaptörvény-ellenességének megállapítását és a kifogásolt rendelkezések megsemmisítését.
- [4] 2. Az indítvány kifejtette, hogy a Bszi. 26. § (1) bekezdése alapján, ha az ítélőtábla, a törvényszék, a közigazgatási és munkaügyi bíróság vagy a járásbíróság tanácsa, illetve egyesbírája valamely elvi kérdésben határozott és a határozata jogerőre emelkedett, köteles az elvi jelentőségű határozatot a bíróság elnökének bemutatni. A (2) bekezdés szerint pedig az ítélőtábla és a törvényszék elnöke, valamint kollégiumvezetője, a közigazgatási és munkaügyi bíróság, továbbá a járásbíróság elnöke köteles a vezetése alatt álló bíróságok – illetve a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium kollégiumvezetője a regionális kollégiumhoz tartozó bíróságok – ítélezését folyamatosan figyelemmel kísérni. A Bjt. 67. §-a szerint a bíró éves tevékenységéről az ügyforgalmi és tevékenységi adatok, továbbá a másodfokú és a felülvizsgálati határozatok alapján kimutatást kell készíteni. Az Országos Bírói Hivatal (a továbbiakban: OBH) elnöke szabályzatban határozza meg, hogy a kimutatásnak milyen adatokat kell tartalmaznia. Ezt a bíróság elnökének éves tájékoztatójával egyidejűleg közzé kell tenni a bíróságok belső informatikai hálózatán. A kimutatás adatait a bíró vizsgálatánál, értékelésénél figyelembe kell venni.
- [5] Az indítványozó álláspontja szerint a jogegységi eljárás, és az a rendszer, amelynek keretében a jogegységi eljárás a bírósági elnökök felügyelete alá tartozik, „dermesztő hatással (chilling effect)” lehet az egyes bírákra, ezért sérti az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésében foglalt függetlenségüket. Véleménye szerint a jogegységi eljárás csak akkor elfogadható, ha nem jár negatív hatással a bírák előmenetelére.
- [6] 3. Az indítvány rámutatott, hogy a Bszi. 77. § (2) bekezdése alapján az OBH elnöke határozatait „a szükséghez képest indokolja.” Ez a megfogalmazás homályos, nem teszi minden esetben kötelezővé az indokolást, így az OBH elnökének mérlegelésén múlik, mely határozatait indokolja. Ez csökkenti az OBH elnökének elszámoltathatóságát, így sérti a jogállamiság Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt elvét. Ebből ugyanis az a követelmény fakad, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtsék ki tevékenységüket.
- [7] 4. Az indítványozó idézte a Bszi. 78. § (2) bekezdését, amely alapján az OBH elnökét akadályoztatása esetén – ideértve azt is, ha a tisztség nincs betöltve – az OBH általános elnökhelyettese helyettesíti. Az ő akadályoztatásának esetén pedig a helyettesítést az OBH elnökének további helyettesei az OBH elnöke által meghatározott rendben látják el. Helyettesítésre jogosult hiányában az OBH elnöke feladatait az Országos Bírói Tanács (a továbbiakban: OBT) elnöke látja el.
- [8] Ez a szabály az indítványban foglaltak szerint azért aggályos, mert így az OBH elnöke megbízatásának megszűnését követően az általa kiválasztott helyettes az országgyűlési képviselők egyharmadának blokkoló szavazatával hivatalban tartható, így előfordulhat olyan eset, amikor hosszú időn keresztül egy olyan személy vezeti

az OBH-t, akinek a demokratikus legitimitációja gyenge, hiszen a helyettesek a megbízásukat nem közvetlenül az Országgyűléstől, hanem az OBH elnökétől szerzik. Ennek az állapotnak a lehetősége sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében szereplő jogállamiság elvét.

- [9] 5. Az indítványozó kifogásolta a Bszi. 89. § (2) és (3) bekezdését, 90. § (2) bekezdés g) pontját, 103. § (3) bekezdés b) pontját, 106. § (1) bekezdését, valamint a Bjt. 18. § (3)–(5) bekezdéseit és 21. §-át is. A Bszi. 89. § (2) bekezdése rendelkezik arról, hogy az OBH elnöki tisztségét a tagok félevenként egymást váltva viselik oly módon, hogy elsőként a leghosszabb tartamú bírói szolgálati viszonytal rendelkező bíró tölti be a tisztséget, akit a további tagok a bírói szolgálati viszonyuk időtartamának csökkenő sorrendjében követnek. A (3) bekezdés hasonló rendelkezést tartalmaz az OBH elnökhelyettesére is. A Bszi. 90. § (2) bekezdés g) pontja szerint nem választható az OBH tagjává az, aki korábban már tagja volt e testületnek.
- [10] A Bszi. 103. § (3) bekezdése alapján az OBH személyzeti területen meghatározza a pályázat elbírálásánál figyelembe veendő elveket az OBH és a Kúria elnökeinek azon jogkörei vonatkozásában, amikor az álláshelyet a rangsor második vagy harmadik helyén álló pályázóval kívánja betölteni. A Bjt. 21. §-a szerint azonban az OBH elnöke nem köteles ezeket figyelembe venni, és ezek az elvek a bírói álláspályázat eredményével szembeni jogorvoslat során sem szolgálnak a vizsgálat alapjául. A Bjt. 18. § (3)–(5) bekezdései alapján az OBH elnöke a bírói tanács által felállított rangsortól eltérhet, és javasolhatja bírói kinevezésre a rangsor második vagy harmadik helyén álló pályázót is, illetve a rangsor második vagy harmadik helyén álló pályázó áthelyezésével is elbírálhatja a pályázatot.
- [11] A Bszi. 106. § (1) bekezdése kimondja, hogy az OBH ülése a bírák számára nyilvános, kivéve, ha az OBH zárt ülés tartását rendeli el. Az ülésen tanácskozási joggal részt vesz az OBH elnöke, az igazságügyért felelős miniszter, a legfőbb ügyész, a Magyar Ügyvédi Kamara elnöke, a Magyar Országos Közjegyzői Kamara elnöke, az OBH elnöke és a tanácskozási joggal részt vevők által meghívott eseti szakértő, továbbá az OBH elnöke által meghívott civil és egyéb érdekképviselői szervezet képviselője. E felsorolt tagoknak nincs szavazati joguk.
- [12] Az indítványozó véleménye szerint az, hogy az OBH tagjai az elnöki tisztséget félevenként töltik be, gyengíti a testület súlyát; ahogyan az a körülmény is, hogy a nem bíró tagok kizárólag tanácskozási joggal, szavazati jog nélkül vehetnek részt az OBH ülésein. Ez a helyzet az OBH elnöke ellenőrzését nehezíti, így közvetve sérti az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésében foglalt bírói függetlenséget.
- [13] Ugyancsak a bírói függetlenséget és a jogállamiság elvét veszélyezteti az a tény, hogy a fenti szabályok szerint az OBH elnökének „lényegében vétőjoga van” abban az esetben is, ha egy pályázó első a véleményező szerv által felállított rangsorban, és az OBH egyetértését is bírja, ugyanis ilyenkor az OBH elnöke érvénytelenné nyilváníthatja a pályázatot. Ezen kívül az OBH elnöke el is térhet az OBH által a rangsor kialakításához meghatározott elvektől, így döntésének keretei meghatározhatatlanok.
- [14] 6. Az indítványozó aggályosnak tartotta a Bszi. 114. § (1) bekezdését is, amely alapján a Kúria elnökét az Országgyűlés a határozatlan időre kinevezett és legalább öt éves bírói szolgálati viszonytal rendelkező bírák közül választja az Alaptörvény 26. cikk (3) bekezdésében foglaltak szerint. Ez az új feltétel azzal a következménnyel járt, hogy a Legfelsőbb Bíróság korábbi elnökét nem lehetett megválasztani a Kúria elnökéül, mert a feltétel csak a Magyarországon bíróként eltöltött szolgálati viszonyra vonatkozik, és nem terjed ki például egy európai bíróságon bíróként eltöltött időszakra. Az indítvány idéz egyes véleményeket, amelyek szerint az új feltétel célja az volt, hogy egy konkrét személyt (a Legfelsőbb Bíróság hivatalban volt elnökét) kizárja a Kúria elnökéül megválasztható személyek köréből; így az általános megfogalmazott törvényi szabály hatását tekintve egy személy ellen irányult.
- [15] 7. A Bszi. 175. §-a, valamint a Bjt. 237. § (1) bekezdése meghatározzák azokat a törvényi rendelkezéseket, amelyek az Alaptörvény 25. cikk (7) bekezdése, valamint 26. cikk (1) és (2) bekezdései alapján sarkalatosnak minősülnek.
- [16] Az indítványozó szerint a tárgykör szabályozásának jelentős részét sarkalatos törvények helyett egyszerű többséggel elfogadandó törvényben kellett volna meghatározni, ezzel szemben a törvényalkotó túl széles körben minősítette a Bszi. és a Bjt. rendelkezéseit sarkalatosnak, amivel megsértette az Alaptörvény 25. cikk (7) bekezdését.
- [17] 8. Az indítványozó a bírói kinevezésekről szóló döntések bírósági felülvizsgálatát is kifogásolta. Előadta, hogy a Bjt. 21. § (4) bekezdése alapján eredményes pályázat esetén a nyertes pályázó kinevezéséről szóló határozatnak a Magyar Közlönyben történő közzétételétől, vagy a nyertes pályázó áthelyezéséről szóló határozat közzétételétől számított tizenöt napos jogvesztő határidőn belül a pályázaton részt vett és el nem utasított pályázó a pályázat eredményével szemben kifogással élhet, ha a nyertes pályázó esetében a bíróvá történő kinevezés törvényi feltételei nem állnak fenn, illetve, ha a nyertes pályázó a pályázati kiírásban szereplő feltételeknek nem felel meg. A Bjt. 21. § (6) bekezdése szerint a közigazgatási és munkaügyi bíróság a kifogásról tizenöt napon belül, nemperes eljárásban határoz.

- [18] Az indítványozó szerint a bírói kinevezések felülvizsgálata az ismertetett szabályozás alapján korlátozott, mert csak a sikeres pályázónak a bíróvá történő kinevezés törvényben meghatározott feltételeinek vagy a pályázati kiírásban szereplő feltételeknek való megfelelésére terjed ki. Sikertelen pályázó ezért nem élhet kifogással a rangsorolással szemben arra hivatkozva, hogy az nem érdemeken alapuló objektív kritériumok alapján került meghatározásra, hanem hibás személyes adatok vagy relevánsnak nem minősülő adatok alapján. Így a szabályozás önkényes döntésre ad lehetőséget, ami sérti a jogállamiság elvét.
- [19] 9. Az indítványozó sérelmesnek tartotta a Bjt. 31. § (3) bekezdését is, amely alapján a bírót – hozzájárulása nélkül – háromévenként, ezen belül legfeljebb egy évre a bíróságok közötti ügyteher egyenletes elosztásának biztosítása céljából bírói beosztásba ideiglenesen más szolgálati helyre lehet kirendelni. Véleménye szerint ez a szabály túl gyakori áthelyezést tesz lehetővé, és a kirendelés esetei sincsenek pontosan meghatározva, ezért sérti a bírói függetlenség elvét.
- [20] 10. Az indítványozó támadta a Bjt. 118. § (1) bekezdés első mondatát is. Eszerint a bírói tisztségéből való felfüggesztés idejére a bírót megilleti illetménye, amelynek legfeljebb ötven százalékát egy hónapra vissza lehet tartani.
- [21] Ez a szabályozás az indítványban foglaltak szerint azért aggályos, mert nem állapítható meg belőle objektív törvényi szempontrendszer hiányában, hogy milyen esetekben kerül sor az illetmény visszatartására, így sérti a jogállamiság elvét.

II.

- [22] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezéseinek az indítvány benyújtásakor hatályos szövege:
 „B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
 „25. cikk (3) A Kúria a (2) bekezdésben meghatározottak mellett biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz.
 [...]”
 (7) A bíróságok szervezetének és igazgatásának, a bírák jogállásának részletes szabályait, valamint a bírák javadalmazását sarkalatos törvény határozza meg.
 26. cikk (1) A bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatóak. A bírákat tisztségükből csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani. A bírák nem lehetnek tagjai pártoknak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.
 (2) A hivatásos bírákat – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – a köztársasági elnök nevezi ki. Bíróvá az nevezhető ki, aki a harmincadik életévét betöltötte. A Kúria elnöke kivételével a bíró szolgálati jogviszonya az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig állhat fenn.
 (3) A Kúria elnökét a bírák közül kilenc évre a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés választja. A Kúria elnökének megválasztásához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.”
- [23] 2. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezéseinek az indítvány elbírálásakor hatályos szövege:
 „25. cikk (8) A bíróságok szervezetének és igazgatásának, a bírák jogállásának részletes szabályait, valamint a bírák javadalmazását sarkalatos törvény határozza meg.”
- [24] 3. A Bszi.-nek az indítvány által vitatott rendelkezései:
 „26. § (1) Ha az ítélőtábla, a törvényszék, a közigazgatási és munkaügyi bíróság vagy a járásbíróság tanácsa, illetve egyesbírája valamely elvi kérdésben határozott és a határozata jogerőre emelkedett, köteles az elvi jelentőségű határozatot a bíróság elnökének bemutatni.
 (2) Az ítélőtábla és a törvényszék elnöke, valamint kollégiumvezetője, a közigazgatási és munkaügyi bíróság, továbbá a járásbíróság elnöke köteles a vezetése alatt álló bíróságok – illetve a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium kollégiumvezetője a regionális kollégiumhoz tartozó bíróságok – ítélezését folyamatosan figyelemmel kíséreni.”
 „77. § (2) Az OBH elnökének határozatait az érintettekkel haladéktalanul, de legkésőbb 8 napon belül írásban kell közölni. Az OBH elnöke a határozatait a szükséghez képest indokolja.”
 „78. § (2) Az OBH elnökét akadályoztatása esetén – ideértve azt is, ha a tisztség nincs betöltve – az OBH általános elnökhelyettese helyettesíti. Az OBH általános elnökhelyettesének akadályoztatása esetén a helyettesítést az OBH elnökének további helyettesei az OBH elnöke által meghatározott rendben látják el. Helyettesítésre jogosult hiányában az OBH elnökének feladatait az OBT elnöke látja el.”
 „89. § (2) Az OBT elnöki tisztségét a tagok félévenként egymást váltva viselik oly módon, hogy elsőként a leghosszabb tartamú bírói szolgálati viszonytal rendelkező bíró tölti be a tisztséget, akit a további tagok a bírói szolgálati viszonyuk időtartamának csökkenő sorrendjében követnek.

(3) Az OBТ elnökét – akadályoztatása esetén – az elnökhelyettes helyettesíti. Az elnökhelyettesi tisztséget a tagok félevenként egymást váltva viselik oly módon, hogy elsőként a második leghosszabb tartamú bírói szolgálati viszonyal rendelkező bíró tölti be a tisztséget, akit a további tagok a bírói szolgálati viszonyuk időtartamának csökkenő sorrendjében követnek.”

„90. § (2) Nem választható az OBТ tagjává az, [...]

g) aki korábban már tagja volt az OBТ-nek.”

„103. § (3) Az OBТ a személyzeti területen [...]

b) meghatározza a pályázat elbírálásánál figyelembe veendő elveket az OBH elnökének és a Kúria elnökének azon jogköre vonatkozásában, amikor az álláshelyet a rangsor második vagy harmadik helyén álló pályázóval kívánja betölteni, [...]”

„106. § (1) Az OBТ ülése a bírák számára nyilvános, kivéve, ha az OBТ zárt ülés tartását rendeli el. Az ülésen tanácskozási joggal részt vesz az OBH elnöke, az igazságügyért felelős miniszter, a legfőbb ügyész, a Magyar Ügyvédi Kamara elnöke, a Magyar Országos Közjegyzői Kamara elnöke, az OBТ elnöke és a tanácskozási joggal részt vevők által meghívott eseti szakértő, továbbá az OBТ elnöke által meghívott civil és egyéb érdek-képviselési szervezet képviselője. Az OBТ ülésén jegyzőkönyvvezető vesz részt.”

„114. § (1) A Kúria elnökét az Országgyűlés a határozatlan időre kinevezett és legalább 5 éves bírói szolgálati viszonyal rendelkező bírák közül választja az Alaptörvény 26. cikk (3) bekezdésében foglaltak szerint.”

„175. § E törvény 1-8. §-a, 12-15. §-a, II. Fejezete, III. Fejezete, 45. §-a, V. Fejezete, Harmadik és Negyedik Része, X., XI. és XIII/A. Fejezete, továbbá 177-195. §-a, 197. §-a, 207. §-a és 209. §-a az Alaptörvény 25. cikk (7) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.”

[25] 4. A Bjt.-nek az indítvánnyal érintett rendelkezései:

„18. § (3) Az OBH elnöke a bírói tanács által felállított rangsortól a (4) és (5) bekezdésben foglaltak szerint eltérhet, és bírói kinevezésre a rangsor második vagy harmadik helyén álló pályázót is javasolhatja, illetve a rangsor második vagy harmadik helyén álló pályázó áthelyezésével is elbírálhatja a pályázatot.

[...]

(5) Ha a javasolt pályázó bíró, úgy az OBH elnöke az első három helyen rangsorolt pályázó pályázatát a javasolt pályázó megjelölésével és az eltérés indokait tartalmazó írásos javaslatával egyetértés beszerzése céljából megküldi az OBТ-nek. Az OBТ a javaslatról 15 napon belül határoz. Ha az OBТ az OBH elnökének javaslatával egyetért, az OBH elnöke a bírót 8 munkanapon belül áthelyezi. Ha az OBТ az OBH elnökének javaslatával nem ért egyet, az OBH elnöke az első helyen rangsorolt pályázót, ha az bíró, 8 munkanapon belül áthelyezi, ha nem bíró, a köztársasági elnökhöz 8 munkanapon belül kinevezésre felterjeszti, vagy az OBТ felé új javaslatot tesz, vagy a pályázatot eredménytelenné nyilvánítja.”

„20. § (1) Eredménytelen a pályázat, ha egyetlen pályázat sem érkezik vagy azokat a bíróság elnöke a 13. §-ban foglaltak szerint elutasította, továbbá ha a pályázat elbírálására jogosult OBH elnöke, vagy kúriai pályázat esetén a Kúria elnöke a pályázók egyikével sem kívánja betölteni az álláshelyet.

(2) Ha a pályázat eredménytelen, új pályázatot kell kiírni.”

„21. § (1) Az OBH elnöke a pályázat eredményéről – a Kúriára kiírt pályázat kivételével – értesíti a pályázattal érintett bíróság elnökét.

(2) A bíróság elnöke a pályázókat a pályázat eredményéről írásban tájékoztatja, egyidejűleg közli a pályázó rangsorban elfoglalt helyét és pontszámát.

(3) Az OBH elnöke a bíró áthelyezésére vonatkozó határozatát a bíróságok hivatalos honlapján és a központi honlapon, továbbá a bíróságok hivatalos lapjában közzéteszi.

(4) Eredményes pályázat esetén a nyertes pályázó kinevezéséről szóló határozatnak a Magyar Közlönyben történő közzétételétől, vagy a nyertes pályázó áthelyezéséről szóló határozatnak a (3) bekezdés szerinti közzétételétől számított 15 napos jogvesztő határidőn belül a pályázaton részt vett és a 13. § szerint el nem utasított pályázó a pályázat eredményével szemben kifogással élhet, ha a nyertes pályázó esetében a bíróvá történő kinevezés e törvényben meghatározott feltételei nem állnak fenn, illetve ha a nyertes pályázó a pályázati kiírásban szereplő feltételeknek nem felel meg.

(5) A kifogást a pályázattal érintett bíróság elnökénél írásban kell benyújtani, aki azt – kúriai pályázat kivételével – 5 munkanapon belül felterjeszti az OBH elnökéhez. Kérelmezettként az OBH elnökét, kúriai pályázat esetén a Kúria elnökét kell megjelölni. Az OBH elnöke, illetve a Kúria elnöke a kifogást 5 munkanapon belül megküldi az annak elbírálására kizárólagosan illetékes, Budapest területére kiterjedő illetékességű közigazgatási és munkaügyi bíróságnak.

(6) A közigazgatási és munkaügyi bíróság a kifogás tárgyában 15 napon belül, nemperes eljárás keretében határoz. A bíró kinevezése esetén a közigazgatási és munkaügyi bíróság a bíróvá történő kinevezés feltételeinek meglétét e törvény 4. § (1) bekezdés a), c), d), f), és g) pontjában, a 4. § (2) bekezdésében, valamint az 5. § (1) bekezdésében meghatározottak szempontjából vizsgálja. A bíró áthelyezése esetén a közigazgatási és munkaügyi bíróság kizárólag a pályázati feltételek teljesülését vizsgálja. Ha a közigazgatási és munkaügyi bíróság megállapítja, hogy a pályázatot elnyert személyt e törvénynek a bírói kinevezés feltételeire vonatkozó szabályai szerint nem lehetne bíróvá kinevezni, illetve a pályázatot elnyert személy a pályázati kiírásban szereplő feltételeknek nem felel meg, erre vonatkozó végzését közli a kifogást előterjesztő pályázóval, valamint – a szükséges intézkedés megtétele érdekében – a pályázat elbírálójával és a köztársasági elnökkel. A közigazgatási és munkaügyi bíróság a kifogás alaptalansága esetén a kifogást elutasítja, és végzését közli a kifogást előterjesztő pályázóval, a pályázat elbírálójával, valamint a pályázattal érintett bíróság elnökével.”

„31. § (3) A bírót – hozzájárulása nélkül – háromévenként, ezen belül legfeljebb egy évre lehet a bíróságok közötti ügyteher egyenletes elosztásának biztosítása céljából bírói beosztásba, ideiglenesen más szolgálati helyre kirendelni.”

„67. § A bíró éves tevékenységéről az ügyforgalmi és tevékenységi adatok, továbbá a másodfokú és a felülvizsgálati határozatok alapján kimutatást kell készíteni. Az OBH elnöke szabályzatban határozza meg, hogy a kimutatásnak milyen adatokat kell tartalmaznia. A kimutatást a bíróság elnökének éves tájékoztatójával egyidejűleg közzé kell tenni a bíróságok belső informatikai hálózatán (intranet). A kimutatás adatait a bíró vizsgálatánál, értékelésénél figyelembe kell venni.”

„118. § (1) A bírói tisztségből való felfüggesztés idejére a bírót megilleti az illetménye, amelynek legfeljebb 50 százalékát egy hónapra vissza lehet tartani. A teljes illetményt vissza kell tartani a bírói tisztségből való felmentés indítványozását kimondó fegyelmi határozat meghozatalától annak jogerőre emelkedéséig. A visszatartásról a szolgálati bíróság tanácsa határoz, határozata ellen nincs helye fellebbezésnek.”

„237. § (1) E törvény 1–4. alcíme, III. Fejezete, 19–22. alcíme, 25–30. alcíme, V–X. Fejezete, XII. Fejezete, XIII. Fejezete, 223. §-a, 224. §-a, valamint 226–233. §-a, továbbá 236. §-a az Alaptörvény 25. cikk (7) bekezdése, valamint 26. cikk (1) és (2) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.”

III.

- [26] 1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességének utólagos vizsgálatára irányul, amelyet az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének e) pontja alapján absztrakt utólagos normakontroll kezdeményezésére jogosult nyújtott be, tartalmát tekintve – a Bszi. 114. § (1) bekezdésének vizsgálatára irányuló indítványi elem kivételével – megfelel az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 24. § (2) bekezdésében, valamint 52. § (1) bekezdésében foglaltaknak.
- [27] 2. Az Alkotmánybíróság az indítványban támadott törvényi rendelkezések vizsgálatánál az Alaptörvény negyedik módosítására (2013. március 25.) tekintettel jár el a korábbi alkotmánybírósági határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően. Ezzel összefüggésben mindenekelőtt rögzíti, hogy vizsgálatát az Alaptörvény vonatkozó rendelkezéseire, és azok R) cikk szerinti értelmezési kereteire alapozza. Ezen túlmenően az Alkotmánybíróság a következő általános érvényű megállapításokat teszi; amelyeket természetesen a jelen ügyre nézve is irányadónak tart és alkalmaz.
- [28] Magyarország Alaptörvényének negyedik módosítása (2013. március 25.) 19. cikk (2) bekezdése 2013. április 1-jei hatállyal megváltoztatta az Alaptörvény Záró és vegyes rendelkezések 5. pontját, és annak szövegét a következőképpen állapította meg: „Az Alaptörvény hatálybalépése előtt meghozott alkotmánybírósági határozatok hatályukat veszítik. E rendelkezés nem érinti az ezen határozatok által kifejtett joghatásokat.”
- [29] Az Alkotmánybíróság bár a döntéseiben felhasználta a korábbi határozataiban tett okfejtéseket és megállapításokat, a döntéseinek jogalapja mindig a hatályos alkotmány adott rendelkezése volt.
- [30] Az Alaptörvény hatálybalépését követően az Alkotmánybíróság a korábbi alkotmányon alapuló határozatai tekintetében kimondta, hogy az újabb ügyekben felhasználhatja az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott határozataiban szereplő érveket, ha „az Alaptörvény konkrét – az előző Alkotmányban foglaltakkal azonos vagy hasonló tartalmú – rendelkezései és értelmezési szabályai alapján ez lehetséges.” {22/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [40]}. A korábbi Alkotmányon alapuló határozatokban kifejtett elvi jellegű megállapítások felhasználása tehát megkívánta az előző Alkotmány és az Alaptörvény megfelelő szabályainak tartalmi összevetését és mérlegelését az Alaptörvény értelmezési szabályaira is tekintettel.

- [31] Az Alaptörvény negyedik módosítása következtében – a Záró és vegyes rendelkezések 5. pontja alapján – azonban az Alkotmánybíróságnak ezen összevetés eredményeképpen az Alaptörvény hatálybalépése előtt meghozott határozataiban foglalt érvek felhasználását kellő részletességgel indokolni kell. A korábbi alkotmánybírói döntésben megjelenő jogelvek figyelmen kívül hagyása ugyanakkor az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén is lehetségessé vált, a szabályozás változása a felvetett alkotmányjogi probléma újraértékelését hordozhatja.
- [32] A hazai és európai alkotmányjogi fejlődés eddig megtett útja, az alkotmányjog szabályszerűségei szükségképpen hatással vannak az Alaptörvény értelmezésére is. Az Alkotmánybíróság az újabb ügyekben vizsgálható alkotmányjogi kérdések kapcsán felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket, ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntése indoklásába történő beillesztése.
- [33] Az Alkotmánybíróság – a fenti feltételek vizsgálata mellett – a hatályát veszített alkotmánybírói határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indoklásának létalapja.
- [34] A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.

IV.

- [35] Az indítványozó az első indítványi elembe a Bszi. 26. § (1) és (2) bekezdésének, valamint a Bjt. 67. §-ának alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésében szereplő bírói függetlenség elvének a sérelmére alapította. Az Alkotmánybíróságnak ezen indítványi elem vizsgálata során abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a jogegységi eljárás, illetve az a rendszer, amelynek keretében a jogegységi eljárás a bírósági elnökök felügyelete alá tartozik, sérti-e az egyes bírák bírói függetlenségét.
- [36] 1. Az Alkotmánybíróság elsőként áttekintette az indítványban felvetett problémához kapcsolódó, tágabb jogszabályi környezetet.
- [37] Az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése szerint – egyéb feladatai mellett – a Kúria biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz. A Bszi. Második része az „Eljárások az egységes és időszerű bírósági jogalkalmazás elősegítése és az önkormányzati rendeletalkotás felülvizsgálata érdekében” címet, az itt szereplő III. Fejezet pedig „A bíróságok feladatai az ítélezés egységességének biztosítása érdekében” címet viseli. E fejezet általános rendelkezései nemcsak a kifogásolt törvényhelyeket tartalmazzák, hanem egyrészt a 25. §-ban tovább konkretizálják a Kúriának a joggyakorlat egysége biztosításával kapcsolatos feladatait, rögzítve, hogy a Kúria az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésében meghatározott feladatának ellátása körében jogegységi határozatokat hoz, joggyakorlat-elemzést folytat jogerősen befejezett ügyekben, valamint elvi bírósági határozatokat és elvi bírósági döntéseket tesz közzé. Másrészt pedig a 26. § (3)–(5) bekezdései, és a 27–28. §-ok a bírósági elnököknek, továbbá az ítéltábla vagy a törvényszék, illetve a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium kollégiumvezetőinek határoznak meg feladatokat, amikor előírja számukra, hogy ha arról szereznek tudomást, hogy a vezetésük vagy felügyeletük alatt álló, illetve hozzájuk tartozó bíróságokon elvi jelentőségű döntés született, elvi kérdésben ellentétes gyakorlat alakult ki vagy ellentétes elvi alapokon nyugvó jogerős határozatokat hoztak, akkor erről a magasabb szintű bíróság elnökét, illetve a Kúria elnökét tájékoztassák; valamint lehetővé teszi, hogy az elvi kérdés tárgya szerint érintett kollégium bírónak véleményét kikérhessék. Ezen kívül a kollégium és a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium az egységes ítélezési gyakorlat érdekében figyelemmel kíséri a bíróságok gyakorlatát, és véleményt nyilvánít a vitás jogalkalmazási kérdésekben, valamint felkérésre közreműködik a joggyakorlat-elemző munkában. A jogalkalmazás egysége érdekében az ítéltábla és a törvényszék kollégiumának kollégiumvezetője, valamint a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium kollégiumvezetője javaslatot is tehet jogegységi eljárás indítványozására és elvi bírósági döntés közzétételére. A magasabb bírói fórumok irányából közelítve pedig a Bszi. 28. §-a szerint a Kúria képviselője útján részt vesz az ítéltábla és a törvényszék kollégiumának, valamint a közigazgatási és munkaügyi regionális

kollégiumnak az ülésein, az ítélőtábla képviselője az illetékességi területéhez tartozó törvényszék kollégiumi ülésein, a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium kollégiumvezetője pedig meghívottként az illetékességi terület törvényszékei közigazgatási és munkaügyi kollégiumai ülésein. A Bszi. III. Fejezetének további alcímei a bírósági joggyakorlat-elemző csoportról (29–30. §), az elvi bírósági határozatról és az elvi bírósági döntésről (31. §), a jogegységi indítványról (32–33. §), a jogegységi tanácsról (34–35. §), a jogegységi eljárásról (36–41. §) és a jogegységi határozat, az elvi bírósági határozat és az elvi bírósági döntés közzétételéről (42–44. §) szólnak. Kiemelendő, hogy a Bszi. 42. § (1) és (3) bekezdései értelmében a jogegységi határozatot, illetve a jogegységi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló döntést a Magyar Közlönyben közzé kell tenni; a jogegységi határozat a Magyar Közlönyben történő közzététel időpontjától a bíróságokra kötelező, illetőleg a hatályon kívül helyező határozat közzététele időpontjától nem alkalmazható.

- [38] A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: régi Bszi.) 28. §-ában az ezen indítványi részben támadott szabállyal tartalmilag megegyező rendelkezés szerepelt 1997. július 23-ától a Bszi. hatálybalépéséig.
- [39] A jogegységi határozat jogintézményének előképe már a polgári törvénykezési rendtartásról szóló 1868. évi LIV. törvénycikk módosítása tárgyában keletkezett 1881. évi LIX. törvénycikk 4. §-ában megjelent, amelynek első mondata előírta, hogy „[a]z igazságszolgáltatás egyöntetűségének megóvása végett, a vitás elvi kérdések, a magy. kir. Curia polgári tanácsainak teljes ülésében döntetnek el.” A közigazgatási bíráskodásban a magyar királyi közigazgatási bíróságról szóló 1896. évi XXVI. törvénycikk 21. §-a vezette be az „elvi jelentőségű vitás jogkérdések”, „döntvényekben foglalt elvi jelentőségű megállapodásokkal” történő elbírálásának lehetőségét, amely döntvényeket a közigazgatási bíróság illető osztályának tanácsai mindaddig követni voltak kötelesek, míg azokat újabb osztályülési megállapodás meg nem változtatta. Alkotmányos szinten a bíróságokra kötelező jogegységi határozat jogintézménye a Magyar Köztársaság Alkotmányának módosításáról szóló 1997. évi LIX. törvény 9. §-ával jelent meg, amely 1997. október 1-jei hatállyal a következőképpen állapította meg a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló, többször módosított 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2011. december 31-ig hatályban volt 47. §-át: „(1) A Legfelsőbb Bíróság a Magyar Köztársaság legfőbb bírósági szerve. (2) A Legfelsőbb Bíróság biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, jogegységi határozatai a bíróságokra kötelezőek.” Tartalmilag ezzel teljesen azonos rendelkezést foglal magában az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdés második mondata, valamint (3) bekezdése.
- [40] 2. Az Alkotmánybíróság már korábban is vizsgálta a jogegységi határozat jogintézményét. E jogintézmény alkotmányi szintű szabályozásában az Alaptörvény hatálybalépésével érdemi változás nem történt az Alkotmány rendelkezéseihez képest, a jogegységi határozat jellegére az Alaptörvény vonatkozó rendelkezéseinek és egészének értelmezésével ugyanaz a következtetés vonható le, mint ami a korábbi alkotmányszöveg rendelkezéseiből. Az Alkotmánybíróság ezért – tekintettel az Alaptörvény Záró és vegyes rendelkezések 5. pontjára és összevetve az Alkotmány és az azt felváltó Alaptörvény vonatkozó szabályait – az értékeléskor figyelembe vette a korábbi alkotmánybírósági döntésekben kifejtett elvi jelentőségű megállapításokat is. A jogegységi határozat jellegét vizsgáló 42/2005. (XI. 14.) AB határozatban az Alkotmánybíróság kimondta, hogy a „jogegységi határozat – a Legfelsőbb Bíróság önálló jogszabály-értelmezése folytán (amelyre a joggyakorlat egységesítése érdekében alkotmányos felhatalmazása van) – adott esetben az alapul fekvő jogszabály tartalmát bővítheti, szűkítheti, vagy éppen az értelmezéssel joghézagot tölthet ki. Ezért a jogegységi határozat jogszabálytani besorolása nélkül is – az esetről-esetre történő alkotmányossági vizsgálat eredményeként – dönthető el, hogy a jogegységi határozat önálló jogszabályi tartalommal eloldódott-e az értelmezett jogszabálytól, vagy sem. [...] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a jogegységi határozat alkotmányossági vizsgálatára fennálló utólagos normakontroll hatáskörét a bírói hatalmi ág függetlenségének sérelme nélkül gyakorolja. Az Alkotmánybíróság tényként kezeli, hogy a jogszabály tartalma az, amit a jogegységi határozat annak tulajdonít. A jogegységi határozatban megfogalmazottak tekintetében az Alkotmánybíróság nem ad konkuráló értelmezést (pl. alkotmányos követelmény formájában); ez sértené a bírói függetlenséget.” [42/2005. (XI. 14.) AB határozat, ABH 2005, 504, 514.]
- [41] 3. Az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdése a Kúriát önálló, nevesített alkotmányos intézményként a bírósági hierarchia csúciszervének minősítette. A Kúria ilyen külön alaptörvényi kiemelése is alapjául szolgál annak, hogy a bíróságok jogalkalmazásának egységét biztosító legfőbb bírósági szervként speciális jogosítványokkal rendelkezzen. A bíróságokra kötelező jogegységi határozat meghozatalának jogát – mint speciális jogosítványt – maga az Alaptörvény biztosítja a Kúria számára, amely így a jogszabályoknak egységesen és kötelezően alkalmazandó tartalmat adhat. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság alkotmányos alapértékéből fakadó jogbiztonság követelményének megfelelően arról is az Alaptörvény maga rendelkezik, hogy a jogegységi határozatok kötik a bíróságokat; egyrészt a 25. cikk (3) bekezdése alapján, másrészt a bírósági

szervezet többszintűsége miatt [25. cikk (4) bekezdés]. Az egységes és kiszámítható bírósági joggyakorlat a jogbiztonság mellett a törvény előtti egyenlőség [XV. cikk (1) bekezdés] követelményét is szolgálja, ezért nem jelenti a bírói függetlenség sérelmét. A bírósági rendszer hierarchikus felépítéséből fakad, hogy a felső bíróságok ítélezési gyakorlatát, valamint a legfőbb bírósági szerv által hozott jogegységi határozatokat a bírónak követniük kell, hiszen a jogorvoslathoz való alkotmányos jog [XXVIII. cikk (7) bekezdés] biztosítása keretében ezt a magasabb bírósági fórum – akárcsak a törvénynek való alárendeltség értelmében a jogszabályok helyes alkalmazását – utólag kikényszeríti.

- [42] Mindezek alapján a jogegységi eljárás, továbbá az a Bszi. 26. § (1) és (2) bekezdésében szabályozott módszer, amely a bírósági hierarchiának megfelelően, a bírósági szervezet összehangolt működése érdekében a bírósági elnökök és a kollégiumvezetők feladatává teszi az ítékezés elvi kérdéseinek figyelemmel kísérését, valamint az ilyen kérdésekben meghozott és már jogerőre emelkedett bírósági határozatoknak – az ítékezés egységességének biztosítása érdekében, utólagosan – a magasabb bírósági fórum felé történő továbbítását, nem sérti az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésében foglalt bírói függetlenséget. A bíróságokon a már meghozott elvi jellegű döntéseknek, illetve az egymással ellentétes elvi alapokon nyugvó jogerős határozatoknak a bírósági vezetők általi folyamatos figyelemmel kísérése és naprakész nyilvántartása a jogegységi eljáráshoz, a jogegységi határozatok meghozatalához, végső soron az egységes és kiszámítható bírósági joggyakorlat kialakításához szükséges; ezen keresztül pedig hozzájárul a jogbiztonság és a törvény előtti egyenlőség alkotmányos alapelveinek érvényesüléséhez. Nem sérti a bírói függetlenséget ugyanezen okokból az sem, ha utólagos (a bíró ítélezési tevékenységének lezárultát követő), az igazságszolgáltatási hatalmi ágon belüli, szakmai ellenőrzés keretében a bíró munkájának vizsgálatánál a döntéseit felülbíráló másodfokú és a felülvizsgálati határozatok – vagyis a felső bíróságok ítélezési gyakorlatának eredményes követése, valamint a jogegységi határozatokban foglaltak betartása – is értékelési szempontot jelentenek, amint erről a Bjt. 67. §-a is rendelkezik. Mivel a jogegységi határozat az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése alapján a bíróságokra kötelező, a bírónak alkalmazniuk kell. A jogegységi határozat ebből a szempontból quasi normaként viselkedik, így nem kifogásolható azok betartásának és helyes alkalmazásának figyelembe vétele a bírók szakmai ellenőrzésének keretében – csakúgy, mint a jogszabályok helyes alkalmazásának, mint szakmai követelménynek az ellenőrzése sem. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság a Bszi. 26. § (1) és (2) bekezdését, valamint a Bjt. 67. §-át az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése alapján támadó indítványi elemet elutasította.

V.

- [43] Az indítványozó vizsgálni kérte azt is, hogy a Bszi. 77. § (2) bekezdése második mondatának az a szövegrésze, amely szerint az OBH elnöke a határozatait „a szükséghez képest” indokolja, sérti-e az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiságot, illetve az ebből fakadó azon követelményt, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket.
- [44] 1. Az OBH elnökének általános központi igazgatási, az OBH irányításával kapcsolatos, a bíróságok költségvetésével kapcsolatos, a statisztikai adatgyűjtéssel, az ügyelosztással és a munkateher méréssel kapcsolatos, a személyzeti kérdésekkel kapcsolatos, a bíróságok igazgatásával kapcsolatos, a képzéssel kapcsolatos, a tájékoztatással kapcsolatos, és egyéb feladatköréit a Bszi. 76. § (1)–(9) bekezdéseinek pontjai sorolják fel. A kifogásolt 77. § (2) bekezdést a Mód.tv. 5. § (1) bekezdése egészítette ki a második mondatával, 2012. július 17-ei hatállyal, ezt megelőzően nem volt külön szabály az OBH elnöke határozatainak indokolási kötelezettségére. A régi Bszi. a vizsgált szabályhoz hasonló szabályt tartalmazott az Országos Igazságszolgáltatási Tanács (a továbbiakban: OIT), valamint annak elnöke határozataira vonatkozóan, a 45/B. § (1) bekezdésében és a 46. § (2) bekezdésében, 2011. március 1-jétől; ezeket a rendelkezéseket az egyes törvényeknek a bíróságok hatékony működését és a bírósági eljárások gyorsítását szolgáló módosításáról szóló 2010. évi CLXXXIII. törvény 21–22. §-ai iktatták be. Az indokolási kötelezettségre azonban a régi Bszi. szabályai nem tartalmaztak semmilyen rendelkezést. Arról, hogy az OBH elnöke a feladat- és hatáskörei gyakorlása során milyen típusú döntéseket hozhat, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 23. § (4) bekezdés d) pontja úgy rendelkezik, hogy: „Normatív utasításban szabályozhatja az Országos Bírói Hivatal elnöke, a vezetése, az irányítása vagy a felügyelete alá tartozó szervek szervezetét és működését, valamint tevékenységét.” A Bszi. 76. § (1) bekezdés b) pontja szerint pedig: „Az OBH elnöke általános központi igazgatási feladatkörében az igazgatási feladatainak ellátása érdekében jogszabályi keretek között – normatív utasításként – a bíróságokra kötelező szabályzatokat alkot, továbbá ajánlásokat és határozatokat hoz”. E keretszabályok alapján az OBH elnöke szabályzatokat és ajánlásokat tipikusan az OBH, illetve a bírói szervezet működése tárgyában ad ki, míg határozatokat személyzeti és igazgatási feladatkörében eljárva hoz.

Az indítványozó ez utóbbi típusú döntések, vagyis a határozatok megindokolására vonatkozó Bszi.-beli szabály alkotmányossági vizsgálatát kérte indítványában. A kérdéskör jogszabályi környezete kapcsán az Alkotmánybíróság felhívja a Bjt. 145. § (1) bekezdését is, amely szerint: „A bíró a szolgálati jogviszonyából eredő igénye érvényesítése érdekében szolgálati jogvitát kezdeményezhet. A munkáltatói jogkör gyakorlójának a mérlegelési jogkörében hozott döntése ellen jogvita csak abban az esetben kezdeményezhető, ha a munkáltató a döntésének a kialakítására irányadó jogszabályokat megsértette.” Az érintett bírók itt szabályozott szolgálati jogvita-kezdeményezési jogához hasonló jogorvoslati jogot biztosít az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: lasz.) 92. §-a az igazságügyi alkalmazottaknak is a munkáltatói jogkör gyakorlójának döntései ellen, amikor úgy rendelkezik, hogy: „(1) Az igazságügyi alkalmazott a szolgálati viszonyából eredő igénye érvényesítése érdekében, valamint a munkáltató sérelmes intézkedése, határozata ellen vagy ezek elmulasztása miatt 15 napon belül bírósághoz fordulhat. (2) A munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó intézkedése ellen az igazságügyi alkalmazott akkor fordulhat bírósághoz, ha a munkáltató a döntés meghozatalánál irányadó jogszabályokat megsértette.” A személyzeti jellegű intézkedéseket tartalmazó határozatokkal szemben ezért a fentiek szerint a Bjt. és az lasz. jogorvoslati jogot biztosít az érintetteknek.

- [45] 2. Az Alaptörvény – 2013. április 1. óta hatályos – 25. cikk (5) bekezdés első mondata szerint: „A bíróságok igazgatásának központi feladatait az Országos Bírósági Hivatal elnöke végzi.” Hasonlóképpen, a Bszi. 65. §-a értelmében az OBH elnöke látja el a bírói függetlenség alkotmányos elvének megtartásával a bíróságok igazgatásának központi feladatait. Az OBH elnökének törvényi felhatalmazását határozat meghozatalára az igazgatási feladatainak ellátása érdekében a Bszi. 76. § (1) bekezdés b) pontja biztosítja. Számos a Bszi.-ben nevesített és kategorizált feladat- és hatáskörére tekintettel az OBH elnöke igen különböző – de tipikusan személyzeti vagy az operatív igazgatáshoz kötődő – témakörökben és címzettekre hoz határozatokat. Ezek közül azokkal a személyzeti jellegű intézkedéseket tartalmazó határozatokkal szemben, amelyek bíró vagy igazságügyi alkalmazott szolgálati viszonyból eredő igényét érintik, a fent írtak szerint a Bjt. 145. § (1) bekezdése és az lasz. 92. §-a garantálja az érintetteknek a szolgálati bírósághoz, illetve a (közigazgatási és munkaügyi) bírósághoz fordulás jogát. Az OBH elnökének azon igazgatási jellegű határozatai tekintetében, amelyek konkrét címzettek személyes érintettségét nem vetik fel, külön jogorvoslati lehetőséget nem tartalmaz a törvény.
- [46] 3. Amint azt az Alkotmánybíróság az indítványozó által is hivatkozott korábbi – és a jelen ügyre nézve is irányadó – döntéseiben kifejtette, a jogállamiság nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság, amely egyéb követelmények mellett azt a feladatot rója a közhatalommal rendelkező és jogot alkalmazó szervekre, hogy jogilag szabályozott, megismerhető és kiszámítható módon járjanak el és döntsenek a hatáskörükbe tartozó kérdésekben. A jogbiztonság alkotmányos alapelvének érvényesülését biztosító kiszámítható jogalkalmazói működést a jogilag szabályozott eljárási garanciák megléte hivatott kikényszeríteni. Ilyen eljárási garancia az érintettek jogorvoslati jogának biztosítása is a jogaikat vagy jogos érdekeiket érintő döntésekkel szemben. Ezen Alaptörvényben is biztosított jog hatékony érvényesülésének egyik feltétele, hogy jogosultjának módjában álljon az őt érintő döntés ténybeli és jogi indokait megismerni – vagyis a közhatalommal rendelkező szerv köteles legyen a feladat- és hatáskörei gyakorlása során hozott döntéseit okszerűen, kimerítően, az érintett jogorvoslatához való jogára is figyelemmel megindokolni. Ilyen indokolási kötelezettség azonban a jogállamiság alkotmányos alapértékéből csak akkor következik, ha az érintett döntéssel, intézkedéssel szemben jogorvoslatnak van helye, vagyis konkrét érintettnek van olyan joga vagy jogos érdeke, amely alapján jogorvoslati jog formálható.
- [47] 4. Az Abtv. 46. § (3) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság hatásköre gyakorlása során folytatott eljárásban határozattal megállapíthatja azokat az Alaptörvény szabályozásából eredő, és az Alaptörvény rendelkezéseit érvényre juttató alkotmányos követelményeket, amelyeknek a vizsgált jogszabály alkalmazásának meg kell felelnie.
- [48] E törvényi felhatalmazással élve, a fent kifejtettek alapján a Bszi. támadott 77. § (2) bekezdés második mondata Alaptörvénnyel összhangban lévő értelmezési tartományának megállapítása céljából, az Alkotmánybíróság az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság alkotmányos alapértékéből fakadó alkotmányos követelményként állapítja meg, hogy az OBH elnöke azokat a személyzeti jellegű intézkedéseket tartalmazó határozatait, amelyekkel szemben jogorvoslatnak van helye – vagyis konkrét érintettnek van olyan joga vagy jogos érdeke, amely alapján jogorvoslati jog formálható –, köteles okszerűen, kimerítően, az érintett jogorvoslatához való jogára is figyelemmel megindokolni.
- [49] Az indítványozó által vizsgálni kért alkotmányjogi összefüggésben a támadott törvényhelynek a megállapított alkotmányos követelmény szerinti alkalmazása megfelelő garanciát jelent arra, hogy az OBH elnökének – az általa hozott határozatokhoz kapcsolódó – indokolási kötelezettsége az Alaptörvény B) cikkéből fakadó jogbiztonság követelményével összhangban érvényesüljön. Az Alkotmánybíróság ezért a Bszi. 77. § (2) bekezdés második mondata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványi elemet elutasította.

VI.

- [50] Az indítványozó a jogállamiság alkotmányos alapértéke – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése – alapján kifogásolta a Bszi. 78. § (2) bekezdésében szabályozott azon megoldást, amely szerint az OBH elnökét – akadályoztatása és tisztségének megüresedése esetén – az OBH általános elnökhelyettese, az ő akadályoztatása esetén pedig a további helyettesek helyettesítik az OBH elnöke által meghatározott rendben, helyettesítésre jogosult hiányában pedig a feladatokat az OBH elnöke látja el. Az indítványban kifejtett álláspont szerint ugyanis így az OBH elnöke mandátumának lejártá esetén helyettese – akinek demokratikus legitimitációja gyenge, hiszen megbízatása nem az Országgyűléstől, hanem az OBH elnökétől ered – az országgyűlési képviselők egyharmadának blokkoló szavazatával hivatalban tartható.
- [51] 1. A Bszi. 78. § (1) bekezdése szerint az OBH-ban egy általános elnökhelyettes, továbbá elnökhelyettesek működnek. A 79. § (1) bekezdése alapján: „Az OBH általános elnökhelyettesét és elnökhelyetteseit a köztársasági elnök pályázat útján, az OBH elnökének javaslatára határozatlan időre nevezi ki.” A 80. § (1) és (2) bekezdései úgy rendelkeznek, hogy: „(1) Az OBH általános elnökhelyettese bíró, az OBH elnökhelyettese bíró vagy igazságügyi alkalmazott. (2) Az OBH általános elnökhelyettese és elnökhelyettese felett a munkáltatói jogokat az OBH elnöke gyakorolja.” Az OBH általános elnökhelyettese és elnökhelyettese megbízatása megszűnésének okait a Bszi. 81. § (1) bekezdése sorolja fel. Eszerint: „Az OBH általános elnökhelyettesének és elnökhelyettesének megbízatása megszűnik: a) lemondással, b) az összeférhetlenség kimondásával, c) felmentéssel vagy d) a szolgálati jogviszony megszűnésével.” A 84. § rendelkezése szerint – amely a megszűnési okok közül a felmentés szabályait részletezi – a köztársasági elnök felmenti az OBH általános elnökhelyettesét és elnökhelyettesét, ha az OBH elnöke – az indítvány okának részletes kifejtésével és az annak alapjául szolgáló iratok egyidejű csatolásával – indítványozza.
- [52] Az 1997. július 23-ától 2011. december 31-ig működött bírósági központi igazgatási rendszer – szemben a Bszi.-vel 2012. január 1-jétől bevezetett igazgatási modellel – nem az egyszemélyi felelős vezetésű igazgatás, hanem a testületi önigazgatás elvén alapult, ezért a támadott rendelkezésnek pontosan megfelelő előképe a régi Bszi.-ben nem szerepel. Hasonló szabályt a régi Bszi. 46. § (2) – később (3) – bekezdése tartalmazott, amely 1997. július 23-ától 2011. január 6-ig úgy szólt, hogy az OIT elnökét az OIT bíró tagjai közül választott elnökhelyettes helyettesíti; majd 2011. március 1-jétől azt mondta ki, hogy az OIT elnökét akadályoztatása esetén – ideértve azt az esetet is, ha e tisztség nincs betöltve – az OIT bíró tagjai közül három évre választott elnökhelyettes helyettesíti. Az elnökhelyettes e tisztségre nem választható újra. A régi Bszi. szabályai szerint tehát a bíróságok igazgatásának központi feladatait ellátó OIT elnökhelyettesének legitimitációja az OIT általi megválasztáson alapult. A régi Bszi. hatálybalépését megelőzően pedig, a bíróságokról szóló 1972. évi IV. törvény alapján miniszteriális igazgatási modell működött, amelyben – a bírói testületek közreműködésével – az igazságszolgáltatás központi igazgatásával kapcsolatos legfontosabb feladat- és hatásköröket az igazságügyminiszter gyakorolta.
- [53] A Bszi. idézett szabályaiból kitűnik, hogy az OBH általános elnökhelyettesét és elnökhelyettesét a köztársasági elnök nevezi ki, legitimitásuk tehát közvetlen módon az államfőtől származik. Az OBH általános elnökhelyettesének és elnökhelyettesének kinevezési eljárása során, valamint megbízatásuk megszűnésének szabályai körében érvényesülnek az OBH elnökének szempontjai is; a javaslattevői jognak és a felmentés indítványozása jogának az OBH elnökéhez telepítésével ugyanis a törvény garantálja, hogy az Országgyűlés által választott OBH elnöke a megbízatása időtartama alatt olyan általános elnökhelyettesrel és elnökhelyettesrel együtt láthassa el feladatait, akik szakmai terveit támogatják, vezetői koncepciója kibontakoztatásában osztják a nézeteit, az általa képviselt igazgatási irányvonallal azonosulni tudnak.
- [54] 2. A Bszi. idézett 79. § (1) bekezdése szerint az OBH általános elnökhelyettesét és elnökhelyetteseit a köztársasági elnök nevezi ki. A Bszi. 65. §-a értelmében azonban a bíróságok igazgatásának központi feladatait – első számú igazgatási vezetőként – az OBH országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával választott elnöke látja el. Őt az általános elnökhelyettes, az elnökhelyettesek, illetve helyettesítésre jogosult hiányában az OBH elnöke a Bszi. 78. § (2) bekezdése alapján csak helyettesíteni jogosultak akadályoztatása, illetve a tisztség betöltöttségére esetén helyettesítik. Az OBH elnökének helyettesítése – a Bszi. 78. § (2) bekezdésének nyelvtani értelmezése szerint is – alapesetben olyankor válhat szükségessé, amikor az OBH hivatalban lévő elnöke (időszakosan, átmenetileg) akadályoztatva van feladatai ellátásában. Ehhez képest atipikusnak nevezhető a „helyettesítés” azon esete, amikor erre azért van szükség, mert az OBH elnöki tisztség nincs betöltve; ilyenkor ugyanis a bíróságok igazgatásáért felelős első számú vezető megválasztására hatáskörrel rendelkező Országgyűlés (vagy az OBH elnökének személyére javaslatot tenni jogosult köztársasági elnök) van mulasztásban a személyügyi döntés meg nem hozatala miatt. Ebben az esetben az Országgyűlésnek lehetősége van a képviselők kétharmadának szavazatával legitimált bírósági igazgatási vezető megválasztásával a helyzetet feloldani, az OBH elnökének helyettesítésére vonatkozó törvényi

rendelkezés alkalmazására pedig – mivel a bírósági szervezet igazgatását, az ezzel kapcsolatos feladatok folyamatos ellátását ilyenkor is garantálni kell – csak akkor kerül sor (ideiglenes, átmeneti megoldásként), ha e lehetőséggel az Országgyűlés nem él.

- [55] Az OBH általános elnökhelyettese és elnökhelyettesei – helyettesítési jogkörükben, és esetleges önálló feladat- és hatásköreikben – közhatalmat gyakorló személyeknek minősülnek, ezért demokratikus legitimitációval kell rendelkezniük. A köztársasági elnök általi kinevezés – mint hatalomközvetítés – vezető-helyettesek esetében magas közjogi legitimitációnak minősül, és egyéb hasonló tisztségek esetében is megszokott alkotmányjogi megoldásnak tekinthető. A köztársasági elnök az Alaptörvény 9. cikk (1) bekezdése értelmében kifejezi a nemzet egységét és öröködi az államszervezet demokratikus működése felett. A kinevezésre irányuló személyi javaslatot – így az OBH elnökének az OBH általános elnökhelyettese és elnökhelyettesei személyére irányuló javaslatát is – elutasíthatja, ha az a törvényi feltételeknek nem felel meg, vagy a jelölt kinevezése az államszervezet demokratikus működését veszélyeztetné.
- [56] Ez az Országgyűlés által választott megbízatás-elnyerési mód az OBH általános elnökhelyettese és elnökhelyettesei tisztsége esetében, az Alkotmánybíróság álláspontja szerint olyan legitimitációs megoldás, amely az Alaptörvény keretei között maradva és a jogállamiság alkotmányos alapértékéből fakadó követelménynek megfelelően, a szuverén népre – az Országgyűlésen és a köztársasági elnökön keresztül – megszakítások nélkül visszavezethető láncolatot alkotva biztosítja a feladat- és hatáskörök ellátásához szükséges demokratikus felhatalmazottságot. Az Alkotmánybíróság ezen indokok miatt a Bszi. 78. § (2) bekezdésének az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközését állító indítványi elemet elutasította.

VII.

- [57] Az indítványozó a Bszi. 89. § (2)–(3) bekezdései, a 90. § (2) bekezdés g) pontja, a 103. § (3) bekezdése, a 106. § (1) bekezdése, valamint a Bjt. 21. §-a és 18. § (3)–(5) bekezdései alkotmányossági vizsgálatát is kérte az Alkotmánybíróságtól. Indítványában egyrészt a támadott rendelkezéseket közvetve a bírói függetlenséget sértőnek tartja, mert álláspontja szerint gyengíti az OBH súlyát, hogy az OBH elnöki tisztséget félévente – a szabályok szerint egymást váltva – töltik be az OBH tagjai, a nem bíró tagok pedig csak szavazati jog nélkül vehetnek részt az OBH ülésein, ezzel nehezebbé téve az OBH elnökének ellenőrzését. Másrészt a bírói függetlenséget és – a kiszámíthatatlanság miatt – a jogállamiság elvét sértőnek tartja azt, hogy az OBH elnöke a bírói álláspályázatot érvénytelenné nyilváníthatja akkor is, ha egy első helyre rangsorolt pályázó az OBH egyetértését is bírja. Ugyanezen okból kifogásolta az is, hogy az OBH elnöke eltérhet az OBH által a rangsor kialakításához meghatározott elvektől.
- [58] 1. Az Alkotmánybíróság az indítványi elemnek először az OBH összetételére és az OBH elnöki tisztségére irányuló kifogásait vizsgálta meg.
- [59] 1.1. Az OBH-re vonatkozó legfőbb rendelkezéseket a Bszi. „A bíróságok központi igazgatása” című Harmadik részben, az OBH elnökére vonatkozó szabályokat követően, „A bíróságok központi igazgatásának felügyelete” című VII. Fejezetben tartalmazza. A Bszi. 88. § (1) bekezdésének meghatározása szerint: „Az OBH a bíróságok központi igazgatásának felügyeleti testülete.” A Bszi. 88. § (3)–(4) bekezdései, a 91. § (1) bekezdése, valamint a 102. § alapján az OBH 15 fős testület, amely a Kúria elnökéből és 14 – a bírák küldöttértekezlete által a küldöttek közül, szavazattöbbséggel – hat évre választott bírói tagból áll, akik között 1 ítélőtáblai, 5 törvényszéki, 7 járásbírói és 1 közigazgatási és munkaügyi bírósági bíró lehet. Az OBH tagjainak és póttagjainak megválasztására vonatkozó fő szabályokat a Bszi. 90–102. §-ai tartalmazzák, a részletszabályokat az OBH SzMSz-e hivatott rendezni. A Bszi. 106. § (1) bekezdésének első és második mondata szerint: „Az OBH ülése a bírák számára nyilvános, kivéve, ha az OBH zárt ülés tartását rendeli el. Az ülésen tanácskozási joggal részt vesz az OBH elnöke, az igazságügyért felelős miniszter, a legfőbb ügyész, a Magyar Ügyvédi Kamara elnöke, a Magyar Országos Közjegyzői Kamara elnöke, az OBH elnöke és a tanácskozási joggal részt vevők által meghívott eseti szakértő, továbbá az OBH elnöke által meghívott civil és egyéb érdek-képviselői szervezet képviselője.” Az OBH-nek a központi igazgatás felügyelete körébe tartozó általános központi igazgatással összefüggő, statisztikai adatgyűjtéssel, az ügyelosztással és a munkateherméréssel összefüggő, személyzeti területtel kapcsolatos, és képzéssel kapcsolatos feladatairól a Bszi. 103. §-a rendelkezik. E feladatokon kívül a Bszi. 74. §-a – a köztársasági elnök mellett – az OBH tagjai kétharmadának is megadja a jogot, hogy határozattal (az okok részletes kifejtésével, és az azok alapjául szolgáló iratok egyidejű csatolásával) indítványozza az Országgyűlésnél az OBH elnöke tisztségétől való megfosztását, ha neki felróható okból 90 napon túlmenően nem tett eleget megbízatásából eredő feladatainak, továbbá ha valamely cselekménye, magatartása vagy mulasztása miatt a tisztségére méltatlanná vált.

- [60] A Bszi. 105. §-a szerint: „(1) Az OBt szükség szerint, de évente legalább négyszer ülésezik. Az ülést az OBt elnöke hívja össze. (2) Az OBt ülését össze kell hívni, továbbá a javasolt kérdést napirendre kell tűzni, ha azt az OBt tagjainak legalább egyharmada javasolja. A Kúria teljes ülése, valamint bármely ítélőtábla vagy törvényszék összbírói értekezlete kezdeményezheti az OBt feladatkörébe tartozó kérdésnek az OBt napirendjére vételét és az OBt általi megtárgyalását. (3) Az OBt akkor határozatképes, ha az ülésén tagjainak legalább kétharmada jelen van. (4) Az OBt a határozatát szótöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.”
- [61] 1.2. Az Alkotmánybíróság a 97/2009. (X. 16.) AB határozatban az OIT régi Bszi.-beli szabályozása alkotmányosságát vizsgálta abból a szempontból, hogy sérti-e a hatalommegosztás elvét és a bírói függetlenséget az, hogy az OIT-nek nem bíró tagjai is vannak, közöttük az igazságügyi és rendészeti miniszter. A most vizsgált indítványi elem kapcsán e döntés érvrendszerének bemutatása azért szükséges, hogy rávilágítson arra: ha egy többségében bíróból álló, a bíróságok igazgatásának központi feladatait ellátó testület (amelyben összességében kisebbségben voltak a nem bíró tagok) működése nem sértette a bírói függetlenséget, akkor ennek sérelmét még kevésbé vetheti fel az OBt-nek, mint csak bíróból álló, és a bíróságok központi feladatait ellátó testületnek a jelenlegi szabályok szerinti működése. Az AB határozatban az Alkotmánybíróság elemezte az OIT-re vonatkozó alkotmányi és törvényi szabályokat, az OIT feladatkörét, és azt is megállapította, hogy: „Az igazságszolgáltatás igazgatási modelljére vonatkozóan nincsenek nemzetközi standardok. [...] A jogrendszer hasonlóságára tekintettel mintaadó európai államokban mára általánossá vált az – az összetételében változatos – igazgatási »főtanácsok« felállítása, amelyek hatásköre, a bírósági igazgatásra kifejtett tényleges hatása eltérő.” (ABH 2009, 870, 876.) Az Alkotmánybíróság arra is rámutatott, hogy „a hatalommegosztás és a bírói függetlenség érvényesülését nem a bírói szervezet és a másik két hatalmi ág, a »non-governmental« szervezetek, valamint a politikai, társadalmi rendszer egyéb szereplői közötti kapcsolatok hiánya definiálja. Ebből a szempontból jelentősége van annak, hogy, az ítélkezésre vonatkoztatott bírói függetlenség alkotmányos elve nem azonosítható a bíróságok funkcióspecifikus tevékenységének keretet adó bírósági szervezet függetlenségével. [...] Az önálló bírói hatalmi ág közhatalmi tevékenysége az igazságszolgáltatási feladatok ellátásában materializálódik. [...] Az ennek megvalósulásához nélkülözhetetlen szervezeti és személyi garanciákat a bíróságok igazgatásáról szóló rendelkezésekben követett megoldások nem ronthatják le.” (ABH 2009, 870, 880.) Az Alkotmánybíróság e határozatában is megerősítette, hogy az Alkotmány rendelkezéseinek keretei között a bírósági igazgatási rendszer részleteinek alakításában a jogalkotói szabadság érvényesül.
- [62] 1.3. Az Alkotmány korábbi szövege, az 50. § (4) bekezdés első fordulataiban – a Magyar Köztársaság Alkotmányának módosításáról szóló 1997. évi LIX. törvény 10. §-a által eszközölt módosítás következtében – 1997. október 1-jétől 2011. december 31-ig kifejezetten kimondta, hogy a bíróságok igazgatását az OIT végzi. Ezen időszak alatt, a régi Bszi. 34. § (1) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel, a bíróságok igazgatásának központi feladatait – a bírói függetlenség alkotmányos elvének megtartásával – az OIT mint testület (majd később néhány igazgatási feladat- és hatáskört egyszemélyben az OIT elnöke) látta el, a bírói önkormányzati szervek közreműködésével. Az Alaptörvény már hivatkozott – 2013. április 1. óta hatályos – 25. cikk (5) bekezdése a bíróságok igazgatási modelljéről a következőképpen rendelkezik: „A bíróságok igazgatásának központi feladatait az Országos Bírósági Hivatal elnöke végzi. A bírói önkormányzati szervek közreműködnek a bíróságok igazgatásában.”
- [63] Az OBt a Bszi. 88. § (1) és (3) bekezdései, és a 105. § értelmében testület, amely a döntéseit is testületként, szótöbbséggel hozza. Egyes tagjainak – így a félévente változó elnökének – külön törvényben nevesített jogosítványai nincsenek; az elnöknek jellemzően csak az OBt üléseinek összehívásával, vezetésével (beleértve szavazategyenlőség esetén az OBt elnökét megillető ügydöntő szavazati jogot), az ülésre eseti szakértők, valamint civil és egyéb érdekképviselői szervezet képviselőjének meghívásával, jegyzőkönyv és összefoglaló készítésével, és az OIT képviselőjével kapcsolatos külön jogosítványai vannak. A Bszi. 89. § (2) és (3) bekezdései értelmében: „(2) Az OBt elnöki tisztségét a tagok félévenként egymást váltva viselik oly módon, hogy elsőként a leghosszabb tartamú bírói szolgálati viszonyral rendelkező bíró tölti be a tisztséget, akit a további tagok a bírói szolgálati viszonyuk időtartamának csökkenő sorrendjében követnek. (3) Az OBt elnökét – akadályoztatása esetén – az elnökhelyettes helyettesíti. Az elnökhelyettesi tisztséget a tagok félévenként egymást váltva viselik oly módon, hogy elsőként a második leghosszabb tartamú bírói szolgálati viszonyral rendelkező bíró tölti be a tisztséget, akit a további tagok a bírói szolgálati viszonyuk időtartamának csökkenő sorrendjében követnek.” A Bszi. ezen szabályai – az OBt vezetésében a folyamatosság szempontját is kifejezésre juttatva – lehetőséget teremtenek arra, hogy az OBt soron következő elnöke az elnöki tisztség betöltését megelőző fél évben elnökhelyettesként készüljön fel az elnöki teendők ellátására.
- [64] Az OBt testületi jellege miatt, valamint mert 14 bírói tagját (a féléves elnöki ciklusokkal szemben) a testület stabilitásának biztosítása céljából hosszabb időre, hat évre választják; továbbá azért, mert az OBt-nek mint a bíróságok központi igazgatása felügyeleti (és nem a központi igazgatás feladatait ellátó) testületének nincsenek

az ítélkezési tevékenységgel összefüggő tartalmi feladatok ellátására irányuló hatáskörei, konkrét ügyekkel és az egyes bírók ítélkezési tevékenységével kapcsolatos jogosítványai, nem sérti a bírói függetlenséget, hogy az OBT elnöki és elnökhelyettesi posztján féléves ciklusban követik egymást az OBT tagjai, törvényben meghatározott rend szerint, bírói szolgálati viszonyuk hosszúságának megfelelően.

- [65] 1.4. Nem sérti a bírói függetlenséget az sem, hogy az OBT „nem bíró tagjai” (az OBT ülésein tanácskozási joggal résztvevők) csak tanácskozási joggal vehetnek részt az OBT ülésein; az OBT hatásköreire is figyelemmel ugyanis nem vezethető le annak szükségessége a bírói függetlenség alkotmányos elvéből, hogy a bíróságok központi igazgatása felett felügyeletet gyakorló testületnek feltétlenül lennie kell más hatalmi ágaktól származó, szavazati joggal rendelkező tagja is. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a hatalommegosztással kapcsolatos alkotmányossági problémát éppen az vehetne fel, ha a jogalkotó a bíróságok központi igazgatásának olyan rendszerét alakítaná ki, amelyben a bírók kárára, más hatalmi ágak javára egyoldalú erőeltolódás lenne kimutatható. Az Alkotmánybíróság megjegyzi továbbá azt is, hogy a kérdés vizsgálatánál csak abban kell állást foglalnia, hogy a „nem bíró tagok” szavazati jog nélküli részvétele az OBT-ben sérti-e az indítványozó által felhívott alaptörvényi rendelkezést, vagyis a bírói függetlenséget; abban nem, hogy a törvényhozó által választott konkrét igazgatási (felügyeleti) megoldás milyen egyéb eszközökkel és módon lenne megvalósítható, vagy van-e hatékonyabb megoldás.
- [66] A bírói függetlenség szempontjából az sem kifogásolható, hogy a Bszi. 103. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az OBT (amelyben csak a bíró tagok szavazhatnak) ellenőrzi az OBH elnökének központi igazgatási tevékenységét, és élhet jelzéssel az OBH elnöke felé, valamint – tagjai kétharmadának szavazatával meghozott határozatával – indítványozhatja az Országgyűlésnél az OBH elnökének tisztségtől való megfosztását [Bszi. 74. § (1) bekezdés]; ez a bírói öngazgatás elvével összhangban lévő megoldás. Ugyanakkor nem ez az egyetlen és kizárólagos útja az OBH elnöke tisztségtől való megfosztása indítványozásának (és ezen keresztül az OBH elnöke központi igazgatási tevékenysége ellenőrzésének), mert a Bszi. 74. § (1) bekezdése a köztársasági elnöknek is azonos indítványozási jogot biztosít. Az OBH elnöke feletti kontroll így nem pusztán az OBT kezében összpontosul, hanem a felelősségre vonásban más hatalmi ágaknak (a köztársasági elnöknek, illetve az Országgyűlésnek) is törvényben meghatározott szerepe lehet, a hatalmi ágak együttműködésének elvére, a hatalmi ágak és a közhatalmat gyakorló intézmények közötti egyensúly megtartására tekintettel. Az OBT az ítélkezési tevékenységgel összefüggő tartalmi feladatok ellátására nem rendelkezik hatáskörrel, az egyes bírók ítélkezési tevékenységének befolyásolása kapcsán nincsenek jogosítványai, ezért az ítélkezési tevékenységre vonatkozó bírói függetlenség sérelmét a testület összetétele nem veti fel.
- [67] Az Alkotmánybíróság ezért az indítványi elemnek a Bszi. 89. § (2) és (3) bekezdéseit, a 90. § (2) bekezdés g) pontját és a 106. § (1) bekezdését az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése alapján támadó részét elutasította.
- [68] 2. Az Alkotmánybíróság ezt követően az indítványi elem azon részét vizsgálta, amelyben az indítványozó azt kifogásolta, hogy a bírói függetlenséget [Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdés] és a jogállamiságot [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés] veszélyezteti, hogy egyrészt az OBH elnöke a bírói álláspályázatot érvénytelenné nyilváníthatja akkor is, ha a pályázaton első helyre rangsorolt pályázó az OBT egyetértését is bírja, másrészt pedig, hogy az OBH elnöke eltérhet az OBT által a rangsor kialakításához meghatározott elvektől is.
- [69] 2.1. A bírói pályázati eljárásnak, a bíróvá válás folyamatának egy az 1997. évi igazságszolgáltatási reform során kialakítotthoz képest új szabályozását vezette be a Bjt. A korábbi bírói pályázati rendszerben a pályázók közül a pályázattal érintett bíróság szintjének megfelelően a megyei bíróság, az ítélőtábla vagy a Legfelsőbb Bíróság elnöke volt jogosult a pályázatot kiírni, és javaslatot tenni a kinevezendő jelölt személyére; e kinevezési javaslata megtételében őt a bírói tanács véleménye – amelyet be kellett szerezni – nem kötötte, továbbá nem kellett megindokolnia sem a választását. A pályázat elbírálásáról végső soron az OIT döntött, illetve az OIT terjesztette a kinevezési javaslatot a köztársasági elnök elé, de az OIT sem volt kötve a bíróság elnökének javaslatához. A bírói pályázati eljárást az egyes törvényeknek a bíróságok hatékony működését és a bírósági eljárások gyorsítását szolgáló módosításáról szóló 2010. évi CLXXXIII. törvény 2011. március 1-jei hatállyal átalakította; ezt követően a bírói álláshelyre benyújtott pályázatokat a bírói tanács a törvényben meghatározott szempontok szerint pontozta és rangsorolta; ha a pályázattal érintett bíróság elnöke ettől a rangsortól el kívánt térni, akkor azt írásban indokolnia kellett. A pályázatokat az OIT bírálta el, a testületet a javaslatok nem kötötték.
- [70] Az Alkotmánybíróság áttekintette a Bjt. hatályos, bírói pályázati eljárásra vonatkozó szabályozását. A jelenlegi szabályozás szerint a pályázat kiírására az OBH elnöke jogosult [Bjt. 9. § (1) bekezdés]. A pályázatot az adott bíróság elnökéhez kell benyújtani, aki a pályázót meghallgathatja [Bjt. 11. § (1)–(2) bekezdés]. A pályázati határidő leteltét követő 15 napon belül a bíróság bírói tanácsa a pályázókat meghallgatja, és a pályázatokat a pontszámoknak megfelelően rangsorolja [Bjt. 14. §]. A pályázati rangsor kialakításánál kizárólagosan figyelembe vehető szempontokat a Bjt. 14. § (4) bekezdése tartalmazza, a szempontokhoz rendelhető pontszámokat pedig

az igazságügyért felelős miniszter rendeletben határozza meg [Bjt. 14. § (5) bekezdés, a bírói álláspályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló 7/2011. (III. 4.) KIM rendelet (a továbbiakban: KIM rendelet)]. A bírói tanács a pontszámok alapján kialakult sorrendtől nem térhet el, holtverseny nem lehetséges a pályázók között [Bjt. 15. § (1)–(2) bekezdés]. A bírói tanács a rangsort megküldi a törvényszék, illetve az ítéletábla vagy a Kúria elnökéhez [Bjt. 15. § (3) bekezdés]. Ha a törvényszék, vagy az ítéletábla elnöke egyetért azzal, hogy az első helyen rangsorolt pályázó töltsen be az álláshelyet, a rangsort és a pályázatokat 8 munkanapon belül továbbítja az OBH elnökének; ha a sorrendtől a második vagy harmadik helyen álló pályázó javára el kíván térni, ezt írásbeli indokolással teheti meg, amelyet ebben az esetben a rangsorral és a pályázatokkal együtt szintén meg kell küldenie az OBH elnökének (Bjt. 16. §). A pályázatot az OBH elnöke, illetve a Kúriára kiírt pályázat esetében a Kúria elnöke bírálja el (Bjt. 17. §). Ha az elbírálók egyetértenek azzal, hogy az első helyen rangsorolt pályázó töltsen be az álláshelyet, akkor a nyertes pályázónak, ha nem bíró, a bíróvá történő kinevezéséről 8 munkanapon belül intézkedni kell (felterjesztés a köztársasági elnökhöz), ha pedig bíró, akkor 8 munkanapon belül a megpályázott helyre át kell helyezni [Bjt. 18. § (1)–(2) bekezdés]. Az elbírálók a második vagy harmadik helyen álló pályázó javára eltérhetnek az elbírálás során, de ekkor az eltérésre irányuló, indokolt javaslatot és a pályázatokat meg kell küldeni az OBT-nek, az OBT egyetértésének beszerzése céljából. Ha az OBT az eltérési javaslattal egyetért, az elbírálási folyamat az imént írtak szerint folytatódik. Ha az OBT nem ért egyet az eltérési javaslattal, akkor az OBH elnökének vagy az első helyen rangsorolt pályázó javára kell döntenie, vagy új javaslatot tehet az OBT-nek, vagy eredménytelenné nyilváníthatja a pályázatot [Bjt. 18. § (3)–(5) bekezdés]. Az OBT feladata meghatározni azokat az elveket, amelyeket az elbírálóknak figyelembe kell venniük, amikor az álláshelyet a második vagy harmadik helyen álló pályázóval kívánják betölteni, és az OBT egyetértési jogot gyakorol az ilyen betöltések esetében [Bsz. 103. § (3) bekezdés b)–c) pontok]. A Kúriára kiírt pályázat esetében az OBH elnökének jogait a Kúria elnöke gyakorolja, a pályázat eredményes elbírálása esetén azonban meg kell keresnie az OBH elnökét a nyertes pályázó bíróvá történő kinevezése, illetve áthelyezése érdekében (Bjt. 19. §).

- [71] Az eredménytelen pályázatról a Bjt. 20. §-a rendelkezik: „(1) Eredménytelen a pályázat, ha egyetlen pályázat sem érkezik vagy azokat a bíróság elnöke a 13. §-ban foglaltak szerint elutasította, továbbá ha a pályázat elbírálására jogosult OBH elnöke, vagy kúriai pályázat esetén a Kúria elnöke a pályázók egyikével sem kívánja betölteni az álláshelyet. (2) Ha a pályázat eredménytelen, új pályázatot kell kiírni.”
- [72] A pályázat eredményéről az elbíráló értesíti az érintett bíróság elnökét. A pályázókat a bíróság elnöke tájékoztatja írásban [Bjt. 21. § (1)–(3) bekezdés]. Eredményes pályázat esetén a nyertes pályázó kinevezésének vagy áthelyezésének közzétételétől számított 15 napon belül a pályázaton részt vett (és elkészttség miatt el nem utasított) pályázó kifogással élhet, ha álláspontja szerint a nyertes pályázó nem felel meg a bíróvá történő kinevezés feltételeinek, vagy a pályázati kiírásban szereplő feltételeknek [Bjt. 21. § (4) bekezdés]. A kifogást a pályázattal érintett bíróság elnökénél kell benyújtani, aki azt továbbítja a kérelmezettnek (az OBH elnökének, vagy a Kúria elnökének), a kérelmezett pedig 5 munkanapon belül megküldi a kifogást a Budapest területén illetékes közigazgatási és munkaügyi bíróságnak, amely 15 napon belül, nemperes eljárásban határoz róla [Bjt. 21. § (5)–(6) bekezdés].
- [73] 2.2. A Bjt.-ben szabályozott bírói pályázati eljárásról megállapítható, hogy pontozásához és elbírálásához a Bjt. – a 14. § (4) bekezdésében – objektív szempontokat határoz meg, az elbírálás folyamatában pedig több szerv (a bírói tanács, a bíróság elnöke, az OBH elnöke vagy a Kúria elnöke, illetve az OBT és a köztársasági elnök) egymásra utaltan, egymást kontrollálva és kiegyensúlyozva köteles együttműködni.
- [74] A pályázati eljárásban meghatározó szerepe van a – Kúrián, az ítéletáblán, továbbá a törvényszéken működő – bírói tanácsnak, amely a Bsz. 147. és 148. §-ai értelmében az összbírói értekezlet által 6 évre megválasztott, 5–15 tagú bírói testület; a bírók által demokratikusan legitimált, a Bsz. 142. § d) pontja alapján a bíróságok igazgatásában közreműködő szerv. Szerepének fontosságát mutatja, hogy ez a testület jogosult a pályázókat meghallgatni és – a KIM rendelet 15. §-a, valamint 1. melléklete 11. pontja alapján – dönteni a személyes meghallgatáson adható 20 pontról; továbbá a bírói tanács pontozza és rangsorolja a pályázatokat, amely rangsортól a törvényszék, illetve az ítéletábla elnöke, továbbá a Kúria elnöke is csak indokolással térhet el. A bírói tanács ezért a rangsor első, második és harmadik helyén álló pályázók meghatározásával jelentős befolyást gyakorolhat a bírói álláshely betöltésére.
- [75] A törvényszék, illetve az ítéletábla elnöke az említettek szerint írásbeli indokolással megváltoztathatja a bírói tanács által felállított rangsort a második vagy harmadik helyen álló pályázó javára.
- [76] Az OBT – egyrészt azoknak az elveknek a meghatározásával, amelyeket az elbírálóknak figyelembe kell venniük, amikor az álláshelyet a rangsorban második vagy harmadik helyen álló pályázóval kívánják betölteni, másrészt pedig ilyen eltérések esetében az egyetértési jog gyakorlásával – ugyancsak kiemelkedő szerepet játszik a bírói pályázat

- elbírálásának folyamatában, ugyanis meg tudja akadályozni, hogy a rangsor első, második és harmadik helyén álló pályázó elnyerhesse az álláshelyet.
- [77] Ugyanakkor a Bjt. 17. §-a kifejezetten rögzíti, hogy a pályázat elbírálója az OBH elnöke (illetve a Kúria elnöke a Kúriára kiírt pályázat esetén), a törvény tehát ezt a hatáskört a bíróságok igazgatásának központi feladatait ellátó szervhez telepíti. Ez a megoldás az egyszemélyi felelős igazgatás modelljéhez következetes, és összhangban van az Alaptörvény Záró és egyes rendelkezések 14. (1) bekezdésével is, amely szerint az OIT és elnöke jogutódja a bíróságok igazgatása tekintetében – sarkalatos törvényben meghatározott kivétellel – az OBH elnöke. Ezzel az alkotmányozó – figyelemmel a 2011. december 31-ig hatályos Alkotmány és a régi Bszi. OIT-tal és az OIT elnökével kapcsolatos szabályaira – rögzítette, hogy a bíróságok (központi) igazgatása az OBH elnökének a feladatkörébe tartozik, ő gyakorolja azokat a jogokat, amelyeket korábban az OIT, illetve annak elnöke gyakorolt; így a bírói pályázatok kiírásának és elbírálásának jogát is.
- [78] Ezen kívül a nyertes pályázó törvényi feltételeknek megfelelő voltát a kinevezéskor a köztársasági elnök is vizsgálja. Mindezen szervek együttműködése szükséges az eredményes pályázati eljáráshoz.
- [79] 2.3. Az eredménytelen pályázatok egyik kategóriája a Bjt. 20. § (1) bekezdésének utolsó fordulata szerint, ha a pályázat elbírálására jogosult OBH elnöke, vagy kúriai pályázat esetén a Kúria elnöke a pályázók egyikével sem kívánja betölteni az álláshelyet. A pályázat eredménytelenségének az indokát ebben az esetben – szemben a Bjt. 20. § (1) bekezdés első és második fordulataiban szabályozott esetekkel – nem a törvény maga határozza meg, hanem azt az OBH elnökének, illetve a Kúria elnökének a diszkrecionális döntése jelenti. A pályázat eredménytelenné nyilvánításának a joga a pályázatot elbírálókat illeti meg, ezt a Bjt. 18. § (4)–(5) bekezdései, és 19. §-a biztosítják. (Ezért nem tekinthető „vétójognak” az OBH elnökének és a Kúria elnökének az a saját joga, hogy eredménytelenné nyilváníthatja a pályázatot.)
- [80] Az Alkotmánybíróság a jelen pontban vizsgált indítványi elem vonatkozásában továbbra is megállapíthatónak tartja, hogy „A jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket.” [56/1991. (XI. 8.) AB határozat, ABH 1991, 454, 456.]
- [81] A jelen esetben a bírói pályázati eljárásról kimutatható, hogy az abban közreműködő – a sorrend meghatározására, illetve annak megváltoztatására, valamint egyetértési jog gyakorlására jogosult – bírói szervek a pályázatok elbírálására jogosult OBH elnöke, illetve a Kúria elnöke mellett érdemi befolyással bírnak az eljárás kimenetelére. A bírói pályázati eljáráshoz kapcsolódó garancia ezen kívül az eljárás egészének – különösen a pályázati rangsor kialakítása során kizárólagosan figyelembe vehető szempontoknak [Bjt. 14. § (4) bekezdés] – törvényi rendezettsége, amely csak a pályázatok objektív kritériumok szerinti elbírálásának enged teret, minimálisan szorítva a szubjektív elemek felmerülésének lehetőségét.
- [82] Azáltal azonban, hogy a Bjt. 20. § (1) bekezdése abban az esetben is lehetővé teszi a pályázat eredménytelenné nyilvánítását, ha a pályázat elbírálására jogosult OBH elnöke, vagy kúriai pályázat esetén a Kúria elnöke a pályázók egyikével sem kívánja betölteni az álláshelyet, az – egyéb fázisában törvényben részletesen szabályozott, és több bírói szerv kontrollja alatt lezajló – eljárás végén a nyertes pályázó személyéről meghozandó döntés szubjektív és diszkrecionálissá válhat, ezzel relativizálva az eljárás során meglévő garanciákat. A Bjt. 20. § (1) bekezdésének utolsó fordulata ugyanis nem nevesíti azokat az indokokat, amelyek alapján az OBH elnöke, illetve a Kúria elnöke a pályázatot az arra határidőben hiánytalanul beérkezett és a törvényben, illetve a KIM rendeletben foglaltak szerint rangsorolt pályázatok megléte esetén is eredménytelenné nyilváníthatja; és ezzel jogbizonytalanságot okoz.
- [83] 2.4. Az Abtv. 46. § (1) bekezdése szerint: „Ha az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállását állapítja meg, a mulasztást elkövető szervet – határidő megjelölésével – felhívja feladatának teljesítésére.” A (2) bekezdés c) pontja értelmében: „A jogalkotói feladat elmulasztásának minősül, ha a jogi szabályozás Alaptörvényből levezethető lényeges tartalma hiányos.”
- [84] Az indokolásban kifejtettekre tekintettel az Alkotmánybíróság a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállását állapítja meg amiatt, mert a törvényhozó elmulasztotta az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében szereplő jogállamiság alkotmányos alapértékéből fakadó jogbiztonság követelményének megfelelően szabályozni, hogy az OBH elnöke és a Kúria elnöke milyen esetkörökben, milyen indokok alapján nyilváníthatja eredménytelennek az olyan bírói álláshelyre kiírt pályázatot, amelyre több érvényes és a bírói tanácsok által rangsorolt pályázat is időben beérkezett. Ezen okok törvényi szintű megjelenítésére – legalább általános megfogalmazásban – egy ilyen precízen kidolgozott eljárás esetében szükség van egyrészt azért is, hogy fogódzót nyújtsanak az OBH elnöke, illetve a Kúria elnöke számára, amikor a pályázat eredménytelenné

nyilvánításáról szóló határozatukat megindokolják, másrészt pedig azért is, hogy maguk az érintett pályázók is kaphassanak visszajelzést arról, hogy érvényesen benyújtott, és akár magas pontszámot is elért pályázatuk ellenére miért lett mégis eredménytelen az eljárás. Az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotói feladatának 2013. december 31-ig tegyen eleget.

- [85] Az Alkotmánybíróság az indítványi elemnek a Bszi. 103. § (3) bekezdése, a Bjt. 18. § (3)–(5) bekezdései és 21. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló részét elutasította.

VIII.

- [86] Az indítványozó a Bszi. 114. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását is kérte. Az alaptörvény-ellenesség indokát abban jelölte meg, hogy a támadott törvényhely által a Kúria elnökével szemben támasztott, általánosan megfogalmazott feltétel – vagyis, hogy az Országgyűlés a határozatlan időre kinevezett és legalább 5 éves bírói szolgálati jogviszonnal rendelkező bírák közül választhatja meg a Kúria elnökét –, mivel az csak a Magyarországon bíróként eltöltött szolgálati jogviszonyra vonatkozik, kizárta a Legfelsőbb Bíróság hivatalban volt elnökét a Kúria elnökévé megválasztható személyek köréből, ezért ellentétes a jogállamisággal [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés].
- [87] Az Abtv. 52. § (1) bekezdés e) pontja előírja, hogy: „Az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés [...] miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [...]”. Az Abtv. 52. § (2) bekezdésének első mondata értelmében – főszabály szerint – az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat kizárólag a megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik.
- [88] Jelen indítványi elem a fent írtak szerint a Bszi. 114. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességét – további részletezés, bővebb kifejtés nélkül – azzal indokolja, hogy emiatt a támadott rendelkezés miatt nem lehetett a Legfelsőbb Bíróság korábbi elnökét a Kúria elnökévé megválasztani, így a rendelkezés ellene irányult. Ez az indokolás az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nem tekinthető objektíven megalapozott és ezért az érdemi elbírálást lehetővé tevő alkotmányjogi érvelésnek, nem mutat rá kellőképpen a jogállamiság alkotmányos alapértéke és a Bszi. 114. § (1) bekezdése közötti, értékelhető alkotmányjogi összefüggésre. Az Alkotmánybíróság ezért ezt az indítványi elemet – az Abtv. 64. § d) pontja, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendje 64. § (2) bekezdése és 65. § (1) bekezdése alapján – visszautasította.

IX.

- [89] Az indítványozó a Bszi. 175. §-a és a Bjt. 237. § (1) bekezdése kapcsán – amelyek felsorolják, hogy a törvények mely rendelkezései minősülnek sarkalatosnak – azt kifogásolta, hogy a tárgykör szabályozásának jelentős részét egyszerű többséggel elfogadandó törvényben kellett volna meghatározni, vagyis a törvényhozó túl széles körben minősítette e törvények rendelkezéseit sarkalatosnak, ami nem egyeztethető össze az Alaptörvény 25. cikk (7) bekezdésével. Az Alaptörvény e bekezdése szerint ugyanis a bíróságok szervezetének és igazgatásának, a bírák jogállásának részletes szabályait, valamint a bírák javadalmazását kell sarkalatos törvénynek meghatároznia.
- [90] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy ugyan az indítványozó az indítvány benyújtásakor még az Alaptörvény 25. cikk (7) bekezdésének sérelmét jelölte meg ezen indítványi elem kapcsán, 2013. április 1-jei hatállyal azonban Magyarország Alaptörvényének negyedik módosítása (2013. március 25.) 13. cikk (2) bekezdése a hivatkozott bekezdés számozását (8) bekezdésre változtatta, a tartalom érintetlenül hagyása mellett. A teljeskörű szövegazonosság miatt az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ez az indítványi elem érdemben elbírálható.
- [91] Az Alaptörvény hatálybalépése óta az Alkotmánybíróság egy alkalommal foglalkozott a sarkalatos törvények jogforrási hierarchiában elfoglalt helyével, de a sarkalatos törvények tartalmára vonatkozó kívánalmakkal, elvárásokkal még nem.
- [92] 1. Az Alkotmánybíróság áttekintette az indítvánnyal érintett két törvényt abból a szempontból, hogy mely rendelkezéseik tartoznak a kétharmados, és mely rendelkezéseik az egyszerű többséggel elfogadott körbe. Erről a Bszi. esetében a törvény 175. §-a, a Bjt. esetében annak 237. § (1) bekezdése rendelkezik.
- [93] 1.1. A Bszi. 175. §-a alapján sarkalatosnak minősülnek az alábbi szabályok: az Alapvető rendelkezések első 8 paragrafusa, köztük a bírói függetlenség, a bíróság előtti egyenlőség, a törvény által rendelt bíróhoz való jog, és a bírósági eljárás alapvető szabályai; a bírósági szervezetre vonatkozó normák, ezen belül a járásbíróság, a közigazgatási és munkaügyi bíróság, a törvényszék, az ítéltábla és a Kúria szervezeti és hatásköri szabályai; az egységes és időszerű bírósági jogalkalmazás elősegítése és az önkormányzati rendeletalkotás felülvizsgálata

- érdekében lefolytatandó eljárások keretében a bírósági joggyakorlat-elemző csoportra, az elvi bírósági határozatra és az elvi bírósági döntésre, a jogegységi indítványra, a jogegységi tanácsra, a jogegységi eljárásra, a jogegységi határozatra, az elvi bírósági határozatra és az elvi bírósági döntésre vonatkozó rendelkezések.
- [94] Sarkalatosnak minősülnek továbbá a Kúria önkormányzati tanácsára, az eljáró bíróság kijelölésére, az OBH elnökének megválasztására, jogállására, megbízásának megszűnésére, feladataira, az OBH elnökhelyetteseire, az OBT létszámára, összetételére, feladataira, működésére, tagjainak jogállására, jogaira és kötelezettségeire, póttagjára, a Kúria elnökének jogállására, feladataira és hatásköreire, a bírósági elnök, elnökhelyettes, a kollégiumvezető és a kollégiumvezető-helyettes, a csoportvezető, a csoportvezető-helyettes és a tanácselnök feladataira és hatásköreire, a bírósági vezetők kinevezésére, jogaikra, kötelezettségeikre, a vezetői vizsgálatokra, a vezetői tisztség megszűnésére vonatkozó szabályok.
- [95] Sarkalatosak még az összbírói értekezletet, a bírói tanácsot, a kollégiumokat, a bírósági titkárt és fogalmazót, a bírósági dolgozót, a büntetés-végrehajtási bírót és a bírósági végrehajtót, a Magyar Igazságügyi Akadémiát, az OBH elnökének és a Kúria elnökének első alkalommal történő megválasztását, az OBT bíró tagjainak első alkalommal történő megválasztására vonatkozó átmeneti rendelkezéseket, a megbízások lejárta, az új megbízások kezdete időpontjának meghatározását, a jogutódlással kapcsolatos rendelkezéseket, a közigazgatási és munkaügyi bíróság felállításával kapcsolatos átmeneti rendelkezéseket, az OIT által a régi Bszi. alapján hozott szabályzatok és ajánlások felülvizsgálatát, a statisztikai adatgyűjtést, a Bszi. hatálybalépését megelőzően hozott irányelvek, elvi döntések és kollégiumi állásfoglalások alkalmazhatóságát, fenntartásuk megszüntethetőségét, a bírósági vezetői tisztség újbóli betölthetőségét korlátozó rendelkezéseket szabályozó, illetve megállapító normák.
- [96] A Bszi. 175. §-a felhatalmazza az igazságügyért felelős minisztert a törvény alapján közzétett bírósági határozatoknak a Bírósági Határozatok Gyűjteményében történő megjelölése szabályainak megalkotására.
- [97] A Bszi. 175. §-a szerint egyszerű többséget igénylő szabályokat tartalmaznak az ügyelosztási rendre, az önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló és a törvényen alapuló jogalkotási kötelezettség elmulasztása miatti nemperes eljárásra, a közzéteendő határozatok körére és a közzétételi eljárásra, a bírósági határozatok közzététele során a személyes adatok védelmére, a bírósági épületekben tartózkodás alapvető szabályaira, az épületek rendjéért felelős személyekre, feladataikra és az Alkotmánybíróság által áttett indítvány esetén a Kúrián működő önkormányzati tanács teendőire vonatkozó rendelkezések.
- [98] 1.2. A Bjt. 237. § (1) bekezdése szerint sarkalatosnak minősülnek a bírói szolgálati jogviszony létrejöttére, a bírói kinevezés feltételeire, a katonai és a szabadalmi ügyekben eljáró bíró kinevezésének különös feltételeire, a bírói kinevezés tartamára, a bíró beosztására, a bíró kijelölésére, a kirendelésre, az áthelyezésre, a bíró jogaira és kötelezettségeire, az összeférhetetlenségre, a nyilatkozattételre, a bíró munkaidejére, a bíró tárgyalási kötelezettségére, a bíró szabadságára, az OBH-ba beosztott bíró jogállására, a minisztériumba és a Kúriára beosztott bíró jogállására, a bíró munkájának értékelésére, az egészségügyi alkalmassági eljárásra, a bíró szolgálati viszonyának szünetelésére és megszűnésére, a munkáltatói jogkörre, a bíró fegyelmi és kártérítési felelősségére, a szolgálati jogvitára, a bírák javadalmazására, a vagyonyilatkozatra, a katonai bíró szolgálati viszonyának speciális szabályaira vonatkozó rendelkezések.
- [99] Ezt követően a Bjt. hivatkozott §-a a záró rendelkezések között egyszeri teljesítéssel hatályosuló, illetve átmeneti rendelkezésnek minősülő normákat minősít sarkalatosnak. Így minősített többséget igénylő szabályként állapítja meg a volt legfelsőbb bírósági elnök nyugdíjára, egyes külön juttatások, pótlékok, jubileumi jutalom kifizetésére, korábbi bírói beosztások mikénti minősülésére az átmeneti időszakban, a már megkezdett, de le nem zárt pályázati eljárásokkal kapcsolatos teendőkre, a részmunkaidőben történő foglalkoztatás idejének figyelembe vételére és az OIT által az együttalkalmazási tilalom alól adott felmentések felülvizsgálatára vonatkozó rendelkezéseket. Végül sarkalatosnak minősíti a törvény – az uniós jognak való megfelelést bemutató – 232. §-át is.
- [100] A Bjt. 237. § (1) bekezdésében fel nem sorolt rendelkezések egyszerű többséget igénylőnek minősülnek. Így nem sarkalatos szabályok a pályalkalmassági vizsgálatra, a pályázati eljárásra, ezen belül a pályázati kiírásra, a pályázat benyújtására, a pályázati rangsorra, a pályázat elbírálására, az eredménytelen pályázatra, a pályázat eredményével szembeni jogorvoslatra és az esküre, a bírák képzésére és az elektronikus aláírás használatára, a személyi nyilvántartás adattartalmára és kezelésére, az ülnök jogállására, választására, megbízásának megszűnésére és javadalmazására, a Bjt.-ben nem szabályozott kérdések esetében a munka törvénykönyve alkalmazhatóságára, továbbá a Bjt. mellékleteiben a bírák személyi nyilvántartásának adatkörére, a bírák alapilletményére, a vezetői pótléokra, a vagyonyilatkozat tartalmára és a pályázati eljárás és a bírói értékelés során vizsgálandó kompetenciákra vonatkozó rendelkezések.
- [101] A Bjt. a 255. §-ban felhatalmazást ad a Kormánynak, hogy az OBH elnöke véleményének kikérésével rendeletben megállapítsa a tartós külszolgálatot teljesítő bírók Bjt. szerinti javadalmazásán kívüli egyéb juttatásait, illetve

az igazságügyért felelős minisztert, hogy – az egészségügyért felelős miniszterrel egyetértésben és az OBH elnöke véleményének kikérésével – rendeletben megállapítsa a pályaalakmassági vizsgálat szempontjait, módját és eljárását, a bírák igazolványára vonatkozó szabályokat és – az OBH elnöke véleményének kikérésével – a bírói pályázati eljárás részletes szabályait, a bírói álláspályázatok elbírálását, a pályázati rangsor kialakítása során figyelembe vehető szempontokhoz rendelhető pontszámokat.

- [102] 2. Az Alaptörvény 25. cikk (8) bekezdése a bíróságok szervezetének és igazgatásának, a bírák jogállásának részletes szabályai, valamint a bírák javadalmazása sarkalatos törvényben történő megállapítására hatalmazta fel a jogalkotót. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a korábbi Alkotmány rendelkezése szerint a Bszi.-ben, illetve a Bjt.-ben hatályon kívül helyezett szervezeti és jogállási törvények a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmados többségének szavazatát igénylők voltak. Mindkét hatályon kívül helyezett törvény a teljes szövegét tekintve kétharmados többségű volt, miközben az Alkotmány erről rendelkező 50. § (5) bekezdése az előírt szabályozás terjedelmére nézve nem tartalmazta a „részletes” kifejezést, szemben a jelenleg hatályos alaptörvényi szabállyal. Jelenleg tehát az elvárás az alkotmányozó részéről a részletes, lényegében teljes körű szabályozás sarkalatos – az egyszerű többségnél nagyobb konszenzust igénylő – törvényben történő szabályozása. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy jelen esetben a korábbi Alkotmány és a hatályban lévő Alaptörvénynek lényegesen más a tartalma, elvárása és szövege oly mértékben tér el egymástól, hogy az Alkotmánybíróságnak a korábbi Alkotmány alapján hozott – az alapintézményi kétharmados törvényekre vonatkozó döntései – már nem vehetők figyelembe. Itt azokról a korábbi megállapításokról van szó elsősorban, amelyek kimondták, hogy a kétharmados törvénynek a szervezeti felépítés és működési rend lényeges szabályait kell tartalmaznia, az adott – kétharmados törvényt előíró – az alkotmányi rendelkezés közvetlen végrehajtása, azaz az alapvető, a legfontosabb rendelkezések kétharmados törvényt igényelnek, de a részletszabályok megalkotása nem. Az Alaptörvény 25. cikk (8) bekezdése azonban éppen a sarkalatos törvényben rögzítendő szabályozás részletességét, így – a lényeget tekintve – teljes körűségét írja elő a jogalkotó számára.
- [103] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megállapítja, hogy a Bszi. 175. §-a és a Bjt. 237. § (1) bekezdése nem minősíti a törvények egészét sarkalatosná, hiszen az ismertetett szabályok egy része egyszerű többséget igénylő rendelkezés, és mindkét törvény ad felhatalmazást az igazságügyért felelős miniszternek – illetve a Bjt. a Kormánynak is – további szabályozásra. Így a jogforrási szinteket tekintve egy háromszintű szabályozás – sarkalatosnak minősülő törvényi szabályok, egyszerű többséghez kötött törvényi szabályok, továbbá Korm. rendelet és miniszteri rendeletek – valósítja meg a bírák jogállására és javadalmazására és a bíróságok szervezetére és igazgatására vonatkozó teljes körű, minden rendezendő kérdésre kiterjedő kodifikációt.
- [104] Ezt követően az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy a Bszi. és a Bjt. sarkalatosnak minősített rendelkezéseiben valóban a bíróságok szervezetét és igazgatását, illetve a bírák jogállását és javadalmazását tartalmazó szabályok vannak-e, azaz a sarkalatos normákban szereplő szabályozás nem terjeszkedik-e túl az Alaptörvény 25. cikk (8) bekezdésében foglalt felhatalmazáson. A vizsgálat eredményeként az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a felsorolt – sarkalatosnak minősített – szabályok és jogintézmények túlnyomó többsége megfelel az alaptörvényi felhatalmazásnak, és ténylegesen szervezeti, igazgatási, jogállási és javadalmazási kérdésekről rendelkezik. Ugyanakkor mindkét törvényben található olyan – sarkalatosnak minősített és jól körülhatárolható – rendelkezések is, amelyek ennek a kritériumnak nem felelnek meg. Közös jellemzőjük, hogy mindkét törvényben a záró rendelkezések között helyezkednek el, átmenetiek vagy egyszeri teljesítéssel hatályosulók, tartalmukat tekintve jogutódlási kérdéseket rendeznek, illetve az uniós jognak való megfelelést mutatják be. Ilyen rendelkezéseket tartalmaznak a Bjt. 226–233. §-ai és a Bszi. XV. Fejezetének – a Bjt. 197. §-a kivételével – sarkalatosnak minősített valamennyi rendelkezése.
- [105] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy ezen szabályok sarkalatosná minősítésével a jogalkotó túllépte az Alaptörvényben részére megállapított felhatalmazás kereteit, mivel azok nem az új bírósági rendszer szervezetére és igazgatására, továbbá nem a bírói jogállásra és javadalmazásra vonatkozó – hanem elsősorban az átalakítással összefüggő átmenetet rendező – szabályokat tartalmaznak. Hangsúlyozza az Alkotmánybíróság, hogy nem maguk a szabályok alaptörvény-ellenesek, hanem a Bjt.-nek és a Bszi.-nek ezeket a szabályokat sarkalatosná minősítő §-ának bizonyos részei. Fentiek alapján semmisíti meg az Alkotmánybíróság a Bszi. 175. §-ának és a Bjt. 237. § (1) bekezdésének a felhatalmazás kereteit túllépő részeit.

X.

- [106] Az indítványozó a Bjt.-nek a bírói álláshelyekre kiírt és eredményesen elbírált pályázatokkal szembeni jogorvoslatra vonatkozó részeit [21. § (4) bekezdés, 21. § (6) bekezdés] is sérelmezi olyan szempontból, hogy azok csak korlátozott

felülvizsgálatot tesznek lehetővé, mert csak a sikeres pályázó által a bíróvá történő kinevezés törvényben meghatározott feltételeinek vagy a pályázati kiírásban szereplő feltételeknek való megfelelést engedik vizsgálni. Így a sikertelen pályázó nem kifogásolhatja a rangsorolást pl. olyan szempontból, hogy az nem érdemeken alapuló objektív kritériumok alapján lett meghatározva, hanem hibás személyes adatok vagy nem releváns adatok alapján; ez pedig önkényes döntéshez vezethet, amely sérti az Alaptörvény B) cikkében foglalt jogállamiság elvét.

- [107] 1. A bíróvá történő kinevezés, illetve áthelyezés elleni jogorvoslat korlátozott voltára vonatkozó indítványi elem vizsgálata és annak eredménye szoros összefüggésben áll magával a kinevezési eljárás rendjével és a kompetenciákkal. Megállapítható, amennyiben a pályázati eljárás és elbírálás szabályai összhangban vannak az Alaptörvénnyel, úgy a jogorvoslatra vonatkozó – korlátozottan állított – szabályok is, amennyiben az eljárás az elvárt feltételek minden, a döntés szempontjából releváns és meghatározó elemére kiterjednek. A pályázati elbírálás mikénti szabályozása egyértelműen determinálja, meghatározza a jogorvoslatra vonatkozó rendelkezések tartalmát, és ezek abban az esetben nem lennének az Alaptörvénnyel összhangban lévők, ha nem fednék le az összes érdemi döntési pontot, és így korlátoznák a jogorvoslat előterjesztőjének ezt a jogát.
- [108] 2. Jelen esetben a pályázati eljárásnak, illetve döntéshozatalnak kizárólag azt a részét kell megvizsgálni, amely a nem a legtöbb pontot kapott pályázó kinevezését eredményezi. Ez a helyzet a Bjt. szabályai szerint többféleképpen is előállhat. Elsőként a törvényszék vagy az ítélőtábla elnöke térhet el a bírói tanács által felállított rangsortól. Ebben az esetben – az eltérés indokainak egyidejű írásbeli közlése mellett – a második vagy harmadik helyen álló pályázó felterjesztését javasolja a pályázat elbírálójának, az OBH elnökének. Amennyiben az OBH elnöke az első helyen rangsorolt pályázó kinevezését támogatja, úgy ezt a személyt terjeszti fel a köztársasági elnökhöz kinevezésre. Abban az esetben, ha a pályázat elbírálója a bírói tanács által alkalmasnak talált, de a rangsor második vagy harmadik helyén álló pályázó felterjesztésével ért egyet, úgy – erre vonatkozó indokainak egyidejű írásbeli közlése mellett – kérnie kell az OBH egyetértését ehhez. Ha az OBH a rangsortól eltérő javaslattal egyetért, úgy sor kerülhet a kinevezésre történő felterjesztésre. Az OBH egyetértésének hiánya törvényi akadály a javasolt személy felterjesztésének, azaz az OBH-nak vétőjoga van a Bjt. szerint a pályázati eljárás végeredményét tekintve. Ebben az esetben az OBH elnöke újabb javaslatot tehet a testület számára, vagy eredménytelenné nyilváníthatja a pályázatot.
- [109] 3. Vizsgálandó, hogy a Bjt.-ben az el nem utasított – jellemzően első helyen rangsorolt – pályázó számára biztosított jogorvoslati jog terjedelme kiterjed-e a pályázati eljárás valamennyi, az elbírálás szempontjából lényeges és fontos, ügydöntő feltételre. A Bjt. 21. § (4) bekezdése értelmében az el nem utasított pályázó abban az esetben élhet kifogással a pályázat eredményével szemben, ha a kinevezés törvényben meghatározott feltételei nem állnak fenn, illetve, ha a nyertes pályázó a pályázati kiírásban szereplő feltételeknek nem felel meg. A Bjt. 4. §-a részletesen szabályozza a kinevezés – a jelölt által teljesítendő – feltételeit. A Bjt. 10. § (1) bekezdése értelmében a pályázati felhívásnak tartalmaznia kell a bírói kinevezéshez szükséges valamennyi feltételt. A (2) bekezdés szerint a munkakör betöltéséhez szükséges speciális szakismeret szükségességéről a pályázókat a pályázati felhívásban külön tájékoztatni kell. Természetesen a kinevezés törvényi feltétele a Bjt. előírásainak mindenben eleget tevő pályázati elbírálás és kinevezésre történő felterjesztés is, így egyebek között a bírói tanács által megállapított rangsortól eltérő felterjesztés esetén az OBH ezzel való egyetértésének a megléte.
- [110] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Bjt.-ben az OBH számára biztosított egyetértési jog kizárja a pályázat elbírálójának önkényes, diszkrecionális döntési lehetőségét. Ennek az eljárásnak megkerülhetetlen szereplője az OBH. A testületnek jogában áll vétót emelni az elbíráló javaslatával szemben, és a testület egyetértésének hiányában nem születhet a törvény előírásainak megfelelő kinevezésre irányuló felterjesztés a köztársasági elnök részére. A bírói tanács által el nem utasított – azaz alkalmasnak tartott – pályázó számára biztosított jogorvoslati jog pedig nemcsak a kinevezett személy törvénynek és a pályázati kiírásnak megfelelőségére terjed ki, hanem az OBH egyetértése meglétének vitathatóságára is.
- [111] Ez alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Bjt.-ben a pályázat eredményével szemben biztosított jogorvoslati jog kiterjed az eljárás valamennyi releváns, a döntés szempontjából meghatározó jelentőségű elemére, ezért ezt az indítványelemet elutasította.

XI.

- [112] Az indítványozó kérte, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja meg, hogy a Bjt. 31. § (3) bekezdése sérti-e a bírói függetlenséget [Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdés]. A Bjt. támadott rendelkezése szerint a bírót – hozzájárulása nélkül – háromévenként, ezen belül legfeljebb egy évre lehet a bíróságok közötti ügyteher egyenletes elosztásának

biztosítása céljából bírói beosztásba, ideiglenesen más szolgálati helyre kirendelni. Az indítványozó szerint ez túl gyakori áthelyezést tesz lehetővé, és a kirendelés esetei sem pontosan meghatározottak.

- [113] 1. Az Alkotmánybíróság megvizsgálta, hogy a Bjt. 31. § (3) bekezdésének vannak-e releváns szabályozási előzményei. E körben megállapítható, hogy nem a Bjt. 31. § (3) bekezdése teszi lehetővé először a bíró hozzájárulása nélkül történő kirendelését. A hozzájárulás nélküli kirendelést a bíróságokról szóló 1972. évi IV. törvény 58. § (2) bekezdése vezette be a jogrendszerbe akként, hogy a bírót naptári évenként hat hónapra lehetett igazságszolgáltatási érdekből bírói beosztásba ideiglenesen más szolgálati helyre kirendelni. A bíróságokról szóló 1972. évi IV. törvény módosításáról szóló 1993. évi XCI. törvény ezt a szabályt úgy változtatta meg, hogy kétévenként legfeljebb hat hónap időtartamra tette lehetővé bíró kirendelését. A régi Bszi. 17. §-a lehetővé tette, hogy a bírót hozzájárulása nélkül háromévenként, ezen belül legfeljebb egy évre igazságszolgáltatási érdekből (majd később jogszabályváltozás eredményeképpen szolgálati érdekből) ideiglenesen más szolgálati helyre rendeljék ki.
- [114] A hatályos szabályozás szerint a kirendelés két cél megvalósítására irányulhat: egyrészt a bíró szakmai fejlődésének elősegítése érdekében, illetve a bíróságok közötti ügyteher egyenletes elosztásának biztosítására [Bjt. 31. § (2) bekezdés]. Előbbi eset jellemzően úgy valósulhat meg, hogy a bírót tapasztalatszerzés céljából felsőbb szintű bíróságra rendelik ki [Bjt. 31. § (5) bekezdés]. Utóbbi pedig olyan esetekben jelenthet megoldást, amikor tartósan távollévő bíró vagy időszakos jellegű ügytehernövekedés miatt a bíróság túlzottan leterheltté válik. Ilyen helyzetek – vagyis amikor a jelentkező feladat időszakos jellege miatt újabb bírói álláshely létesítése nem adekvát – megoldására lehet alkalmas a kirendelés jogintézménye; melynek ideiglenes jellegét az is mutatja, hogy időtartama legfeljebb egy év lehet, és a kirendelt bíró mindvégig megtartja beosztása szerinti szolgálati helyét. (A legfeljebb egy éves időtartam elegendő lehet a tartósan távollévő bíró helyettesítésére vagy éppen az időszakosan megnövekedett ügyteher feldolgozására.)
- [115] 2. Az indítvány a Bjt. 31. § (3) bekezdését az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésben rögzített bírói függetlenséggel tartja összeegyeztethetetlennek.
- [116] Az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése szerint a bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve. A bírósági szervezetre és a bírák jogállására a részletes rendelkezések sarkalatos törvényben szerepelhetnek, ezt írja elő az Alaptörvény 25. cikk (8) bekezdése és a 26. cikk (1) bekezdése. Habár az Alaptörvény a bírák jogállásának részletes szabályait sarkalatos törvényre bízta, melyhez hozzátartozik a bírói tisztség keletkezésének, változásának és megszűnésének a szabályozása, az Alaptörvény külön előírja – a bírói függetlenség szabályaiba ágyazva – hogy: „A bírákat tisztségükből csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani.” Ezzel maga az Alaptörvény tekinti nem csak a bírói jogállás, hanem a bírói függetlenség elemének a tisztségből való elmozdíthatatlanságot. [Hasonlóan: 33/2012. (VII. 17.) AB határozat.]
- [117] Az Alkotmánybíróság több alkalommal hangsúlyozta, hogy a bírói hatalmi ág kitüntetett helyet foglal el az államszervezetben, és az is következetes álláspontja, hogy a bírói függetlenségből eredő „minden külső befolyástól független bírói ítékezés feltétel nélküli követelmény, és lényegében abszolút alkotmányos védelem alatt áll.” [53/1991. (X. 31.) AB határozat, ABH 1991, 266, 267., 38/1993. (VI. 11.) AB határozat, ABH 1993, 256, 261., 17/1994. (III. 29.) AB határozat, ABH 1994, 84, 86., 45/1994. (X. 21.) AB határozat, ABH 1994, 254, 356., 627/B/1993. AB határozat, ABH 1997, 767, 769., 13/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 85, 96.]
- [118] Az Alkotmánybíróság a viszonylag korai, 38/1993. (VI. 11.) AB határozatában úgy foglalt állást, hogy a „státuszbeli és szervezeti garanciák is a független ítékezéshez szükségesek. Mivel a bírónak mindenkitől – más bíráktól is – függetlennek kell lennie, függetlenségét hasonló garanciákkal kell biztosítani az elvileg hasonló igazgatási befolyás ellen, származzék az akár a bírósági szervezeten belülről, akár azon kívülről.” (ABH 1993, 256, 261.)
- [119] 3. Az Alkotmánybíróság megvizsgálta, hogy a hatályos szabályozás tartalmaz-e garanciákat arra nézve, hogy a bíró esetleges kirendelése során a bírói függetlenség ne sérülhessen.
- [120] A hatályos szabályok szerint a kirendelést a bíróval – annak megkezdése előtt legalább 30 nappal – írásban közölni kell, megjelölve a kirendelés indokát, helyét, kezdetét és időtartamát [Bjt. 32. § (5) bekezdés].
- [121] A Bjt. 32. § (3) bekezdése szabályozza azt, hogy a bíró nem rendelhető ki hozzájárulása nélkül lakó-, vagy tartózkodási helyétől, illetve szolgálati helyétől eltérő településen lévő szolgálati helyre, ha a bíró kiskorú gyermekét egyedül neveli, vagy tartósan ápolásra szoruló hozzátartozóját gondozza, továbbá ha a bírónak tartós betegsége vagy súlyos egészségromlása van. Csak beleegyezésével rendelhető ki a női bíró terhessége megállapításától gyermeke hároméves koráig.

- [122] A bíróra szignált ügyek megtartása szempontjából kiemelten fontos garancia, hogy kirendelése ellenére a bíró a beosztásából eredő ítélkezési tevékenységét megtarthatja, azonban két helyen történő munkavégzésre csak hozzájárulásával kötelezhető a Bjt. 31. § (4) bekezdése értelmében.
- [123] A bírói tanácsnak a Bszi. 151. § (1) bekezdés a) pontja alapján véleményt kell nyilvánítania a bíró hozzájárulása nélkül történő kirendelés tárgyában. A Bjt. 32. § (1) bekezdése szerint, amennyiben a kirendelésre az OBH elnöke a jogosult, úgy ki kell kérnie az érintett törvényszék, illetve ítélőtábla elnökének a véleményét.
- [124] A Bjt. 32. § (2) bekezdése deklarálja, hogy a kirendelésnél a bíró méltányos érdekét mindig figyelembe kell venni. Ha a bíró méltányos érdekét mégsem vették figyelembe a kirendelés során, vagy más egyéb garanciális szabály megsértését észleli a kirendelt bíró, úgy jogorvoslati lehetőségek állnak rendelkezésre: amennyiben a kirendelésről a törvényszék vagy ítélőtábla elnöke döntött, úgy a Bjt. 145. § (1) bekezdése alapján szolgálati jogvitát kezdeményezhet; ha a kirendelésről az OBH elnöke döntött, úgy a Bszi. 77/A. § (2) bekezdése alapján a közigazgatási és munkaügyi bírósághoz fordulhat.
- [125] 4. A bírói függetlenség az igazságszolgáltatás függetlenségének legfontosabb garanciája. Az Alkotmánybíróság a bírói függetlenség biztosítékának tekinti az elmozdíthatatlanság követelményét. [21/2010. (II. 25.) AB határozat, 1/2008. (I. 11.) AB határozat]. A bírói függetlenség része a személyi függetlenség: a bíró nem utasítható, akarata ellenére nem bocsátható és nem mozdítható el a helyéről, csak sarkalatos törvényben meghatározott okokból és eljárás eredményeként.
- [126] Az Alkotmánybíróság a kirendeléshez kapcsolódó garanciák áttekintése után úgy ítéli meg, hogy a sarkalatos törvényben meghatározott eljárás és annak feltételei megfelelő biztosítékot jelentenek arra, hogy a bírói függetlenség ne sérülhessen; ezért az indítványnak azt az elemét, mely a Bjt. 31. § (3) bekezdésének megsemmisítését kezdeményezte, nem találta megalapozottnak, és azt elutasította.

XII.

- [127] Az utolsó indítványi elembe az indítványozó az Alkotmánybíróságtól a Bjt. 118. § (1) bekezdés első mondatát kérte megvizsgálni abból a szempontból, hogy az nem ütközik-e az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvébe. A támadott rendelkezés szerint a bírói tisztségből való felfüggesztés idejére a bírót megilleti az illetménye, amelynek legfeljebb 50 százalékát egy hónapra vissza lehet tartani. Ebből a szabályozásból az indítványozó szerint nem állapítható meg, hogy pontosan milyen esetben kerül sor az illetmény visszatartására, a törvény nem tartalmaz objektív szempontrendszert.
- [128] 1. Az illetmény visszatartás kapcsán az Alkotmánybíróság mindenekelőtt áttekintette a Bjt. ezzel kapcsolatos szabályozási rendszerét. A támadott törvényhely a Bjt. VIII., A bíró fegyelmi felelőssége című fejezetében található. Ezen fejezet szabályozza a szolgálati bíróság összetételének, működésének részletszabályait, a fegyelmi vétséggel és a fegyelmi eljárással kapcsolatos rendelkezéseket.
- [129] A Bjt. 105. §-a szerint fegyelmi vétséget követ el a bíró, ha vétkesen: a) a szolgálati viszonyával kapcsolatos kötelezettségeit megszegi, vagy b) az életmódjával, magatartásával a bírói hivatás tekintélyét sérti vagy veszélyezteti. A bírák fegyelmi ügyeiben a Budapest területén működő ítélőtábla melletti elsőfokú szolgálati bíróság, míg másodfokon a Kúria melletti másodfokú szolgálati bíróság járhat el (101. §). A szolgálati bíróság csak hivatásos bírákból áll és eljárása során 3 tagú tanácsban jár el [113. § (1) bekezdés]. A szolgálati bírósági bíró megbízatása 6 évre szól, az elsőfokú szolgálati bíróság létszáma legfeljebb 75 fő, a másodfokú szolgálati bíróság létszáma legfeljebb 15 fő lehet, további összetételének és működésének részletes szabályait a Bjt., illetve a szolgálati bíróság ügyrendje tartalmazza [103. § (1) és (3) bekezdések, 104/A. § (1) bekezdés].
- [130] Fegyelmi eljárást törvény által meghatározott szűk személyi kör kezdeményezhet csak: ha a fegyelmi vétség elkövetésének gyanúja vezetői kinevezéssel nem rendelkező bíróval szemben merül fel, a fegyelmi eljárás megindítását kúriai bíró esetén a Kúria elnöke, az ítélőtábla bírójánál az ítélőtábla elnöke, a törvényszéki bíró esetén a törvényszék elnöke kezdeményezheti az elsőfokú szolgálati bíróság elnökénél [106. § (2) bekezdés]. Ha a bíró vétkessége enyhébb fokú, és a kötelességszegés nem, vagy csak csekély mértékben járt következménnyel, akkor a fegyelmi eljárás kezdeményezésére jogosult bírósági vezető eltekinthet a fegyelmi eljárás kezdeményezésétől, mely esetben a bírót figyelmeztetésben részesíti (108. §). A fegyelmi eljárást meg kell indítani azonban, ha a bíró ellen büntetőeljárás indult [106. § (4) bekezdés]. Mindazonáltal fegyelmi eljárás nem kezdeményezhető, ha a kezdeményezésre jogosult a tudomására jutástól számított 3 hónap alatt azt nem indítványozta, illetve a fegyelmi vétséget képező magatartás befejezése óta 3 év már eltelt.
- [131] Ha a fegyelmi eljárás kezdeményezésére jogosult él a törvényben biztosított jogával és fegyelmi eljárást kezdeményez, a szolgálati bíróság – a szolgálati bíróság ügyrendjében előre meghatározott összetételben és

- ügyelosztás szerint eljáró – kijelölt fegyelmi tanácsa dönt arról, hogy a fegyelmi eljárás megindítható-e vagy azt meg kell tagadni, illetve dönthet előzetes vizsgálat elrendeléséről is (111. §).
- [132] A fegyelmi eljárás előkészítését és az előzetes vizsgálatot vizsgálóbiztos végzi [113. § (2) bekezdés]. A vizsgálóbiztos szintén a szolgálati bíróság bírása. A szolgálati bíróság bírái a szolgálati bíróság elnöke által előre meghatározott sorrendben, egymást váltva látják el a vizsgálóbiztosi teendőket. A vizsgálóbiztos az eljárásáról a szolgálati bíróság tanácsa részére 15 napon belül írásbeli jelentést készít, melyről 15 napon belül a szolgálati bíróság tanácsa dönt a tekintetben, hogy a fegyelmi eljárást megindítja, megtagadja vagy felfüggeszti [120. § (2) bekezdés, 121. § (1) bekezdés].
- [133] Amennyiben a szolgálati bíróság tanácsa megindítja a fegyelmi eljárást, úgy tárgyalás tartását követően kell döntenie. A tárgyaláson az eljárás alá vont bírót és képviselőjét – aki lehet ügyvéd vagy bíró is –, valamint a fegyelmi eljárás kezdeményezőjét és a vizsgálóbiztost meg kell idézni, a résztvevők kérdéseket tehetnek fel és a tanács bizonyítást is vehet fel. A határozat meghozatala előtt az eljárás alá vont bíró és képviselője is felszólalhat.
- [134] A Bjt. meghatározza, hogy a szolgálati bíróság milyen tartalmú határozatot hozhat a fegyelmi eljárás végén, és azt is, hogy – a vétség elkövetésének megállapítása esetén – milyen fegyelmi büntetések kiszabására kerülhet sor. A szolgálati bíróság tanácsa indokolással ellátott határozatával a fegyelmi eljárás alá vont bírót felmentheti, vétkesnek mondhatja ki és ez esetben fegyelmi büntetést szabhat ki, illetve az eljárást megszüntetheti, kivételes esetben figyelmeztetést alkalmazhat. Amennyiben a fegyelmi bíróság tanácsa megállapítja az eljárás alá vont bíró vétkességét, úgy a kiszabható fegyelmi büntetések: a feddés, a megrovás, egy fizetési fokozattal való visszavetés, a vezetői tisztségből való felmentés és a bírói tisztségből való felmentés indítványozása.
- [135] A fegyelmi határozatot 8 napon belül kell kézbesíteni az érintetteknek, akik 15 napon belül fellebbezést jelenthetnek be, melyet a másodfokú szolgálati bíróság bírál el. A másodfokú szolgálati bíróság eljárására az elsőfokú eljárás szabályait kell megfelelően alkalmazni.
- [136] A fentiek tekintetében, a Bjt. VIII. fejezete, továbbá a szolgálati bíróság ügyrendje alapján megállapítható, hogy a fegyelmi eljárás számos és többrétű garanciát tartalmaz az eljárás alá vont bíró vonatkozásában. Csak a törvény által meghatározott szűk alanyi kör kezdeményezheti a fegyelmi eljárás megindítását, továbbá az eljáró tanácsok és az eljáró vizsgálóbiztos is előre meghatározott rendben kerül kijelölésre. A szolgálati bíróság bírái mind hivatásos bírók, és a határozat meghozatala után az eljárás alá vont bíró fellebbezéssel élhet, melyet a szintén hivatásos bírákból álló, előre meghatározott összetételű másodfokú szolgálati bíróság tanácsa bírál el.
- [137] 2. A Bjt. 118. § (1) bekezdés első mondata szerint a bírói tisztségből való felfüggesztés idejére a bírót megilleti az illetménye, amelynek legfeljebb 50 százalékát egy hónapra vissza lehet tartani. Az indítvánnyal támadott Bjt. 118. § (1) bekezdés első mondatának vizsgálatakor az Alkotmánybíróság áttekintette, hogy mely esetekben kerülhet sor a bíró felfüggesztésére.
- [138] A Bjt. 117. § (1) bekezdése szerint „az elsőfokú szolgálati bíróság tanácsa a bírót tisztségből felfüggeszti, ha a bírót előzetes letartóztatásba vagy házi őrizetbe helyezték, illetve vele szemben lakhelyelhagyási tilalmat vagy ideiglenes kényszergyógykezelést rendeltek el, illetve, ha a szolgálati helyén való jelenléte a tényállás megállapítását gátolná.”
- [139] Az öt felfüggesztésre okot adó eset közül az első négy büntetőeljáráshoz kapcsolódó objektív feltétel. Ehhez kapcsolódóan rendelkezik a 106. § (4) bekezdés arról, hogy ha a bíróval szemben büntetőeljárás indul, a fegyelmi eljárást meg kell indítani. Az ötödik feltétel, mely szerint a bírót tisztségből fel kell függeszteni, ha a szolgálati helyén való jelenléte a tényállás megállapítását gátolná. A felfüggesztés elrendelése kapcsán ennek a feltételnek az értékelése valóban mérlegelésre ad lehetőséget a szolgálati bíróság tanácsa részére, azonban ez a fegyelmi vétség egyedisége és a fegyelmi eljárás eredményes és objektív, befolyástól mentes lefolytatása érdekében indokolt.
- [140] A 118. § (1) bekezdés első mondatának első fordulata főszabályként határozza meg azt, hogy a bírót a felfüggesztés idejére is megilleti az illetménye. A főszabálytól eltérni maximum 1 hónap időtartamra lehet, és ez alatt is legfeljebb az illetmény 50 százalékát lehet csak visszatartani.
- [141] Az illetmény visszatartott részét – a Bjt. 118. § (1) bekezdés első mondata, valamint a 118. § (3) bekezdése értelmében – az egy hónap letelte, illetve a fegyelmi határozat jogerőre emelkedése után ki kell fizetni, kivéve, ha a fegyelmi eljárás a bírói tisztségből való felmentés indítványozását kimondó fegyelmi határozattal – tehát a legsúlyosabb fegyelmi büntetéssel – zárul, azonban más fegyelmi büntetés kiszabása esetén a felfüggesztést meg kell szüntetni.
- [142] A bírói tisztségből való felfüggesztés eseteit a Bjt. 117. § (1) bekezdése sorolja fel; a 118. § (1) bekezdés első mondatának első fordulata pedig főszabályként rögzíti, hogy a bírót a tisztségből való felfüggesztés idejére is megilleti az illetménye. E mondat második fordulata a bírói tisztségből való felfüggesztés idejére lehetőséget teremt a felfüggesztett bíró illetménye legfeljebb 50 százalékának egy hónapra történő visszatartására. Az illetmény legfeljebb 50 százalékának esetleges és időszakos visszatartásáról – mint a tisztségből való felfüggesztéshez

kapcsolódó járulékos kérdésről – a szolgálati bíróság hivatásos bírákból álló tanácsa dönt, mérlegelve a konkrét fegyelmi eljáráshoz kapcsolódó vizsgálóbiztosi jelentést, a rendelkezésre álló dokumentumokat, nyilatkozatokat, és az ügy összes körülményeit. Nem ellentétes ezért az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével az a törvényhozó által választott szabályozási technika, hogy a Bjt. 118. § (1) bekezdés első mondata nem sorolja fel taxatív módon a bírói tisztségből való felfüggesztéshez kapcsolódó részleges és időszakos illetmény-visszatartás eseteit, hanem az erről való döntést a szolgálati bíróság hatáskörébe utalja.

[143] Az Alkotmánybíróság ezért az indítványi elemet elutasította.

[144] Az Alkotmánybíróság e határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdése alapján rendelte el.

Budapest, 2013. június 11.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: II/3484/2012.

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró párhuzamos indokolása

[145] A határozat rendelkező részének elutasító és visszautasító pontjaival egyetértek, de a korábbi alkotmányon alapuló és a 4. alaptörvény-módosítás által kifejezetten hatályon kívül helyezett alkotmánybírósági határozatok meghivatkozásával és megidézésével nem tudok egyetérteni. Ezt az indokolás III. részének 2. pontja mondja ki, és e döntés hordereje a jövőbeli alkotmánybírósági határozatok – így a hazai alkotmányosság – tekintetében legalább akkora, mint a rendelkező részben eldöntött ügyeknek, ezért e döntéssel való szembenállásom erőteljes különvéleménynek tekinthető. Ám mivel a kialakult szokások szerint csak a rendelkező részben foglalt döntésekkel szembeni álláspontot nevezi az alkotmánybírósági gyakorlat különvéleménynek – és az indokolásba foglalt, sokszor jóval fontosabb döntésekkel szembenállást csak párhuzamos indokolásnak –, alkalmazkodva e szokásokhoz párhuzamos indokolásként rögzítem álláspontomat.

[146] A régi alkotmánybírósági határozatok normatív érveinek, hosszútávra ható döntési formuláinak hatályon kívül helyezésével, az ezekben található normatív megállapítások elveszítették normativitásukat és a későbbi alkotmánybírósági döntéseket meghatározó autoritásukat. Ez a 4. alkotmánymódosítást megalkotó alkotmányozó hatalomnak a kifejezett akarata volt, így ezek döntési alapként való megidézése, ahogy az indokolás jelzett része

tartalmazza, az Alaptörvénnyel való szembenállást jelenti, melynek nem kívánok részesévé válni. A hatályon kívül helyezés a régi alkotmánybírósági határozatokba foglalt döntési elvek, érvek és érvelési láncolatok tekintetében azt jelenti, hogy az eddigi normativitásukat elvesztve az alkotmányjogi gondolkodás pusztán szabad gondolati kincset jelentő szektorába kerültek át. E szabad gondolati kincs egy részét fel lehet használni a jövőbeli határozatainkban, ha részletes indokolással a mai Alaptörvény vonatkozó rendelkezéseinek szövegének értelmével és értelmezési elveinek alkalmazásával ezt megalapozzuk. Ám a felhasználás alapja az ilyenfajta mostani megalapozás lesz, és nem a régi alkotmánybírósági határozat, így meghivatkozásuk indokolatlan is. Hatályon kívül helyezett normatívára mai jogi döntést nem lehet alapozni – ezt a jogelméleti axiómaként lehet rögzíteni. A történelmi alkotmány épp azáltal lehet hivatkozási alap jogelméletileg, hogy ez még a változtatható (írott) jog koncepciójának bevetté válása előtt jött létre, ahol nem volt hatálybaléptetés illetve hatályon kívül helyezés, és ez mindig a szokásjog fűnövésszerű változásával teremtődött meg. Nem lehet így befogni a régi alkotmánybírósági döntéseket a történelmi alkotmány fogalmába, és az alkotmányozó kifejezett hatályon kívül helyezése ellenére ezeket meghivatkozni és megidézni.

[147] Az elvi szembenállásom a régi határozatok megidézésével és meghivatkozásával ezen a megfontoláson nyugszik, de a gyakorlati hatást tekintve is a legnagyobb gondokat látom ezzel. A régi határozatok sok ezer oldalas gyűjteményei a kialakult döntési gyakorlat szerint az új és új határozatokat igen nagy részben csak puszta szövegszerű megidézéssel töltötték meg, szinte csak néhány soros összekötő szövegeket beiktatva. Ez azt jelentette, hogy az egyszer elvégzett gondolati munkát a későbbi alkotmánybírák és a határozatokat szerkesztő munkatársaik már nem ismételték meg, hanem egyszerűen adottnak vették a korábbi gondolati levezetések helyességét. Ez szükségszerűen továbbél a mai döntési gyakorlat realitásaként, és az egyszer kialakult döntési rutin ma – amikor az alkotmányozó megszakította a régi határozatok hatályát – csak úgy törhető meg, ha megtiltjuk a régi határozatok idézését és meghivatkozását. Csak ezzel lehet rákényszeríteni a jövőbeni döntéseket kialakító előadó alkotmánybírákat és munkatársaikat, hogy immár önálló gondolati munkával emeljék ki a régi határozatokból az átvehető érveket. Ha e munka megtakarításával lehetővé tesszük a régi határozatok szövegszerű megidézését, akkor hiába minden fogadkozás a kritizált indokolási részbe foglalt felhasználási előfeltételeket illetően – azonosság a régi Alkotmány és a mai Alaptörvény vonatkozó rendelkezése között, illetve az utóbbi értelmezési elvein keresztüli átfuttatás az átvétel előtt –, a döntési rutin egyre inkább a régi határozatok szövegszerű áthozatalává teszi ismét a jövőbeli határozatainkat is. Így végeredményben ugyanaz a helyzet jön létre, ami az elmúlt egy év alatt már megfigyelhető volt, és amivel szemben hozta létre a 4. alaptörvény-módosítás a régi Abh.-k hatályon kívül helyezését: az Alaptörvény puszta „papíralkotmánnyá” válik.

[148] Hogy ez már a mostani határozatban is megjelenik, az látható több, régi Abh. megidézésénél. Például az indokolás VIII. részének 3. pontjában nyolc régi Abh.-t idéz meg arra, hogy a bírói hatalmi ág és a bírói ítélezés abszolút függetlenségét rögzítse, és a IV. rész 3. pontjában a 42/2005. (XI. 14.) AB határozatot kifejezetten arra idézi meg, hogy ez az önálló hatalmi ág jelleg az Alkotmánybírósággal szemben is érvényesül. Ténylegesen azonban az történt, hogy az új Alaptörvény egy radikális változtatással a régi állapotokhoz képest a bírói ítéleteket az Alkotmánybíróság felülvizsgálata alá helyezte, és ezzel a legfelső bírói fórum ítéletei is mindenkor megsemmisíthetők az Alkotmánybíróság által. A korábbi alkotmánybírósági határozatok vonatkozó megállapításai így csak ismételt átgondolással és alapos átformálással lehetnek átvehetőek. A bírói hatalmi ág és az Alkotmánybíróság ettől való korábbi elszakítottasága ma már nem írható le oly módon, mint korábban. A kialakult döntési rutin a régi Abh.-k mechanikus szövegszerű átvételével az újragondolás elmaradását állandóvá teheti, és ezért is szakítani kell a régi alkotmánybírósági határozatok meghivatkozhatóságával és megidézhetőségével.

Budapest, 2013. június 11.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró párhuzamos indokolása

[149] A többségi határozathoz az alábbi kiegészítést fűzöm.

[150] 1. A többségi határozattal elbírált indítványi kérelmet Magyarország Kormánya nevében a közigazgatási és igazságügyi miniszter – 2012. október 15-én – terjesztette elő az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja alapján két törvény utólagos normakontrollját kezdeményezte. Egyrészt kérte a bíróságok

szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.), másrészt a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) egyes rendelkezései alaptörvény-ellenességének megállapítását. Az Országgyűlés mindkét törvényt a Magyar Köztársaság Kormánya, s az azt képviselő közigazgatási és igazságügyi miniszter – 2011. október 21-én érkezett – előterjesztésére fogadta el. Vagyis az indítványozó voltaképpen a saját javaslata alapján megalkotott törvények alaptörvény-ellenességének megállapítása miatt kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.

- [151] 2. Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) Záró és vegyes rendelkezések 4. pontja világosan rögzíti: „A Kormány köteles az Alaptörvény végrehajtásához szükséges törvényjavaslatokat az Országgyűlés elé terjeszteni.”
- [152] A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 2. § (4) bekezdés a) pontja „A jogalkotás alapvető követelményei” cím alatt előírja: a „jogsabályok megalkotásakor biztosítani kell, hogy a jogszabály [...] megfeleljen az Alaptörvényből eredő tartalmi és formai követelményeknek”, illetve „illeszkedjen a jogrendszer egységébe”. Majd a Jat. a 16. § (2) bekezdésében deklarálja: „A 2. § (4) bekezdésében foglalt követelmények érvényesítéséről a kormányzati jogszabály-előkészítő tevékenység során a Kormány az igazságügyért felelős miniszter útján gondoskodik.”
- [153] Az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet a fentiekhez hozzáteszi a 15. § (1) bekezdésében, hogy a közigazgatási és igazságügyi miniszter felel „az igazságszolgáltatást érintő [...] törvények előkészítéséért és az ezzel kapcsolatos szabályozásért”.
- [154] Összességében tehát a közigazgatási és igazságügyi miniszter mint a Kormány igazságügyért felelős tagja köteles:
- [155] – az Alaptörvény végrehajtásáról gondoskodni,
- [156] – biztosítani, hogy a jogszabályok megfeleljenek az Alaptörvényből eredő formai és tartalmi követelményeknek,
- [157] – biztosítani, hogy a jogszabályok illeszkedjenek a jogrendszer egységébe, kiváltképpen tehát azt, hogy harmonizáljanak az Alaptörvénnyel,
- [158] – az előbbi követelmények érvényesítéséhez szükséges – saját feladatkörébe tartozó – törvényeket előkészíteni,
- [159] – az előbbi követelmények érvényesítéséhez szükséges törvényjavaslatok Országgyűlés elé terjesztése iránt intézkedni.
- [160] 3. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése, mely az Alkotmánybíróság legfontosabb hatásköreit tartalmazza, az e) pontban felhatalmazza a Kormányt (és a képviselőtében eljáró közigazgatási és igazságügyi minisztert), hogy alaptörvény-ellenesség észlelése esetén a jogszabályok utólagos normakontrollját kezdeményezze. A Kormány Alkotmánybírósághoz való fordulásra vonatkozó joga nyilvánvalóan nem mentesíti a Kormány igazságügyért felelős tagját, a közigazgatási és igazságügyi minisztert a fentiekben bemutatott alkotmányi és törvényi kötelezettségei alól. Az igazságügyért felelős miniszter tehát nem bújhat ki a kötelezettsége alól, nem mulaszthatja el annak teljesítését egy alternatív útvonal-választással.
- [161] 4. A fentiek szerint a közigazgatási és igazságügyi miniszternek kifejezett kötelezettsége gondoskodni arról és intézkedni az iránt, hogy a jogszabályok ne legyenek alaptörvény-ellenesek. Ennek megfelelően az igazságügyért felelős miniszter a Bszi. és a Bjt. alaptörvény-ellenességének észlelésekor is köteles lett volna, illetve továbbra is köteles a normakollízió kiküszöböléséhez szükséges törvényjavaslatokat előkészíteni, s köteles eljárni azért, hogy azokat a Kormány az Országgyűlés elé terjessze, s a parlament azokat elfogadja. Az Alkotmánybíróság többségi határozata sem mentesíti a minisztert e kötelezettsége alól. Ebből a szempontból a többségi határozat alapján az alábbi következtetések vonhatók le:
- [162] 4.1. A többségi határozat rendelkező részének 1–2. pontja az indítvány alapján megsemmisíti az alaptörvény-ellenes rendelkezéseket. A megsemmisítéssel tehát végül az Alkotmánybíróság mintegy teljesíti az igazságügyért felelős miniszternek az alaptörvény-ellenes szabály kiiktatására irányuló kötelezettségét. Erre viszont így (feltételezhetően) csak hosszabb idő elteltével kerülhetett sor, mint ha a miniszter maga intézkedett volna az iránt.
- [163] 4.2. A többségi határozat rendelkező részének 3. pontja mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet állapít meg. Ezzel az Alkotmánybíróság közvetve mintegy a minisztert is figyelmezteti, hogy köteletségét teljesítse, mert azt illetően a jogalkotóhoz hasonlóan mulasztásban van.
- [164] 4.3. A többségi határozat rendelkező részének 4. pontja alkotmányos követelményt állapít meg, ami nyilván a miniszterre nézve is kötelező, s amennyiben az általa észlelt alaptörvény-ellenesség kiküszöböléséhez szükséges, meg kell tennie a megfelelő intézkedéseket.

- [165] 4.4. Biztonsággal kijelenthető, hogy a többségi határozat rendelkező része 7. pontjának az adott indítványi elem visszautasításáról szóló rendelkezése nem mentesíti a minisztert az alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére irányuló kötelezettsége alól.

Budapest, 2013. június 11.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

- [166] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom:

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András alkotmánybíró különvéleménye

- [167] Nem értek egyet a többségi határozat 3. pontjában foglaltakkal, amely szerint az Országgyűlés mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet idézett elő azáltal, hogy a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) 20. § (1) bekezdésében nem szabályozta az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében szereplő jogállamiság alkotmányos alapértékéből fakadó jogbiztonság követelményének megfelelően, hogy az OBH elnöke és a Kúria elnöke milyen esetkörökben, milyen indokok alapján nyilváníthatja eredménytelennek az olyan bírói álláshelyre kiírt pályázatot, amelyre több érvényes és a bírói tanácsok által rangsorolt pályázat is időben beérkezett.
- [168] A többséggel ellentétben szerintem a rendelkező rész 3. pontjában, amely a bírák kinevezésének eljárásáról szóló egyes szabályok Alaptörvénybe ütközésével foglalkozik, alkotmányellenességet kellett volna megállapítani, nem mulasztást.
- [169] A többség is kifogásolja a Bjt. 20. § (1) bekezdésében foglalt szabályozást, de úgy gondolja, a hiányosság kijavítható. Szerintem viszont nem állítható helyébe alkotmányosan elfogadható szabályozás, a következők miatt. A mulasztás megállapítása szintén alkotmányellenességet jelent, azzal a megszorítással, hogy mulasztás esetén az Alkotmánybíróság szerint a szabályozás kiegészítésre szorul. Ebben nem értek egyet a többséggel: szerintem a Bjt. 18. § (3) és (5) bekezdéseiben szabályozott eljárás alkotmányellenes, amennyiben lehetővé teszi a bírói pályázaton megfelelt személy ki nem nevezését (illetve áthelyezését), és pedig nemcsak a 20. § esetén, hanem mindig, amikor az OBH elnöke megakadályozhatja egy bírói állás betöltését a pályázaton első helyre került (vagy akár egyetlen) pályázóval, jóllehet minden feltételnek megfelelt.
- [170] 1. A bírák kiválasztása és a kinevezése a bírói hatalom gyakorlóinak kijelölése. Ez súlyos döntés, hiszen a bírák kinevezésükkel függetlenek és rendszeren elmozdíthatatlanok lesznek; függetlenek kinevezőiktől és kiválasztóiktól is. A bírák kinevezési, és a megelőző kiválasztási eljárása szabályozásának alkotmányos mércéjét ezért a bírói hatalom és az alkotmányosan különleges helyzetben lévő gyakorlóira iránt állítható alkotmányos kívánalmak határozzák meg.
- [171] A bírói hatalmat a bírák a törvények szerinti eljárásban – „törvényes bíróként” [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] – gyakorolják, más bírókkal, köztük a laikus bírókkal [Alaptörvény 27. cikk (2) bekezdés] együtt. A bírói hatalom különlegessége, hogy azt az egyes emberekkel (és más jogalanyokkal) szemben egyedi esetekben jogi erővel, tehát jogilag véglegesen, a bíróságok, azaz az egyes perbírák juttatják érvényre. Ebben különböznek a közigazgatástól, mert a közigazgatás egyénre kötelezettséget megállapító, terhelő (onerózus) aktusait vagy intézkedéseit a bíróságok jogszerűségük tekintetében elvben mindig felülvizsgálhatják [Alaptörvény 25. § (2) bekezdés a) pont].
- [172] A bírói hatalom gyakorlása a hatalmi ágak elválasztása alkotmányos, az Alaptörvényben rögzített [C] cikk (1) bekezdés] elvének megfelelően nem áll külső, ha tetszik: demokratikus ellenőrzés alatt. Ez alkotmányjogilag elkerülhetetlen, különben nem lenne bírói függetlenség. A bírák jogilag is kikényszeríthető hivatásbeli kötelezettsége az ítélezés, melynek tartalma az előbbieket szerint csak a többi bíró, végső soron a felsőbb bíróságok, különösen a Kúria [Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdés] kontrollja alatt áll.

- [173] A bírák kinevezésének (és az ezt előkészítő pályázati és egyéb) eljárással szemben támasztható alkotmányos követelmények meghatározásának alapja a kinevezendő bíró alkotmányos státusa. Az Alaptörvény szerint a bírák függetlenek, csak a törvénynek vannak alárendelve, politikai tevékenységet nem folytathatnak, és csak kivételes esetekben mozdíthatók el [Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdés]. A kinevezési eljárásnak nyilván azt kell biztosítania, hogy a bírói hivatal betöltésére alkalmas személyeket nevezzen ki a köztársaság elnöke [Alaptörvény 26. cikk (2) bekezdés].
- [174] Alapvető feltétel, hogy a kinevezendő személy legyen alkalmas a bírói hivatallal szemben állított követelmények teljesítésére, azaz képes legyen függetlenül bírászkodni. A bírói függetlenség elválaszthatatlan (egy bizonyos értelemben azonos: ugyanannak a másik oldala) a bíró joghoz kötöttségétől [Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdés második fordulata: alávetettség]. A bíró ugyanis a jog organonja, azaz a jog értelmezését és alkalmazását kizárólag a bírák adják a joghoz. A bírói függetlenség arra való, hogy a bíró joghoz kötöttségét biztosítsa. Ha a bíró nem lenne független – a jog önálló értelmezése és alkalmazása értelmében –, akkor fogalmilag nem joghoz, hanem utasításhoz kötött lenne: a joghoz kötöttség kizár minden más kötöttséget. A bírói hatalom gyakorlása akkor független, ha a bíró szakmai szempontok – azaz jogi tudása és az eljárás adatai – alapján dönt. A bírói határozat indoklási kötelezettsége [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés – ha ez a bíróságokra, mint hatóságra is érvényes] éppen az ebben az értelemben vett joghoz kötöttség biztosítója, a jogorvoslatokkal együtt.
- [175] A független és az Alaptörvény szerint „ítélkezési tevékenységében” nem utasítható bíró csak akkor lehet joghoz kötött, ha megfelelő szakmai ismeretek és gyakorlat birtokában van. Ez a bírói függetlenség, amelyre a jövőendő bírónak képesnek kell lennie megfelelni, és amelyre való alkalmasságát a bírói kiválasztásban vizsgálni kell. Ezért alapvető jelentőségű a bíró alkotmányjogi értelemben vett függetlensége szempontjából, hogy a bíró kiválasztásában (függetlenné tételében) a szakmai felkészültség és alkalmasság – ez utóbbi nemcsak jogi tudást jelent – meghatározó legyen. Ha a szakmailag felkészültnek és alkalmasnak – amelyben eleve számos szubjektív elem van – talált pályázót az OBH elnöke nem nevezi ki (illetve nem javasolja a köztársasági elnöknek kinevezésre), akkor egy bíró-jelölt annak ellenére nem lesz bíró, hogy szakmailag alkalmasnak találtatott és van betöltetlen bírói álláshely, amely utóbbi eldöntése igazgatási kérdés.
- [176] 2. A bírójelöltek képzése, kiválasztása, illetve a már kinevezett bírák továbbképzése, munkájuk értékelése és előléptetésük igazgatási feladat, amelyet az Alaptörvény által létrehozott, és a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvényben (a továbbiakban: Bszi.), illetve a Bjt.-ben részletesen szabályozott rendszerben egy különleges közigazgatási szerv, az OBH elnöke [Alaptörvény 25. cikk (5)–(6) bekezdés] lát el.
- [177] A bírói álláshelyek pályázattal betöltése ellen alkotmányjogi kifogás nem emelhető, sőt ez a megoldás tűnik a legalkalmasabbnak a megfelelő bírójelöltek kiválasztására, illetve a már kinevezett bírák előléptetésére. A közigazgatásban a pályázati rendszer a közigazgatási döntés átláthatóságát és tárgyyszerűségét hivatott biztosítani, mivel a döntés jogi és jogilag nem szabályozott szempontjait a pályázat kiírójának (aki egyben az elbírálója is) előre közzé kell tennie, és amelyekhez az elbíráló a jogállamiság elve miatt is [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés] kötve van.
- [178] A bírói pályázatok elbírálási rendje alkotmányellenes, amennyiben az OBH elnökének vétőjogot biztosít minden kinevezés, vagy kinevezéses előléptetés ellen. A Bjt. 225. § (2) bekezdés c) pontjában kapott felhatalmazás alapján a Közigazgatási és Igazságügyi Miniszter rendeletben szabályozta a bírói pályázaton alkalmazandó pontrendszert. Ebből megállapítható, sauf erreur, hogy a megszerezhető legfeljebb 105 pontból hatvan szubjektív, azaz az elbírálók ellenőrizhetetlen mérlegelésén alapul, így a pontok több mint fele eleve az elbíráló (amely nem feltétlenül egyetlen személy vagy testület) véleményén alapul. Az OBH elnökének ez a különleges beavatkozási joga a kinevezési és előléptetési (további kinevezési) eljárásba abban az értelemben politikai, hogy jogszabályhoz nem kötött és gyakorlója saját döntése szerint él vagy nem él vele („nem kívánja kinevezni”). A törvény szerint olyan esetekről van szó, amelyekben a pályázó a pályázatban foglalt feltételeknek az elbírálók szerint megfelelt – csak éppen az OBH elnöke nem kívánja kinevezni, amiért is a pályázatot eredménytelenné nyilvánítja [Bjt. 20. § (1) bekezdés].
- [179] Az OBH elnökét alkotmányosan ilyen jog (hatáskör) szerintem nem illetheti meg. Ő ugyanis az Alaptörvény szerint „a bíróságok igazgatásának központi feladatait” látja el [Alaptörvény 25. cikk (5) bekezdés], az igazgatási feladat pedig nem foglalhat magába, kivált az igazságszolgáltatás igazgatásában nem, a fenti értelemben vett politikai mérlegelést. A politikai mérlegelés politikai felelősséggel együtt gyakorolható, amely az OBH elnökének nincs az Alaptörvény szerint. Helyzete az Alaptörvény 23. cikkében meghatározott „önálló szabályozó szervéhez” hasonlít, annyiban is, hogy a végrehajtó hatalom körébe tartozó feladat – és hatásköröket lát el, mivel a bíróságok igazgatása – Magyarországon is az 1997. évi alkotmányreformmal és a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvénnyel (az 1997-es Bszi.-vel) bevezetett rendszer előtt – mint igazgatási feladat fogalmilag eleve, a végrehajtó hatalom feladat- és hatáskörébe tartozik, amint számos alkotmányos demokráciában ma is miniszteri

hatáskörbe tartozó feladat a bíróságok igazgatása. A miniszteriális rendszerben a miniszter politikai felelőssége [Alaptörvény 18. cikk (4) bekezdés] megalapozhatja a miniszter politikai mérlegelési jogát – és felelősségét. Ennek hiányában az OBH elnöke tisztán igazgatási feladatával a pályázatok eredményével szembeni mérlegelési joga – minden más szemponttól függetlenül – alkotmányosan nem fogadható el.

- [180] 3. A szabályozás alkotmányossága megítélésénél figyelembe kell venni még egy szempontot: a bírói hivatalra pályázók alapvető jogát a közhivatal viselésére. Az Alaptörvény XXIII. cikk (8) bekezdése szerint „minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy rátermettségének, képzettségének és szakmai tudásának megfelelően közhivatalt viseljen”. A bírói hivatal nyilván közhivatal lévén, az előbbiek szerint minden állampolgárnak, aki a képzettsége szerint bíró lehet, alkotmányos joga van arra, hogy csak szakmai tudása és rátermettsége alapján bírálja el a kinevező (illetve a döntését előkészítő) szerv bírói pályázatát. Az Alaptörvényben felsorolt három – sok mindent magába foglaló – szemponton kívül a pályázók más tulajdonságai nem játszhatnak szerepet a pályázat elbírálásában. Az OBH elnökének itt vizsgált, a három szemponton kívüli, nem nyilvános indokokon alapuló felülmérlegelési hatásköre sérti a pályázók közhivatal viseléséhez való jogát. Ez nyilvánvaló abban a már említett szélső esetben, amikor egyetlen, a pályázati feltételeknek megfelelő pályázót „nem kíván” az OBH elnöke kinevezni, illetve előterjeszteni. A bírói pályára kinevezendő személytől elvárt függetlenség nem teszi lehetővé, hogy rátermettsége a bírói alkalmassági feltételeken túlmenő többlet-szempontok alapján mérlegeltessék, különös tekintettel a bíró politikai tevékenységének már említett tilalmára.

Budapest, 2013. június 11.

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

- [181] A különvéleményhez csatlakozom:

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

- [182] A különvélemény 2. és 3. pontjához csatlakozom:

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre alkotmánybíró különvéleménye

- [183] 1. A határozat rendelkező részének 1–2. valamint 4–7. pontjaival egyetértek.
- [184] 2. Nem értek egyet a rendelkező rész 3. pontjával és az ahhoz fűzött indokolással.
- [185] A többségi határozat az Abtv. 46. § (1) bekezdése alapján – hivatalból eljárva – megállapítja, hogy az Országgyűlés alaptörvény-ellenes helyzetet idézett elő, mert a Bjt. 20. § (1) bekezdésével összefüggésben nem szabályozta, hogy az OBH, illetve a Kúria elnöke milyen esetkörökben, milyen indokok alapján nyilváníthat eredménytelennek olyan bírói álláshelyre kiírt pályázatot, amelyre több érvényes és a bírói tanácsok által rangsorolt pályázat is időben beérkezett. A többségi vélemény szerint a jogalkotói mulasztás az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogbiztonságot sérti, mivel az OBH, illetve a Kúria elnökének döntése ilyen törvényi szabályok hiányában szubjektívvá és diszkrecionálissá válhat, összességében relativizálhatja az eljárás során meglévő egyéb garanciális szabályokat.
- [186] Álláspontom szerint a többségi határozat (Indokolás VII. rész 2.3–2.4. pontjai) tévesen abból az a priori feltevésből indul ki, hogy a Bjt. 20. § (1) bekezdéséből fakadóan az OBH, illetve a Kúria elnökét indokolási kötelezettség terheli a pályázat eredménytelenné nyilvánítása tekintetében. A Bjt. 20. § (1) bekezdése a bírói álláshelyre benyújtott pályázatok eredménytelenségének esetköreit szabályozza, az alábbiak szerint: a) nem érkezett egyetlen pályázat sem, b) a pályázatok elkéstek, vagy a hiányosan előterjesztett pályázatok esetében felhívás ellenére sem

pótolták a hiányokat, c) az OBH, illetve a Kúria elnöke a pályázók egyikével sem kívánja betölteni az álláshelyet (pályázat eredménytelenné nyilvánítása). Ezen felhívott a)–c) pontok tehát önmagukban semmilyen indokolási kötelezettséget nem írnak elő az OBH, illetve a Kúria elnöke számára.

- [187] A többségi határozatban megfogalmazottakkal szemben épp a szubjektív és diszkrecionális döntés lehetőségét látom a jogintézmény lényegi elemének. Mint arra a határozat is rámutat a Bszi. és a Bjt. a bírósági szervezetrendszer tekintetében következetesen érvényesíti az egyszemélyi felelős igazgatás modelljét. Ebből következik, hogy az OBH elnökét, illetve kúriai bírók esetében a Kúria elnökét meg kell illesse annak joga, hogy felelős vezetőként eldönthesse: a pályázati feltételeknek általában megfelelő kandidálók alkalmasak-e az adott pályázattal érintett, konkrét bírói pozícióra. Ennek megfelelően, a benyújtott pályázatok alapján a bírói tanácsok, bírósági vezetők dönthetnek ugyan a pályázatok jogszabályoknak való megfeleléséről (absztrakt szint), ugyanakkor egyszemélyi felelős vezetőként a végső döntés az OBH, illetve a Kúria elnökét terheli (konkrét szint).
- [188] Álláspontom szerint a Bszi 77. § (2) bekezdése alapján az OBH, illetve a Kúria elnöke köteles megindokolni a pályázat eredménytelenné nyilvánítását – e tekintetben osztom a többségi álláspontot –, de egyszemélyi felelős vezetőként diszkrecionális jogkörében hozott döntésének indokairól esetről-esetre, a változó körülmények tükrében kell számot adnia. Ezért nem támogatom azt a többségi álláspontot, amely törvényi szabályokkal nehezítené el a pályázat eredménytelenné nyilvánításának lehetőségét, mivel ezzel aránytalan korlátok közé szorítaná, egyes esetekben lehetetlenné tenné az adott bírói poszt betöltésére – adott helyen és időben – irányadó kritériumok figyelembe vételét.
- [189] Mindezek alapján úgy vélem, hogy az Alkotmánybíróságnak az indokolási kötelezettség tárgyában mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség helyett alkotmányos követelményt kellett volna megállapítania. A Bszi. 77. § (2) bekezdése ugyanis jelen formájában sérti a normavilágosságot, tekintettel arra, hogy annak nyelvtani értelmezése alapján arra az eredményre is juthatnánk, hogy az OBH elnöke határozatait nem minden esetben köteles megindokolni.
- [190] 3. Az Alaptörvény negyedik módosítása révén 2012. április 1-jén hatályukat veszített alkotmánybírósági határozatok hivatkozhatóságával kapcsolatban – az Indokolás III. részének 2. pontjában – kifejtett többségi álláspontot az alábbiakban vitatom, illetve az alábbiakkal kívánom kiegészíteni:
- [191] 3.1. Következtesen képviselt álláspontom szerint alapvetően az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdése következtlen alkalmazása jelenti a probléma forrását. Az Alaptörvény fenti rendelkezése biztosít, illetve előír értelmezési szempontokat az Alkotmánybíróság számára, amikor kimondja, hogy az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni (értelmezési triász). Úgy vélem, hogy az Alkotmánybíróságnak már az Alaptörvény 2012. január 1-jei hatálybalépése óta figyelembe kellett volna vennie az értelmezési triász Alaptörvényi megjelenését. Értelmezésem szerint ez azzal a következménnyel jár, hogy az ezen időpontot megelőzően hozott alkotmánybírósági határozatok automatikus meghivatkozása önmagában – még ha az Alkotmány és az Alaptörvény szövege azonos is – nem elégséges az Alaptörvénnyel való összhang megítéléséhez.
- [192] 3.2. Tény: az Alaptörvény nem határozta meg, hogy pontosan mit is ért történeti alkotmányunk vívmányain. Természetesen ismert előttem a jogtudomány azon felfogása, amely csak az 1949. évi XX. törvény – mint az első chartális alkotmány – hatálybalépéséig alkotott jogszabályok (szokásjog) vonatkozásában ismeri el a történeti alkotmány létezését. Nem értelmezve most az Alaptörvény Nemzeti hitvallása azon passzusát, amely szerint az 1949. évi kommunista alkotmány, egy zsarnoki uralom alapja volt – ezért az Alaptörvény kinyilvánítja annak érvénytelenségét –, annyit kívánok megjegyezni, hogy legalábbis megkérdőjelezhető a történeti alkotmány fentiek szerinti éles cezúrával történő lezárása.
- [193] Álláspontom további alátámasztására alá kívánom húzni, hogy az 1990. május 2-án visszanyert állami önrendelkezés után is többször módosított, 2011. december 31-ig hatályban volt chartális alkotmány bár kétségtelenül a jogállami Magyarország vívmánya, de ugyanakkor nem feledhető, hogy ideiglenességét saját maga ismerte el. Megfontolandó, hogy erre az összefüggésre, mint a történeti alkotmány továbbélésének egyik bizonyítékára tekintsünk.
- [194] Függetlenül attól, hogy a korábbi Alkotmányt, illetve egyes rendelkezéseit besoroljuk-e történeti alkotmányunk vívmányai közé, álláspontom szerint az semmiképpen nem vitatható, hogy az Alkotmány, az Alaptörvény 2012. január 1-jei hatálybalépése óta, a szélesebb értelemben vett jogtörténet, illetve szűkebb értelemben az alkotmánytörténet részévé vált.

- [195] 3.3. Az Alaptörvény időközben, 2013. április 1-jén, hatályba lépett negyedik módosítása 5. pontja (Záró és vegyes rendelkezések) kimondja: „Az Alaptörvény hatálybalépése előtt meghozott alkotmánybíróági határozatok hatályukat veszítik.” Ez pedig kétségtelenül azt jelenti, hogy a jogalkotó megerősítette a 2012. január 1-je előtt keletkezett Alkotmánybíróági határozatokkal kapcsolatos azon szándékát, hogy azok – az alapul szolgáló egykori Alkotmánnyal együtt – a jogtörténet részét képezzék. Ezen túlmenően az, hogy a történeti alkotmány részét képezi-e a jogállami kritériumoknak megfelelő (1990. május 2. utáni változataiban használt) Alkotmány, e helyütt (lévén szó a korábbi alkotmánybíróági határozatok hivatkozhatóságáról/idézhetőségéről) nem bír relevanciával. Megjegyezni kívánom ugyanakkor, hogy nemcsak a jogtudománynak, hanem előbb-utóbb az Alkotmánybíróáságnak is szembesülnie kell ezzel a problémával, mivel az Alkotmány szövegszerű megoldásai nyilván fel-fel tűnnek majd a határozatokban és ezek jogi relevanciája – az esetek többségében – vélhetően erősebb lesz, mint más, már most is a történeti alkotmány vívmányai közé sorolt jogforrásnak.
- [196] Ugyanakkor, álláspontom szerint az Alkotmánybíróáság jelen pontban említett korábbi határozatai semmiképpen nem képezheték (képezik) a chartális alkotmány részét, így azok legfeljebb történeti alkotmányunk vívmányai közé tartozhatnak. Ide sorolja e határozatokat – esetenként vitatható, de kétségtelen tényként kezelendő – jogfejlesztő szerepük is. Véleményem szerint jogállamunk egésze „szegényebb” lenne, ha 22 év alkotmánybíráskodása határozatokban rögzített tételei, elvi élű megállapításai többségének nem lenne helye történeti alkotmányunk vívmányai között.
- [197] 3.4. Szilárd meggyőződésem, hogy az Alkotmánybíróáság korábbi határozatai (vagy azok nagy része) hivatkozása (idézhetősége) vonatkozásában csak esetenként dönthető el azok felhasználhatósága az Alaptörvény alkotmánybíróásági értelmezésekor és ennek eldöntésére az Alkotmánybíróáság hivatott minden egyes ügy tárgyalásakor (e tekintetben egyetértek a többségi állásponttal). Annak érdekében azonban, hogy mindenki számára egyértelmű legyen a korábbi alkotmánybíróásági határozatokhoz fűződő kapcsolat, az Alkotmánybíróáságnak határozataiban szerkezetileg is elkülönítve kellene megjelenítenie
- [198] – az érintett alaptörvényi rendelkezés célját,
- [199] – azt, hogy a Nemzeti hitvallás tartalmaz-e iránymutatást az Alaptörvény értelmezése tekintetében, illetve
- [200] – történeti alkotmányunk vívmányait, amelyek keretében tehetne említést a vonatkozó korábbi alkotmánybíróásági határozatokról, fenntartva az érintett határozatok megjelölésének eddigi módját. A fentiekben vázolt szerkezeti és tartalmi változtatás véleményem szerint nem állna ellentétben az Alaptörvény időközben – 2013. április 1-jén – hatályba lépett negyedik módosításában foglaltakkal sem.
- [201] Megjegyezni kívánom, hogy az Alkotmánybíróáság egy korábbi, de már az Alaptörvény hatályba lépése után született határozatában [a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény egyes rendelkezései alkotmányellenességéről szóló 33/2012. (VII. 17.) AB határozatban] a történeti alkotmány vívmányai kapcsán használta a „közjogunk történeti dimenziója” kifejezést, illetve utalt az értelmezési triászra is.
- [202] E határozatában, a történeti alkotmány vívmányaival kapcsolatban, az Alkotmánybíróáság rögzítette: „Azt, hogy mi tartozik a történeti alkotmányból a vívmányok közé az Alaptörvény alapján, az Alkotmánybíróáságnak kell megállapítania. A magyar történeti alkotmány konszolidált értelmezésének minimumához tartozik annak elfogadása, hogy a XIX. században végbement polgári átalakulást konstituáló törvények a történeti alkotmány részét képezik. E törvények teremtették meg – nem jelentéktelen előzmények után – azt a szilárd jogintézményi alapot, amelyre a modern jogállam épül. Amikor tehát az Alaptörvény mintegy ablakot nyit közjogunk történeti dimenziójára, ráirányítja a figyelmet azokra az intézménytörténeti előzményekre, amelyek nélkül mai közjogi viszonyaink és általában jogi kultúránk gyökér nélküliek lennének. Az Alkotmánybíróáság felelőssége ebben az új helyzetben rendkívüli, mondhatni történelmi: a konkrét ügyek vizsgálatakor kötelezően be kell emelnie kritikai horizontjába a jogi intézménytörténet releváns forrásait.” {33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [74]–[75]}

- [203] Úgy vélem, hogy az Alkotmánybíróság fentiekben felhívott, 2012. júliusában alapvetően jó irányba tett, (első) lépése is olyan előzmény, amelyre hivatkozva meg kellene fontolnia – jelen különvéleményben foglaltakat is, mivel hivatkozási gyakorlatának azt az üzenetet kell hordoznia, hogy az Alkotmánybíróság nem maradt tétlen szemlélője az Alaptörvénynek, illetve az Alaptörvény változásainak.

Budapest, 2013. június 11.

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

- [204] A különvélemény 3. pontjához csatlakozom:

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [205] Nem értek egyet a határozat rendelkező részének 1., 2. és 3. pontjával.

I.

- [206] Álláspontom szerint nem alaptörvény-ellenes az 1. és 2. pontban megsemmisített törvényi rendelkezések sarkalatosnak minősítése, ezért az Alkotmánybíróságnak az ezekre vonatkozó indítványokat el kellett volna utasítania.
- [207] Nem értek egyet a többségi határozat indokolásával, mely szerint a megsemmisített rendelkezések azért nem minősíthetők sarkalatosnak, mert „Közös jellemzőjük, hogy mindkét törvényben a záró rendelkezések között helyezkednek el, átmenetiek vagy egyszeri teljesítéssel hatályosulók, tartalmukat tekintve jogutódlási kérdéseket rendeznek, illetve az uniós jognak való megfelelést mutatják be.”
- [208] Véleményem szerint a jogalkotó nem lépte túl az Alaptörvényben biztosított jogkörét, amikor az Alkotmánybíróság által megsemmisített jogszabályhelyeket sarkalatosnak minősítette.
- [209] Az Alaptörvény T) cikk (4) bekezdése rögzíti a sarkalatos törvény fogalmát. E szerint „A sarkalatos törvény olyan törvény, amelynek elfogadásához és módosításához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.” Az indítvány elbírálásakor az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény hivatkozott rendelkezését kellett volna alapul vennie, és azt kellett volna vizsgálnia, hogy az Alaptörvény 25. cikk (8) bekezdésében foglalt előírásnak, mely szerint a bíróságok szervezetének és igazgatásának, a bírák jogállásának részletes szabályait, valamint a bírák javadalmazását sarkalatos törvény határozza meg, eleget tett-e az Országgyűlés.
- [210] Az alkotmányossági mérce tehát az, hogy a sarkalatos törvényben szabályozott jogviszonyok az Alaptörvényben meghatározott jogviszonyok-e, vagy sem. Önmagában a sarkalatos fogalmával nincs ellentétben, hogy egyszeri teljesüléssel megvalósuló normák, vagy átmeneti rendelkezések is sarkalatosnak minősüljenek. Véleményem szerint a megsemmisíteni javasolt jogszabályhelyek egyértelműen az Alaptörvényben meghatározott tárgyköröket érintik, ezért fel sem merülhet az alaptörvény-ellenesség. Sőt, ha az Országgyűlés nem minősítette volna ezeket sarkalatosnak, éppen akkor lennének ezek a rendelkezések alaptörvény-ellenesek, mert olyan szabályok, amelyeket az alaptörvényi megfogalmazás szerint csak sarkalatos törvény tartalmazhat.
- [211] A fenti érvelés alátámasztására két példát említek a határozat által nem sarkalatosnak minősített jogszabályhelyek közül. Az egyik a Bszi. 188. § (1) bekezdése, mely szerint „A Legfelsőbb Bíróság, az OIT és elnöke jogutódlja az ítélkezési tevékenység tekintetében a Kúria, a bíróságok igazgatása tekintetében – sarkalatos törvényben meghatározott kivétellel – az OBH elnöke”. Ez a szabály kétségtelenül jogutódlással kapcsolatos, de vitathatatlan, hogy a bíróságok szervezetére és igazgatására vonatkozó egyik legfontosabb rendelkezés, amelyet az Alaptörvény értelmében sarkalatos törvénynek kell tartalmaznia. A korábbi törvény kétharmados szabálya rendezte azokat a Legfelsőbb Bíróság, az OIT és azok elnökeivel kapcsolatos hatásköröket, melyek megváltoztatása miatt az erre

vonatkozó új szabály elfogadása sem köthető kisebb támogatottsághoz, vagyis az alaptörvényi meghatározás szerint sarkalatosnak kell lennie az ezekre vonatkozó új szabályoknak is.

- [212] Hasonló a Bjt. 232/A. §-a is mely szerint: „A 174. § (2) bekezdése alkalmazásában ítéltáblai, illetve törvényszéki szolgálati időnek számít 2013. január 1. napját követően annak a volt ítéltáblai, illetve törvényszéki bírónak a szolgálati ideje, akinek a törvényszékre, illetve a közigazgatási és munkaügyi bíróságra történő áthelyezésére a közigazgatási és munkaügyi bíróságok felállításakor, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény rendelkezéseire tekintettel került sor.” Ez a rendelkezés nem jogutódlást szabályoz, nem egyszeri esetben hatályosul, hanem minden érintett esetében külön-külön kell alkalmazni. Az érintettek javadalmazása tekintetében ez igen fontos szabály, melyet az Alaptörvény értelmében csak sarkalatos törvény határozhat meg.
- [213] Véleményem szerint az Alkotmánybíróság mérlegelése során nem juthat olyan következtetésre, hogy az Országgyűlés által – alaptörvényi felhatalmazás birtokában – sarkalatosnak minősített, ténylegesen a bíróságok szervezetére, igazgatására, a bírák jogállására és javadalmazására vonatkozó rendelkezés, olyan ismérvek miatt, melyek nincsenek az Alaptörvényben (átmeneti, egyszeri teljesüléssel hatályosul) ellentétes lenne az Alaptörvénnyel.
- [214] Az Alaptörvény 25. cikk (8) bekezdése – a korábbi Alkotmánytól eltérően – éppen a sarkalatos törvényben rögzítendő szabályozás részletességét, így – a lényegét tekintve – teljeskörűségét írja elő a jogalkotó számára. Ezzel a korábbi alkotmányi rendelkezéshez képest kifejezetten hangsúlyozásra került a részletek szabályozásának kétharmados (sarkalatos) jellege. A korábbi gyakorlat azzal a problematikával foglalkozott, hogy a kétharmados szabályozás körébe utalt tárgykörökben a kétharmados alól milyen szabályozási elemek vonhatók ki. Nem volt kérdéses, hogy a jogalkotót széleskörű szabadság illette meg a kétharmados alá tartozó szabályozási tartomány „alsó határának” meghatározásában. A teljeskörűség előírása az Alaptörvényben ezt az alsó határt érinti akként, hogy tágabbra vonja a sarkalatos tartományát, minden lényegesnek tekinthető részletes szabály ide utalásával.
- [215] Egyedül az uniós jognak való megfelelés klauzulája minősül olyan törvényben foglalt nyilatkozatnak, amely szűken vett értelemben nem tekinthető az Alaptörvényben meghatározott említett tárgykör normatív tartalmú szabályának, azonban – különös tekintettel arra, hogy a törvényi tárgykör egészében sarkalatos jellegű – e kitétel járulékos jellege folytán indokolatlan lenne a törvény egészétől eltérő megítélése.

II.

- [216] A rendelkező rész 3. pontjának tárgyát képező kérdés – a bírói álláshelyekre kiírt pályázatok eredménytelennek nyilvánítása – alkotmányossági megítéléséhez elengedhetetlen a bírói kinevezésre és álláshelyek betöltésére vonatkozó szabályozási konstrukció értelmezése és elemzése. A jogi szabályozás ezekben a kérdésekben a pályázatok elbírálásának a jogát és a hozzá kapcsolódó – nem politikai értelemben vett – felelősséget az OBH elnökére, illetve a kúriai álláshelyek betöltését illetően a Kúria elnökére ruházta, akként, hogy a bírói testületek és a bíróságok elnökei számára a pályázatok elbírálásának folyamatában biztosított jogosítványokkal az OBH elnöke (Kúria elnöke) valamint a különböző bírói testületek és részben a bírósági elnökök között tartalmi értelemben egy összetett és bonyolult osztott hatáskört hozott létre. Ez a konstrukció a bírák kinevezését és a bírói álláshelyek betöltését érintően végső fokon a bírói függetlenség alkotmányos elvének és követelményének védelmét szolgálja úgy, hogy az említett elvnek az érvényesülését összeegyezteti a bírói kinevezések és álláshelyek betöltésére vonatkozó javaslat-tételi-döntési joggal szükségképpen együtt járó felelősséggel. Másképpen szólva az osztott hatáskör a jelen esetben azt jelenti, hogy nem lehet bíró az, illetve az adott bírói állást nem töltheti be az a bíró, akit – pályázati eredményétől függetlenül – az OBH elnöke (Kúria elnöke) nem tart az általa külön preferált szempontoknak megfelelő választásnak, ugyanakkor az sem, akinek a bírói kinevezését, illetve az adott bírói állásba helyezését az említett szervek nem támogatják.
- [217] Ebben a konstrukcióban a bírói függetlenségnek, mint kardinális alkotmányossági alapelvnek a valóságos érvényesülése akkor biztosított, ha a pályázattal tényleges funkcióját betölti és az nem üresíthető ki. Az osztott hatáskörnek az a következménye, hogy a bírói tanács által megfelelőnek értékelt pályázat nélkül, és sorrendeltetés esetén az eltérés elfogadása nélkül senki sem lehet bíró, illetve bírói álláshely nem tölthető be, az előbb említett követelménynek az egyik, mégpedig lényegesebb részét képezi. Emellett valóban fontos szempont, hogy az OBH elnöke (Kúria elnöke) az őket illető mérlegelési jogkörüket se gyakorolhassák szubjektív, önkényes illetve ellenőrizhetetlen módon. Ezt szolgálja az említett igazgatási kérdésekkel kapcsolatos határozatok indokolási kötelezettsége.

- [218] (Itt jegyzem meg, hogy a határozat a pályázat eredménytelennek nyilvánítását lényegében a jogállamiság követelményeinek oldaláról vizsgálja. Ez kétségtelenül helyes és fontos megközelítés, de legalább olyan lényeges, a bírói hatalmi ág működésének oldaláról nézve pedig kardinális szempont a kérdésnek a bírói függetlenséggel kapcsolatos összefüggése. Különvéleményem ez utóbbira helyezi a hangsúlyt, figyelemmel arra is, hogy a jogállamiság értékeinek védelme és a bírói függetlenség elve a jelen kérdésben valójában nem választható el.)
- [219] Amint azt a határozat indokolása is tartalmazza, a bírói tanács sorrendi javaslatától eltérni csak indoklással alátámasztottan lehet. Ez ugyan még nem a pályázat eredménytelenségének esete, de az OBT egyetértési joga folytán mindenképpen olyan lehetőséget jelent, amely végülis a pályázat eredménytelenségéhez vezethet. (Amennyiben ugyanis az eltérő preferenciák nem lesznek összeegyeztethetők, a pályázat ténylegesen eredménytelenné válik.) Megjegyzem, hogy annak az okfejtésnek, melyet a határozat az alkotmányosság követelményeként magáévá tesz, arra a következtetésre kellett volna juttatnia a többségi álláspont képviselőit, hogy már ebben az esetben is a törvénynek kellene meghatároznia azokat a további szempontokat, amelyek a pályázat eredményeként kialakult sorrendtől való eltérést lehetővé teszik. A többségi álláspont képviselői azonban eddig a következtetésig nem jutnak el, és ezzel tudomásul veszik azt a jogi szabályozás mögött feltételezhető megfontolást, hogy ezeket az okokat taxatív, mindenre kiterjedően törvényben megnevezni nem lehet, és ezáltal elégséges garanciának fogadják el az indoklási kötelezettség előírását.
- [220] Véleményem szerint ugyanez a helyzet a pályázat azon okból adódó eredménytelensége esetén is, amely abban az esetben fordul elő, ha az OBH elnöke (Kúria elnöke) egyetlen, a pályázati besorolásban egyébként megfelelőnek minősített pályázó kinevezését illetve álláshelyre történő beosztását sem tudja elfogadni. Egyfelől az osztott hatáskörből eleve következik, hogy az említett döntéshozók nyilvánvalóan nem kényszeríthetők olyan döntés meghozatalára, amellyel nem értenek egyet, másfelől a szubjektív, önkényes és ellenőrizhetetlen döntéshozattal szemben ebben az esetben is biztosítékot képez az indoklási kötelezettség. Ez ugyanis a Bszi. 77. § (2) bekezdése szerint a jelen esetben is fennáll, illetve véleményem szerint a Bjt. 19. § rendelkezése értelmében ez a kötelezettség a Kúria elnökére is irányadó. Álláspontom szerint ezen az indoklási kötelezettségen túlmenően a pályázat eredménytelenné nyilvánításának további alkotmányos előfeltételeként a lehetséges okok törvényi szabályozását előírni nem szükséges, és véleményem szerint ilyen okokat hiánytalanul és minden lehetséges helyzetre kiterjedően kodifikálni – figyelemmel arra is, hogy az okok általánosságok szintjén történő törvényi megfogalmazása sem tudná a kívánt célt szolgálni – nem is lehetséges.
- [221] Végezetül utalok arra, hogy a sorrendiségtől történő eltérésnél irányadó OBT elvek figyelembevétele a pályázat eredménytelenné nyilvánításánál is értelemszerűen alkalmazandó követelmény. Erre is tekintettel a konstrukció egyaránt biztosítja a bírói függetlenség elvének érvényesülését és egyben megfelel a jogállamiság követelményeinek is.
- [222] A kifejtettekre tekintettel álláspontom szerint a határozatnak az indítványt ebben a részében is el kellett volna utasítania, vagy ha az említett indoklási kötelezettségnek a pályázatok eredménytelenné nyilvánításának eseteire történő alkalmazása netán nem lenne a törvényből egyértelműen értelmezhető, a határozatnak erre az alkotmányos követelménynek megfelelő értelmezés megjelölésére kellett volna szorítkoznia.

Budapest, 2013. június 11.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

- [223] A különvélemény II. részéhez csatlakozom:

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

**Az Alkotmánybíróság 14/2013. (VI. 17.) AB határozata
a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvénnyel és a választottbíráskodásról szóló
1994. évi LXXI. törvénnyel kapcsolatos alkotmányos követelmény megállapításáról**

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály alaptörvény-ellenességének utólagos vizsgálatára, valamint nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában – *dr. Dienes-Oehm Egon* és *dr. Paczolay Péter* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja: az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és a Q) cikk (2) bekezdése alapján alkotmányos követelmény a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 17. § (3) bekezdése utolsó mondatának („A nemzeti vagyonnal rendelkezni jogosult e jogviták eldöntésére választottbíróági eljárást nem köthet ki.”) a 17. § (1) bekezdésével („E törvény hatálybalépését megelőzően jogszerűen és jóhiszeműen szerzett jogokat és kötelezettségeket e törvény rendelkezései nem érintik.”) történő együttes értelmezése és alkalmazása. Ez az alkotmányos követelmény vonatkozik a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény által érintett, a magyar állam és egy másik államhoz kötődő jogi személy között 2012. január 1-jén hatályban levő beruházási és vállalkozási természetű megállapodásokra.
2. Az Alkotmánybíróság megállapítja: az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és a Q) cikk (2) bekezdése alapján alkotmányos követelmény a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény 4. §-a „valamint olyan ügyben, amelyben a jogvita tárgya a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény hatálya alá tartozó Magyarország határa által körbezárt területen lévő nemzeti vagyon, illetve azzal kapcsolatos bármely jog, igény, követelés,” szövegrészenek, valamint az 55. § (1) bekezdés b) pontjának és a (2) bekezdés a) pontjának a 2011. évi CXCVI. törvény 17. § (1) bekezdésével („E törvény hatálybalépését megelőzően jogszerűen és jóhiszeműen szerzett jogokat és kötelezettségeket e törvény rendelkezései nem érintik.”) történő együttes értelmezése és alkalmazása. Ez az alkotmányos követelmény vonatkozik a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény által érintett, a magyar állam és egy másik államhoz kötődő jogi személy között 2012. január 1-jén hatályban levő beruházási és vállalkozási természetű megállapodásokra.
3. Az Alkotmánybíróság megállapítja: alkotmányos követelmény, hogy a kétoldalú beruházásvédelmi szerződésekben foglalt, a szuverén államok közötti jogviták rendezésére szolgáló, választottbíróóság létrehozásáról rendelkező cikkekre a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény és a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 17. § (3) bekezdése nem vonatkoztatható, azokat semmiben sem érinti.
4. Az Alkotmánybíróság a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 17. § (3) bekezdése és a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény 4. §-ának „valamint olyan ügyben, amelyben a jogvita tárgya a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény hatálya alá tartozó Magyarország határa által körbezárt területen lévő nemzeti vagyon, illetve azzal kapcsolatos bármely jog, igény, követelés,” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.
5. Az Alkotmánybíróság a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 17. § (3) bekezdése és a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény 4. §-ának „valamint olyan ügyben, amelyben a jogvita tárgya a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény hatálya alá tartozó Magyarország határa által körbezárt területen lévő nemzeti vagyon, illetve azzal kapcsolatos bármely jog, igény, követelés,” szövegrésze nemzetközi szerződésbe ütközését állító indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az alapvető jogok biztosa (a továbbiakban: indítványozó) – az Alkotmánybírósághoz 2012. december 18-án érkezett indítványában – kezdeményezte a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvt.) 17. § (3) bekezdése és a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: Vbt.) 4. §-ának „valamint olyan ügyben, amelyben a jogvita tárgya a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény hatálya alá tartozó Magyarország határa által körbezárt területen lévő nemzeti vagyon, illetve azzal kapcsolatos bármely

- jog, igény, követelés,” szövegrésze alaptörvény-ellenességének, valamint nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Elsődlegesen annak megállapítását kérte az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 32. § (2) bekezdése alapján, hogy a támadott rendelkezések nemzetközi szerződésbe ütköznek. Másrészt az Abtv. 24. § (2) bekezdése alapján a megjelölt szabályok Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatát kezdeményezte.
- [3] Az Nvt. támadott szabálya a nemzeti vagyona vonatkozó szerződésekben kizárja a választottbíróság kikötésének lehetőségét, a Vbt. rendelkezésének a támadott szövegrésze szerint pedig a nemzeti vagyonnal kapcsolatos jogvitákban nincs helye választottbírósági eljárásnak.
- [4] 2. Az indítványozó álláspontja szerint mindkét támadott rendelkezés ellentétes az 1964. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a nemzetközi kereskedelmi választottbíráskodásról szóló, Genfben 1961. április 21-én kelt Európai Egyezményrel (a továbbiakban: Genfi Egyezmény), az 1962. évi 25. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a külföldi választottbírósági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, New Yorkban, 1958. június 10-én kelt Egyezményrel (a továbbiakban: New Yorki Egyezmény), valamint az 1987. évi 27. törvényerejű rendelettel kihirdetett, az államok és más államok természetes és jogi személyei közötti beruházási viták rendezéséről szóló, Washingtonban, 1965. március 18-án kelt Egyezményrel (a továbbiakban: Washingtoni Egyezmény).
- [5] A Genfi Egyezmény II. Cikkének 1–2. bekezdése alapján közjogi jogi személyek is érvényesen köthetnek választottbírósági szerződést, kivéve, ha az érintett állam az egyezmény aláírása, vagy az ahhoz való csatlakozás alkalmával kijelenti, hogy ezt a jogosultságot nyilatkozatban meghatározott feltételek szerint korlátozza. Ilyen nyilatkozatot Magyarország nem tett.
- [6] A két támadott rendelkezés az indítványozó szerint bár közvetlenül nem, de a Genfi Egyezmény II. Cikkének 1. bekezdésére tekintettel sérti a New Yorki Egyezmény II. Cikk 1. bekezdését is. Ennek oka, hogy a New Yorki Egyezmény II. Cikk 1. bekezdésének utolsó fordulata nem értelmezhető úgy, hogy a magyar közjogi jogi személyek jogvitái ne lennének választottbírósági eljárás útján eldönthetőek. A „feltéve, hogy a jogvita tárgya választottbírósági eljárás útján eldönthető” kitétel nem értelmezhető a „ha azt törvény lehetővé teszi” megfelelőjeként, azaz az előbbi kitételnek nem adható olyan értelmezés, hogy e lehetőség a belső jogalkotás akaratának alakulásától függne. Ez az értelmezés ugyanis szűkítené az Alaptörvény Q) cikkének (1) és (2) bekezdésében foglalt szabályt, hatásában pedig relativizálná a nemzetközi egyezmények és szerződések Alaptörvény által biztosított szerepét, elsődlegességét.
- [7] A Washingtoni Egyezmény 1. Cikke létrehozta a Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központját, amelynek az a rendeltetése, hogy a Szerződő Államok és más Szerződő Államok természetes és jogi személyei közötti beruházási vitákkal kapcsolatos választottbíráskodásra biztosítson lehetőséget. A 25. Cikke pedig meghatározta a Központ joghatóságát, amely az (1) bekezdés értelmében kiterjed minden olyan beruházásból közvetlenül keletkező jogvitára, amely egyik Szerződő Állam és egy másik Szerződő Állam természetes és jogi személyei között jött létre, amennyiben a vitában álló felek írásban hozzájárulnak a jogvitának a Központ elé terjesztéséhez. Amennyiben a felek hozzájárulásukat adták, azt egyik fél sem vonhatja vissza egyoldalúan. Az indítvány indokolása alapján a támadott szabályok a Washingtoni Egyezmény 25. Cikkébe is ütköznek.
- [8] Az indítványozó szerint, mivel az Alaptörvény Q) cikkének szövege megegyezik a korábbi alkotmányi rendelkezésekkel, így a nemzetközi szerződések, egyezmények végrehajtása továbbra is kötelező alkotmányi parancs Magyarország számára. Ennek alátámasztására az indítványozó több alkotmánybírósági határozat elvi megállapításaira is hivatkozott, így a 30/1990. (XII. 15.) AB határozatra, a 16/1993. (III. 12.) AB határozatra és a 7/2005. (III. 31.) AB határozatra.
- [9] 3. Az indítványozó szerint az Nvt. 17. § (3) bekezdése és a Vbt. 4. §-ának kifogásolt szövegrésze az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében rögzített jogállamiság részét képező jogbiztonságot, azon belül is a normavilágosság követelményét sérti. Az előbbi rendelkezés azért, mert megfogalmazása nem pontos, homályos, összemosza a szabályozni kívánt jogviszonyra vonatkozó alanyi és tárgyi oldalt. Az utóbbi rendelkezés pedig azért, mert szöveg szerint nem a választottbíróság kikötését, hanem annak eljárását zárja ki, ami – figyelemmel a Vbt., valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény módosításáról szóló 2012. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 4. §-ának (1) és (2) bekezdésére – azt is eredményezhetné, hogy a korábban szerződésben kikötött választottbírósági klauzulák sem alkalmazhatók a 2012. június 13. napja után elindult eljárásokban. A szövegezés szerint a Vbt. 4. §-ának rendelkezését a 2012. június 13-át követően indult eljárásokban kell alkalmazni, azonban ez azt is jelentheti ebben a megfogalmazásban, hogy a korábban, azaz a 2012. június 13. előtt kikötött választottbírósági klauzulák szerint sem folytatható választottbírósági eljárás olyan ügyben, amelyben a jogvita tárgya az Nvt. hatálya alá tartozó, Magyarország határa által körbezárt területen lévő nemzeti vagyon, illetve

azzal kapcsolatos bármely jog, igény, követelés. A jogszabály-szöveg a választottbírói eljárást zárja ki az adott körben minden 2012. június 13-át követően indult eljárásra nézve, és nem arról rendelkezik, hogy az ezt a dátumot követően megkötött szerződésben kikötött választottbírói út nem vehető igénybe az adott körben, praktikusán azért, mert az ilyen kikötés a Vbt. 4. §-a módosításának hatályba lépését követően megkötött szerződésekben ipso iure érvénytelen. Ezt a lehetséges értelmezést erősíti a Vbt.-t módosító 2012. évi LXV. törvényhez fűzött vonatkozó egymondatos jogalkotói indoklás is: „A módosítás a nemzeti vagyonról szóló törvénnyel való összhang megteremtése mellett, egyértelművé teszi, hogy a Vbt. 4. §-ában rögzített ügyekben külföldi székhelyű állandó, illetve eseti választottbírói sem járhat el.”

- [10] A módosítás által beiktatott normaszöveg az indítványozó szerint tehát megenged egy olyan értelmezést is, amely elvileg hatásában azzal is járhatna, hogy a módosítás hatálybalépésénél korábban megkötött és választottbírói kikötést tartalmazó szerződések a törvény erejénél fogva végrehajthatatlanok lennének. Azaz: a törvény módosítása korábban megkötött szerződések (egy konkrét szerződés-típus) tartalmának érvényesülését lehetetlenítené el.
- [11] Az indítványozó álláspontja szerint az, hogy a támadott szabály az ilyen értelmezést is lehetővé teszi, sérti a normavilágosság alkotmányos követelményét, a hatályos szabályozási megoldás pedig az érintett nemzetközi szerződések végrehajtását is érintheti, méghozzá egyoldalúan.
- [12] 4. Az Alkotmánybíróság az indítvány kapcsán kikérte a külügyminiszter, a nemzeti fejlesztési miniszter és a nemzetgazdasági miniszter véleményét. A nemzeti fejlesztési miniszter és a nemzetgazdasági miniszter részletesen kifejtették álláspontjukat, erre tekintettel a külügyminiszter már nem kívánt önálló véleményt megfogalmazni.

II.

- [13] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:
 „B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
 „Q) cikk (1) Magyarország a béke és a biztonság megteremtése és megőrzése, valamint az emberiség fenntartható fejlődése érdekében együttműködésre törekszik a világ valamennyi népével és országával.
 (2) Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.
 (3) Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.”
- [14] 2. A Genfi Egyezmény érintett rendelkezései:
 „I. Cikk
 Az Egyezmény hatálya
 1. Ezt az Egyezményt alkalmazni kell:
 a) azokra a választottbírói szerződésekre, amelyeket nemzetközi kereskedelmi tevékenységből származó vitáik eldöntése érdekében olyan természetes vagy jogi személyek kötnek egymással, akiknek, illetőleg amelyeknek állandó lakóhelye vagy székhelye a szerződés megkötésekor más-más Szerződő Állam területén van;
 b) azokra a választottbírói eljárásokra és határozatokra, amelyek alapja e cikk 1. bekezdésének a) pontja alá eső szerződés.
 2. Ennek az Egyezménynek az alkalmazásában
 a) választottbírói szerződés kifejezésen valamely szerződésben foglalt választottbírói kikötést vagy külön választottbírói szerződést kell érteni, amelyet a felek írnak alá, vagy levél-, illetőleg táviratváltásba vagy géptáviró üzenetváltásba foglalnak; olyan országok közötti kapcsolatban pedig, amelyek jogszabályai a választottbírói szerződést nem kötik írásbeli alakhoz, e kifejezésen a jogszabályok által megengedett bármely alakban létrejött választottbírói szerződést kell érteni;
 b) választottbíráskodás kifejezésen nemcsak a vitának a felmerült esetre kijelölt választottbírák által (ad hoc választottbíráskodás), hanem állandó választottbírói intézmény által történő eldöntését is érteni kell;
 c) székhely kifejezésen azt a helységet kell érteni, ahol a választottbírói szerződést megkötő jogi személy telephelye fekszik.
 II. Cikk
 Választottbíráskodás igénybevétele közjogi jogi személyek által
 1. Az Egyezmény I. Cikkének 1. bekezdése alá tartozó esetekben érvényesen köthetnek választottbírói szerződést azok a jogi személyek, amelyek a rájuk irányadó jogszabályok értelmében közjogi jogi személyeknek minősülnek.

2. Ennek az Egyezménynek az aláírása, megerősítése vagy az ahhoz történő csatlakozás alkalmával bármelyik Állam kijelentheti, hogy ezt a jogosultságot nyilatkozatában meghatározott feltételek szerint korlátozza.”

[15] 3. A New Yorki Egyezmény érintett rendelkezései:

„I. Cikk

1. A jelen Egyezmény természetes, vagy jogi személyek között felmerült viták tárgyában hozott olyan választottbíróági határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozik, amelyeket más Állam területén hoztak, mint amelyben e határozatok elismerését és végrehajtását kérik. Az Egyezmény olyan választottbíróági határozatokra is vonatkozik, amelyeket abban az Államban, ahol azok elismerését és végrehajtását kérik, nem tekintenek hazai határozatoknak.

2. A választottbíróági határozatok kifejezés nemcsak az egyes esetekre kijelölt választott bírák, hanem az olyan állandó választottbíróági testületek által hozott választottbíróági határozatokat is magában foglalja, amelyeknek a felek magukat alávetették.

3. A jelen Egyezmény aláírása, megerősítése, az ahhoz való csatlakozás vagy a X. Cikkben szabályozott kiterjesztésről szóló értesítés alkalmával a viszonyosság alapján minden Állam kijelentheti, hogy az Egyezményt csak egy másik Szerződő Állam területén hozott választottbíróági határozatok elismerésére és végrehajtására fogja alkalmazni. A nyilatkozatot tevő Állam kijelentheti továbbá azt is, hogy az Egyezményt csak olyan – akár szerződéses, akár szerződésen kívüli – jogviszonyból eredő vitás ügyekre alkalmazza, amelyeket hazai joga kereskedelmi ügyeknek tekint.

II. Cikk

1. Valamennyi Szerződő Állam elismeri az olyan írásbeli megállapodást, amelyben a felek arra vállalnak kötelezettséget, hogy meghatározott – akár szerződéses, akár szerződésen kívüli – jogviszonyból keletkezett vagy keletkezhető összes vagy valamely jogvita esetére választottbíróóság döntésének vetik alá magukat, feltéve, hogy a jogvita tárgya választottbíróági eljárás útján eldönthető.”

[16] 4. A Washingtoni Egyezmény érintett rendelkezései:

„1. Cikk

(1) Ezennel létrejön a Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központja (a továbbiakban: a Központ).

(2) A Központ célja, hogy a Szerződő Államok és más Szerződő Államok természetes és jogi személyei közötti beruházási vitákkal kapcsolatos békéltetésre és választott bírászkodásra lehetőséget biztosítson az Egyezmény rendelkezéseinek megfelelően.”

„25. Cikk

(1) A Központ joghatósága kiterjed minden olyan beruházásból közvetlenül keletkező jogvitára, amely egyik Szerződő Állam (vagy ezen Szerződő Állam bármely olyan alárendelt szerve vagy ügynöksége, amelyet az a Központnak bejelent) és egy másik Szerződő Állam természetes és jogi személyei között jött létre, amennyiben a vitában álló felek írásban hozzájárulnak a Központ elé terjesztéséhez. Amennyiben a felek hozzájárulásukat adták, azt egyik fél sem vonhatja vissza egyoldalúan.

(2) Egy másik Szerződő Állam állampolgára jelent:

a) minden természetes személyt, aki a jogvitában félként szereplő államon kívüli valamely Szerződő Állam állampolgára azon a napon, amikor a felek hozzájárulnak ahhoz, hogy az említett vitát békéltető vagy választott bírósági eljárásnak vetik alá, illetőleg azon a napon, amikor a kérelmet a 28. Cikk (3) bekezdésének vagy a 36. Cikk (3) bekezdésének megfelelően nyilvántartásba vették, de nem tartozik ide az a személy, aki az említett bármelyik napon a jogvitában félként szereplő Szerződő Állam állampolgárságával is rendelkezett;

b) minden jogi személyt, amely a jogvitában félként szereplő államon kívüli valamely Szerződő Államban volt honos azon a napon, amikor a felek hozzájárultak ahhoz, hogy az említett vitát békéltető vagy választott bírósági eljárásnak vetik alá, és minden jogi személyt, amely a jogvitában félként szereplő Szerződő Állam honosságával rendelkezett az említett napon, és amelyet illetően – a külföldi irányításra való tekintettel – a felek egyetértettek abban, hogy azt az Egyezmény szempontjából egy másik Szerződő Államban honosként kell kezelni.

(3) A Szerződő Állam alárendelt szerve vagy ügynöksége részéről történő hozzájárulást az illető Államnak jóvá kell hagynia, kivéve, ha ez az Állam értesíti a Központot arról, hogy ilyen jóváhagyásra nincs szükség.

(4) Bármely Szerződő Állam jogosult – az Egyezmény ratifikálásakor, elfogadásakor vagy jóváhagyásakor, illetve bármikor ezt követően – értesíteni a Központot azon vitáról vagy viták köréről, amelyet vagy amelyeket nem vet alá a Központnak, illetőleg megfontolás tárgyává teszi azt. A Főtitkár köteles az ilyen értesítést haladéktalanul közölni valamennyi Szerződő Állammal. Az ilyen értesítés nem tekinthető az (1) bekezdés által megkívánt hozzájárulásnak.”

[17] 5. Az Nvt. indítvánnyal érintett eredeti rendelkezése:

„17. § (1) E törvény hatálybalépését megelőzően jogszerűen és jóhiszeműen szerzett jogokat és kötelezettségeket e törvény rendelkezései nem érintik. Az e törvény hatálybalépése előtt létrejött szerződések időtartamának e törvény hatálybalépését követően történő meghosszabbítása új jogviszony létesítésének minősül.”

[18] Az Nvt. indítvánnyal érintett hatályos szövegű rendelkezése:

„17. § (1) E törvény hatálybalépését megelőzően jogszerűen és jóhiszeműen szerzett jogokat és kötelezettségeket e törvény rendelkezései nem érintik. Az e törvény hatálybalépése előtt létrejött szerződések időtartamának e törvény hatálybalépését követően történő meghosszabbítása új jogviszony létesítésének minősül, kivéve a 6. § (8) bekezdésében, a 11. § (10) bekezdésében, valamint a 12. § (3) bekezdésében meghatározott eseteket.”

[19] Az Nvt. indítvánnyal támadott rendelkezése:

„(3) Magyarország határa által körbezárt területen lévő nemzeti vagyona vonatkozó polgári jogi szerződésben a nemzeti vagyonnal rendelkezni jogosult irányadóként kizárólag a magyar nyelvet, valamint a magyar jog alkalmazását, és jogvita esetére kizárólag a magyar bíróság – ide nem értve a választottbíróságot – joghatóságát kötheti ki. A nemzeti vagyonnal rendelkezni jogosult e jogviták eldöntésére választottbírósági eljárást nem köthet ki.”

[20] 6. A Vbt. indítvánnyal érintett, illetve támadott rendelkezése:

„4. § Nincs helye – sem magyarországi, sem Magyarországon kívüli választottbírósági hellyel (székhellyel) rendelkező eseti vagy állandó – választottbírósági eljárásnak a Polgári perrendtartás (a továbbiakban: Pp.) XV–XXIII. fejezetében szabályozott eljárásokban, valamint olyan ügyben, amelyben a jogvita tárgya a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény hatálya alá tartozó Magyarország határa által körbezárt területen lévő nemzeti vagyon, illetve azzal kapcsolatos bármely jog, igény, követelés, továbbá olyan ügyekben, amelyekben törvény a jogvita választottbírósági eljárás keretében történő rendezését kizárja.”

„55. § (1) A fél, továbbá az, akire az ítélet rendelkezést tartalmaz, a választottbíróság ítéletének részére történt kézbesítésétől számított hatvan napon belül keresettel az ítélet érvénytelenítését kérheti a bíróságtól, ha
[...]

b) a választottbírósági szerződés annak a jognak a szabályai szerint, amelynek alávetették, ilyen kikötés hiányában a magyar jog szerint érvénytelen; [...]

(2) A választottbírósági ítélet érvénytelenítése arra hivatkozással is kérhető, hogy

a) a vita tárgya a magyar jog szerint választottbírósági útra nem tartozik, vagy [...].”

III.

[21] Az Alkotmánybíróság először azt vizsgálta, hogy fennáll-e az indítvánnyal támadott rendelkezéseknek az indítványozó által állított nemzetközi szerződésekbe való ütközése.

[22] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt arra mutat rá, hogy az Nvt. tárgyi hatálya alá nem tartozó – azaz a nemzeti vagyont semmiben sem érintő – területeken kötött vagy kötendő nemzetközi beruházási, vállalkozási és hasonló természetű szerződésekbe foglalt választottbírósági klauzulák érvényesíthetőségét az Nvt. 17. § (3) bekezdése és a Vbt. 4. §-a eleve nem érinti, azaz itt a nemzetközi szerződésbe ütközés kérdése – e jogszabályi rendelkezések összefüggésében – nem is merül fel, sem a New Yorki Egyezmény, sem a Genfi Egyezmény, sem a Washingtoni Egyezmény, sem a bilaterális megállapodások tekintetében.

[23] Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Nvt. 17. § (3) bekezdése és a Vbt. 4. §-a nemzetközi szerződésbe ütközésére vonatkozó állítást az alábbi feltételekkel összefüggésben tanulmányozta: i. a nemzeti vagyont érintsék a már megkötött nemzetközi beruházási, vállalkozási stb. megállapodások; ii. tartalmazzanak választottbírósági kikötést; iii. közvetlenül vagy közvetve, vagy egy bilaterális államközi beruházásvédelmi szerződésnek vagy a New Yorki Egyezmény, a Genfi Egyezmény, illetve a Washingtoni Egyezmény legalább egyikének a hatályát érintsék.

[24] Mivel a Vbt. 4. §-ának az indítványban támadott szövegrésze („valamint olyan ügyben, amelyben a jogvita tárgya a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény hatálya alá tartozó Magyarország határa által körbezárt területen lévő nemzeti vagyon, illetve azzal kapcsolatos bármely jog, igény, követelés,”) az Nvt. 17. § (3) bekezdésére tekintettel lett megfogalmazva – ahogyan arra az indítványozó és a törvény indoklása is utal –, ezért a két jogszabályi rendelkezés közötti szoros összefüggésre, valamint a kérdéses rendelkezések szövegszerű hasonlóságára és tartalmi azonosságára tekintettel az Alkotmánybíróság a Vbt. 4. §-a és az Nvt. 17. § (3) bekezdése Alaptörvénnyel való összeegyeztethetőségének vizsgálatát egyszerre végzi el.

[25] A Vbt. 4. §-ának és az Nvt. 17. § (3) bekezdésének az indítványban említett nemzetközi szerződésekbe való ütközését az Alkotmánybíróság az alábbi bontásban vizsgálja meg:

[26] – a kétoldalú beruházásvédelmi egyezményekbe való ütközés kérdése;

- [27] – a Washingtoni Egyezményvel való ütközés kérdése;
 [28] – a Genfi Egyezményvel való ütközés kérdése;
 [29] – a New Yorki Egyezményvel való ütközés kérdése.

IV.

[30] *A kétoldalú beruházásvédelmi egyezményekbe való ütközés kérdése*

- [31] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt arra mutat rá, hogy a Vbt. alapvetően a gazdasági természetű jogvitákkal összefüggő választottbíráskodásra vonatkozik, azonban ez alól, mint főszabály alól eltérésre is lehetőséget ad. Ez a Vbt. 3. § (2) bekezdésében található fordulat elvben vonatkoztatható az államra, mint gazdasági operátorra és nyelvtani értelmezésben akár még az államra, mint a szuverenitás hordozójára is.
 Vbt. „A választottbíróóság kiköthetősége és a kikötés módja
 3. § (1) Bírószági peres eljárás helyett választottbírószági eljárásnak van helye, ha
 a) legalább a felek egyike gazdasági tevékenységgel hivatásszerűen foglalkozó személy, és a jogvita e tevékenységével kapcsolatos, továbbá
 b) a felek az eljárás tárgyáról szabadon rendelkezhetnek, és
 c) a választottbírószági eljárást választottbírószági szerződésben kikötötték.
 (2) Választottbírószági eljárás az (1) bekezdés a) pontjában foglalt feltétel hiányában is kiköthető, ha azt törvény megengedi.”
- [32] Ezért az Alkotmánybíróság először a kétoldalú beruházásvédelmi szerződésekbe ütközést vizsgálja meg.
- [33] Az Alkotmánybíróság a vizsgálathoz a Magyar Köztársaság és az Azerbajdzsán Köztársaság között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló, Bakuban, 2007. május 18-án aláírt Megállapodást (amelynek kihirdetéséről a 2007. évi CVIII. törvény rendelkezett) veszi alapul. Az ilyen kétoldalú megállapodások – Magyarország esetében mintegy hatvannak a túlnyomó része – csaknem szó szerint azonosak, mivel szokványként vesznek alapul az államok egy, az ENSZ-ben kialakított mintaszerződést. Az államok jelentős része használja ezt a szerződéstípust.
- [34] A kétoldalú megállapodások megsértésének kérdése felvetődhet (i) az állam és a másik államhoz kötődő valamelyik beruházója között felmerülő jogvitára visszamutatóan, illetve (ii) egy ilyen vitától elvben függetlenül.
- [35] *A kétoldalú megállapodások megsértésének kérdése az állam és a másik államhoz kötődő valamelyik beruházója között felmerülő jogvitára visszamutató esetben*
- [36] A kétoldalú beruházásvédelmi egyezmények „Az egyik Szerződő Fél és a másik Szerződő Fél beruházója közötti beruházási viták rendezése” című 8. cikke a következők szerint rendelkezik:
 „1. Az egyik Szerződő Fél beruházója és a másik Szerződő Fél között felmerülő, az utóbbi Szerződő Fél területén lévő beruházással kapcsolatos vitákat a vitában álló feleknek tárgyalások útján kell egymás közt rendezniük.
 2. Ha az egyik Szerződő Fél beruházója és a másik Szerződő Fél közötti vita az ilyen tárgyalásokra vonatkozó igény írásbeli benyújtása utáni hat hónapon belül nem rendezhető ily módon, az érintett beruházónak jogában áll a vitát beterveztetni:
 a) annak a Szerződő Félnek az illetékes bíróságához, amelyben a beruházás létesült; vagy
 b) az Államok és más államok természetes és jogi személyei közötti beruházási viták rendezéséről szóló, Washingtonban, 1965. március 18-án kelt Egyezmény vonatkozó rendelkezései szerint a Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központjához (ICSID), amennyiben mindkét Állam részesévé vált az Egyezménynek; vagy
 c) olyan nemzetközi ad hoc választott bírósághoz, amely az Egyesült Nemzetek Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Bizottságának (UNCITRAL) Választott Bírószági Szabályai szerint jött létre. A vitában lévő felek írásban megállapodhatnak ezen Szabályok módosításában.”
- [37] Látható, hogy amennyiben probléma merül fel, de azt sikerül tárgyalások útján rendezni (kétoldalú beruházásvédelmi egyezmények 8. cikk 1. §), akkor in concreto nem sérül a bilaterális megállapodás 8. cikke. Feltéve, hogy a tárgyalások esetleg mégsem vezetnek eredményre, de az állam és a beruházó megegyezik a magyar bíróság joghatóságában [a kétoldalú beruházásvédelmi egyezmények 8. cikk 2. § (a) alapján], akkor szintén nem sérül a megállapodás.
- [38] Amennyiben viszont ez nem valósul meg (fennálló vita van, nem rendezték tárgyalásokon, nem tudtak megállapodni a rendes bíróság elé bocsátásban) és a másik fél részéről felmerül a választottbíráskodás igénye,

a Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központja (ICSID) javára [kétoldalú beruházásvédelmi egyezmények 8. cikk 2. § (b) pontja alapján] vagy egy UNCITRAL ad hoc választottbíróság javára [kétoldalú beruházásvédelmi egyezmények 8. cikk 2. § (c) pontja alapján], figyelembe kell venni az ICSID vonatkozásában a Washingtoni Egyezményről alább kifejtetteket, mint ami az ICSID-rendszer sérelmét a megfelelő lépések megtétele esetén eleve ki tudja zárni.

- [39] Az Egyesült Nemzetek Közgyűlésének 31/98 sz. határozatával megerősített, az államok számára ajánlási értékű dokumentum az UNCITRAL Mintaszabályzat (United Nations Commission on International Trade Law Arbitration Rules), maga is a már megkötött, választottbírósági klauzulát hordozó megállapodásokra vonatkozik.
- [40] Ugyanakkor avégett, hogy sem az ICSID, sem az UNCITRAL vonatkozásban ne történjék jogsérelem a Vbt. 4. §-a és az Nvt. 17. § (3) bekezdése miatt, ezért kell kimondani alkotmányos követelményként, hogy az Nvt. 17. § (1) bekezdésébe foglalt szabály mindenesetre vonatkozik az állami szervek és a beruházók között 2012. január 1-jén hatályban levő (nemzetközi beruházási, gazdasági természetű) megállapodásokra.
- [41] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, ezek hatályának lejárta előtt, a megfelelő időben kell gondoskodnia a Kormánynak arról, hogy a Vbt. 4. §-ában és az Nvt. 17. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően történjék meg a megállapodások újratárgyalása, ha a jogviszony fenntartása szükséges vagy célszerű.

[42] *A kétoldalú megállapodások megsértésének kérdése egyéb esetben*

- [43] A kétoldalú beruházásvédelmi egyezmények „A Szerződő Felek közötti viták rendezése” című 9. cikke szerint: „1. A Szerződő Felek között jelen Megállapodás értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatosan felmerült vitákat lehetőség szerint egyeztetések, illetve tárgyalások útján kell rendezni. 2. Ha a vita ily módon hat hónapon belül nem rendezhető, azt bármelyik Szerződő Fél kérésére a jelen Cikk rendelkezései szerinti, háromtagú választott bíróság elé kell terjeszteni. [...]”
- [44] Látható, hogy amennyiben probléma merül fel, de azt sikerül tárgyalások útján rendezni (kétoldalú beruházásvédelmi egyezmények 9. cikk 1. §), akkor in concreto nem sérül a 9. cikk. E tárgyalásokon kell a magyar kormány képviselőjének hangsúlyoznia, hogy alkotmányos követelményként lett kimondva, hogy az Nvt. 17. § (1) bekezdésébe foglalt szabály mindenesetre vonatkozik az állami szervek és a beruházók között hatályban levő (nemzetközi magánjogi természetű) megállapodásokra.
- [45] Az idézett kétoldalú beruházásvédelmi egyezmények 8. cikkében foglaltak sérelmének a megelőzése – az alkotmányos követelmény technikájával – ezért azt is eredményezi, hogy a kétoldalú beruházásvédelmi egyezmények 9. cikke felhívására (a 8. cikk sérelmére visszamutatva) eleve nem kerülne sor.
- [46] Ugyanakkor a kétoldalú beruházásvédelmi egyezmények 9. cikke más cikkek vonatkozásában [pl. 3. cikk: Nemzeti és legnagyobb kedvezményes elbánás; 4. cikk: Kártalanítás veszteségekért (ti. háború, fegyveres összeütközés, országos szükségállapot, felkelés, lázadás, zavargás, vagy egyéb hasonló esemény miatt); 5. cikk: Kisajátítás; 6. cikk: Átutalások] elvben felmerülhet.
- [47] Azokra az esetekre nézve, amikor a tárgyalások nem vezetnek eredményre, és az államközi választottbíráskodás igénye merül fel (kétoldalú beruházásvédelmi egyezmények 9. cikk 2. §), mutat rá arra az Alkotmánybíróság, hogy alkotmányos követelményként mondta ki: ezen egyezmények saját választottbírósági rendelkezéseire (amelyek tehát a két szuverén állam közötti vitarendezést szolgálják), a Vbt., mint jogszabály, illetve az Nvt. 17. § (3) bekezdése eleve nem vonatkoztatható.
- [48] Ettől eltér az a helyzet, amikor az állam nem mint szuverén, hanem mint gazdasági partner lép fel.
- [49] Az Nvt. több rendelkezése ugyanis a külföldi államokra is vonatkozik, mindenekelőtt azokkal a rendelkezésekkel összefüggésben, amelyek szerint a nemzeti vagyon hasznosításáról szerződés csak természetes személyekkel, átlátható szervezetekkel köthető [Nvt. 8. §-a, a 11. § (10) és (11) bekezdése], a külföldi államokat és a külföldi állami szerveket pedig az átlátható szervezetek közé sorolja [Nvt. 3. § (1) bekezdés 1. pont a) és ad) alpontjai].
- [50] Mivel az ilyen esetekben az állam szervei révén lép fel, ilyenkor a külföldi állam szerve a beruházó pozícióban van és ugyanazok az elvek vonatkoznak rá, amelyeket az Alkotmánybíróság fentebb a magyar állam a másik Szerződő Fél beruházója közötti beruházási viták rendezése tekintetében kifejtett. (Ha mégis szuverén államként lép fel, akkor a Rendelkező rész 3. pontjában foglalt alkotmányos követelmény irányadó.)
- [51] A külföldi állam tehát érintve lehet, mint hozzá kötődő vagy honosságát élvező beruházó állama, valamint mint cselekvő gazdasági operátor, ezért a Vbt. 4. §-ára és az Nvt. 17. § (3) bekezdésére vonatkozó, azoknak a Nvt. 17. § (1) bekezdésére tekintettel történő értelmezését kimondó alkotmányos követelmény megfogalmazása a nemzetközi beruházásvédelmi és gazdasági természetű szerződésekre, attól függetlenül kimondást nyert, hogy

külföldi állam hozzá kötődő vagy honosságát élvező beruházó állama vagy pedig önálló, cselekvő gazdasági operátor.

- [52] A Kormánynak kell gondoskodnia arról, hogy a bilaterális szerződések lejárta előtt megtörténjenek a szükséges lépések avégett, hogy a Vbt. 4. §-ára és az Nvt. 17. § (3) bekezdésébe foglaltakra figyelemmel történjenek azok újrakötése, vagy ha a partner állam erre nem kész, úgy azok felmondása.

V.

- [53] *Az államok és más államok természetes és jogi személyei közötti beruházási viták rendezéséről szóló, Washingtonban, 1965. március 18-án kelt Egyezményről való ütközés kérdése*
- [54] A Washingtoni Egyezmény 25. és 26. cikkei a következőket tartalmazzák:
- „25. cikk (1) A Központ joghatósága kiterjed minden olyan beruházásból közvetlenül keletkező jogvitára, amely egyik Szerződő Állam (vagy ezen Szerződő Állam bármely olyan alárendelt szerve vagy ügynöksége, amelyet az a Központnak bejelent) és egy másik Szerződő Állam természetes és jogi személyei között jött létre, amennyiben a vitában álló felek írásban hozzájárulnak a jogvitának a Központ elé terjesztéséhez. Amennyiben a felek hozzájárulásukat adták, azt egyik fél sem vonhatja vissza egyoldalúan.
- (2) »Egy másik Szerződő Állam állampolgára« jelent:
- a) minden természetes személyt, aki a jogvitában félként szereplő államon kívüli valamely Szerződő Állam állampolgára azon a napon, amikor a felek hozzájárulnak ahhoz, hogy az említett vitát békéltető vagy választott bírósági eljárásnak vetik alá, illetőleg azon a napon, amikor a kérelmet a 28. Cikk (3) bekezdésének vagy a 36. Cikk (3) bekezdésének megfelelően nyilvántartásba vették, de nem tartozik ide az a személy, aki az említett bármelyik napon a jogvitában félként szereplő Szerződő Állam állampolgárságával is rendelkezett;
- b) minden jogi személyt, amely a jogvitában félként szereplő államon kívüli valamely Szerződő Államban volt honos azon a napon, amikor a felek hozzájárultak ahhoz, hogy az említett vitát békéltető vagy választott bírósági eljárásnak vetik alá, és minden jogi személyt, amely a jogvitában félként szereplő Szerződő Állam honosságával rendelkezett az említett napon, és amelyet illetően – a külföldi irányításra való tekintettel – a felek egyetértettek abban, hogy azt az Egyezmény szempontjából egy másik Szerződő Államban honosként kell kezelni.
- (3) A Szerződő Állam alárendelt szerve vagy ügynöksége részéről történő hozzájárulást az illető Államnak jóvá kell hagynia, kivéve, ha ez az Állam értesíti a Központot arról, hogy ilyen jóváhagyásra nincs szükség.
- (4) Bármely Szerződő Állam jogosult – az Egyezmény ratifikálásakor, elfogadásakor vagy jóváhagyásakor, illetve bármikor ezt követően – értesíteni a Központot azon vitáról vagy viták köréről, amelyet vagy amelyeket nem vet alá a Központnak, illetőleg megfontolás tárgyává teszi azt. A Főtitkár köteles az ilyen értesítést haladéktalanul közölni valamennyi Szerződő Állammal. Az ilyen értesítés nem tekinthető az (1) bekezdés által megkívánt hozzájárulásnak.
26. cikk
- A feleknek az Egyezmény szerinti választott bíróságnak való alávetése – ellenkező kikötés hiányában – olyan hozzájárulásnak minősül, amely minden más jogorvoslati utat kizár.”
- [55] Az ICSID tényleges joghatóságának a beálltát azonban a 25. cikk (1) bekezdésében foglaltakkal élve az államok kormányai tudják befolyásolni: így az írásbeli hozzájárulás meg nem adása az egyik olyan akadály, amelyet a részes államoknak felajánl az Egyezmény szövege. Arra figyelemmel, hogy amennyiben az a lista, amelyen szerepel a magyar állam „bármely olyan alárendelt szerve vagy ügynöksége, amelyet az a Központnak bejelent”, utólag módosítható.
- [56] A Kormánynak meg kell tenni a megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy a nemzeti vagyonnal rendelkezni jogosult hazai szervek, ha rajta vannak, – amint lehet – erről lekerüljenek, illetve a felsoroltak vonatkozásában jelenjen meg a korlátozás. A 25. cikk (4) bekezdése szerint ez bármikor megtehető. Ettől függetlenül a 25. cikk (3) bekezdése szerinti állami jóváhagyás intézménye (amelyet az állam nem köteles megadni) is olyan eszköz, amely lehetőséget nyújt az állam számára, hogy a Vbt. 4. §-a és az Nvt. 17. § (3) bekezdése szerinti szabály ne jelentse a Washingtoni Egyezmény sérelmét.
- [57] Eszerint tehát a Washingtoni Egyezmény vonatkozásában a konfliktus kialakulása tulajdonképpen anélkül is megelőzhető, hogy szükséges lenne az Nvt. 17. § (1) bekezdésének hatályát arra nézve alkotmányos követelményként kimondani.
- [58] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy van egy fennálló, a Washingtoni Egyezmény alkalmazásával összefüggő, ma is hatályos állami akaratnyilatkozat. Az Egyezményt megerősítő okirat letétbe helyezésével egyidejűleg ugyanis Magyarország a következő nyilatkozatot tette: „A Magyar Népköztársaság kijelenti, hogy a Fővárosi Bíróság a Magyar

Népköztársaságnak az Egyezmény 54. Cikk (2) bekezdésében említett, az Egyezmény keretében hozott határozatok elismerésére és végrehajtására kijelölt szerve.” Ennek tartalma ugyanakkor a jelen ügy megítélését nem befolyásolja.

VI.

- [59] *A nemzetközi kereskedelmi választottbíráskodásról szóló, Genfben 1961. április 21-én kelt Európai Egyezményrel való ütközés kérdése*
- [60] A Genfi Egyezmény I., II. és X. cikkei a következőket tartalmazzák:
 „I. cikk Az Egyezmény hatálya
 1. Ezt az Egyezményt alkalmazni kell:
 a) azokra a választottbírói szerződésekre, amelyeket nemzetközi kereskedelmi tevékenységből származó viták eldöntése érdekében olyan természetes vagy jogi személyek kötnek egymással, akiknek, illetőleg amelyeknek állandó lakóhelye vagy székhelye a szerződés megkötésekor más-más Szerződő Állam területén van;
 b) azokra a választottbírói eljárásokra és határozatokra, amelyek alapja e cikk 1. bekezdésének a) pontja alá eső szerződés.
 2. Ennek az Egyezménynek az alkalmazásában
 a) »választottbírói szerződés« kifejezésen valamely szerződésben foglalt választottbírói kikötést vagy külön választottbírói szerződést kell érteni, amelyet a felek írnak alá, vagy levél-, illetőleg táviratváltásba vagy géptáviró üzenetváltásba foglalnak; olyan országok közötti kapcsolatban pedig, amelyek jogszabályai a választottbírói szerződést nem kötik írásbeli alakhoz, e kifejezésen a jogszabályok által megengedett bármely alakban létrejött választottbírói szerződést kell érteni;
 b) »választottbíráskodás« kifejezésen nemcsak a vitának a felmerült esetre kijelölt választottbírák által (ad hoc választottbíráskodás), hanem állandó választottbírói intézmény által történő eldöntését is érteni kell;
 c) »székhely« kifejezésen azt a helységet kell érteni, ahol a választottbírói szerződést megkötő jogi személy telephelye fekszik.
 II. cikk Választottbíráskodás igénybevétele közjogi jogi személyek által
 1. Az Egyezmény I. Cikkének 1. bekezdése alá tartozó esetekben érvényesen köthetnek választottbírói szerződést azok a jogi személyek, amelyek a rájuk irányadó jogszabályok értelmében »közjogi jogi személyek«-nek minősülnek.
 2. Ennek az Egyezménynek az aláírása, megerősítése vagy az ahhoz történő csatlakozás alkalmával bármelyik Állam kijelentheti, hogy ezt a jogosultságot nyilatkozatában meghatározott feltételek szerint korlátozza. [...]
 X. cikk Záró rendelkezések
 7. Az Egyezmény rendelkezései nem érintik a Szerződő Államok között a választottbíráskodás tárgyában megkötött vagy a jövőben megkötendő többoldalú vagy kétoldalú egyezmények hatályát. [...]
 9. Az Egyezményt az Egyesült Nemzetek Főtitkárának értesítése útján bármelyik Szerződő Fél felmondhatja. A felmondás attól a naptól számított tizenkét hónap elteltével lép hatályba, amelyen az Egyesült Nemzetek Főtitkára az arról szóló értesítést kézhez vette.”
- [61] Az I. cikk 2. § a) pontjában foglaltakra („»választottbírói szerződés« kifejezésen valamely szerződésben foglalt választottbírói kikötést vagy külön választottbírói szerződést kell érteni”) figyelemmel valóban felvetődik, hogy a Vbt. 4. §-ába és az Nvt. 17. § (3) bekezdésébe foglalt tilalom ezzel ütközik-e.
- [62] Erre a kérdésre a választ annak alapján lehet megadni, hogy i) már megkötött beruházási (nemzetközi magánjogi) szerződésről van-e szó, vagy ii) még nem megkötött szerződésekről.
- [63] A már megkötött beruházási (nemzetközi magánjogi) szerződések esetében az Nvt. 17. § (1) bekezdésével összefüggésben kimondott alkotmányos követelmény az értelmezési vitáknak elejét veszi, azaz ezek összefüggésében a Genfi Egyezményen sem esik sérelem.
- [64] Ettől független kérdés az, hogy a Genfi Egyezményből – különösen annak II. cikk 1. §-ából – levezethető-e egy olyan természetű állami kötelezettség, hogy az állam köteles lehetővé tenni, hogy „közjogi jogi személyek” pro futuro választottbírói szerződést köthessenek, azaz nemcsak a megkötött ilyen szerződéseket védi, hanem mintegy általános facultas de contrahendo-t statuál az ő számukra.
- [65] A Genfi Egyezmény II. cikkének 2. pontjába foglalt nyilatkozattétel intézménye (amelyben az állam rögzítheti az ilyen jellegű aktivitás korlátait, aminek oka értelemszerűen nemzeti jogának valamely különös szabálya lehet) az a contrario érvelés alapján ránézésre alátámasztja ezt az értelmezést. (A hazai nemzetközi magánjogtudományi szakirodalom egy része is ezen az állásponton van.)

- [66] Ugyanakkor a Genfi Egyezmény I. cikk 1. §-a francia és angol nyelvű változatában – amelyek az Egyezmény hiteles nyelvei közé tartoznak – egyértelműen múlt idő szerepel (szemben a magyar fordítás jelen idejével): „La présente Convention s’applique (a) aux conventions d’arbitrage conclues [...]” / „This Convention shall apply (a) to arbitration agreements concluded [...]”
- [67] Ez azért is jelentőséggel bír, mivel az Egyezmény II. cikke visszautal az I. cikkre. Ugyanakkor a II. cikk 1. pontja francia nyelvű és angol nyelvű formájában ugyanúgy jelen idejű, mint a magyar fordítás.
- [68] Az Alkotmánybíróság tanulmányozta a Genfi Egyezménynek a tényleges gyakorlat alapján történő értelmezését is.
- [69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részesei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegró, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes államnak).
- [70] A résztvevők között szerepelnek olyan államok, amelyek tagjai az Európai Uniónak, ugyanakkor az EU-tagállamok többsége nem részes a Genfi Egyezménynek. A részes államok között vannak olyan államok, amelyek honosságát viselő vállalkozások jelentős számban vesznek részt a magyar gazdasági életben, és vannak olyanok, amelyekhez nem köthető jelentős gazdasági aktivitás. Néhány ország pedig abba a kategóriába tartozik, amelyik a magyar külgazdasági-beruházási aktivitás célországának is tekinthető. A részes országok túlnyomó részével Magyarországnak van hatályos kétoldalú, beruházásvédelmi megállapodása, csak Belarusszal, Burkina Fasoval és Montenegróval nincs.
- [71] A részes államok közül kettő, Belgium és Lettország élt a II. cikk 2. pontja szerinti nyilatkozattétellel. Belgium azt jelentette be, hogy „csak az állam köthet választottbírósági megállapodásokat”, Lettország pedig a „közhatóságokat és a helyi önkormányzatokat” zárta ki ezek megkötéséből. (Magyarország ilyen jellegű nyilatkozatot nem tett.) Az Alkotmánybíróság észlelte azt is, hogy jóllehet Franciaország nem élt a II. cikk 2. pontja szerinti nyilatkozattétel lehetőségével, a gyakorlatában – saját jogtudományi világa egy részének bírálatát kiváltva – korlátozza a helyi önkormányzatok ilyen természetű tevékenységét. (A Code Civil 2060. cikke főszabályként kizárja az önkormányzatok választottbírósági szerződéskötését, kiegészítő szabályként azonban, ipari és kereskedelmi közhatóságok esetében – külön rendeletben történő felhatalmazás révén – ezt mégis lehetővé teszi.)
- [72] Azon államok esetében, amelyek a korlátozó nyilatkozatot megtették, illetve amelyek ilyen nyilatkozat megtétele nélkül is ex lege korlátozzák az ún. közjogi jogi személyek választottbírósági szerződéskötését, a kölcsönösség elve felhívható. A X. cikk 7. pontjában foglaltakra figyelemmel pedig az Alkotmánybíróság felidézi azt, amit fentebb, a kétoldalú államközi megállapodások tekintetében kifejtett.
- [73] Eszerint csak a pro futuro kompromisszumkötési lehetőség kizárása az, ami – bizonyos értelmezésben – ütközhet a Genfi Egyezményrel, feltéve, hogy az Nvt. által érintett tevékenység egyáltalán kereskedelmi jellegűnek minősül-e a Genfi Egyezmény értelmében.
- [74] Mivel azonban az Nvt. valóban lefed legalább egy olyan tevékenységet, amely kereskedelmi jellegűnek minősül (ti. az ún. kiotói egységek áruba bocsátása, az 1. § 2/f pontja értelmében), ezért az Alkotmánybíróság elfogadja, hogy a Genfi Egyezmény hatálya alá tartozó tevékenységi körök legalábbis érintkezhetnek az Nvt. alá tartozókkal.
- [75] Mindazonáltal az Alkotmánybíróság úgy ítéli meg, hogy mivel a X. cikk 9. pontja szerinti felmondás lehetősége az ott foglaltaknak megfelelően nyitva áll, a Kormánynak kell eldöntenie azt, hogy a Genfi Egyezményrel való ütközés esélyét úgy kívánja-e kizárni, hogy i. a Genfi Egyezményt felmondja vagy ii. a Genfi Egyezményt felmondja és a II. cikk 2. pontjában foglalt joggal élve újraköti (ti. csatlakozik) és nyilatkozatába a Vbt. 4. §-ába és az Nvt. 17. § (3) bekezdésébe foglalt szabályt belefoglalja. (Mindkét esetben a szándékozott joghatás a tizenkét hónapos időtartamra figyelemmel áll be).

VII.

- [76] *A New Yorkban 1958. június 10. napján a külföldi választottbírósági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról kötött Egyezményrel való ütközés kérdése*
- [77] A New Yorki Egyezmény I. és II. cikkeinek az ügy szempontjából releváns rendelkezései a következőket tartalmazzák:
„I. cikk
1. A jelen Egyezmény természetes, vagy jogi személyek között felmerült viták tárgyában hozott olyan választottbírósági határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozik, amelyeket más Állam területén

hoztak, mint amelyben e határozatok elismerését és végrehajtását kérik. Az Egyezmény olyan választottbírósi határozatokra is vonatkozik, amelyeket abban az Államban, ahol azok elismerését és végrehajtását kérik, nem tekintenek hazai határozatoknak.

II. cikk

1. Valamennyi Szerződő Állam elismeri az olyan írásbeli megállapodást, amelyben a felek arra vállalnak kötelezettséget, hogy meghatározott – akár szerződéses, akár szerződésen kívüli – jogviszonyból keletkezett vagy keletkezhető összes vagy valamely jogvita esetére választottbírósi döntésének vetik alá magukat, feltéve, hogy a jogvita tárgya választottbírósi eljárás útján eldönthető.”

- [78] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a New Yorki Egyezmény I. cikke a „természetes, vagy jogi személyek között felmerült viták” tekintetében a már meghozott választottbírósi határozatokra vonatkozik, a II. cikk az ezek alapjául szolgáló, létező megállapodásokra utal.
- [79] Mivel a Vbt. 4. §-ában és az Nvt. 17. § (3) bekezdésében kimondottak a már meghozott választottbírósi határozatokra eleve nem vonatkoznak, a hatályban levő nemzetközi magánjogi természetű szerződésekre vonatkozóan pedig az Nvt. 17. § (1) bekezdése tekintetében kimondott alkotmányos követelmény elegendő garanciát ad, így a New Yorki Egyezmény sérelme nem állapítható meg. [Ott, ahol a későbbiekben a Vbt. 4. §-ára és az Nvt. 17. § (3) bekezdésére figyelemmel immár nem lehet kötni választottbírósi megállapodást, illetve azt tartalmazó szerződést, mivel nem jön létre szerződés, ezért azon alapuló választottbírósi határozat sem születet, következésképpen a New Yorki Egyezmény sérelme itt eleve nem állapítható meg.]
- [80] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy Magyarország az Egyezményhez az alábbi, ma is hatályos fenntartással csatlakozott: „A Magyar Népköztársaság az Egyezményt csak valamelyik másik Szerződő Állam területén hozott és csak a magyar jog szerint kereskedelmének tekintendő jogviszonyokból eredő vitákra vonatkozó határozatok elismerésére és végrehajtására fogja alkalmazni.” Ennek a fenntartásnak a jelen ügy megítélését illetően azonban – a fentiek miatt – közvetlen kihatása nincs.

VIII.

- [81] 1. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését illetően az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az Nvt. mellékleteinek tételes felsorolása nyomán a jogalkalmazó és a gazdasági élet szereplői pontos információval rendelkeznek a nemzeti vagyon keretei közé tartozó természeti, kulturális és vagyoni elemekről: az 1. sz. melléklet felsorolja az állam kizárólagos tulajdonában levő dolgokat, mint (A) Folyók, patakok, holtágak, mellékágak és azok medre, valamint a vízi létesítmények, továbbá a természetes tavak (Balaton, Velencei-tó, Fertő tó, Hévízi-tó) és (B) az állam kizárólagos tulajdonában álló országos törzshálózati vasúti pályák.
- [82] A 2. sz. melléklet tartalmazza: a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon körét, így például ide tartozik több megnevezett erdőgazdaság, valamint a HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zrt., a Szerencsejáték Zrt., a Bábolna Nemzeti Ménesbirtok, a Kincsem Nemzeti Lóverseny és Lovasstratégiai Kft., a Diákhitel Központ Zrt., a Honvédelmi Minisztériumhoz kötődő bizonyos, a listán felsorolt zrt.-k. Ide tartoznak a budapesti Kossuth téren álló szobrok, nevesítve II. Rákóczi Ferenc lovasszobra, a Kossuth-emlékmű, „A forradalom lángja”, József Attila szobra („A Dunánál”).
- [83] A melléklet a továbbiakban „Műemlékek és műemlékegyüttesek” cím alatt is tételes felsorolást ad, így Budapesten ilyen többek között a Sándor Palota, a budai Királyi Palota, a Mária-Magdolna templom tornyának és falának maradványai, Gül Baba türbéje, a Fő utcai török fürdő, az aquincumi polgárváros romjai, a gellérthegyi Citadella, a Hősök tere műemlékegyüttese, a „Vajdahunyad vár” majd megyénkénti felsorolásban Baranyában a siklósi és szigetvári vár, Pécssett pl. Jakováli Hasszán dzsámija és a Cella Septichora, Borsod megyében a bükkfi Fazzola-óskohó, a boldogkőváraljai vár, a diósgyőri vár, a füzéri várrom, az ónodi várrom, a regéci várrom, a sárospataki vár, a bükkzsentszéleki és a martonyi pálos kolostorrom, a mádi zsinagóga, az edelényi L’Huillier-Coburg kastély, Heves megyében az egri vár és az egri minaret, Zala megyében a keszthelyi Festetics kastély stb.
- [84] 2. A fentiekhez kapcsolódóan az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy nem tartozik hatáskörébe a támadott jogszabályi rendelkezés gazdasági összefüggéseinek, előnyeinek és hátrányainak a mérlegelése. A Vbt. 4. §-ában és az Nvt. 17. § (3) bekezdésében foglaltak érvényesítése a későbbiekben kötendő bilaterális nemzetközi szerződésekben, illetve a lejáró szerződések újrakötése során nyilvánvalóan a másik fél hozzájárulását is feltételezi, amit vagy sikerül megszerezni, vagy nem, illetve lehet, hogy az az adott esetben csak a viszonyosság alapján sikerül. A gazdasági előnyök és esetleges hátrányok, illetve a gazdasági racionalitások azonban nem képeznek alkotmányossági szempontú mércét az Alkotmánybíróság számára.

- [85] 3. Az indítványozó azért kérte a megsemmisítést, mivel megítélése szerint a Vbt. 4. §-a és az Nvt. 17. § (3) bekezdése egyértelműen sérti a New Yorki, a Genfi és a Washingtoni Egyezményt, mint sokoldalú szerződéseket, valamint egy sor kétoldalú szerződést, amelyet az indítványában nevesített. Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította: alkotmányos követelményt kell kimondania a szerzett jogok védelmének érdekében az Nvt. 17. § (1) bekezdésének értelmezését illetően, arra a következtetésre jutott, hogy nem elengedhetetlen a Vbt. 4. §-ának és az Nvt. 17. § (3) bekezdésének a megsemmisítése ahhoz, hogy megvalósuljon az összhang a nemzetközi jogi kötelezettségek és a magyar jog között, az Alaptörvény Q) cikkének (2) bekezdése értelmében. Mivel az indítványozó által felvetett konfliktus csak bizonyos feltételek bekövetkezése esetén és eleve nem minden érintett nemzetközi szerződés (és nem is minden részes állam) vonatkozásában áll be, az Alkotmánybíróság elutasította a Vbt. 4. §-ának és az Nvt. 17. § (3) bekezdésének megsemmisítésére irányuló indítványt.
- [86] 4. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az ún. államközi beruházásvédelmi megállapodások által lefedett területeken, az állam és a külföldi honosságú szervhez kötődő magánjogi jogalany által kötött beruházási megállapodások tipikusan csak az Nvt. 1. § (2) bekezdés b), c), d) alpontok alá tartozó dolgok és jogosítványok tárgyában születnek, azaz „(b) az a) pont hatálya alá nem tartozó, az állam vagy a helyi önkormányzat tulajdonában lévő dolog, (c) az állam vagy a helyi önkormányzat tulajdonában lévő pénzügyi eszközök, továbbá az államot vagy a helyi önkormányzatot megillető társasági részesedések, (d) az államot vagy a helyi önkormányzatot megillető bármely vagyoni értékkel rendelkező jogosultság, amelyet jogszabály vagyoni értékű jogként nevesít.”
- [87] Nem kizárt ugyanakkor, hogy az Nvt. 1. § (2) bekezdés a) pontja alá tartozó terület kapcsán szülessen ilyen megállapodás, azaz „(a) az állam vagy a helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló dolgok” tekintetében.
- [88] Az Nvt. 1. §-ában nemzeti vagyonnak minősítenek olyan természeti és kulturális vagyoni elemeket, amelyek az államok jelentős részében szintén nemzeti vagyonnak minősülnek, és amelyek vonatkozásában másutt is a nemzeti bíróságoknak szokott kizárólagos joghatóságuk lenni.
- [89] Az Nvt. 1. § (2) bekezdésének egyes alpontjai szerint ilyen például „e) Magyarország határa által körbezárt terület feletti légtér, [...] g) állami vagy helyi önkormányzati fenntartású közgyűjtemény (muzeális intézmény, levéltár, közgyűjteményként működő kép- és hangarchívum, valamint könyvtár) saját gyűjteményében nyilvántartott kulturális javak körébe tartozó dolog, h) a régészeti lelet, i) a nemzeti adatvagyon körébe tartozó állami nyilvántartások fokozottabb védelméről szóló törvény szerinti nemzeti adatvagyon.”
- [90] 5. A megsemmisítésre a fentiekre figyelemmel tehát nincs szükség: ahol a Vbt. 4. §-ának és az Nvt. 17. § (3) bekezdésének tartalma problémákat jelenthet, az az alkotmányos követelmény kimondásával megfelelően kezelhető. Így eljárva az Alkotmánybíróság, az Abtv. 46. § (3) bekezdése szerinti jogosítványával élt, és szem előtt tartotta a „jogszabályok kímélete” kapcsán kialakított folyamatos gyakorlatát.
- [91] 6. A Vbt. 55. § (1) bekezdésének b) és (2) bekezdésének a) pontja vonatkozásában az alkotmányos követelmény kimondására e rendelkezések és a Vbt. 4. §-a közötti szoros összefüggésre tekintettel került sor.
- [92] 7. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a fent említett magánjogi természetű megállapodások, illetve a bilaterális államközi szerződések tekintetében a futamidő alatt – a még hátralevő időre – is kezdeményezheti a magyar fél a módosítást az Nvt. 17. § (3) bekezdésében és a Vbt. 4. §-ában foglaltak érvényesítése érdekében, de egy ilyen jellegű módosítás ekkor értelemszerűen csak a partner hozzájárulásának függvényében valósítható meg.
- [93] A Magyar Közlönyben való közzététel az alkotmányos követelményre tekintettel és az Abtv. 44. § (1) bekezdése alapján történik.

Budapest, 2013. június 11.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: II/3736/2012.

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró különvéleménye

- [94] Nem értek egyet a határozat rendelkező részével és annak indokolásával.
- [95] Álláspontom szerint a 2011. évi CXCI. törvény (Nvt.) 17. § (3) bekezdése, illetőleg a választottbírósról szóló 1994. évi LXXI. törvény (Vbtv.) 4. §-a nemzetközi szerződésbe ütközik és ennek tényét az Alkotmánybíróságnak határozata rendelkező részében meg kellett volna állapítania, meghatározván egyidejűleg annak jogkövetkezményeit. Az itt hivatkozott rendelkezéseket az Alkotmánybíróságnak meg kellett volna semmisítenie vagy a jogalkotót arra kellett volna felhívnia, hogy az ellentét feloldásához szükséges intézkedéseket a határozatban megjelölt időpontig tegye meg.

I.

- [96] A nemzetközi szerződésekkel való összhang hiányát a határozat indokolása maga is kifejezésre juttatja. Ennek ellenére a jogviszonyok alanyai számára nehezen követhető alkotmányos követelmények meghatározásával véli kiküszöbölni a határozat a támadott törvényi rendelkezéseknek nemzetközi szerződésekbe ütközése folytán alkalmazandó jogkövetkezményeket. Ez azonban mindenekelőtt azért nem lehetséges, mert a nemzetközi jogsértés ténye már bekövetkezett.
- [97] 1. A Genfi Egyezmény kereskedelmi ügyekben teszi lehetővé – egyéb korlátozások nélkül – a választottbírósról szóló kikötést. Nincs fogalom-meghatározás ugyan arra, mi tekintendő kereskedelmi tevékenységnek, ám épp a II. Cikk 1. bekezdése jelzi, hogy ilyen tevékenységet állami, önkormányzati szervezetek is végezhetnek, nem csupán a klasszikusan magánjogi jogalanyok. A rendelkezésükre bízott ingó és ingatlan vagyontárgyak megóvását, műszaki és egyéb célú fejlesztését illető, megrendelői helyzetből fakadó ügyletei mellett, szükségleteik kielégítése érdekében az állam (helyi önkormányzatok) gazdálkodóként is belép a piacra, a tulajdonában álló vagyontárgyakat (a fent érintett külön szigorú előírások alapján) elidegenítheti, bérbe adhatja, illetőleg azokkal sok esetben vállalkozik, bevételeinek egy része e vállalkozásokból ered. Ezek tehát egyfelől mind a nemzeti vagyonnal rendelkezni jogosult kereskedelmi tevékenységének részét képezik, másfelől polgári jogi szerződésekkel valósulnak meg.
- [98] A II. Cikk 2. bekezdése alapján az Egyezmény I. Cikkének 1. bekezdése alá tartozó esetekben érvényesen köthetnek választottbírósról szóló szerződést azok a jogi személyek is, amelyek a rájuk irányadó jogszabályok értelmében közjogi jogi személyeknek minősülnek. Az Egyezmény aláírása, megerősítése vagy az ahhoz történő csatlakozás alkalmával az államok kijelenthették, hogy ezt a jogosultságot nyilatkozatukban meghatározott feltételek szerint korlátozzák. Ilyen nyilatkozatot Magyarország nem tett, egyéb fenntartással sem élt.
- [99] A Genfi Egyezmény megsértése – az abban részes államok tekintetében – tehát már a támadott két jogszabályhely [az Nvt. 17. § (3) bekezdése, illetőleg a Vbtv. 4. §-a] hatálybalépésekor megtörtént.
- [100] Ez jogi tény (és nem „esély, vagy virtuális lehetőség”), ami következképpen semmilyen alkotmányos követelmény megállapításával nem szüntethető meg. Magyarország ugyanis nem élt az Egyezmény II. cikk (1) bekezdésében biztosított lehetőséggel, később tehát törvényi úton sem mondhatja azt, hogy bizonyos körben a választottbírósról szóló út igénybevétele lehetőségétől közjogi alanyait a többi, az Egyezményben részes természetes, vagy jogi személlyel kötött kereskedelmi ügyletében kizárja.

- [101] A választottbírósi eljárás igénybevételének a Genfi Egyezmény által elismert lehetőségét ennélfogva az Nvt. és a Vbtv. támadott rendelkezései korlátozzák, következésképpen egyértelműen megsértik Magyarországnak az Egyezményben vállalt nemzetközi kötelezettségeit.
- [102] 2. Magyarország a '80-as évek végétől kezdődően számos kétoldalú beruházás-védelmi megállapodást kötött más államokkal, és ebben az időszakban csatlakozott a beruházás-védelmi ügyekben eljáró állandó nemzetközi vitarendezési fórumot létrehozó Washingtoni Egyezményhez is, amelynek funkciója a beruházó természetes és jogi személyek és a beruházás állama közötti, beruházásokkal kapcsolatos jogviták rendezése.
- [103] 2.1. Valamennyi kétoldalú megállapodás rendelkezéseket tartalmaz a szerződő felek között a megállapodás alkalmazásával kapcsolatos nemzetközi közjogi viták rendezésére.
- [104] Ezen túlmenően 55 jelenleg is hatályos szerződésünkben található rendelkezés azokra az esetekre nézve, amelyek a beruházással kapcsolatos, a beruházó állam és a másik szerződő állam természetes vagy jogi személy beruházója között keletkezett – a széles értelemben vett nemzetközi gazdasági kapcsolatok körébe tartozó – magánjogi (polgári jogi) jellegű jogviták ügyek rendezésére irányadók. Ezekben a jogvitákban tehát a beruházás területének állama, illetve annak valamely erre jogosult szerve, illetve társasága közvetlenül kerül már nem a nemzetközi (köz-) jog hatókörébe tartozó jogviszonyba más államok gazdálkodó természetes, vagy jogi személyével. Következésképpen az állam, illetőleg a nevében intézkedésre jogosult szerv akkor is magánjogi jogalanyként szerepel a jogvitában, ha státusza szerint nem lenne az. Ily módon adott esetben az Nvt. hatálya alá tartozó tárgyi körben az intézkedésre jogosult magyar szervezet (legyen az közjogi személy vagy gazdasági társaság) beruházással kapcsolatos vitában szemben állhat külföldi magánjogi jogalanyal.
- [105] Az itt tárgyalt kétoldalú nemzetközi szerződésünk mindegyike úgy rendelkezik, hogy amennyiben a felek ezen magánjogi jellegű jogvitájukban meghatározott (általában 6 hónapos) időtartam alatt nem egyeznek meg, úgy a beruházó természetes, vagy jogi személy annak rendezése céljából jogosult választottbírósi eljárás elé terjeszteni az ügyet. Ezekben az esetekben tehát az az állam, amelynek a területén a beruházás a jövőre nézve megvalósul, a beruházás-védelmi megállapodás hatályban létének teljes időtartamára aláveti magát, illetőleg intézkedésre jogosultját a beruházással kapcsolatos jogviták választottbírósi útton való rendezésének, azaz ez az állam eleve jogi lehetőséget biztosít a vele szerződő másik állam beruházó természetes, illetőleg jogi személyének a választottbírósi jogvita-elrendezési mód egyoldalú választására.
- [106] A már megkötött választottbírósi kikötések, illetőleg választottbírósi szerződések érvényessége fennmaradását főszabályként biztosító (tehát a választottbírósi eljárásra vonatkozóan létrejött konkrét megállapodásokat illetően a visszaható hatállyal történő törvényi rendelkezést elkerülő) Nvt. 17. § (1) bekezdésnek következésképpen semmilyen jogilag értékelhető összefüggése nincs az itt tárgyalt, jövőre szóló alávétést kimondó, az adott nemzetközi szerződésből eredő általános jogi lehetőséggel. (A Vbtv. és az Nvt. együttes alkalmazására irányuló alkotmányos követelmény meghatározásához szintén hiányzik a jogalap.) Másképpen megfogalmazva: a beruházás-védelmi megállapodások megkötésével az államok a maguk, illetőleg a nemzeti vagyona vonatkozóan intézkedésre jogosultak tekintetében lehetővé tették a választottbíráskodás mint jogvita-rendezési mód jövőbeni választásának lehetőségét, ezt belső jogi aktussal nem zárhatják ki.
- [107] Ami pedig a beruházó természetes, illetőleg jogi személyek vitarendezésre vonatkozó választási lehetőségeit illeti, a következők állapíthatók meg:
- [108] a) A Washingtoni Egyezmény által létrehozott Központ elé terjesztés lehetősége – kizárólagosan, vagy más vitarendezési lehetőséggel együtt vagylagosan – az 55 megkötött nemzetközi szerződésben 52-ben a velünk szerződő külföldi állam természetes, vagy jogi személye rendelkezésére áll.
- [109] Az itt említett 52 szerződésből a Központ felé fordulás lehetősége 10 esetben csak tulajdonkorlátozással összefüggésben illeti meg a beruházót. [Szemben a „bármely beruházással kapcsolatos” jogvitákkal, amelyek minden esetben egyértelműen magánjogi természetű jogviszonyoknak minősítendőek, ennek a tíz nemzetközi szerződésnek a tekintetében – a jogviták lehetőségének kisajátításra, államosításra, és egyéb tulajdonkorlátozó intézkedésekre való szűkítése folytán – a Központnak való alávétés döntően közjogi természetű kérdéseket takar. Következésképpen ezek az alávétések nem feltétlenül hozhatók jogi összefüggésbe az Nvt. 17. § (3) bekezdésének a „nemzeti vagyona vonatkozó polgári jogi szerződés” alkalmazási feltételével.]
- [110] Egyes esetekben a központhoz fordulás előtt a beruházás országának bírói fórumait is ki kell méríteni. Néhány ország tekintetében a nem tulajdonkorlátozással kapcsolatos jogvita Központ elé terjesztéséhez mindkét magánjogi fél megegyezése szükséges.

- [111] b) Néhány beruházásvédelmi megállapodásban a Központhoz fordulás lehetőségét vagylagosan további opciók egészítik ki. Így elsősorban az ENSZ Kereskedelmi és Jogi Bizottságának Választottbírósi Szabályzata (UNCITRAL) szerint létrehozott választottbírósi, illetőleg a Stockholmi Kereskedelmi Kamara Választottbírósi Intézete vagy a Párizsi Nemzetközi Kereskedelmi Kamara Választottbírósi Intézete.
- [112] 2.2. A Washingtoni Egyezmény alapján létrehozott Központ előtti választottbíráskodás lehetőségére tehát az előző pontban foglaltak szerint az egyes megállapodások kifejezett alávetést tartalmaznak.
- [113] Ki kell emelni, hogy a Washingtoni Egyezmény 25. Cikkének (4) bekezdése lehetőséget ad arra, hogy bármely szerződő állam bármikor a ratifikálást követően is értesítse a Központot azon vitáról vagy viták köréről, amelyet vagy amelyeket nem vet alá a Központnak, illetőleg megfontolás tárgyává teszi azt. Ilyen bejelentést azonban a nemzeti vagyponra vonatkozó jogvitákkal összefüggésben Magyarország eddig nem tett.
- [114] Összességében megállapítható tehát, hogy az Nvt. 17. § (3) bekezdése és a Vbtv. 4. §-a kifejezetten a Genfi Egyezmény II. Cikkébe, illetőleg több tucat beruházás-védelmi megállapodásba ütközik. Más nemzetközi egyezményekkel (Washingtoni Egyezmény, New York-i Egyezmény) pedig nincs összhangban, mert elvonja olyan vitarendezési fórumok igénybevételének a lehetőségét, amelyekkel a velünk szerződő államok beruházói a kétoldalú megállapodások megkötésénél fogva, illetőleg bármely kereskedelmi partnerei a Genfi Egyezményhez történő csatlakozás alapján számolhattak.

II.

- [115] 1. Az Alaptörvény 24. Cikk (3) bekezdésének c) pontja értelmében az Alkotmánybíróság a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára irányuló hatáskörében eljárva megsemmisítheti a nemzetközi szerződésbe ütköző jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést. A 42. § (2) bekezdése alapján pedig ha az Alkotmánybíróság olyan jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközését állapítja meg, amellyel a nemzetközi szerződést kihirdető jogszabály az Alaptörvény alapján nem lehet ellentétes, az ellentét feloldása érdekében – a körülmények mérlegelése alapján, határidő megjelölésével – felhívja a Kormányt, illetve a jogalkotót, hogy a megjelölt határidőben tegye meg az ellentét feloldása érdekében szükséges intézkedéseket.
- [116] 1.1. A nemzetközi kötelezettségvállalás végrehajtása, (adott esetben a szükséges jogalkotási feladat teljesítése) a jogállamiságot, ezen belül a nemzetközi jogi kötelezettségek jóhiszemű teljesítését magába foglaló Alaptörvény B) cikk (2) bekezdéséből, valamint a nemzetközi jog és belső jog összhangját megkövetelő Q) cikk (2) bekezdéséből fakadó köteletség, amely attól a pillanattól fennáll, amikortól a nemzetközi szerződés (nemzetközi jogi értelemben) kötelezi Magyarországot.
- [117] Mindezekre tekintettel álláspontom szerint a nemzetközi jogba ütköző belső jogszabályt főszabály szerint az Alkotmánybíróságnak meg kellett volna semmisítenie.
- [118] 1.2. A másik lehetőség szerint az Alkotmánybíróságnak fel kellene hívnia a jogalkotót az Abtv. 42. § (2) bekezdése alapján arra, hogy a belső jog és a nemzetközi kötelezettségei összhangját záros határidőn belül teremtsen meg. Ez történhetne oly módon, hogy a jogalkotó a belső jog megváltoztatását választja. Ebből a szempontból a legcélszerűbb megoldás a támadott rendelkezések hatályon kívül helyezése, de a jogalkotó dönthet úgy is, hogy a vizsgált szabályokat akként módosítja, hogy azok nem alkalmazhatóak abban az esetben, ha nemzetközi (közjogi) szerződés attól eltérően rendelkezik.
- [119] 2. Az Nvt. 17. § (3) bekezdése nem csupán a választottbírósi kikötését tilalmazza, de előírásokat fogalmaz meg olyan egyéb nemzetközi magánjogi kérdésekben is, mint az irányadó nyelv, az alkalmazandó jog vagy a rendes bíróság joghatóságának kikötése. Ezek tekintetében az alapvető jogok biztosa nem indítványozta az Nvt. 17. § (3) bekezdésének nemzetközi szerződésbe vagy Alaptörvénybe ütközésének vizsgálatát, ezért erre az Alkotmánybíróság sem tért ki.
- [120] Említésre méltó mindazonáltal, hogy a vizsgált Genfi Egyezmény VII. Cikk (1) bekezdése szerint a választottbírósi megállapodás felei közös megegyezéssel szabadon határozhatják meg a szerződésükre alkalmazandó jogot. Mindez egyébként összhangban áll hazánk nemzetközi magánjogi törvényével (a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet 24–25. §), valamint a Magyarországon közvetlenül alkalmazandó és végrehajtható uniós rendelettel [az Európai Parlament és a Tanács 593/3008/EK rendelete (2008. június 17.) a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról (Róma I.)] Az utóbbival szemben éppen a magyar jog kikötésével kapcsolatban minősülhet az Nvt. 17. § (3) bekezdése ellentétesnek, miként a magyar bíróság joghatóságának kikötésével kapcsolatban az Európai Unió Tanácsának a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 44/2001/EK rendeletével (2000. december 12.),

illetve az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 1215/2012/EU rendeletével (2012. december 12.) is ez a helyzet.

Budapest, 2013. június 11.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

[121] A különvéleményhez csatlakozom:

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 15/2013. (VI. 17.) AB határozata az Országos Választási Bizottság 53/2012. (IV. 5.) OVB határozatának helybenhagyásáról

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság által országos népszavazásra irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítése tárgyában hozott határozat ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 53/2012. (IV. 5.) OVB határozatát helybenhagyja.
Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó kifogással élt az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 53/2012. (IV. 5.) határozata (a továbbiakban: OVBh.) ellen, amelyben az OVB megtagadta az országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését az alábbi kérdésben: „Egyetért-e Ön azzal, hogy a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt el nem érő személy számára 2011. január 1-jén jogszerűen folyósított nyugdíj összege csak a 2011. január 1-jén hatályos jogszabályok szerinti okból csökkenjen?”
- [2] Két választópolgár 2011. május 24-én országos népszavazásra irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az OVB-hez, amelyen a fenti kérdés szerepelt. Az OVB először a 82/2011. (VI. 24.) OVB határozatával megtagadta az országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését, arra hivatkozva, hogy a feltenni kívánt kérdésben megtartásra kerülő országos népszavazás eredményének az Országgyűlés csak úgy tudna eleget tenni, ha az Alkotmány 70/E. § (3) bekezdését módosítaná, az Alkotmány módosítására irányuló kérdésben azonban nincs helye népszavazásnak.
- [3] 2011. július 11-én kifogást nyújtottak be az Alkotmánybírósághoz, amelyben kifejtették, hogy a szóban forgó népszavazási kérdés valójában nem irányul az Alkotmány módosítására, hiszen azzal az Országgyűlés rendelkezésére álló szabályozási megoldások közül csupán az egyik megoldástól kellene tartózkodnia, ez azonban még nem vonja maga után az Alkotmány módosítását. Az Alkotmánybíróság e kifogásnak a 127/2011. (XII. 2.) AB határozatában helyt adott, amelyre tekintettel az Országos Választási Bizottság a 6/2012. (I. 16.) OVB határozatának elfogadásával hitelesítette az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát. A 6/2012. (I. 16.) OVB határozatában kifejtette, hogy az eljárás során nem merült fel a korábbi határozatban foglaltakhoz képest egyéb, az elutasítást megalapozó körülmény, ezért az aláírásgyűjtő ív a törvényben foglalt formai és tartalmi követelményeknek is megfelel.
- [4] 2012. február 1-jén a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) akkor hatályos 130. § (1) bekezdése alapján két kifogás is érkezett az Alkotmánybírósághoz az Országos Választási Bizottság 6/2012. (I. 16.) OVB határozata ellen.
- [5] Az egyik kifogást tevő szerint jelentősen megváltozott a jogszabályi környezet, hiszen 2012. január 1. napjával hatályba lépett a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati

járandóságról szóló 2011. CLXVII. törvény (Tv.), amely „megszüntette a korhatár előtti nyugellátásokat annak érdekében, hogy – amint az e törvény indokolásából kiderül – a Nyugdíjbiztosítási Alap egyensúlyának megteremtése és az államadósság csökkentése érdekében a jövőben nyugellátást csak a nyugdíjkorhatár betöltésétől lehessen megállapítani, illetve nyugdíjat kizárólag a nyugdíjkasszába befolyó nyugdíjjárulékokból lehessen folyósítani.” Eszerint a „korábban már megállapított korhatár előtti nyugellátások bizonyos formái 2012. január 1-jétől más jogcímen – korhatár előtti ellátás, átmeneti bányászjáradék, szolgálati járandóság –, a személyi jövedelemadó mértékével csökkentett, de a januári nyugdíjmelés mértékével növelt összegben, bizonyos formái pedig öregségi nyugdíjként a januári nyugdíjmelés mértékével növelt összegben kerülnek folyósításra az érintettek részére.”

- [6] Mindkét kifogást tevő hivatkozott az egyértelműség követelményének megsértésére. Álláspontjuk szerint az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés nem felel meg az egyértelműség kritériumainak, mert az öregségi nyugdíjra vonatkozó szabályokat több törvény tartalmazza, ezért sem a választópolgárok, sem az Országgyűlés nem tudná, melyik törvény módosítását kellene elvégezni. Nem egyértelmű a kérdés a jogi környezet alapvető megváltozása miatt sem, mivel az állampolgárok számára nem lenne világos, hogy a korhatár előtti nyugdíjak újbóli lehetővé tételét, a korábban megszerzett jogosultságra vonatkozó szabályozás módosítását, vagy a visszamenőleges jogszabály-módosítás tilalmát kívánják ezzel kiküszöbölni.
- [7] 2. Időközben – 2012. január 1-jével – hatályba lépett az Országgyűlés által elfogadott, majd 2011. április 25-én kihirdetett Magyarország Alaptörvénye (Alaptörvény), amelynek 8. cikke határozza meg az országos népszavazás alkotmányi szintű alapjait. Az Országgyűlés által 2011. december 31-én elfogadott, Magyarország Alaptörvényének átmeneti rendelkezései (a továbbiakban: Átmeneti rendelkezések) 31. cikk (3) bekezdése hatályon kívül helyezte az Alkotmányt és az annak módosításáról szóló törvényeket. Az egyes törvények Alaptörvénnyel összefüggő módosításáról szóló 2011. évi CCI. törvénynek (a továbbiakban: EtAmtv.) a Ve.-t módosító 145. § (7) bekezdése a Ve. 130. §-át akként módosította, hogy az OVB-nek az aláírásgyűjtő ív, illetve a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogás elbírálására a Kúriának van hatásköre. Az EtAmtv. 145. § (10) bekezdése ugyanakkor beiktatta a Ve. új 156. § (2) bekezdését, amely szerint az EtAmtv. megállapított rendelkezéseinek hatálybalépését megelőzően benyújtott népszavazási kezdeményezés és népi kezdeményezés hitelesítésére a benyújtáskor hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni.
- [8] Mindezek alapján az Alkotmánybírósághoz 2012. január 1-jét megelőzően benyújtott népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítésével kapcsolatos OVB határozat elleni kifogás elbírálására az Alkotmánybíróságnak továbbra is van hatásköre.
- [9] 3. Az Alkotmánybíróság a 17/2012. (III. 30.) AB határozatával megsemmisítette a 6/2012. (I. 16.) OVB határozatot és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasította. Az Országos Választási Bizottság az e döntésben foglaltakra tekintettel kimondta, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés a jelenlegi költségvetési törvény egyes elemeinek módosítását vonná maga után, ezért a kérdés az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés b) pontja szerinti kizárt tárgykörbe tartozik. Az országos népszavazásról és népi kezdeményezéséről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 10. § b) pontja értelmében tehát az aláírásgyűjtő ív hitelesítését az OVBh. megtagadta, amelyet a jelenlegi ügy indítványozója azon az alapon támadott meg az Alkotmánybíróság előtt, hogy álláspontja szerint a Ve. jogorvoslati rendszere alaptörvény-ellenes.
- [10] Az indítványozó szerint a népszavazáson való részvételhez való alapjog azért sérül, mert az eljárás túlzottan időigényes, a Ve. 130. §-a „nem biztosít garanciát arra, hogy az állami szervek népszavazással összefüggő döntéseit érintő jogorvoslati kérelmek időszerűen, önmagában az elbírálás időigénye miatt a népszavazásban való részvétel jogát nem sértve nyerjenek elbírálást.” Ennek eredményeképpen az indítványozó szerint aránytalanul hosszú időt vesz igénybe, hogy egy népszavazásra kitűzni kívánt kérdés megfelel-e a törvényi követelményeknek. Egy ilyen hosszú átfutási idő a kérdés megfogalmazása és az aláírásgyűjtés megkezdése között olyan súlyú változásokat eredményezhet, amelyek a kérdés megengedhetőségét, de a kezdeményezéssel biztosítani kívánt jogok reparálhatóságát is alapvetően érintik. Ezek alapján tehát az indítványozó a Ve. jogorvoslati rendszerének az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésébe ütköző volta miatt az OVBh. formai okból fennálló alaptörvény-ellenességének megállapítását kéri.

II.

- [11] Az Alkotmánybíróság a kifogást az alábbi jogszabályok alapján vizsgálta meg:
 [12] 1. Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezése:

„XXIII. cikk (7) Mindenkinek joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó. Mindenkinek joga van helyi népszavazáson részt venni, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó.”

[13] 2. Az Nsztv. vonatkozó rendelkezései:

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha [...]

b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,”

[14] 3. A Ve.-nek a jelen ügyben alkalmazandó – 2011. december 31-éig hatályban volt – rendelkezései:

„3. § A választási eljárás szabályainak alkalmazása során a választásban érintett résztvevőknek érvényre kell juttatniuk az alábbi alapelveket:

e) jogorvoslat lehetősége és pártatlan elbírálása,”

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

(2) Az Országgyűlés népszavazást elrendelő, valamint kötelezően elrendelendő népszavazás elrendelését elutasító határozata elleni kifogást a határozat közzétételét követő nyolc napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. Az Országos Választási Bizottság a kifogás benyújtásáról haladéktalanul tájékoztatja az Országgyűlés elnökét, a népszavazást elrendelő határozat elleni kifogásról a köztársasági elnököt is.

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

[15] 4. A hatályos Ve. alkalmazandó rendelkezése:

„156. § (1) E törvénynek az egyes törvények Alaptörvénnyel összefüggő módosításáról szóló 2011. évi CCI. törvénnyel megállapított rendelkezéseit – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a folyamatban lévő népszavazási és népi kezdeményezéssel kapcsolatos ügyekben is alkalmazni kell.

(2) E törvénynek az egyes törvények Alaptörvénnyel összefüggő módosításáról szóló 2011. évi CCI. törvénnyel megállapított rendelkezéseinek hatálybalépését megelőzően benyújtott népszavazási kezdeményezés és népi kezdeményezés hitelesítésére a benyújtásakor hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni.”

III.

[16] A kifogás nem megalapozott.

[17] Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét a Ve. 156. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó, 2011. december 31-ig hatályban volt 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróságnak a kifogás alapján lefolytatott eljárása jogorvoslati eljárás [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.]. Ennek során az Alkotmánybíróság – alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban – a beérkezett kifogás keretei között azt vizsgálja, hogy az aláírásgyűjtő ív megfelel-e a jogszabályi feltételeknek, és hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. A kifogást az Alkotmánybíróság a Ve. 130. § (3) bekezdése alapján érdemben bírálta el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.]

[18] A Ve. 130. § (1) bekezdése szerint „[a]z Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogás”-t lehetett az Alkotmánybíróságnál előterjeszteni. Megállapítható, hogy az indítványozó a kérdés hitelesítését formai alapon támadta, amelynek oka az országos népszavazás kezdeményezésének eljárása során nyújtandó jogorvoslati fórum törvényi garanciáinak alaptörvény-ellenessége.

[19] Az Nsztv. 10. §-a alapján az OVB megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

„a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe,

b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,

c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,

d) ugyanazon tartalmú kérdésben három éven belül érvényes és eredményes országos népszavazást tartottak,

e) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.”

[20] A Ve. XIII. Fejezetében meghatározza az országos népszavazás kezdeményezésének törvényi feltételeit, az erre vonatkozó határidőket, és az aláírásgyűjtő ívvel szemben támasztott formai követelményeket is. Az indítványozó nem jelölte meg, hogy konkrétan melyik formai jellegű garancia sérelmét látja az OVBh. vonatkozásában. Az indítványozó ugyanakkor utal rá, hogy a formai hiba a Ve. 130. §-ából fakad, vélhetően abból kifolyólag, hogy

az – a soron kívüli eljárás deklarálása mellett – nem szabott törvényi határidőt a népszavazási kezdeményezésekkel szemben benyújtott kifogások elbírálására.

- [21] Megállapítható, hogy az indítványozó valójában a Ve. 130. §-ának utólagos normakontrollját kérte, amelyet alátámaszt az is, hogy az indítványozó az OVBh.-val szemben jogsérelmet nem állított. Az indítványban megfogalmazott alkotmányossági aggályok kizárólag a Ve. 130. §-ában foglalt jogorvoslati garanciák általános jellegű hiányát érintették.
- [22] Az Alkotmánybíróságnak az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény értelmében nincs többé hatásköre jogszabályok utólagos absztrakt normakontrolljának bárki által indítványozható eljárásban történő elbírálására. Az Alaptörvénnyel való összhang utólagos vizsgálatának kezdeményezésére az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése e) pontjában foglaltak szerint kizárólag a Kormány, az országgyűlési képviselők egynegyede, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész valamint az alapvető jogok biztosa jogosult. Megállapítható, hogy az indítványozó nem tartozik ebbe a körbe.
- [23] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az 53/2012. (IV. 5.) OVB határozatot helybenhagyta.
- [24] Az Alkotmánybíróság e határozat közzétételét az OVB határozatának a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2013. június 11.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: VI/2855/2012.

IX. Határozatok Tára

A Kormány 1342/2013. (VI. 17.) Korm. határozata

Komlóska Község Önkormányzata vis maior pályázatának támogatásáról

A Kormány a vis maior támogatás felhasználásának részletes szabályairól szóló 9/2011. (II. 15.) Korm. rendelet 3. § (10) bekezdésében meghatározott jogkörében eljárva úgy dönt, hogy Komlóska Község Önkormányzatának az ebr42 önkormányzati információs rendszerben 154720 igénylésazonosítóval ellátott, a Komlóska Község Önkormányzata tulajdonában lévő, a nagy mennyiségű csapadék miatt helyreállíthatatlanul károsodott óvoda épületének újjáépítésével kapcsolatos vis maior pályázatát támogatja.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1343/2013. (VI. 17.) Korm. határozata

az e-útdíj rendszer működtetésének induló költségeihez szükséges költségvetési források biztosítása érdekében a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról

A Kormány a Széll Kálmán Terv kiterjesztése keretében megvalósítandó egyes intézkedésekről szóló 1122/2012. (IV. 25.) Korm. határozat 8. pontjában foglaltak megvalósulása érdekében, az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 21. § (6) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva az elektronikus útdíj rendszer működtetésének induló költségeit összesen 6000,0 millió forint összegben az alábbiak szerint megelőlegezi, és elrendeli – elszámolási, a fel nem használt rész tekintetében visszatérítési kötelezettséggel – a Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet

- a) XIV. Belügyminisztérium fejezet, 7. Rendőrség cím javára 2000,0 millió forint,
- b) XVII. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 32. Közlekedési ágazati programok alcím, 3. UD rendszer működtetése és kapcsolódó feladatok jogcímcsoport javára 4000,0 millió forint

1. melléklet szerinti egyszeri átcsoportosítását a Kvtv. 1. melléklet XI. Miniszterelnökség fejezet, 7. Rendkívüli kormányzati intézkedések cím terhére.

Az átcsoportosítás tekintetében

Felelős: nemzetgazdasági miniszter

Határidő: azonnal

Az elszámolás és a visszatérítési kötelezettség tekintetében

Felelős: belügyminiszter, nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: 2013. november 30.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1344/2013. (VI. 17.) Korm. határozata
a Magyar Tudományos Akadémia bölcsészet- és társadalomtudományok kutatóháza létrehozásához
nyújtandó források biztosításáról**

A Kormány

1. egyetért a Magyar Tudományos Akadémia bölcsészet- és társadalomtudományok kutatóháza (a továbbiakban: Kutatóház) létrehozásával, melyet összesen 8000,0 millió forinttal támogat;
2. felhívja a nemzetgazdasági minisztert, hogy az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 86. § (1) bekezdése, valamint az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 152. § (5) bekezdése alapján az előirányzat-maradvány elszámolásról szóló kormány-előterjesztés készítése során legyen figyelemmel a Magyar Tudományos Akadémia fejezet előző éveken keletkezett, 1 189 884 ezer forint kötelezettségvállalással nem terhelt előirányzat-maradvány 1. pontban meghatározott célra való felhasználhatóságára;
Felelős: nemzetgazdasági miniszter
Határidő: azonnal
3. felhívja a nemzetgazdasági minisztert, hogy gondoskodjon a Kutatóház létrehozásának ütemezett megvalósításához 2013. második félévben legfeljebb 800,0 millió forint rendelkezésre állásáról;
Felelős: nemzetgazdasági miniszter
Határidő: a Kutatóház létrehozáshoz igazodva folyamatos
4. felhívja a nemzetgazdasági minisztert, hogy a 2014. évi költségvetés tervezése során gondoskodjon 6000,0 millió forint költségvetési forrás rendelkezésre állásáról.
Felelős: nemzetgazdasági miniszter
Határidő: a 2014. évi központi költségvetés tervezése során

*Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök*

**A Kormány 1345/2013. (VI. 17.) Korm. határozata
multifunkcionális nemzetiségi-roma módszertani, oktatási és kulturális központ
infrastrukturális feltételeinek kialakításával kapcsolatos feladatokról, valamint a Társadalmi Infrastruktúra
Operatív Program 2011–2013. évekre szóló akciótervének módosításáról**

A Kormány

1. megállapítja a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program 2011–2013. évekre szóló akcióterve 1. prioritásának 1.2.6. kódjelű konstrukcióját az 1. melléklet szerint,
2. felhívja az emberi erőforrások miniszterét, hogy gondoskodjon a multifunkcionális nemzetiségi-roma kulturális központ létrehozására irányuló projekt megvalósítását, működtetését és fenntartását végző szerv kijelöléséről, és a kijelölésről értesítse a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséget (a továbbiakban: NFÜ),
Felelős: emberi erőforrások minisztere
Határidő: azonnal
3. felhívja az emberi erőforrások miniszterét, hogy a TIOP-1.2.6. kódjelű konstrukcióhoz kapcsolódó módosított szakmai koncepciót készítse el és küldje meg az NFÜ részére,
Felelős: emberi erőforrások minisztere
Határidő: azonnal
4. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy a 2. pontban meghatározott szervezet kijelöléséről való értesítés és a 3. pontban meghatározott módosított szakmai koncepció NFÜ általi átvételét követő 30 napon belül gondoskodjon a vonatkozó felhívás és útmutató megjelentetéséről,
Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
Határidő: a 2. és 3. pont teljesülését követő 30 nap

5. felhívja a nemzetgazdasági minisztert, vizsgálja meg a multifunkcionális nemzetiségi-roma kulturális központ fenntartási időszakára vonatkozó üzemeltetési költségei központi költségvetésből történő biztosításának lehetőségét,
Felelős: nemzetgazdasági miniszter
Határidő: 2013. június 30., majd ezt követően évente a központi költségvetésről szóló törvény előkészítéséhez igazodóan
6. felhívja az emberi erőforrások miniszterét, hogy dolgozzon ki a multifunkcionális nemzetiségi-roma kulturális központ feladatait és jogkörét meghatározó szabályozást,
Felelős: emberi erőforrások minisztere
Határidő: 2013. június 30.
7. visszavonja a Roma Kulturális Központ létesítésével kapcsolatos feladatokról szóló 1496/2011. (XII. 27.) Korm. határozatot.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1345/2013. (VI. 17.) Korm. határozathoz

Konstrukció kódja	Konstrukció neve	Pályázatok, kiemelt projektek meghirdethető kerete (Mrd Ft)			A konstrukció célja	A konstrukció szakmai tartalmáért felelős miniszter	A konstrukció szakmai tartalma tekintetében feladatkörrel rendelkező további miniszter
		2011	2012	2013			
1.2.6.	Multifunkcionális nemzetiségi-roma módszertani, oktatási és kulturális központ infrastrukturális feltételeinek kialakítása	0,00	0,00	1,70	A roma kultúra kincseinek összegyűjtésére és hozzáférhetővé tételére, a roma kultúrára építő nem formális és informális képzések, valamint a közösségi tevékenységek és rendezvények és gyermek-és ifjúsági programok lebonyolítására alkalmas intézmény kialakítása.	emberi erőforrások minisztere	

A Magyar Közlönyt a Szerkesztőbizottság közreműködésével a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Biró Marcell,

a szerkesztésért felelős: dr. Borókainé dr. Vajdovits Éva.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 2–4.

A Határozatok Tára hivatalos lap tartalma a Magyar Közlöny IX. részében jelenik meg.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://kozlony.magyarorszag.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Majláth Zsolt László ügyvezető.